জাগীৰোড মহাবিদ্যালয় আলোচনী

২০০১-২০০৩ বৰ্ষ

ANNUAL JOURNAL 2001-2003

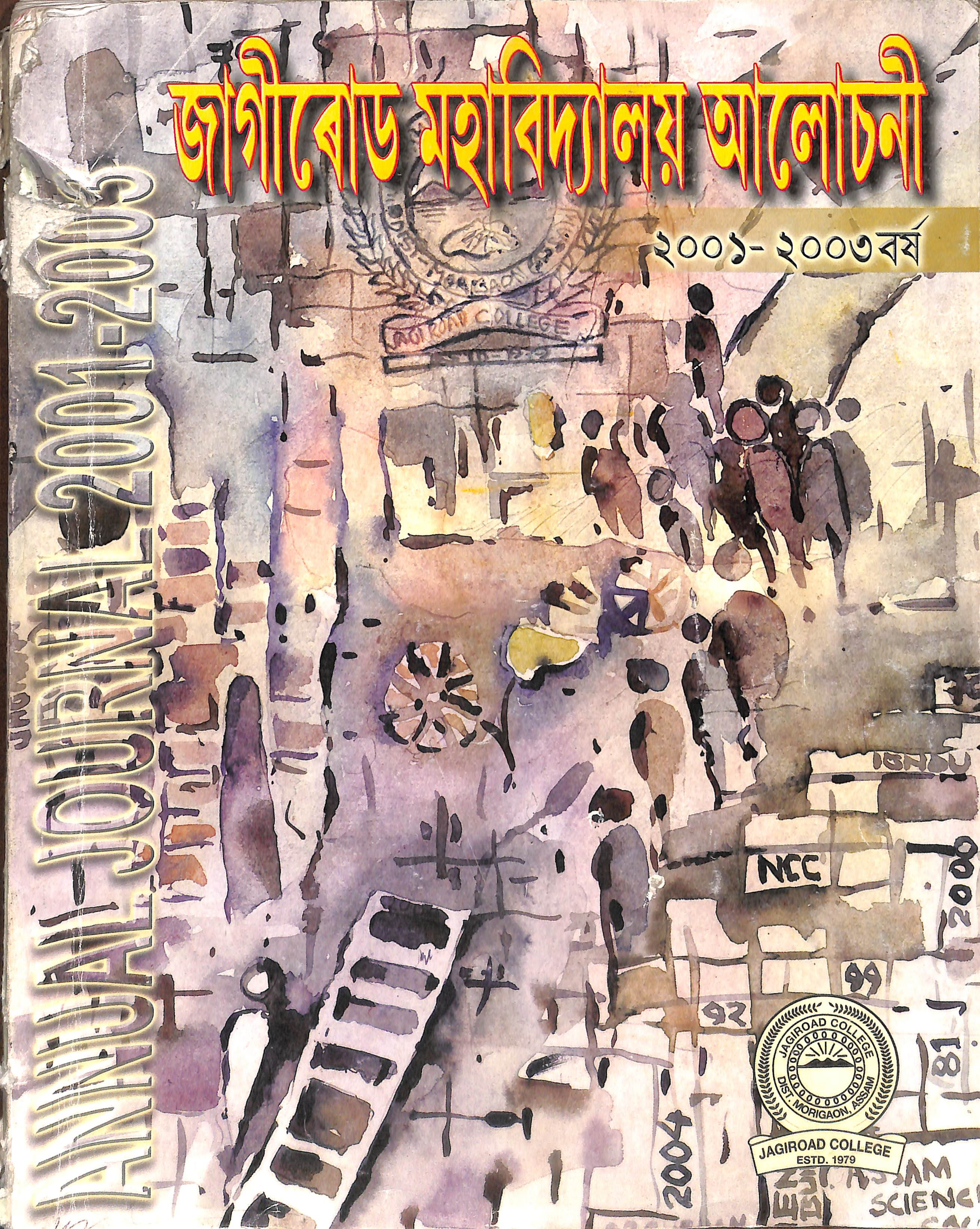

JAGIROAD COLLEGE
DIST. MORIGAON, ASSAM
JAGIROAD COLLEGE
ESTD. 1979

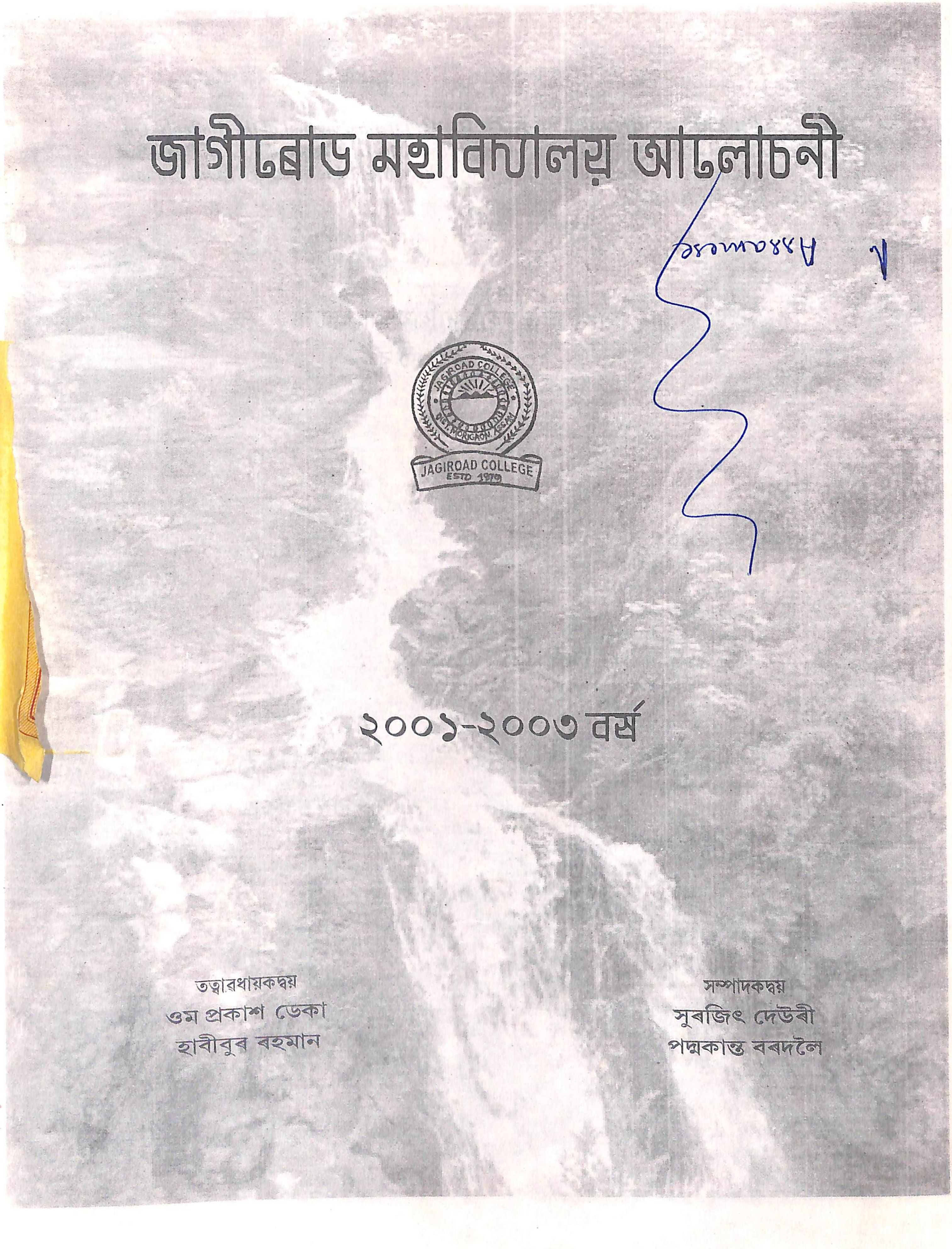

জাগীৰোড মহাবিদ্যালয় আলোচনী

JAGIROAD COLLEGE
ESTD 1970

২০০১-২০০৩ বৰ্ষ

তত্বাৱধায়কদ্বয়
ওম প্ৰকাশ ডেকা
হাবীবুৰ ৰহমান

সম্পাদকদ্বয়
সুৰজিৎ দেউৰী
পদ্মকান্ত বৰদলৈ

JAGIROAD MAHAVIDYALAYA ALOCHANI, *Literary journal of the Students' Union, Jagiroad College, Morigaon, Assam Edited by S. Deuri, P. K. Bordoloi and Published by Principal Dr. Altafur Rahman, Jagiroad College Megazine Incharge : Om Prakash Deka, Habibur Rahman*

জাগিৰোড মহাবিদ্যালয় আলোচনী
২০০১ - ২০০৩ বৰ্ষ

সম্পাদনাৰ নেপথ্যত ঃ

ডঃ আলটাফুৰ ৰহমান (অধ্যক্ষ)
ওম প্ৰকাশ ডেকা, প্ৰবক্তা
হাবীবুৰ ৰহমান, প্ৰবক্তা
ভাস্কৰজ্যোতি হাজৰিকা (সাধাৰণ সম্পাদক, ২০০১-২০০২)
সুৰজিৎ দেউৰী (সাধাৰণ আলোচনী সম্পাদক, ২০০১-২০০২)
পদ্মকান্ত বৰদলৈ (সাধাৰণ সম্পাদক, ২০০২-২০০৩)

সম্পাদকদ্বয় ঃ

সুৰজিৎ দেউৰী
পদ্মকান্ত বৰদলৈ

বেটুপাতৰ ক'লাজ ঃ

কঙ্কণ বৰঠাকুৰ

অলংকৰণ ঃ

ৰমেন ভাগৱতী

মুদ্ৰণ ঃ

গ্ৰাফিক্স, হেদায়েৎপুৰ, গুৱাহাটী - ৭৮১ ০০৩
ফোন ঃ ০৩৬১-২৬৬১৫২৫

অৰ্পণ

অসমৰ শিক্ষা-সাহিত্য-সংস্কৃতি তথা বোলছবি জগতৰ জয়ধ্বজা বহনকাৰী প্ৰথিতযশা কথা সাহিত্যিক প্ৰয়াত ড° ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াৰ কৰকমলত মহাবিদ্যালয় আলোচনীৰ এই সংখ্যাটি শ্ৰদ্ধাৰে অৰ্পণ কৰিলোঁ —

— সম্পাদনা সমিতি

শ্ৰদ্ধাৰ্ঘ্য

স্বৰ্গীয়া ড° নিৰ্মল প্ৰভা বৰদলৈ

জন্ম ঃ ২০ জুন, ১৯৩৩ চন।
মৃত্যু ঃ ১ জুন, ২০০৪ চন।

অসমৰ সাহিত্য জগতৰ অন্যতম কাণ্ডাৰী, বিশিষ্টা কবি, সাহিত্যিক, গীতিকাৰ, প্ৰাচ্যতত্ত্ববিদ, লোক-সংস্কৃতিৰ গৱেষক পণ্ডিত সদ্যপ্ৰয়াত 'সৰস্বতী' ড° নিৰ্মল প্ৰভা বৰদলৈ বাইদেউ (নীলা বাইদেউ)ক আমি শ্ৰদ্ধাৰে সোঁৱৰিছোঁ। তেখেতৰ বিদেহী আত্মাই চিৰশান্তি লাভ কৰক—

JAGIROAD COLLEGE ESTD 1970
জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়
স্থাপিত - ১৯৭০

শ্ৰদ্ধাৰ্ঘ্য

আচাৰ্য্য ইলাৰাম দাস

জন্ম ঃ ২৩-১২-১৯২৯ চন।

মৃত্যু ঃ ১৯-১০-২০০৩ চন।

২০০১ চনৰ অসম চৰকাৰৰ শঙ্কৰদেৱ বঁটাৰে বিভূষিত শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ মতাদৰ্শৰ প্ৰচাৰক একশৰণ ভাগৱতী সমাজৰ প্ৰতিষ্ঠাপক মৰিগাওঁ জিলাৰ জালুগুটিত জন্মলাভ কৰা প্ৰয়াত আচাৰ্য্য ইলাৰাম দাসক আমি শ্ৰদ্ধাৰে সোঁৱৰিছোঁ —

সূচীপত্ৰ

●অৰ্পণ ●শ্ৰদ্ধাৰ্ঘ্য ●তত্বাৱধায়কৰ একলম ●সম্পাদকীয়

❋প্ৰবন্ধ

●উদ্ভিদ আৰু মানৱ ✦ মিচ উদ্দীপতা মহন্ত/১১ ●কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান-এক আলোকপাত ✦ দীপক বৰুৱা/১৩ ●অসমৰ গ্ৰাম্য নিবনুৱা সমস্যা সমাধানৰ উপায় ✦ জোনমণি কলিতা/১৫ ●অসমৰ লোক-বাদ্য — "ঢোল" ✦ পিংকি মনি বৰা/১৯ ●প্ৰেম, জীৱনবোধ আৰু মামনি ৰয়চম ✦ ভৰেশ কুমাৰ শৰ্মা/২১ ●দয়াৰ প্ৰতিমূৰ্তি মাদাৰ টেৰেছা (জীৱনী) ✦ ৰশ্মিৰেখা দাস/২২ ●সাফল্যৰ সোপানে সোপানে ✦ উৎপল জ্যোতি ভূঞা/২৩ ●জ্যেষ্ঠ প্ৰতিম হিৰিম্ব গোস্বামীক সোঁৱৰি কিছু সাম্প্ৰতিক চিন্তা ✦ ড০ মহীধৰ গোস্বামী/২৫ ●মনোভাষাবিজ্ঞান ✦ হাবীবুৰ ৰহমান/২৭ ●পৰিবৰ্তিত সামাজিক প্ৰেক্ষাপট আৰু সামাজিক অনুষ্ঠান ✦ ধ্ৰুৱজ্যোতি চহৰীয়া/৩০ ●পুৰণি অসমৰ চিত্ৰকলা আৰু 'হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ'ৰ চিত্ৰশৈলী ✦ পংকজ শ্যাম/৩২

❋গল্প-উপন্যাসিকা শিতান

●নিঃসংগ বেদনাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি ✦ কাবেৰী বড়া/৩৭ ●আধা লিখা কবিতাটো ✦ দুলুৰাণী মজুমদাৰ/৩৮ ●এখন নীলা শাৰী ✦জুনমণি পাঠক/৩৯ ●পুৱতিৰ অপেক্ষাত.. ✦ কৃষ্ণা মেধী/৪১ ●প্লট ✦ দীপাঙ্কৰ শৰ্ম্মা/৪২ ●সেন্দুৰীয়া প্ৰভাতী সুৰুয ✦ কুইন আফ্ৰিন/৪৩

●কৌতুক - কুইজ - স্মৰণীয় কথা/৪৮-৫০

❋ভ্ৰমণ

●সোণালী ত্ৰিভূজৰ ডুখৰীয়া স্মৃতি ✦ ভাস্কাৰজ্যোতি হাজৰিকা/৫১ ●কলিকতা আৰু পুৰীৰ এটি মধুৰ স্মৃতি ✦ জ্যোতিষ্মা দেউৰী/৫৪

❋ কবিতা শিতান

●জীৱনৰ নেপথ্যত ✦ নয়নজ্যোতি ভূঞা/৫৯ ●ইয়াতো এখন নদী ✦ অৰুণাৰাণী ভূঞা/৬০ ●অশ্ৰু ✦ ৰমেন চন্দ্ৰ দাস/৬০ ●কৃপা প্ৰাৰ্থী ✦ পৰমানন্দ ডেকা/৬১ ●তুমি ✦ বৰ্ণালী শইকীয়া/৬১ ●ইপ্সা ✦ হেমন্ত ডেকা/৬২ ●আহত হেঁপাহ ✦ পল্লৱী শৰ্ম্মা/৬২ ●এখন হাত ✦ দীপাঙ্কৰ শৰ্ম্মা/৬২ ●এক অনাৰিম্বৰ যাত্ৰা ✦ মাধৱ চন্দ্ৰ নাথ/৬৩ ●তাই মোৰেই আই ✦ যতীন মান্তা/৬৩

❋ বাংলা শিতান

●মধ্যযুগীয় বাংলাসাহিত্যে বৈষ্ণব পদাবলির অবদান ✦ কানন ধর চৌধুরী/৬৬ ●বাংলা কাব্যে পাশ্চাত্য প্রভাব ✦ ইন্দ্রানী ভট্টাচার্য্য/৭০ ●উড়ন্ত চাকি — রহস্যের সন্ধানে ✦ মনজিৎ সরকার/৭২ ●কাঠবিড়ালীর খেলা ✦ কৃষ্ণ প্রসাদ জৈচী/৭৪ ●নববর্ষ ✦ রাকেশ মৌলিক/৭৪ ●বধ্যভূমিতে একদিন ✦ কৌশিক বসু/৭৪

❋ ENGLISH SECTION

●Reaching out for the stars! ✦ Niharika Boruah/77 ●Wild life in India with special reference to North Eastern India ✦ Malamoni Borah/79 ●An autobiography of DNA ✦ Atindra Das/81 ●Reminiscing Artist Pranab Barua ✦ Dipak J Baruah/82 ●Development of Tiwa entrepreneurship in Mayong Mevelopment Mlock : problems and prospects ✦ Purushottam Bhandari/84 ●Victory : A general assessment ✦ Sohail Ahmed/87 ●Blood substitute-blessings to mankind ✦ Achintya Kr. Keoot/90 ●Institutions for higher studies ✦ Pranab Kumar Das/93 ●Tourism -A vehicle towards regional development ✦ Seemanta Kumar Deka/96 ●.....SHE !!! ✦ Bapan Kumar Mazumder/98

●Photo Pages / 99-104

❋ প্ৰতিবেদন/ প্ৰতিভা সন্ধান/১০৭-১২৮

তত্ত্বাৱধায়কৰ একলম

সাম্প্ৰতিক সমাজ ব্যৱস্থাত শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য আৰু বুনিয়াদ কি হোৱা উচিত

শিক্ষা আৰু সমাজৰ মাজত সম্পৰ্ক এটা মুদ্ৰাৰ দুপিঠিৰ দৰে। সমাজ পৰিৱৰ্তনশীল। আকৌ শিক্ষাৰ অবিহনে সমাজৰ প্ৰগতি সম্ভৱ নহয়। গতিকে শিক্ষাও এটা গতিশীল প্ৰক্ৰিয়া। সমাজৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে শিক্ষাৰ পৰিৱৰ্তন হ'ব লাগিব। অন্যথা গতানুগতিক শিক্ষাৰ দ্বাৰা সমাজৰ বোজা বৃদ্ধি হ'ব পাৰে। কিন্তু প্ৰশ্ন হ'ল শিক্ষা যদি সামাজিক উন্নতিৰ সাধনেই হয়, তেন্তে ব্যক্তিগত উন্নতিৰ কথা বাদ দিব লাগিব নেকি? আনহাতে ব্যক্তিৰ সমষ্টিয়েই সমাজ। গতিকে ব্যক্তিৰ উন্নতি মানে সমাজৰ উন্নতি বোজোৱা নহয় নেকি?

সাম্প্ৰতিক সময়ত কেনেধৰণৰ শিক্ষাইনো ব্যক্তিগত উৎকৰ্ষ সাধন কৰিব পাৰে! ব্যক্তিগত উৎকৰ্ষ সাধনৰ জৰিয়তে যিহেতু আজিৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাত প্ৰায়োগিক দিশত অধিক গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হৈছে; গতিকে ই আমাৰ দ্বিধা বিভক্ত সমাজ ব্যৱস্থাক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিব পাৰিব লাগে। আজি যিসকলে প্ৰায়োগিক দিশত শিক্ষিত হৈছে তেওঁলোক সমাজৰ বোজা নহৈ তেওঁলোকৰ শস্যৰ পথাৰখন বহল কৰিব লাগে। যাতে ভৱিষ্যত প্ৰজন্মই সঠিক পথৰ সন্ধান পাব পাৰে।

কিন্তু দেখা গৈছে বৰ্ত্তমান শিক্ষা ব্যৱস্থাই বিশেষ উদ্দেশ্য সাধন কৰিব পৰা নাই। নহ'লে নিবনুৱা সমস্যাৰ এনে ভয়াবহ ৰূপ দেখা নগ'লহেতেন। বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত লাভ কৰা অনেক ডিগ্ৰীধাৰী শিক্ষিত যুৱক-যুৱতী নিষ্কৰ্মা হৈ থাকিব নালাগিলহেঁতেন। আনহাতে দেশখনত ক্ৰমান্বয়ে অৰ্থনৈতিক বিভিন্নতা বাঢ়িব লাগিছে। ব্যক্তিগত জীৱনত অৰ্থনৈতিক বিভিন্নতা বাঢ়িছে। স্বজন-তোষণ আৰু ৰাজনীতিয়ে সমাজ ব্যৱস্থাকেই দিধা বিভক্ত কৰি পেলাইছে। এনে এটা সন্ধিক্ষণত সমাজৰ আৱশ্যক অনুসৰি শিক্ষা ব্যৱস্থাই ব্যক্তিক উপযুক্তভাৱে গঢ় দিব পৰা নাই। যদি সমাজৰ প্ৰতিটো অভাৱ পূৰণ কৰিব পৰাকৈ কাৰিকৰী শিক্ষা বা বৃত্তিমুখী শিক্ষাৰ প্ৰচলন আৰু শিক্ষাৰ মানদণ্ড তৈয়াৰ কৰা নহয় তেনেহ'লে প্ৰচলিত শিক্ষাৰ সাম্প্ৰতিক সময়ত কোনো মূল্য নাথাকিব। এইখিনিতেই জন মিল্টনে 'Tractus on education'-ত কোৱা কথা এযাৰ উনুকিয়াব পাৰি— "I call therefore, a complete and generous education that which fits a man to perform justly, skilfully and magnanimously all the office both private and public of peace and war." অৰ্থাৎ মই পূৰ্ণ আৰু উদাৰ শিক্ষা তাকেই কওঁ যি শিক্ষাই শান্তি আৰু যুদ্ধৰ সময়ত ব্যক্তিক নিজে সাৰ্বজনিক কৰ্ত্তব্য উচিত ভাৱে নিপুনতাৰে আৰু উদাৰতাৰে সমাধান কৰাৰ যোগ্যতা প্ৰদান কৰে।

বৰ্ত্তমান পটভূমিত আমাৰ সমাজ ব্যৱস্থা আৰু শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ ভেটি সুদৃঢ় ভাৱে স্থাপন কৰিবলৈ হ'লে সু-নিৰ্দ্দিষ্ট পন্থা অৱলম্বন কৰিব লাগিব। এই ক্ষেত্ৰত অৱশ্যে বিভিন্ন শিক্ষানুস্থান, স্বেচ্ছাসেৱী অনুস্থান সমূহে দায়িত্ব বহন কৰিব পাৰে। শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য যদি সামাজিক প্ৰগতি আৰু ব্যক্তি স্বাৱলম্বীতাই হয়; তেন্তে সাম্প্ৰতিক পৰিপ্ৰেক্ষিতত নতুন নতুন পাঠ্যক্ৰম অন্তৰ্ভূক্ত কৰিব লাগিব। তেতিয়াহে শিক্ষাৰ যি মহৎ উদ্দেশ্য আছে চৰিতাৰ্থ হ'ব।

সম্পাদকীয়

সন্ত্ৰাসবাদৰ কৰাল গ্ৰাসে আবৃত্ত অসমৰ ন-পুৰুষৰ তিমিৰাচ্ছন্ন ভৱিষ্যত প্ৰত্যেকজন সচেতন নাগৰিকৰ এক চিন্তনীয় বিষয়। সন্ত্ৰাসবাদৰ দৰে পংগু মানসিকতাই এচাম যুৱক-যুৱতীক বিপথে পৰিচালিত কৰিছে। ই জাতিৰ ঐক্যক বিনষ্ট কৰাৰ লগতে শিক্ষা সংস্কৃতিৰ বিষয়তো যথেষ্ট প্ৰভাৱ পেলাইছে। এচাম উচ্ছৃঙ্খল যুৱক-যুৱতীক পাশ্চাত্যৰ অন্ধ অনুকৰণে সামাজিক পৰিৱেশ বিনষ্ট কৰিছে। হত্যা, ধৰ্ষণ, লুণ্ঠনৰ দৰে নিন্দনীয় কাৰ্য বাঢ়িবলৈ লৈছে দিনকদিনে; এটা জাতিৰ বাবে ইয়াতকৈ দুখঃজনক ঘটনা কি হ'ব পাৰে? চৰকাৰৰ আৰ্শীবাদত সুৰাৰ বিপনীৰ সংখ্যা কাঠফুলাৰ দৰে বঢ়িবলৈ ধৰিছে। আজিৰ যুৱক-যুৱতীৰ বাবে সুৰাপান হৈ পৰিছে উৎসৱ পাৰ্বনৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ। ইয়াৰ বাবে দায়ী বাৰু কোন? কেৱল ছাত্ৰসকল নে? নিৰৱ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰা সমাজখন নে দায়িত্বহীন অভিভাৱক সকল? এনেবোৰ অনৈতিক কাৰ্যই এটা জাতিৰ অন্ধকাৰ ভৱিষ্যতৰ ইংগিত দিয়ে।

জাতীয় চেতনাহীন সমাজৰ চেতনা ঘূৰাই অনাৰ ক্ষেত্ৰত সাহিত্যই অগ্ৰণী ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। সমাজৰ ভাল বেয়া দিশ আঙুলিয়াই দি এখন নিকা সুস্থ সমাজ গঢ়ি তোলাত সাহিত্যই সহায় কৰিব পাৰে। কিন্তু আজিৰ পাশ্চাত্য অভিলাসী সমাজে সাহিত্য চৰ্চাৰ প্ৰতি যথেষ্ট অৱহেলা দেখুৱাইছে। এনে এটা জাতিৰ স্খলনমূখী হোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত মহাবিদ্যালয় আলোচনীসমূহে এটা আন্দোলনক সাহিত্যিক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিব পাৰে। যিহেতু এখন সুস্থ সমাজ বা নিকা সমাজ গঢ়ি তোলাত মূল ভেটি হৈছে শিক্ষানুষ্ঠান, মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীয়ে এই ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ প্ৰতিভা বিকাশৰ লগতে এটা জাতিৰ সাহিত্যৰ ভড়াল টনকীয়াল কৰে। এনে ক্ষেত্ৰত 'জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী'য়েও যথেষ্ট অৰিহণা যোগাই আহিছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনৰ খবৰ পোৱাৰ লগতে বৌদ্ধিক চিন্তা চৰ্চাৰ বিকাশ ঘটিছে। মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীৰ জৰিয়তে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ মাজত সুপ্ত হৈ থকা সাহিত্য প্ৰতিভাক জাগ্ৰত কৰাত সহায় হৈছে।

অনিবাৰ্যকাৰণ বশতঃ ২০০১-২০০৩ চনৰ মহাবিদ্যালয় আলোচনীৰ সংখ্যাটি প্ৰকাশ পোৱা নাছিল যদিও তত্বাবধায়ক ওম প্ৰকাশ ডেকা আৰু হাবীবুৰ ৰহমান চাৰৰ অনুপ্ৰেৰণা আৰু অবিৰত প্ৰচেষ্টাৰ ফলতে আমাৰ কাৰ্যকালত পলমকৈ হলেও আলোচনীখন প্ৰকাশ কৰিবলৈ সক্ষম হওঁ। আলোচনীখনৰ পাণ্ডুলিপি খৰখেদাকৈ প্ৰস্তুত কৰি দিয়াৰ লগতে নানা ধৰণে সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱা বাবে অসমীয়া বিভাগৰ প্ৰৱক্তাপংকজ শ্যাম আৰু ইংৰাজী বিভাগৰ প্ৰৱক্তা ৰিলুমণি ডেকা চাৰৰ ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ হৈ ৰলোঁ। তদুপৰি আলোচনীখনৰ প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন ধৰণে সহায় আৰু অনুপ্ৰেৰণা আগবঢ়োৱা বাবে সাধাৰণ সম্পাদক ভাস্কৰজ্যোতি হাজৰিকা আৰু মোৰ বন্ধু দ্বীপ, কৃষ্ণ, দুলেনহঁতলৈকো এই সুযোগতে আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়"

ধন্যবাদেৰে ..

শ্ৰীসুৰজিৎ দেউৰী

শ্ৰীপদ্মকান্ত বৰদলৈ

সম্পাদক, আলোচনী বিভাগ

"ছাত্ৰ একতা সভা (JCSU 02-03)"

প্ৰবন্ধ

সাহিত্যৰ সোৱাদ আন বিলাক মিঠা বস্তুৰ দৰে নহয়। আন আন বস্তুৰ সোৱাদ জিভাৰে পাওঁ, আন বস্তুৰ ৰূপ চকুৰে দেখোঁ। কিন্তু সাহিত্যৰ সোৱাদ মুখৰ জিভাৰে নাপায়; মনেৰে চাকিব লাগে, তেহে তাৰ ৰূপ বা সোৱাদৰ গম পোৱা যায়। সেই দেখি জিভা নোহোৱা মানুহও সাহিত্যৰ ৰকম বুজিব পাৰে। .....

— সত্যনাথ বৰা

লিখকে যিমানখিনি বিষয়বস্তুৰ লগত একীভূত হ'ব পাৰিছে, যিমানখিনিৰ অন্তঃস্থল ভেদ কৰি তাৰ সূক্ষ্ম মৰ্ম্ম গ্ৰহণ কৰি বিষয়বস্তুৰ ফালৰ পৰা সকলো কথা ৰসাভিযিক্ত কৰি তুলিব পাৰে, সেই পৰিমাণে তেওঁ জনসমাজৰ হৃদয় মচিব নোৱাৰাকৈ স্পৰ্শ কৰিব পাৰে; সেই পৰিমাণে তেওঁৰ উক্তিয়ে যুগমীয়া প্ৰবচন হিচাপে লোক সমাজত প্ৰচাৰ লাভ কৰে।

— ড০ বাণীকান্ত কাকতি

প্ৰবন্ধ মাত্ৰেই তথ্য প্ৰধান আৰু জ্ঞানগৰ্ভী হয়। লেখকৰ পাণ্ডিত্য আৰু বুদ্ধিমত্তাৰ পৰিচয় হৈ বহন কৰে।

— প্ৰফুল্ল কটকী

উদ্ভিদ আৰু মানৱ

● মিচ উদ্দীপতা মহন্ত
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

[নৰ্থ ইষ্ট জিঅ'গ্ৰাফিকেল চচাইটিৰ দ্বাৰা আয়োজিত ১৯৯৯ চনৰ ৰচনা প্ৰতিযোগিতাত শ্ৰেষ্ঠ ৰচনা হিচাবে বিবেচিত 'উদ্ভিদ আৰু মানৱ'ৰ সংক্ষিপ্ত ৰূপ]

সৃষ্টিৰ আদিৰে পৰা উদ্ভিদ আৰু মানৱৰ সম্বন্ধ অতি নিকট আৰু নিগূঢ়। চিৰ সেউজ উদ্ভিদেৰে আবৃত অৰণ্যৰ মাজতেই মানৱ জীৱনৰ উদ্ভৱ আৰু বিলয়। আদিম মানৱে অৰণ্যৰ বুকুতেই বিচৰণ কৰি গিৰি গুহাত আশ্ৰয় লৈ অৰণ্যত জন্ম হোৱা নানা ধৰণৰ গছৰ গুটি, ফল মূল খাই জীৱন ধাৰণ কৰিছিল। মাতৃয়ে নিজ শিশুক আদৰ যত্নেৰে লালন পালন কৰাৰ দৰেই উদ্ভিদেও মানৱ জীৱনক প্ৰতিপালন কৰিছিল নিজ বুকুৰ অমৃত সম্ভাৰেৰে। উদ্ভিদ আৰু মানৱ পৰস্পৰে পৰস্পৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হৈ সৃষ্টি আগুৱাই নিয়াৰ প্ৰক্ৰিয়াটো ইমানেই স্বাভাৱিক আছিল যে আজি কিছুদিনৰ আগলৈকে এই পাৰস্পৰিক সম্পৰ্কটোৰ ওপৰত চিন্তা কৰাটো এটা প্ৰয়োজনীয় বিষয় হিচাপে বিবেচিত হোৱা নাছিল। কিন্তু অতি পৰিতাপৰ বিষয় যে আজিৰ মানুহে সভ্যতাৰ উচ্চ শিখৰত আৰোহন কৰি বিজ্ঞান আৰু কাৰিকৰী তথা প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ বলত বলীয়ান হৈ প্ৰকৃতিক বশীভূত কৰি নিজ আয়ত্বলৈ আনিবলৈ চেষ্টা কৰি বহুতো বিস্তীৰ্ণ অঞ্চল - যিবোৰক অৰণ্য বুলি কোৱা হয়, সেইবোৰ ধ্বংস কৰি পেলাইছে। এই ধ্বংস যজ্ঞ যে মানৱ জাতিৰ বাবে কিমান ক্ষতিকাৰক হ'ব পাৰে আৰু ই মানৱ জাতিৰ অস্তিত্ব কেনেদৰে বিপন্ন কৰি তুলিব পাৰে, সেই কথা অৱশ্যে এচাম দূৰদৰ্শী লোকে উপলব্ধি কৰিছে আৰু তেওঁবিলাকে এই ধ্বংস কাৰ্যৰ তীব্ৰ প্ৰতিবাদ কৰি উদ্ভিদ জাতিক স্বাৰ্থপৰ আৰু লোভী মানুহৰ হাতৰ পৰা ৰক্ষা কৰাৰ মহান দায়িত্ব পালন কৰিছে। তেনে এজন লোক হ'ল দক্ষিণ আমেৰিকাৰ 'চিকো মাণ্ডেচ (Chiko Mandes) — যিজনে আমাজান নদী কাষৰীয়া বনাঞ্চল সংৰক্ষণ কৰিব লাগে বুলি দাবী কৰা বাবে নিজ দেশবাসীৰ হাততেই প্ৰাণ দিবলগীয়া হৈছিল। এনেবোৰ সচেতন মানুহৰ জীৱন ত্যাগে ন-কৈ প্ৰতিপন্ন কৰি তুলিছে যে পৃথিৱীৰ মানৱ জাতিৰ জীৱন ৰক্ষা কৰাত উদ্ভিদসমূহৰ ভূমিকা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ।

মানৱ জাতিৰ বাবে উদ্ভিদৰ দৰে নিঃস্বাৰ্থ বন্ধু আৰু নাই। মানুহে জীৱন ধাৰণৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় আহাৰ, ৰোগ নিৰাময়ৰ বাবে পথ্য তথা ঔষধ, ঘৰ-দুৱাৰ নিৰ্মাণৰ বাবে ব্যৱহৃত বিভিন্ন কেঁচা সামগ্ৰী আৰু নানা প্ৰকাৰৰ প্ৰসাধন সামগ্ৰী প্ৰকান্তৰে উদ্ভিদৰ পৰাই আহৰণ কৰে। ইয়াৰোপৰি পৃথিৱীত জীৱ জীয়াই থাকিবৰ বাবে যি প্ৰাকৃতিক অৱস্থাৰ প্ৰয়োজন সেই প্ৰাকৃতিক ভাৰসাম্য ৰক্ষাৰ দৰে মহান কাৰ্য এটা সকলোৰে অলক্ষিতে আৰু অগোচৰে উদ্ভিদেই কৰি আহিছে। উদ্ভিদহীন ঠাইত জীৱ-জন্তু বৰ্ত্তি থাকিব নোৱাৰে আৰু সেইবাবেই উদ্ভিদ আৰু জীৱ-জন্তুৰ সহাৱস্থান অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয়। জীৱ জীয়াই থাকিবৰ বাবে O_2 (অক্সিজেন) অপৰিহাৰ্য। খাদ্য অবিহনে মানুহ কিছুদিন জীয়াই থাকিব পাৰিলেও O_2 (অক্সিজেন) অবিহনে মানুহ অলপ সময়ো জীয়াই থাকিব নোৱাৰে। এই প্ৰাণ দায়িনী O_2 উদ্ভিদে নিশাহত এৰি দিয়ে আৰু মানুহে এৰি দিয়া বিষাক্ত CO_2 (কাৰ্বন ডাই অক্সাইড) গেছ উদ্ভিদে গ্ৰহণ কৰি লয়। প্ৰতি হেক্টৰ মাটিত উদ্ভিদে বছৰি প্ৰায় ৩০ টনকৈ O_2 যোগান ধৰি উশাহ নিৰুদ্ধ হৈ মৃত্যুক সাৱটি লোৱাৰ পৰা মানৱ জাতিক ৰক্ষা কৰিছে। এটা কথা দুৰ্ভাগ্যজনক ভাৱে হ'লেও সঁচা যে অতি নিৰৱ ভাৱে চলি থকা এই প্ৰাকৃতিক প্ৰক্ৰিয়াৰ প্ৰতি বৰ্ত্তমানৰ যান্ত্ৰিক সভ্যতাই গঢ় দিয়া ভোগবাদী সমাজ উদাসীন আৰু নিৰ্বিকাৰ হৈ পৰিছে আৰু তাৰেই ফলস্বৰূপে চলিছে গছ-গছনি কাটি নতুন নতুন চহৰ নগৰ কৰাৰ প্ৰস্তুতি। মানুহৰ এই অবিবেচক কাৰ্যৰ ফলত উদ্ভিদৰ দ্ৰুত লয় হবলৈ আৰম্ভ কৰাৰ লগে লগে পৃথিৱীত O_2 ৰ পৰিমাণ ক্ৰমান্বয়ে কমি আহিছে আৰু বায়ুমণ্ডলত দ্ৰুত গতিত বৃদ্ধি পাই অহা CO_2 গেছে যে বায়ুমণ্ডল উত্তপ্ত কৰি ভৱিষ্যতে মানৱ জাতিক যে পৃথিৱীৰ পৰা নিশ্চিহ্ন কৰি পেলাব, সি প্ৰায় নিশ্চিত হৈ পৰিছে। মানৱ জাতিয়ে এই আসন্ন বিপদৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ হলে অপৰ্যাপ্ত পৰিমাণৰ উদ্ভিদ ৰোপণ কৰি কৃত্ৰিম বনাঞ্চলৰ সৃষ্টি কৰিব লাগিব। ইয়াৰোপৰি উদ্ভিদে বৃষ্টিপাতটো অবিহণা যোগাই পৃথিৱীখনক শস্য-শ্যামলা কৰি তুলিছে। বৃষ্টিপাতে যে কেৱল মাত্ৰ খেতিতেই সহায় কৰিছে, এনে নহয়; ই বায়ু প্ৰদূষণ ৰোধ কৰাৰ এক উত্তম কাৰকও। ভূগোলৰ এক সমীক্ষা মতে প্ৰতি ১ হেক্টৰ মাটিৰ উদ্ভিদে বৃষ্টিপাতৰ সহায়েৰে বছৰি ১০০ টনতকৈ অধিক ধূলি-আৱৰ্জনা আতৰাই পৃথিৱীক নিকা কৰি মানুহৰ বাসোপযোগী কৰি ৰাখিছে। ভূমি ক্ষয় এটা প্ৰাকৃতিক প্ৰক্ৰিয়া। প্ৰকৃতিৰ এই ক্ষয় ৰোধ কৰিবৰ বাবে মানুহে লোৱা বহু আঁচনিৰ ভিতৰত বৃক্ষ ৰোপনেই আটাইতকৈ 'ফলপ্ৰসু' বুলি ইতিমধ্যে সমগ্ৰ বিশ্বতেই স্বীকৃত হৈছে। উদ্ভিদে বায়ুক প্ৰদূষণ মুক্ত কৰোৱাৰ উপৰিও উদ্ভিদৰ পাতৰ ৰং ফলৰ আকাৰ আৰু গুণাগুণে মাটি, পানী আৰু বায়ু যে প্ৰদূষিত হৈছে সেই কথা সূচাব পাৰে। উদ্ভিদ জগত মানুহ বা প্ৰাণীতকৈ

JAGIROAD COLLEGE
জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়
স্থাপিত - ১৯৭৬

(জন্তুতকৈ) প্ৰদূষণ বিষয়ত অধিক সচেতন। সেই বাবে উদ্ভিদক প্ৰদূষণ সূচক ৰূপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। প্ৰদূষণ সচেতন উদ্ভিদবোৰ প্ৰদূষণ সূচক আৰু প্ৰদূষণ সহনকাৰী উদ্ভিদবোৰক প্ৰদূষকবোৰৰ সংগ্ৰাহক ৰূপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। কিছুমান উদ্ভিদ যেনে শাল, চেগুন, আদিয়ে মাটিত কেলচিয়ামৰ প্ৰাচুৰ্যতা; একেছিয়া, ইউক্লিপ্টাছ আদিয়ে মাটিৰ আৰ্দ্ৰহীনতা; ইউফৰবিয়া, লডচিফহিয়া, কেপাৰিচ ডেচিডুৱা আদিয়ে ভূ-গৰ্ভস্থ পানীৰ ইংগিত সূচায়। এইদৰে উদ্ভিদ অধ্যয়ন কৰিয়েই মাটি, পানী আৰু বায়ুৰ গুণাগুণ আৰু ই কেনেদৰে প্ৰদূষিত হৈছে বা নাই ইত্যাদি কথা ঠাৱৰ কৰিব পাৰি, এই অনুসন্ধানে বৈজ্ঞানিক পৰীক্ষা আগুৱাই নিয়াৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট সহায় কৰিব পাৰে।

অতীজৰে পৰা মানৱ জীৱনৰ বিভিন্ন চাহিদা উদ্ভিদে পূৰণ কৰি আহিছে। উদ্ভিদৰ প্ৰত্যেকটো অংগই যেনে গা-গছ, ডাল-পাত, গছৰ ছাল বাকলি, ফল-মূল, গুটি-বন ইত্যাদি সকলোবোৰৰে কিছুমান বিশিষ্ট গুণ আছে। আমি ব্যৱহাৰ কৰা ঔষধসমূহৰ অধিকাংশই উদ্ভিদজগতৰ পৰা আহৰণ কৰা হয়। চিনকোনা, নেফাফু, দুপৰ টেঙাৰ পাত, তুলসী, মধুৰিআম, শেৱালী ফুল, মহানিমৰ পাত ইত্যাদি আমি সদায় দেখি থকা সাধাৰণ আৰু অসমৰ হাবিয়ে বননিয়ে পোৱা অলেখ উদ্ভিদৰ দ্ৰব্য আৰু ঔষধি গুণ আছে আৰু সেইবোৰ প্ৰায়ে মানুহে ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। সাধাৰণ অসুখৰ কথা বাদেই এতিয়া উন্নত দেশবোৰত উদ্ভিদৰ পৰা মাৰাত্মক কেন্সাৰ ৰোগৰ প্ৰতিষেধক উলিয়াবলৈ যত্ন কৰি আছে আৰু কিছু পৰিমাণে সফলও হৈছে। সেয়ে হলে মানৱ জাতিৰ বাবে উদ্ভিদে আৰু এক বৃহৎ উপকাৰ অথবা অৱদান আগবঢ়োৱা হ'ব। বহুতো উন্নত দেশে এতিয়া পৰম্পৰাগতভাৱে উদ্ভিদৰ পৰা আহৰণ কৰা বনৰীয়া ঔষধৰ ওপৰত বেছি আস্থা প্ৰকাশ কৰিবলৈ ধৰিছে আৰু তাৰেই পৰিণতিত বহুতো ঔষধি গছৰ উদ্যান পাতিবলৈ লৈছে। উদ্যোগসমূহত পৰিকল্পিতভাৱে এনে ধৰণৰ উদ্ভিদ ৰোপনৰ ব্যৱস্থা লোৱা হৈছে। এনে এখন ঔষধি গুণযুক্ত উদ্ভিদৰ উদ্যান হৈছে দক্ষিণ আমেৰিকাৰ পেৰুত থকা "TAMBOPATA RESERVE"ৰ "MEDILINAL PLANT GARDEN"। পৃথিৱীৰ বিভিন্ন দেশৰ পৰা প্ৰায় বিলুপ্ত হবলৈ ধৰা বহু উদ্ভিদক ইয়াত ৰোপন আৰু সংৰক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। সদ্যহতে এনে আঁচনি পৃথিৱীৰ বহু দেশে গ্ৰহণ কৰিছে।

উদ্ভিদৰ পৰা যে আমি কেৱল ঔষধহে পাওঁ এনে নহয়, ই আমাক বিভিন্ন ধৰণৰ খাদ্য সামগ্ৰীও যোগান ধৰে। আন এবিধ আমাৰ নিত্য প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী কাগজো উদ্ভিদৰ পৰাই পাওঁ। মানৱ জীৱনৰ প্ৰত্যেক ক্ষেত্ৰতেই উদ্ভিদৰ অৱদান প্ৰাচীন কালতেই নহয় এতিয়াও অপৰিসীম। বৰঞ্চ এই আধুনিক যুগৰ পৰিবেশ প্ৰদূষণৰ দিনত উদ্ভিদৰ ওপৰত মানুহৰ নিৰ্ভৰশীলতা ক্ৰমান্বয়ে বাঢ়িহে আহিব ধৰিছে।

উদ্ভিদে মানৱৰ বাবে নয়নাভিৰাম দৃশ্যৰো সূচনা কৰিছে। উদ্ভিদ আছে বাবে এই ধৰাখন এতিয়াও ৰঙে-ৰসে-ৰূপে ভৰি আছে। দেখিলে ৰকু জুৰ পৰি যোৱা বিনন্দীয়া প্ৰকৃতিৰ মোহনীয়, কমনীয়, চিৰসেউজ ৰূপ মানৱৰ চিৰন্তন প্ৰশান্তিৰো উৎস। সেয়েহে নিৰৱতাৰ সাধকসকলে আজিও অৰণ্যৰ বুকুলৈ লৰৰি গৈছে।

আজিৰ মানুহ সুসভ্য হৈও এই মানৱ জীৱনৰ প্ৰাণস্বৰূপ উদ্ভিদসমূহৰ ধ্বংস যজ্ঞত ৰত হৈছে। অৰ্হনিশে বিশ্বৰ প্ৰান্তে প্ৰান্তে অনুষ্ঠিত হৈছে এই ধ্বংস লীলা। অৰণ্য দ্ৰুত গতিত হ্ৰাস পাই অহাৰ লগে লগে বহু মূল্যৱান উদ্ভিদ পৃথিৱীৰ পৰা নিশ্চিহ্ন হৈ যোৱাৰ উপৰিও খাদ্যৰ অভাৱত বহু প্ৰজাতিৰ বন্য প্ৰাণীও পৃথিৱীৰ বুকুৰ পৰা চিৰকাললৈ লুপ্ত হৈ গৈছে। অৰণ্য উৎখাত কৰি মানুহৰ বাসোপযোগী কৰিবলৈ যন্ত্ৰৰ সহায়েৰে মাটি বহুতো দ-কৈ খান্দি অনাৰ ফলত বহুতো মূল্যৱান গছৰ গুটিৰ ভাণ্ডাৰ (Seed Bed) নষ্ট হৈ গৈছে। কোনো কৃত্ৰিম পদ্ধতিৰে এই উদ্ভিদ সমূহ আৰু গজাব নোৱাৰি। মানুহৰ অদূৰদৰ্শিতা, সম্প্ৰসাৰণবাদী মনোভাৱ, লোভ আৰু ব্যৱসায়িক দৃষ্টিভংগীকেই উদ্ভিদ ধ্বংসৰ মূল কাৰক হিচাবে চিহ্নিত কৰা হৈছে। এই প্ৰসংগত মহাত্মা গান্ধীৰ কথা এষাৰ বিশেষভাৱে প্ৰণিধানযোগ্য—

"The world has enough for every man's need, but not enough for every man's greed."

— সঁচাই প্ৰকৃতিয়ে মানুহক প্ৰয়োজন পূৰাবৰ বাবে অকৃপণ হাতেৰে দান কৰিছে, কিন্তু মানুহক লোভী হবলৈ শিকোৱা নাই আৰু এতিয়া সময় আহিছে লোভ সম্বৰণ কৰাৰ।

উদ্ভিদ ধ্বংসৰ এনে ভয়ংকৰ পৰিণতিৰ কথা চিন্তা কৰি উদ্ভিদবিদ আৰু চিন্তাশীল ব্যক্তি কিছুমান চিন্তিত হৈ পৰিছে আৰু উদ্ভিদ অবিহনে যে জীৱ পৰিত্ৰানৰ উপায় নাই এই বিষয়ে জনসাধাৰণক সজাগ কৰি দিছে। সেয়েহে কিছুদিনৰ পৰা বিশ্বৰ বিভিন্ন ঠাইত চন পৰি থকা মাটি আৰু অৰণ্য উৎখাত হোৱা ঠাইবোৰত অৰণ্য সৃষ্টিৰ পৰিকল্পনা হাতত লোৱা হৈছে। এই পৰিকল্পনা ৰূপায়ণৰ অৰ্থে ভাৰত চৰকাৰৰ দ্বাৰা জুলাই মাহৰ প্ৰথম সপ্তাহ "বন মহোৎসৱৰ সপ্তাহ" বুলি অভিহিত কৰি উদ্ভিদ ৰোপণৰ চৰকাৰী আৰু ৰাজহুৱা কাৰ্যসূচী হাতত লোৱা হৈছে। সামাজিক বনানিকৰণৰ আঁচনিৰ যোগেদি সমগ্ৰ দেশৰেই প্ৰতি খণ্ড চৰকাৰী খালী মাটিত বৃক্ষৰোপণ কৰি কৃত্ৰিম অৰণ্যৰ সৃষ্টিৰ যোগেদিও পৃথিৱীক সেউজীয়া বননিত পৰিণত কৰি প্ৰাকৃতিক অৰণ্য আৰু জন অৰণ্যৰ সহাৱস্থানৰ ভাৰসাম্য ৰক্ষাৰ প্ৰচেষ্টা চলোৱা হৈছে। এই প্ৰচেষ্টা সঁচাই প্ৰশংসনীয়। উদ্ভিদে যিহেতু মানৱ জাতিক পৃথিৱীত জীয়াই থকাৰ সম্বল দিছে, তাৰ প্ৰতি কৃতজ্ঞতা তথা প্ৰতিদান স্বৰূপে মানুহে উদ্ভিদৰ প্ৰতি মৰম দেখুৱাই উদ্ভিদক সংৰক্ষণ কৰাটো প্ৰতিজন মানুহৰে নৈতিক কৰ্তব্য। ●

কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান

এক আলোকপাত

● শ্ৰীদীপক বৰুৱা
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা)

প্ৰাকৃতিক দৃশ্যৰাজিৰে আবৃত, জীৱ-জন্তুৰে ভৰা অসমৰ গোলাঘাট আৰু নগাঁও জিলাৰ ভূ-খণ্ডৰ একাংশক সামৰি বিশাল ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দক্ষিণ পাৰে অৱস্থিত বিশ্ববিখ্যাত কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান। ইয়াৰ ভৌগোলিক বিস্তৃতি ক্ৰমে ১৬°৩০ পৰা ২৬°৪৫ উত্তৰ অক্ষাংশ আৰু ৯৩°০৫ পৰা ৯৩°৪০ পূব দ্ৰাঘিমাংশ। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ প্লাৱন ভূমিত অৱস্থিত এই উদ্যানখনৰ প্ৰাকৃতিক সীমাৰেখা উত্তৰে মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰ, পূবত বোকাখাত চহৰ, পশ্চিমত নগাঁও জিলা আৰু দক্ষিণে কাৰ্বি আংলং জিলাৰ কাৰ্মো পাহাৰ। চৰকাৰী হিচাপমতে ইয়াৰ মুঠ মাটিকালি বৰ্ত্তমান ৪৩০ বৰ্গ কিঃ মিঃ। ১৯০৮ চনত এই বনাঞ্চলৰ মাটিকালি আছিল ২২৬.৫ বৰ্গকিঃমিঃ। ১৯১৩ চনত ইয়াৰ মাটিকালি আছিল ১৩,৫০৬ একৰ (৫৪৬৪ হেক্টৰ)। ১৯১৬ চনৰ ১ নৱেম্বৰত এই বনাঞ্চলক "Game Sanctury" বুলি ঘোষণা কৰা হয়। কিন্তু "Game" শব্দটোৰ বাবে জীৱ-জন্তু হত্যা কৰাত বাধা দিয়া কিছু অসুবিধা আছিল। সেইকাৰণে তেতিয়াৰ বনপালক মিলৰয় (A. J. K. Milroy) চাহাবে কাজিৰঙাত জীৱ-জন্তু হত্যা সম্পূৰ্ণ বন্ধ কৰি উদ্যানখন পৰ্যটকৰ বাবে মুকলি কৰাৰ চেষ্টা কৰিছিল। ১৯৫০ চনত জ্যেষ্ঠ বনপালক ষ্টেচি (Mr. P. D. Stacy) চাহাবে কাজিৰঙাৰ নাম "Game Sanctury" ৰ পৰা "Wildlife Sanctury" লৈ সলনি কৰে। ১৯৭৪ চনৰ ১১ ফেব্ৰুৱাৰীত অসম চৰকাৰে এই উদ্যানখনক "কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান" নামেৰে ঘোষণা কৰে।

কাজিৰঙা উদ্যানখন বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ জীৱ-জন্তু, তৰু-তৃণ আৰু গছ-গছনিৰে ভৰা। ইয়াত বহুতো সৰু-বৰ অসংখ্য বিল আৰু মৰা সুঁতি আছে। এই বিল বিলাকৰ পৰাই জীৱ জন্তুৱে পানী খায় আৰু অতিপাত গৰমত গঁড়, ম'হ আদি জীৱ জন্তুবিলাকে বিলবোৰত ঘুলি লৈ গৰমৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাব বিচাৰে। নদী কাষৰীয়া পৰিৱেশত অৱস্থিত কাজিৰঙা উদ্যানখনো বিশ্ব জীৱ ভিন্নতাৰ অংশ অৰ্থাৎ যি ধৰণে ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকা ভিন্ন ভূ-পৰিস্থিতিক অৱস্থাৰে বিভূষিত, সেই একে ধৰণেৰে এই উদ্যানখনো ভিন্ন ভূ-পৰিস্থিতিক অৱস্থাৰে পৰিপূৰ্ণ। এই উদ্যানখন পৃথিৱী বিখ্যাত এশিঙীয়া গঁড়, বহুতো দুষ্প্ৰাপ্য অথবা বিলুপ্তপ্ৰায় চৰাই ইত্যাদিৰ আৱাসস্থলী হোৱাৰ মূলতে হ'ল ইয়াৰ অতুলনীয় পাৰিপাৰ্শ্বিক অৱস্থা। এই পাৰিপাৰ্শ্বিক আৰু ভূ-পৰিস্থিতিক অৱস্থাৰ বাবে এই উদ্যানখনক ১৯৮৫ চনতেই IUCN (International Union for Conservation of Nature) নামৰ সংস্থাটোৱে পৃথিৱীৰ প্ৰাকৃতিক ঐতিহ্য বহনকাৰী স্থান (World Natural Heritage site) বুলি ঘোষণা কৰে।

কাজিৰঙা উদ্যানখন এশিঙীয়া গঁড়ৰ আৱাস স্থলী হিচাপে পৃথিৱী বিখ্যাত। আন জীৱ জন্তুবোৰৰ ভিতৰত, যেনে বনৰীয়া ম'হ, হাতী, দল হৰিণ, শৰপহু, সুগৰি পহু, খুটীয়া পহু, ঢেকীয়াপতীয়া বাঘ, নাহৰফুটুকী বাঘ, মাটি ভালুক, হলৌ বান্দৰ আদিৰো আদৰ্শ আবাসস্থলী। ১৯৬৬ চনৰপৰা প্ৰতি ৬ বছৰৰ ব্যৱধানত কাজিৰঙাত জীৱ জন্তুৰ পিয়লৰ কাম কৰি থকা হৈছে। তলত বিভিন্ন পিয়ল বৰ্ষত কাজিৰঙাত জীৱ জন্তুৰ সংখ্যা দিয়া হ'ল।

তালিকা-১ ঃ বিভিন্ন পিয়ল বৰ্ষত কাজিৰঙাত জীৱ-জন্তুৰ সংখ্যা

	১৯৬৬	১৯৭২	১৯৭৮	১৯৮৪	১৯৯১	১৯৯৩	১৯৯৯
গঁড়	৩৬৬	৬৫৮	৯৩৯	১০৮০	১১২৯	১১৬৪	১১৫২
হাতী	৩৪৯	৪২২	৭৭৩	৫২৩	৫১৫	৫১১	৮৮২
বনৰীয়া ম'হ	৪৭১	৫৫৫	৬১০	৬৭৭	১০৩০	১০৩৪	১১৯২
দলহৰিণ	২১৩	৫১৬	৬৩৭	৭৫৬	৬৩৫	৪২৭	৩৯৪
শৰ পহু	১২০	১০৫	২১৫	৩৫৮	৫৫	৩৪	৫৮
খুটীয়া পহু	১৩১১	৫৫১	৬৮৫৫	২৯৮৭	২৯১১	২০৪৫	৫০৪৫
বাঘ	২০	৩০	৪০	৫২	৫০	৮	১০
ভালুক	২	৬	৪	—	—	২	—
বনৰীয়া গাহৰী	১১৫৫	৫২২	৭৩৩	১৬৪৫	৫৯৫	১৪০	৪৩১
হনুমান বান্দৰ	—	—	১৯	—	—	২১	১৩৯
গীবন বান্দৰ	৩	—	—	—	—	৮	৪৭

তদুপৰি কাজিৰঙা উদ্যানখনত বেছিভাগ অংশ (প্ৰায় ৬১ শতাংশ) চুটি ঘাঁহনিৰে ভৰা। ইয়াৰ মাজে মাজে থকা ওখ অংশত কিছু পৰিমাণে গছ-গছনি আৰু নিম্ন অংশত বিল জলাহ আদি দেখা যায়। অৰণ্য অংশত বিশেষকৈ শিমলু, কৰৈ আদি গছ দেখা যায়। ওখ ঘাঁহনি অঞ্চলত তৰা, লুহীয়া, ইকৰা, উলু খেৰ আদিয়েই প্ৰধান। বিলবিলাকত এৰালী, দলঘাঁহ, পকচাবন, কলমৌ, বৰপুনী, সৰুপুনী আদি পোৱা যায়। মুঠতে কাজিৰঙা উদ্যানখনৰ কাযত দিয়া ধৰণে বিভিন্ন বৰ্গৰ ভূমি আৱৰণ (Land Cover) শ্ৰেণীত ভাগ কৰিব পাৰি।

তালিকা - ২ ঃ কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যানৰ বিভিন্ন ভূমি আৱৰণ

ভূমি আৱৰণ	এলেকা (বৰ্গ কিঃ মিঃ)	মুঠ এলেকাৰ ভাগ (শতকৰা হিচাপত)
অৰণ্য অঞ্চল	১২৫.২৬৫	২৯.১৩
ঘাঁহনি অঞ্চল	২২৩.২৩০	৫১.৯১
বিল/জলাহ	৫০.৯১৫	১১.৮৪
নদী চ'ৰ	৩০.৬১৬	৭.১২

কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যানৰ দক্ষিণাঞ্চলত নানা জাতি উপজাতিৰ প্ৰায় ৫০ হেজাৰৰো অধিক জনসংখ্যাৰে পৰিপূৰ্ণ হৈ আছে। ইয়াত চাহ উদ্যোগ আৰু ধান খেতিয়েই প্ৰধান জীৱিকাৰ সম্বল। জ্ঞান বিকাশৰ কাৰণে প্ৰাথমিক, উচ্চ মাধ্যমিক, মহাবিদ্যালয় থকাৰ উপৰিও বিভিন্ন মঠ-মন্দিৰ, ধানকল, কাঠফলা কল, বিদ্যুৎ যোগান, ভূমি উন্নয়ন, বনবিভাগ, পৰ্য্যটন বিভাগ, ডাক-তাঁৰ, আৰক্ষী-চকী, সামাজিক বনানীকৰণ, পাইপ লাইন, পশু চিকিৎসালয়, ৰাজ্যিক চিকিৎসালয়, হাট বজাৰ, ৰজাদিনীয়া, পুখুৰী, আদিবোৰ আছে। যি কি নহওঁক, বৰ্ত্তমান কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যানখন এখন অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানৰ বিষয়ৰূপে পৰিণত হৈছে।●

আঠুকাঢ়ি থকা ভদ্ৰলোক এজনতকৈ নিজৰ ভৰিৰ ওপৰত থিয় দি থকা খেতিয়ক এজন বেছি ডাঙৰ মানুহ।

— বেঞ্জামিন ফ্ৰেংকলিন

●●●

লিখা পঢ়া শিকি নিজে শিক্ষিত হ'লে নহ'ব, নিজে লোৱা শিক্ষাৰ মহান আদৰ্শ আনকো বিলাই দিব লাগিব।

— ভল্টেয়াৰ

অসমৰ গ্ৰাম্য নিবনুৱা সমস্যা সমাধানৰ উপায়

● জোনমণি কলিতা
স্নাতক ২য় বৰ্ষ

পাতনি ঃ -"এনেখন শুৱলা এনেখন সুফলা এনেখন মৰমৰ দেশ" - কোনো কবিৰ সবল কলমত তথা সুৱদি কণ্ঠত ঝংকাৰিত হোৱা উক্ত কবিতা ফাঁকি তথা গীতৰ কলিৰ মূল কেন্দ্ৰ বিন্দু আছিল সোণতে সুৱগা চৰা চিৰসুন্দৰ সেউজীয়া অসমখন। কিন্তু বৰ্তমান আৰু সেই অসম নাই। কাৰণ বৰ্ত্তমানৰ অসম নিবনুৱাৰ দৰে ভয়ঙ্কৰ সমস্যাই জৰ্জৰিত কৰা এক দুৰ্ভগীয়া ৰাজ্য। ই এনে এক জটিল সমস্যা, যিয়ে কেৱল অশিক্ষিত সকলৰ মাজতেই সৃষ্টি হোৱা নাই; ই শিক্ষিত সমাজকো চুই গৈছে। সেয়ে ইংৰাজী ভাষাত কোৱা হয় যে- "Unemployment is defined as a state of affairs when in a country there are a large number of able bodied persons of working age who are willing do work but cannot find work at the current ways levels." আকৌ, Every man's Dictionary of economics defines unemployment as "involuntary idleness of a person willing to work at the prevailing rate of pay but unable to find it."

অসমৰ নিবনুৱা সমস্যা, ইয়াৰ উৎস তথা প্ৰকাৰ ঃ

"গ্লোবেলাইজেচনৰ আগমনে নিবনুৱা সমস্যা আৰু বঢ়াই তুলিব পাৰে। তেতিয়া ৰাজ্যখনত আলফাৰ দৰে আৰু এটা সংগঠনৰ আত্ম প্ৰকাশ ঘটিলেও আচৰিত হ'বলগীয়া নাথাকিব।" — অসমৰ যুৱক-যুৱতীৰ আত্ম-সংস্থাপনৰ সমস্যা আৰু সমাধানৰ পথ শীৰ্ষক বক্তৃতা প্ৰদান কৰি বিশিষ্ট অৰ্থনীতিবিদ ড০ জয়ন্ত মাধৱে ব্যক্ত কৰা মন্তব্য অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। অসমত অগ্ৰাধিকাৰ দিব লগা সমস্যাটোৱেই হ'ল নিবনুৱা সমস্যা। পৰিতাপৰ বিষয় যে এই সমস্যা সমাধান কৰাৰ বাবে চৰকাৰে কোনো ধৰণৰ কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা নাই। চৰকাৰে চাকৰি দিব নালাগে, সংস্থাপনৰ এক পৰিবেশহে সৃষ্টি কৰি দিব লাগে। ৰাজ্যখনত প্ৰায় ৪২ লাখ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী প্ৰাথমিক শিক্ষা গ্ৰহণ কৰাৰ বাবে বিদ্যালয়ত ভৰ্ত্তি হয়। এই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ ভৱিষ্যৎ নিশ্চিত কৰিব নোৱাৰাৰ বাবেই উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰাৰ বাবে লাহে লাহে অনীহা অহা পৰিলক্ষিত হৈছে। চৰকাৰ সমূহৰ কাম কাজে নিবনুৱাসকলৰ সংস্থাপনৰ সহায় হোৱাৰ বিপৰীতে সংস্থাপনৰ পথ বন্ধ কৰি তেওঁলোকৰ ভৱিষ্যৎ অন্ধকাৰ কৰি চৰকাৰে বহুজাতিক গোষ্ঠীৰ পক্ষত থিয় হোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আৰু বিশ্ব বেংক I.M.F. ৰ নীতি মতে পৰিচালিত হোৱা বাবে সংস্থাপনৰ পথ সংকুচিত হৈ পৰিছে। শিক্ষা লাভ কৰি নিবনুৱা হৈ পৰা এই বিশাল শক্তিটো আজি অসহায়। তেওঁলোকৰ পক্ষত থিয় হোৱা সকলৰ সংখ্যা অতি নগণ্য।

অসমত নিবনুৱা সমস্যাৰ প্ৰাধান্য দিয়া উৎসসমূহৰ ভিতৰত অন্যতম জনসংখ্যা বৃদ্ধি। জনসংখ্যাৰ প্ৰতিদিনে গড় হিচাপত হোৱা অতিমাত্ৰা বৃদ্ধিয়ে সমস্যা সৃষ্টিৰ প্ৰধান কাৰক। কথাতে কয় "আঠুৱা চাইহে ঠেং মেলা" বা "আয় চাই ব্যয় কৰা"। কোনো ব্যক্তিৰ আয় যিমান তেওঁ সেই অনুপাততহে ব্যয় কৰিব পাৰিব। তাতকৈ অধিক ব্যয় কৰিলে তেওঁ সমস্যাতহে ভুগিব। সেইদৰে ঠিক জনসংখ্যাও সীমাতকৈ অধিক হ'লে ইয়াৰ ফলত অন্ন, বস্ত্ৰ তথা বাসস্থানৰ ভীষণ অভাৱ হ'ব। এই কেইটা হ'ল মানৱ জীৱনৰ মৌলিক প্ৰয়োজন। এই প্ৰয়োজনসমূহ পূৰাবলৈ মানুহক কৰ্ম তথা সংস্থাপনৰ দৰকাৰ হ'ব। কিন্তু জনসংখ্যাৰ অতিমাত্ৰা বৃদ্ধিয়ে সংস্থাপনৰ সমস্যাৰো সৃষ্টি কৰে। যাৰফলত ৰাজ্যত নিবনুৱা বৃদ্ধি হয়।

দ্বিতীয়তে, বহিৰাগতৰ প্ৰব্ৰজনেও নিবনুৱা বৃদ্ধি কৰে। যিখন ৰাজ্যত নিজ জনসাধাৰণৰ মৌলিক সমস্যা পূৰাবলৈ সামৰ্থ নাই, তাতে বহিৰাগতই সমস্যাৰ উদ্ভৱ কৰা স্বাভাৱিক।

তৃতীয়তে, প্ৰতিবছৰে অসমত দেখা দিয়া প্ৰাকৃতিক দুৰ্য্যোগও নিবনুৱা সৃষ্টিৰ আন এটা কাৰক।

চতুৰ্থতে, জনসংখ্যা অনুপাতে কৰ্মৰ অভাৱ। উদ্যোগৰ অভাৱ তথা সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজৰ শ্ৰম বিমুখতা। শ্ৰম বিমুখতাক নিবনুৱা সমস্যাৰ কাৰক হিচাপে এই কাৰণে পৰিগণিত কৰা হয় যে- ৰক্ত পিপাসুৰ বেশেৰে অহা ইংৰাজে ভাৰতৰ শিক্ষিত শ্ৰেণীৰ লোকসকলক কেৱল আমোলাৰহে উপযুক্ত কৰি, অন্যান্য কৰ্মশক্তিত হীন কৰি, ভাৰতৰ জনতাক দাস মনোবৃত্তি উপহাৰ দি নিবনুৱা কৰি থৈ গ'ল। আজিৰ ভাৰতৰ ন-পুৰুষ সকলক লাগে মাত্ৰ চাকৰি; কৃষিকাৰ্য্য তথা শিল্পকাৰ্য্য; শিক্ষিত যুৱক-যুৱতীসকলৰ দৃষ্টিত সৰু মানুহৰ কাম, বেপাৰ বাণিজ্য অশিক্ষিত

লোকৰ, শেঠসকলৰ কাম। বে-চৰকাৰী অনুষ্ঠানৰ চাকৰিও মৰ্যাদাহীন, মৰ্যদা আছে জীৱনৰ মানদণ্ড আছে কেৱল চৰকাৰী চাকৰিত। এই দৃষ্টিভংগীৰ বশবৰ্ত্তী হৈয়ে আজি ৰাজ্যত লাখ লাখ শিক্ষিত যুৱক-যুৱতী কৰ্মহীনহৈ দেশত নিবনুৱা সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰিছে আৰু স্বাধীনতাৰ পৰৱৰ্ত্তী কালছোৱাত ই এনে ভয়াবহ ৰূপ ধাৰণ কৰিছে যে আজি অকল শাসক শ্ৰেণীয়েই নহয় সমাজো এস্তমান হৈ উঠিছে।

নিবনুৱা সমস্যা সৃষ্টিৰ এটা অতি আওকাণ কৰা বিষয় বৰ্ত্তমান প্ৰচলিত শিক্ষা নীতি, যি শিক্ষা অলপো কৰ্মমুখী নহয়। সেয়েহে উচিত শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ অভাৱৰ ফলতো নিবনুৱাৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি হৈছে।

এই নিবনুৱা সকলক মুখ্যত দুটা প্ৰকাৰত ভাগ কৰা হৈছে- শিক্ষিত নিবনুৱা আৰু অশিক্ষিত নিবনুৱা। এই নিবনুৱা সকল আৰু দুটা ভাগত বিভক্ত - গ্ৰাম্য নিবনুৱা আৰু চহৰৰ নিবনুৱা। অসমৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলত এনেকুৱা বহুত শিক্ষিত নিবনুৱা আছে যি অধিক ডিগ্ৰীধাৰী হৈয়ো সংস্থাপন পোৱা নাই। ভাৰতবৰ্ষই স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ সময়ৰে পৰা বৰ্তমান সময়লৈকে দেশৰ কৃষিখণ্ডই হৈছে সৰ্বাধিক লোক নিয়োগ কৰা গ্ৰাম্যাঞ্চলৰ নিবনুৱাৰ প্ৰধান কৰ্মক্ষেত্ৰ। এই কৃষিখণ্ড সম্পূৰ্ণ ব্যক্তিগত মালিকানাধীন আৰু এই সকলোখিনি লোকক স্ব-নিয়োজিত বুলিয়েই ক'ব লাগিব। কিন্তু দেশৰ জনসংস্যা বৃদ্ধি, সামাজিক ক্ষেত্ৰত হোৱা পৰিবৰ্ত্তন আৰু উচ্চশিক্ষাৰ ব্যাপক প্ৰসাৰৰ ফলত দেশত এক ব্যাপক কৰ্মবাহিনীৰ জন্ম হয় আৰু এওঁলোকক কেৱল কৃষিখণ্ডতে আৱদ্ধ কৰি ৰাখিব পৰা নাযায়।

বৰ্ত্তমান দেশৰ নিয়োগ পৰিস্থিতিৰ এক পৰিসংখ্যা ঃ

নেশ্যনেল ছেম্পল ছাৰ্ভে সংগঠনৰ (NSSO) শেহতীয়া পৰিসংখ্যা মতে ২০০১ চনত দেশত শিক্ষিত নিবনুৱাৰ সংখ্যা ২০০.৪ লাখ আৰু অশিক্ষিত নিবনুৱাৰ সংখ্যা ১৩৯.৯ লাখ। সৰ্বমুঠ নিবনুৱা ৩৪০.৩ লাখ। আৰু এটা উল্লেখযোগ্য পৰিসংখ্যা হৈছে যে গ্ৰাম্যাঞ্চলত মুঠ কৰ্মবাহিনীৰ শতকৰা ৬২ ভাগেই উপযুক্ত কামত বিনিয়োজিত হোৱা নাই; চহৰ অঞ্চলৰ বাবে এই পৰিসংখ্যা হ'ল শতকৰা ৩৮ ভাগ। ইয়াৰ পৰাই দেশৰ নিবনুৱা সমস্যা সম্পৰ্কে এটা অনুমান কৰিব পাৰি। আনহাতে ১৯৯১ চনত দেশৰ সংগঠিত খণ্ডত হোৱা মুঠ নিয়োগ আছিল ২৮ নিযুত (তাৰে ২০ নিযুত চৰকাৰী বা ৰাজহুৱা খণ্ডত) আৰু এই সংখ্যা যোৱা কেইবছৰে প্ৰায় একে আছে। গতিকে এইখণ্ডত নতুনকৈ নিয়োগ বৃদ্ধি হোৱাৰ সম্ভাৱনা নাই। ভাৰতত বৰ্তমান মুঠ কৰ্মবাহিনীৰ শতকৰা ৯৩ ভাগেই অসংগঠিত খণ্ডত কাম কৰে। তেওঁলোকৰ কৰ্মস্থল, কৰ্মৰত মুঠ দিনৰ সংখ্যা আদি একেবাৰে অনিয়মীয়া আৰু সময়মতে নিৰ্দিষ্ট হাৰত মজুৰি নাপায়। বৰ্তমান উদাৰীকৰণৰ যুগত বেছিভাগ এই ধৰণৰ নিয়োগেই সৃষ্টি হৈছে।

"India Today" নামৰ বাৰ্তালোচনীখনত অলপতে প্ৰকাশ পোৱা এটা প্ৰৱন্ধ অনুসৰি ১৯৯৬ চনৰ পৰা ২০০০ চন পৰ্য্যন্ত কৃষি খণ্ডত প্ৰায় ৪১,০০০ জন লোকৰ কৰ্মসংস্থান লোপ পায়, দেশৰ উদ্যোগ আৰু খনি খণ্ডৰ ক্ষেত্ৰত এই হ্ৰাসৰ পৰিমাণ হৈছে ৩,২৮,০০০। ইয়াৰ তুলনাত দেশৰ সেৱা খণ্ডত প্ৰায় ৬৯,০০০ নতুন চাকৰিৰ সৃষ্টি হয়। গতিকে পৰিসংখ্যাৰ পৰা দেখা যায় যে যোৱা কেইবছৰত মুঠ কৰ্মসংস্থান হ্ৰাস পাইছে।

নিয়োগজনিত সমস্যা আৰু অসম ঃ

অসমত চৰকাৰী বা ৰাজহুৱা খণ্ডৰ প্ৰতিষ্ঠানবিলাকে নতুন নিয়োগ প্ৰায় সম্পূৰ্ণৰূপে বন্ধ কৰি দিয়াত অসমত শিক্ষিত নিবনুৱাৰ হাৰ বৃদ্ধি হৈছে। বৰ্তমান অসমৰ গ্ৰাম্যাঞ্চলত মুঠ জনসংখ্যাৰ ৮৯.৯ শতাংশ বাস কৰে আনহাতে নগৰ অঞ্চলত ১১.১ শতাংশ। ইয়াৰ অধিক সংখ্যক নিবনুৱা। অসম চৰকাৰৰ শেহতীয়া অৰ্থনৈতিক সমীক্ষাৰ তথ্যমতে ২০০০ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহত বিভিন্ন নিয়োগ বিনিময় কেন্দ্ৰৰ চলিত পঞ্জীয়ন অনুসৰি অসমত নিবনুৱাৰ সংখ্যা প্ৰায় ১৫.৭২ লাখ। ইয়াৰে শতকৰা ৭০ ভাগ অৰ্থাৎ প্ৰায় ১১ লাখ শিক্ষিত নিবনুৱা। শিক্ষিত নিবনুৱাৰ ভিতৰত ৫৩.৮ শতাংশ হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত পাছ, ৩১.৭ শতাংশ উচ্চতৰ মাধ্যমিক পাছ আৰু ১১.৭শতাংশ সাধাৰণ স্নাতক। বাকী ২.৮ শতাংশৰ ভিতৰত স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰীধাৰী আৰু কাৰিকৰী শিক্ষাৰ স্নাতক আছে। এই একে সমীক্ষা অনুসৰি ২০০০ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহত অসমত ২,৩৮৭ জন অভিযান্ত্ৰিক স্নাতক, ২০৮ জন চিকিৎসাবিজ্ঞানৰ স্নাতক, ৪৪০ জন কৃষিবিজ্ঞানৰ স্নাতক আৰু ৬,৭৮৯ জন স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰীধাৰী লোক নিবনুৱা হৈ আছিল। যোৱা দুবছৰত এই সংখ্যা আৰু বাঢ়িছেহে, কমা নাই। এই বৃহৎ সংখ্যক উচ্চশিক্ষিত লোকক কৰ্মসংস্থান দিবলৈ যোৱা কিছু বছৰত অসমত তেনে কোনো ডাঙৰ উদ্যোগ প্ৰতিষ্ঠান আদি গঢ়ি উঠা নাই।

অসমৰ গ্ৰাম্য নিবনুৱা সমস্যা সমাধানৰ উপায় ঃ

যিহেতু অসমত নিবনুৱা সমস্যা এক বৃহৎ সমস্যা। গতিকে ইয়াক একেবাৰে নিৰ্মূল কৰিব নোৱাৰিলেও কিছু পৰিমাণে সকলোৱে যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰিব লাগিব। কাৰণ "ৰাইজে নখ জোকাৰিলে নৈ বয়"। সেয়েহে ৰাজ্যৰ সৰ্বমুঠ জনসংখ্যা একেলগে গোট খাই এই সমস্যাৰ বিপৰীতে থিয় হোৱা উচিত।

অসমত বিশেষকৈ গ্ৰাম্য নিবনুৱা সমস্যা দূৰ কৰাৰ প্ৰধান তথা মুখ্যতম উপায় হ'ল — জনসংখ্যা নিয়ন্ত্ৰণ কৰা, বৰ্দ্ধিত জনসংখ্যাই যাতে সমস্যাৰ সৃষ্টি নকৰে তাৰ প্ৰতি সজাগ হোৱা। গাওঁ অঞ্চলৰ অশিক্ষিত লোকসকলক জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ ফলত হোৱা সমস্যাবোৰৰ বিষয়ে অৱগত কৰাব লাগিব। অৰ্থাৎ সেই

সকল লোকক পৰিয়াল পৰিকল্পনা আঁচনিৰ শিক্ষা দিব লাগিব, যাতে বছৰি কোটি কোটি নিবনুৱাৰ সৃষ্টি নহয়।

ৰাজ্যৰ গ্ৰাম্যাঞ্চলৰ বিশাল কৰ্মোপযো·ী জনসংখ্যাক উপযুক্তভাৱে নিয়োজিত কৰিবলৈ হলে দেশত ব্যাপক হাৰত উদ্যোগ, বাণিজ্য আৰু বিভিন্ন সেৱাসমূহৰ বিকাশ ঘটাব লাগিব। কাৰণ ভাৰতৰ চৰকাৰী বা ৰাজহুৱা খণ্ড বা ডাঙৰ কোম্পানী বিলাকৰ চাকৰিয়েই আটাইতকৈ বেছি দৰমহা বা সা-সুবিধাযুক্ত আৰু ইয়ে ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰীয় আয়ৰ শতকৰা ৪০ ভাগ অৰিহনা যোগায়। সেয়েহে পিছপৰা অঞ্চলৰ নিবনুৱা সমস্যা সমাধানৰ বাবে অধিক শ্ৰমিক নিয়োগ কৰিব পৰা উদ্যোগ বা অন্যান্য সেৱা প্ৰতিষ্ঠান কিছুমান খোলা জৰুৰী হৈ পৰিছে।

ভূমিনীতি সংশোধন কৰি পুঁজিপতি জমিদাৰ মাটিগিৰিৰ কবলত চোৰাংভাৱে থকা লাখ লাখ হেক্টৰ মাটি ভূমিহীন কৃষকৰ মাজত বিতৰণ কৰি গাওঁ অঞ্চলত নিবনুৱাসকলক সংস্থাপিত কৰিব পাৰি।

গুৰু শিল্পৰ প্ৰতিযোগিতাত কুটীৰ শিল্পসমূহ ধ্বংস হৈ যাবলৈ এৰি নিদি — চৰকাৰী প্ৰচেষ্টাৰে পুনঃজীৱিত কৰি উন্নয়ণৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। কুটীৰ শিল্পই হাজাৰ হাজাৰ লোকৰ কৰ্ম-সংস্থান ঘটাইছিল যাৰ ফলত এতিয়াও উন্নয়নৰ যোগে অধিক সংখ্যকক সংস্থান দিব পৰা যাব।

স্থাপিত উদ্যোগবোৰ ৰাষ্ট্ৰীয়কৰণ কৰাৰ লগতে সম্প্ৰসাৰণৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। উদ্যোগীকৰণ নীতিৰ প্ৰৱৰ্ত্তনৰ লগতে উদ্যোগসমূহত থলুৱা লোকৰ নিযুক্তিত অগ্ৰাধিকাৰ দিব লাগে।

দেশৰ বুকুত থকা অজস্ৰ শিল্প সম্ভাৰ তথা আপুৰুগীয়া সম্পদ সমূহৰ সদ্ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কে গ্ৰাম্যাঞ্চলৰ মানুহক অৱগত কৰি কৰ্ম সংস্থাপনৰ পথ উলিয়াব পাৰি।

ৰাজ্যত বহিৰাগত প্ৰবজন ৰোধ কৰি সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজক কৰ্মত নিয়োগ কৰা।

দেশৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাত থকা নীতিসমূহৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰিব লাগে। অৰ্থাৎ বৃত্তিমুখী শিক্ষানীতিৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। যাতে ইয়াৰ দ্বাৰা ভৱিষ্যতে শিক্ষাৰ্থীয়ে উচিত কৰ্মক্ষেত্ৰত নিজকে নিয়োগ কৰিব পাৰে আৰু এই শিক্ষানীতি বহুলভাৱে কাৰ্যকৰী শিক্ষাৰ সম্প্ৰসাৰণৰ ওপৰত হ'ব লাগে। এইক্ষেত্ৰত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ বিভিন্ন মন্ত্ৰালয়ে উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ বাবে আগবঢ়োৱা বিশেষ ৰেহাই ব্যৱস্থাসমূহৰো সম্পূৰ্ণভাৱে লাভ উঠাবলৈ ৰাজ্য চৰকাৰ তৎপৰ হ'ব লাগিব।

বৰ্তমানৰ পৰম্পৰাগত খাদ্যশস্য উৎপাদন কৰি থকা গ্ৰাম্যাঞ্চলত নতুনকৈ উদ্যান শস্য বা ফুলৰ খেতি আদি আৰম্ভ কৰিলে নতুন নিয়োগ হোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে। লগতে চৰকাৰী, স্থায়ী আৰু আৰামৰ চাকৰী এটাৰ কাৰণে হাবাথুৰি খাই ফুৰা মানসিকতাটোও সলনি কৰাৰ চেষ্টা কৰিব লাগিব।

নিবনুৱা সমস্যা দূৰ কৰিবৰ বাবে চৰকাৰৰ পক্ষে সুষম আঞ্চলিক উন্নয়নৰ ওপৰতে জোৰ ি়য়াটো অত্যন্ত জৰুৰী হৈ পৰিছে। অনুন্নত অঞ্চলবিলাকত দেশীয় বা বিদেশী বিনিয়োগ বঢ়াবলৈ চৰকাৰে বিশেষ ৰেহাইমূলক ব্যৱস্থা আগবঢ়ালে এই অঞ্চল সমূহত নতুন সৃষ্টি হোৱা সমস্যাসমূহ লাঘৱ হোৱাত সহায়ক হ'ব।

ইয়াৰ উপৰিও চৰকাৰে বৰ্তমান অৰ্থনীতিত নতুন আঁচনি তথা কৰ্মসংস্থান সৃষ্টিৰ সম্ভাৱনা থকা কিছুমান অংশ (Sector) হৈছে তথ্য প্ৰযুক্তিৰ লগত জড়িত সেৱাসমূহ; যেনে-বীমা ক্ষেত্ৰ, স্বাস্থ্য সেৱা, নাৰ্ছিং হোটেল আৰু ৰেস্তোৰাসমূহ জৈৱ প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ লগত জড়িত বিষয় বা প্ৰতিষ্ঠানসমূহ। এইসমূহত নিজকে নিয়োগ কৰিবলৈ হলে প্ৰত্যাশীসকলে উপযুক্ত শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানৰ লগত যোগাযোগ ৰাখি নিজকে উপযুক্তভাৱে গঢ়ি তুলিব লাগিব।

আনহাতে বৰ্ত্তমান আমি এক প্ৰণালীবদ্ধ শাসন ব্যৱস্থাৰ অধীনত আছো। সেয়েহে ইয়াত সমাজবাদী শাসন ব্যৱস্থা প্ৰচলন কৰিলে নিবনুৱা সমস্যা কিছু পৰিমাণ লাঘৱ হ'ব কাৰণ এই শাসন ব্যৱস্থাত চৰকাৰে নিজেই জনসাধাৰণৰ মৌলিক প্ৰয়োজন পূৰোৱাৰ দায়িত্ব লয় আৰু জনসাধাৰণেও নিজৰ প্ৰয়োজন পূৰাবলৈ চৰকাৰৰ কাৰ্য্যাৱলীৰ তথা আঁচনিৰ ওপৰত লক্ষ্য ৰাখে।

বৰ্ত্তমান, সেয়েহে শিক্ষা লাভ কৰি নিবনুৱা হৈ পৰা এই বিশাল শক্তিটো আজি অসহায়। আৰু সেইবাবেই এই গ্ৰাম্য তথা চহৰৰ নিবনুৱা সমস্যা দূৰ কৰাৰ বাবে ৰাজ্য চৰকাৰৰ এক কাৰ্য্যকৰী আঁচনি থকা উচিত আছিল । নিবনুৱা সমস্যাই আজি সামাজিক সমস্যা হিচাপে থিয় দিছে। অসমৰ বৌদ্ধিক সমাজখনৰ লগতে চৰকাৰেও সেইটো স্বীকাৰ কৰিছে। তৎসত্ত্বেও এই সমস্যা সমাধান কৰাৰ বাবে কোনো ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা নাই। আমাৰ প্ৰস্তাৱ হ'ল অসম চৰকাৰে নিবনুৱা সকলৰ সংস্থাপনৰ বাবে এখন সম্পূৰ্ণ আঁচনি প্ৰস্তুত কৰক। অসমত থকা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানসমূহত কি কি পদ আছে আৰু কিমান পদ আছে, লগতে অসমত কোনবিলাক কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ কাৰ্যালয় আছে তাৰ তথ্য সংগ্ৰহ কৰক। ৰাজ্যখনত থকা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ প্ৰায়সমূহ কাৰ্য্যালয় অসমৰ বাহিৰৰ লোকৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত। ৰাজ্য চৰকাৰে এই কাৰ্য্যালয়সমূহত অসমৰ নিবনুৱাক সংস্থাপন কৰিবলৈ বাধ্য কৰাওক। ৰেল বিভাগত ৰাজ্য চৰকাৰৰ নিয়ন্ত্ৰিত সাব্যস্ত কৰক। ৰেল বিভাগে অসমীয়াক বঞ্চিত কৰে বুলি ৰাজহুৱা অভিযোগ আছে। গ্লোবেইলাইজেচনৰ লগে লগে বিত্তীয় খণ্ড আৰু তৈল খণ্ডৰ প্ৰতিষ্ঠানসমূহত সংস্থাপন সংকুচিত হৈ আহিছে। চৰকাৰে কেৱল চৰকাৰী-বেচৰকাৰী পদসমূহতে ব্যস্ত নাথাকি অন্যান্য ক্ষেত্ৰত যাতে অসমৰ নিবনুৱাই সংস্থাপন

লাভ কৰিব পাৰে তাৰ বাবে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা উচিত। অসমত গাখীৰ উৎপাদন কৰাৰ পৰা গাখীৰৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰা খাদ্যসামগ্ৰীলৈকে সাঙুৰি এক শ্বেত বিপ্লৱৰ কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰিব পাৰি। এই আঁচনিৰ জৰিয়তে কমেও দহ লাখ নিবনুৱাক সংস্থান দিব পৰা যাব। উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলত ছাগলী, গাহৰী আৰু মুৰ্গী মাংসৰ এখন বিশাল বজাৰ আছে। ইয়াৰ দ্বাৰা ৰাজ্যৰ শিক্ষিত নিবনুৱাসকলৰ লগতে অশিক্ষিত আৰু অৰ্ধশিক্ষিত নিবনুৱাসকলৰ সংস্থাপনৰ বাবে এখন বহুল ক্ষেত্ৰৰ সৃষ্টি হ'ব। কৃষি ক্ষেত্ৰখনত ঔদ্যোগীক দৃষ্টিভংগীৰে আৰু অসমৰ বাহিৰৰ বজাৰ দখলৰ উদ্দেশ্য আগত ৰাখি চৰকাৰে কিছু পৰিবেশ সৃষ্টি কৰি দিলে সংস্থাপনৰ ক্ষেত্ৰ সৃষ্টিৰ লগতে গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ পৰিবেশ সৃষ্টি হ'ব। অসমত পৰ্যটনৰ যথেষ্ট সুযোগ আছে। আমি ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা নাই। এই ক্ষেত্ৰখনৰ দ্বাৰাও বৃহৎ সংখ্যক নিবনুৱাৰ সংস্থাপনৰ পথ ওলাব। ৰাজ্য চৰকাৰে অনুভৱ কৰা উচিত যে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ অধীনস্থ ৰেলৱেৰ লগতে দূৰদৰ্শন, অনাতাঁৰ, ডাকসেৱা আদি প্ৰতিটো বিভাগতে অসমীয়া নিবনুৱাক নিযুক্তি দিয়া হয়। গতিকে ৰাজ্য চৰকাৰে নিবনুৱা সমস্যাক সামাজিক সমস্যা হিচাপে গণ্য কৰি নিৰ্মূল কৰাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰক।

সামৰণি ঃ

যিহেতু নিবনুৱা সমস্যা এক জ্বলন্ত সমস্যা গতিকে ইয়াক নিৰ্মূল কৰিবলৈ শীঘ্ৰে সুব্যৱস্থা হাতত ল'ব লাগিব। নতুন অৰ্থনীতিত অৰ্থাৎ অৰ্থনৈতিক উদাৰীকৰণৰ পাছত কৰ্মসংস্থানৰ পৰিস্থিতি সঁচাকৈয়ে ইমান হতাশাজনক নেকি? নে কিবা আশাৰ ৰেঙনিও পোৱা গৈছে? এই প্ৰশ্নবিলাকৰ উত্তৰ বিচাৰি দেশত বৰ্তমান কৰ্মসংস্থানৰ পৰিস্থিতি, নতুন চাকৰিৰ সৃষ্টি কেনেকৈ হ'ব, ভৱিষ্যৎ প্ৰজন্মৰ বাবে কৰণীয় কি এইবিলাক সম্পৰ্কে চৰকাৰৰ লগতে ৰাইজেও আলোকপাত কৰা উচিত। দেশত বৰ্তমান চূড়ান্ত ৰূপ দিয়া দশম পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাত অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ গতি বছৰি ৮ শতাংশ কৰিবলৈ লক্ষ্য বান্ধি লোৱা তথা তাৰ জৰিয়তে ৫০ নিযুত নতুন কৰ্মসংস্থানৰ সৃষ্টি হ'ব বুলি আশা কৰা হৈছে আৰু ইয়াক সফল কৰাত চৰকাৰক সমগ্ৰ ৰাইজৰ সহায়-সহযোগিতা বাৰুকৈয়ে প্ৰয়োজন। ●

মানুহে নিতৌ ন ন কথা শিকি থকাতকৈ আগতে শিকা কথাবোৰ নতুনকৈ মনত পেলাই থাকিবলৈ চেষ্টা কৰাটো বেছি দৰকাৰী।

— **ডঃ ছেমুৱেল জনছন**

অসমৰ লোক-বাদ্য — "ঢোল"

● পিংকি মনি বৰা
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

এটা জাতিৰ বৈশিষ্ট্য নিৰ্ণায়ক সংস্কৃতিয়েই হৈছে জাতিটোৰ লোকসংস্কৃতি। এই লোক সংস্কৃতিৰেই এটা অভিন্ন উপাদান - 'লোকবাদ্য'। 'লোক' শব্দটো মূলতঃ সংস্কৃত শব্দ। ইয়াৰ ব্যাপক অৰ্থ হৈছে - জনসাধাৰণ। অনুমেয় যে 'লোকবাদ্য' মানেই জনসাধাৰণৰ বাদ্য। লোক সংস্কৃতিৰ চাৰিটা প্ৰধান বিভাগৰ ভিতৰত দুটা হ'ল- লোক প্ৰথা বা লোকাচাৰ আৰু লোককলা বা পৰিৱেশ কলা। লোকপ্ৰথা বা লোকাচাৰৰ ভিত্তিত গঢ়লৈ উঠা সংস্কৃতিৰ ভিতৰত পৰে- লোক উৎসৱসমূহ। উৎসৱৰ আনন্দৰ লগত জড়িত হৈ আছে বিভিন্ন নাচ, গান, ঢুলীয়া-খুলীয়া, ওজাপালি আদিবোৰ। এই সকলোবোৰ লোক কলা বা পৰিৱেশ কলাৰ অন্তৰ্ভুক্ত। পৰিৱেশ কলা বা লোক কলা - নাট্য আৰু নৃত্য গীতৰ সমলয় মাথোন, নৃত্য-গীত পৰিৱেশনক সু-মধুৰ কৰি তুলিবলৈ প্ৰয়োজন হয় বিভিন্ন বাদ্যযন্ত্ৰ। এই বাদ্যবোৰকে 'লোক বাদ্য' বুলি কোৱা হয়। 'ঢোল' লোকবাদ্য তালিকাৰ এটা অতি প্ৰাচীনতম বাদ্যযন্ত্ৰ।

ঢোল মূলতঃ চৰ্ম আবৃত্ত শ্ৰেণীৰ বাদ্যযন্ত্ৰ। খোল, মৃদংগ, ঢাক, দুন্দুভি, ডবা, মাদল, নাগাৰা আদি এই চৰ্ম আবৃত্ত শ্ৰেণীৰ বাদ্যযন্ত্ৰ। ভাৰতীয় সংগীত শাস্ত্ৰত এই শ্ৰেণী বাদ্যক 'অৱনদ্ধ' আনদ্ধ বাদ্য বুলি কোৱা হৈছে। লোক সংস্কৃতিৰ বুকুত থাকে লোক সংগীত আৰু লোক সংগীতৰ বুকুত থাকে লোক বাদ্য আৰু লোক নৃত্য সমাজ আৰু সভ্যতাৰ বাপতিসাহোন। অসমৰ লোকবাদ্য ঢোলক লৈ কৃষিজীৱী সমাজত আনন্দ উছৱৰ জোৱাৰৰ সৃষ্টি হয়। ঢোলৰ বলিষ্ঠ ছেওবোৰত পথাৰত যুঁজি থকা গোনা ম'হৰ যুঁজো থমকি ৰয়। বিহুৱা ডেকাৰ মন ৰাই-জাই কৰে। গাভৰু নাচনীৰ হিয়া সাতখন-আঠখন হয়। ঢোলৰ চিনাকি চাপৰে আনি দিয়ে চেনাইৰ বতৰা, উজ্জীৱিত কৰি তোলে কৃষকৰ মন।

বিহুগীতত ঢোলৰ চিত্ৰ

কেতেকীৰ বিননি নুশুনিলে, গছ বিৰিযে বৰণ নসলালে, পছোৱা নবলিলে, গছৰ ডালত কপৌ নুফুলিলে যিদৰে গাত বিহু বিহু নালাগে; ঠিক সেইদৰেই ঢোলৰ গিৰ্‌গিৰনি, গুজৰনি নুশুনিলেও অসমীয়া মানুহৰ গাত আচল অৰ্থত বিহু বিহু নালাগে। বিহু বুলিলেই মনত পৰে ঢোললৈ। যিহেতু ঢোল আৰু বিহু দুয়োটা একেটা মুদ্ৰাৰে দুটা পিঠিৰ দৰে। ৰঙালী বিহু মানেই ঢোলৰ মাত, ঢোলৰ মাতত বিহুৰ নাচ। বিহুনাচ মানেই অনাবিল ৰং-ধেমালী। মন-প্ৰাণ থৌকি বাথৌ কৰা ঢোলৰ ছেও। অসমীয়া জনজীৱন তথা সাংস্কৃতিক জীৱন ধাৰাত ঢোলে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান দখল কৰি আছে।

ঢোলৰ বিহুগীত সমূহত মাত অসমীয়া ডেকা-গাভৰুৱে মনে প্ৰাণে বাঞ্ছা কৰে। ঢোল ৰঙালী বিহুৰ সঞ্জীৱনী সুধা। সেয়ে হয়তো বিহুগীত সমূহক ঢোলে পদে পদে ভুমুকি মৰা দেখিবলৈ পোৱা যায়। ঢোলৰ মাতে অসমীয়া গাভৰুৰ হিয়াত কেনে আকুলতাৰ সৃষ্টি কৰে তাৰ এটা অনন্য নিদৰ্শন বিহুগীতত মূৰ্তৰূপত প্ৰকাশ পাইছে—

'আজি বিহু বিহু কালি বিহু বিহু
নাহৰ ফুল ফুলিবৰ বতৰ;
ফুলপানী ছিগাতে ছিগোতে ঢোলৰ মাত শুনিলো
গছকত ভাঙি যাও যঁতৰ।।'

ঢোল কি কাঠেৰে তৈয়াৰ কৰা হয় তাৰো এখন জীৱন্ত প্ৰতিচ্ছৱি বিহুগীতত পোৱা যায়।

"এটা আমৰে এটা চামৰে
বাঁহৰ মাৰি সাজি বাও।"

আকৌ ঢুলীয়া ঢুলীয়াই ঢোলৰত চাপৰ মাৰি ওলোৱাৰ লগে লগে প্ৰশ্ন হয় নাচনীৰ কথা —

"ঢোলত চাপৰ মাৰি ঢুলীয়া ওলাল
কাৰ ঘৰৰ নচনী নাচে"

বিহুগীতত ঢোলৰ চিত্ৰৰ এয়া মাথোঁ কেইটামান স্তৱকহে নিদৰ্শনহে। বিহুগীতবোৰত ঢোলে এখন সুকীয়া আসন দখল কৰি আহিছে। ঢোলক লিগাই নিলগাই ৰাখি বিহুৰ কথা ভাবিবই নোৱাৰি।

ঢোল শিল্পৰ সংকট

অসমৰ ঢোল শিল্পই লাহে লাহে সংকটৰ গৰাহলৈ গহ্বৰলৈ আগবাঢ়ি গৈ আছে। বিশেষকৈ বৰ্তমান ঢোলৰ খোলা তৈয়াৰ কৰিবৰ বাবে যথেষ্ট নিপুন বাঢ়ৈ অসমত দিনক দিনে কমি আহি আছে। যিহেতু এই শিল্পৰ লগত নিয়োজিত থাকি

JAGIROAD COLLEGE
জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়
স্থাপিত - ১৯৭৯

জীৱিকা নিৰ্বাহ কৰাটো বাস্তৱৰ ভয়ঙ্কৰ মূল্যবৃদ্ধি পৃথিৱীখনত ... অতিকৰ কষ্টকৰ। ফলত গ্ৰাম্যাঞ্চলতো প্ৰয়োজনীয় চাহিদা অনুসৰি ঢোলৰ খোলা তৈয়াৰ কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিব পৰা নাই আৰু ঢোল শিল্পত ব্যাঘাত জন্মি সংকটৰ গৰাহত পৰাৰ উপক্ৰম হৈছে।

এনে অৱস্থাত ঢোলক এতিয়া চৰকাৰী আৰ্থিক সাহাৰ্য্য প্ৰদান কৰি ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগলৈ ৰূপান্তৰ কৰাৰ সময় সমাগত। এনে ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগৰ মাধ্যমেৰে অসমৰ ভয়ংকৰ নিবনুৱা সমস্যা সামান্য পৰিমাণে হলেও সমাধানত অৰিহনা যোগাব পাৰিব বুলি আশা কৰিব পাৰি। এই দিশটোৰ প্ৰতি বৰ্তমান অসমৰ ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগ উন্নয়ন নিগম আৰু ৰাজ্যিক সাংস্কৃতিক সঞ্চালকালয়েও ইতিবাচক চিন্তা-চৰ্চাৰে বাস্তৱসন্মতভাৱে গ্ৰহণযোগ্য কাৰ্য্যপন্থা হাতত ল'বৰ হ'ল। অন্যথা ঢোল শিল্পৰ দৰে থলুৱা শিল্প কৰ্ম এটাই অপমৃত্যুক আকোঁৱালি ল'ব লগাও হ'ব পাৰে। যিহেতু আধুনিক প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ পৰা বঞ্চিত, মূলধনৰ অভাৱ, ছালৰ অতিপাত মূল্যবৃদ্ধি, খোলাৰ বাবে উপযুক্ত কাঠৰ অভাৱ আদি এশ-এবুৰি সমস্যাক অতিক্ৰম কৰি গৈ গ্ৰামাঞ্চলত এই শিল্পটোৱে চাহিদা অনুসৰি ঢোলৰ যোগান ঘৰাত অপাৰগ।

অসমৰ গহূৰলৈ অন্যথা লোক সংস্কৃতিৰ আঁহে আঁহে জড়িত গ্ৰামাঞ্চলসমূহৰ আপুৰুগীয়া শিল্প ঢোল আৰু অধিক সংকটৰ গৰাহলৈ গহূৰলৈ আগবাঢ়ি যোৱাৰ আগতেই সবল আৰু সুস্থ ৰূপত চিন্তা-চৰ্চা কৰিবৰ হ'ল। আনহাতে অন্যথা ভোগবাদী সভ্যতাৰ গভীৰ হেঁচাত পৰি ঢোল নিঃচিহ্ন হৈ যোৱাৰ আশংকা আছে। ●

আমাক সেই শিক্ষা লাগে যাৰ দ্বাৰা চৰিত্ৰ গঠন হয়, মানসিক শান্তি বাঢ়ে, মেধা বৃদ্ধি পায় আৰু মানুহে নিজৰ ভৰিৰ ওপৰত নিজে থিয় দিব পাৰে।

— স্বামী বিবেকানন্দ

প্ৰেম, জীৱনবোধ আৰু মামনি ৰয়চম

● ভবেশ কুমাৰ শৰ্মা
স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা)

Ah Fill the cup: what boots it to xepeat
How time is slipping under our Feet.
(ভৰোবাঁ, অহ বাটিটো ভৰোবাঁ। কৈ থাকিলে কি হ'ব, সময় কেনেকৈ দুভৰিৰ ফাঁকেৰে সৰকি যাব লাগিছে)

সকলো মানুহে বিচাৰে জীৱনৰ পূৰ্ণতা। হয়তো কাৰোবাৰ বাবে এই পূৰ্ণতা নিৰ্হিত হৈ থাকে প্ৰেম নাইবা ভাল পোৱাত। প্ৰকৃততে প্ৰেম এক সংজ্ঞাহীন মানবীয়তা; ত্যাগ, আশ্ৰয়, আশা, ভৰসা, বিশ্বাস আদিৰ যোগফল। মানুহৰ সুক্ষ্ম জীৱনৰ কালছোৱাত আশা, ভৰসা, ভাব, বাসনা, সুখ-দুখৰ অভিজ্ঞতাৰ সংমিশ্ৰনে কাল্পনিক সৌন্দৰ্য্যৰ ওৰণি টানি বাস্তবক জাগ্ৰত কৰে। মানুহে মানুহৰ প্ৰতি থকা শ্ৰদ্ধাক মামনি ৰয়চম গোস্বামীয়ে হয়তো এই বাস্তৱৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰি কৈছে, "কোনো মানুহক বেয়া ব্যৱহাৰ কৰিব মই নিবিচাৰো কাৰণ লেখাৰ সমল বিচাৰি বা অনন্ত হাঁহাকাৰত ডুব যোৱা মোৰ জীৱন সাগৰত ককবকাই থাকি যেতিয়া কেতিয়াবা পাৰলৈ উঠি অহাৰ চেষ্টা কৰোঁ, কাৰোবাৰ সান্নিধ্য লাভৰ চেষ্টা কৰোঁ তেতিয়াই মুখামুখি হওঁ তিক্ত অভিজ্ঞতাৰ। এই তিক্ততা জীৱনৰে অঙ্গ বুলি মই সহজে ভাবি লওঁ।"

প্ৰেম আৰু নাৰী এটা মুদ্ৰাৰ দুপিঠি যদিও ইতিহাসৰ পাতত দুই এটা প্ৰেমৰ অপ্ৰীতিকৰ ঘটনাৰ উমান পোৱা যায় তথাপিও প্ৰেমৰ গভীৰতাৰ ঘটনাৰ উমান পোৱা যায় তথাপিও প্ৰেমৰ গভীৰতাৰ প্ৰভাৱক আমি একেমুখে স্বীকাৰ কৰিব লাগিব। কাৰণ উপন্যাসীক ভাষাত মামনি ৰয়চমে কৈছে যে 'প্ৰেম বিহীন জীৱনৰ কোনো মূল্য নাই। এই প্ৰেম যেতিয়া স্মৃতি হৈ থাকে, হৃদয়ৰ শেষ তৰপটোত তেজৰ দৰে লাগি থাকে, তেতিয়া সেই প্ৰেমে মানুহক জীয়াই থকাৰ প্ৰেৰণা দিয়ে, জীৱনৰ মুখামুখী হ'বলৈ সাহস দিয়ে।'

ধৰ্মৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰেমৰ প্ৰাধান্যতা সামাজিক জীৱনত অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ বাবে মামনি ৰয়চমে কৈছে যে পৃথিৱীৰ প্ৰতিটো ধৰ্মই প্ৰেমৰেই কথা কয়। কোনো মানুহৰ প্ৰতি উদয় হোৱা প্ৰেম আৰু ধৰ্মৰ মাজত বৰ বিশেষ পাৰ্থক্য আছে বুলি তেওঁ নাভাবে। প্ৰেম আৰু ধৰ্ময়েই সদায় হাতত ধৰা ধৰিকৈ আগবাঢ়ে।

মামনি ৰয়চমৰ মাজত থকা এই প্ৰেমৰ ভাবধাৰা সচাঁকৈ অতুলনীয়। নিজৰ বাস্তৱ অভিজ্ঞতাৰ দিশৰ পৰা তেওঁ কৈছে, "প্ৰেমৰ কোনো সংজ্ঞা নাই। এয়া মানুহৰ মনৰ নিভৃততম কোণৰ ভিতৰত অনুভৱ হোৱা এক ধৰণৰ শক্তি। প্ৰেমৰ লক্ষ্য মোৰ বাবে কেৱল বিবাহেই নহয়। এই প্ৰেম মাথো দেহ বিনিময়তে সীমাবদ্ধ নহয়......, ই হৃদয়ৰ যেন এক নদীৰ দৰেই। এক অসীম সাগৰতহে ই বিলীন হয়। প্ৰেমৰে উপচি থকা হৃদয়ৰ কোনো পাৰাপাৰ নাথাকে।"

প্ৰেম শব্দটোৰ গভীৰতা সম্পৰ্কে বৰ্তমান গৱেষণা হ'ব ধৰিছে। স্টেনফ'ৰ্ড বিশ্ববিদ্যালয়ৰ গৱেষকৰ মতে প্ৰেমৰ বয়স মাথো দুমাহ। দুমাহৰ পাছত প্ৰেম ৰূপান্তৰিত হয় এক অভ্যাসলৈ বা দায়িত্ববোধলৈ। আনকি বহুক্ষেত্ৰত প্ৰেম এক সহানুভুতিলৈয়ো পৰিণত হয়। প্ৰেম এনে এটা বস্তু যিটো বিচ্ছেদ বা ট্ৰেজিকমূলক হ'লেহে শাশ্বত হৈ উঠে, হৃদয়ৰ ভিতৰত ভাস্তত হৈ উঠে।

সত্যই সুন্দৰ আৰু সুন্দৰেই সত্য। মামনি ৰয়চম এগৰাকী নাৰী হৈ নাৰীৰ সম্পৰ্কে আবিস্কাৰ কৰা সত্য অতিকৈ সুন্দৰ। তেওঁ উল্লেখ কৰিছে যে নিজে বিচাৰি ফুৰা বস্তু এটা নাপালে পুৰুষ ভয়ানক হৈ উঠে। কিন্তু নাৰীয়ে চকুলো টুকে, ক্ষোভত জৰ্জৰিত হয়। সেইবাবে পুনঃ তেওঁ নাৰীৰ স্বাৰ্থত আবেগিক ভাষা ত্যাগ কৰি কৈছে যে নিজ কৰ্মৰে নাৰীয়ে স্বাধীন হ'বলৈ চেষ্টা কৰা উচিত; নাৰীক কোনেও স্বাধীনতা আনি নিদিয়ে, নিজেই ল'ব লাগিব।

অতীতৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বৰ্তমানলৈকে নাৰীয়ে বহু সংগ্ৰামৰ মাজেৰে এই জগতত নিজৰ অস্তিত্বৰ প্ৰমাণ দি আহিছে। সেইবাবে হয়তো নাৰীৰ জীৱনকলৈ কোৱা হৈছে যে ধুমুহাই গছকি এৰি যোৱা ফুলৰো এক অনন্য সুবাস আছে। আটাইতকৈ ডাঙৰ কথা হ'ল নাৰীৰ নীৰৱ সহনীয়তা গুণ। ইয়াৰ আধাৰতে মামনি ৰয়চমে কৈছে - "প্ৰেমৰ উপহাৰ লৈ আগবাঢ়ি অহা পুৰুষক কোনো নাৰীয়ে ক্ষুদ্ধ হৈ হৃদয়েৰে আঁতৰাই পঠাব নোৱাৰে।"

যদিও প্ৰেম এক ব্যতিক্ৰম ধৰ্মী বিষয় তথাপিও প্ৰেমৰ মানৱ মন জাগ্ৰত শক্তিক আমি একেমুখে মানি ল'ব লাগিব। অৱশ্যে ইয়াৰ বাবে ভগৱানৰ ওপৰত আমি বিশ্বাসী হ'বও লাগিব। কাৰণ জন্ম, মৃত্যু, প্ৰেম, বিবাহ সকলো ভগৱানৰ ওপৰত। যদিহে ভগৱানৰ আশীৰ্বাদ নাথাকে তেন্তে আমিও ক'বলৈ বাধ্য যে- মোৰ জীৱন যেতিয়া নিদাৰুণ দুখৰে অতিবাহিত হ'ল, মোৰ জীৱনৰ কোনো আশাই যেতিয়া পূৰ্ণ নহ'ল, মই কেনেকৈ মনত ৰাখো যে, মোৰো এক ভগৱান আছিল। (মিৰ্জা গালিব) ●

(সহায় লৈ)

দয়াৰ প্ৰতিমূৰ্তি মাদাৰ টেৰেছা [জীৱনী]

● ৰশ্মি ৰেখা দাস
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা)

কুৰি শতিকা স্বৰূপার্থত ধ্বংসৰ প্ৰতীক। নিজকে শ্ৰেষ্ঠ জীৱ বুলি গৌৰৱ কৰা মানৱ জাতিয়ে এই শতিকাতে দুখন বিশ্বযুদ্ধত লিপ্ত হৈ লাখ লাখ লোকক বধ কৰিছে আৰু অগণন লোকক পঙ্গু, ৰুগ্ন আৰু অভাৱ-অভিযোগৰ দ্বাৰা জৰ্জৰিত কৰি তেওঁলোকৰ জীৱন দুখময় কৰি তুলিছে। এনে এটা দিনতে কৰুণাৰ প্ৰতিমূৰ্তি মাদাৰ টেৰেছাৰ জন্ম হয়। তেওঁ দিলে অলেখ লোকক অন্ন, বস্ত্ৰ, আশ্ৰয়, ঔষধ, পথ্য আৰু আশা। দৰিদ্ৰ, আৰ্ত, পীড়িত আৰু সৰ্বহাৰাৰ আৰ্তনাদত তেওঁৰ হৃদয় কান্দি উঠিল। অক্লান্ত পৰিশ্ৰম কৰি তেওঁ কুৰি শতিকাৰ মৰিশালিত পাতনি মেলিলে ফলে-ফুলে জাতিস্কাৰ ফুলনিৰ। তেওঁৰ আৱিৰ্ভাৱত যেন মৃতকৰ মুখতো হাঁহি বিৰিঙিল।

সুদূৰ যুগোশ্লাভিয়াৰ দেশৰ স্কোপ্‌জে নামৰ নগৰত ১৯১০ চনৰ ২৭ আগষ্টৰ দিনা মাদাৰ টেৰেছা জন্মে। তেওঁৰ সৰুকালৰ নাম আছিল আগনেছ। আগনেছে বাৰ বছৰ বয়সতে এটা ধৰ্মযাজকৰ অনুষ্ঠানত যোগদান কৰে। আৰু তাতেই তেওঁ শুনিব পালে দুখ, দাৰিদ্ৰ, ৰোগ-ব্যাধিৰ, মহা সমুদ্ৰতপৰি অৱৰ্ণনীয় যন্ত্ৰণা ভোগ কৰি থকা অলেখ লোকৰ কৰুণ ক্ৰন্দন। সেই দুখে তেওঁক গৃহত্যাগ কৰিবলৈ বাধ্য কৰে। অৱশেষত মানৱতাৰ আহ্বানৰ প্ৰতি সঁহাৰি জনাই তেওঁ মানৱসেৱাত আত্মনিয়োগ কৰিলে।

১৯২৯ চনত কৰু নাৰ প্ৰতিমূৰ্তি সেই যুৱতীগৰাকী কলিকতালৈ আহিল আৰু মানৱৰ পূজা আৰম্ভ কৰিলে। জীৱনৰ সোতৰটা বছৰ অতিবাহিত কৰিলে যদিও তেওঁৰ মনত পুৱণি এটা প্ৰশ্নইহে ঠাই পালে। সেইটো হ'ল পৃথিৱীৰ দুখ-দাৰিদ্ৰ, ব্যথা-বেদনা। সেই সময়ত যীশুৰ এই কথাখিনিয়ে তেওঁক জীৱনৰ মহান ব্ৰত মানৱ সেৱাত আত্ম নিয়োগ কৰাত অনুপ্ৰেৰণা যোগায়। যীশুৱে কৈছিল—

"বস্ত্ৰহীনক বস্ত্ৰ দিয়া, নিৰাশ্ৰয়ক আশ্ৰয় দিয়া, তোমাৰ ঘৰলৈ স্বৰ্গৰ শান্তি,আনন্দ আৰু প্ৰেম নমাই আনা"।

১৯৪৮ চনত তেওঁ ভাৰতৰ নাগৰিকত্ব গ্ৰহণ কৰি কলিকতাত এটা উন্নত সেৱা-প্ৰতিষ্ঠান গঠন কৰিবলৈ সক্ষম হ'ল। মহামান্য পোপে তেওঁক সেৱাৰ স্বীকৃতি দিয়ে। ১৯৫৪ চনত তেওঁ কালীঘাটত 'নিৰ্মল হৃদয়' নামে এটা সদন প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে আৰু এই অনুষ্ঠানৰ উদ্দেশ্য আছিল নিৰাশ্ৰয় মৃত্যু পথযাত্ৰী সকলক শান্তিত শেষ নিশ্বাস পোলাৰাৰ সুবিধা দিয়া নাইবা জীৱনত নতুন আশাৰ সঞ্চাৰ কৰা। ইয়াৰ উপৰিও তেওঁ "নিৰ্মলা শিশুভৱন" নামে আন এটা অনুষ্ঠান স্থাপন কৰে আৰু এই অনুষ্ঠানৰ উদ্দেশ্য আছিল —অনাথ শিশুসকলক আশ্ৰয় দি তেওঁলোকৰ ৰক্ষণাবেক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰা। তেওঁৰ কৰ্মক্ষেত্ৰ পৃথিৱীৰ সকলোতে বিৰাজমান। এই পৃথিৱীত যাৰ আপোন বুলিবৰ কোনো নাছিল তেওঁৰ বাবে আছিল স্নেহৰ প্ৰতিমূৰ্ত্তি মাতৃ টেৰেছা।

তেওঁৰ কৰ্মৰ স্বীকৃতি হিচাপে তেওঁলৈ ভাৰত চৰকাৰে 'পদ্মশ্ৰী' উপাধি প্ৰদান কৰিছিল। ১৯৭১ চনত "পোপে ত্ৰয়োবিংশ শান্তি পুৰস্কাৰ' লাভ কৰিছিল। সেই বছৰতে তেওঁ "গুড্ ছাম ৰিটান পুৰস্কাৰ", "কেনেডি আন্তৰ্জাতিক পুৰস্কাৰ" আৰু "ডক্টৰ অৱ হিউমেন লেটাৰ্চ" উপাধি লাভ কৰিছিল।

১৯৭১ চনত মাতৃ টেৰেছাই বিশ্বৰ শ্ৰেষ্ঠ পুৰস্কাৰ 'নোবেল বঁটা' লাভ কৰিছিল। ১৯৮০ চনত ভাৰত চৰকাৰে তেওঁক 'ভাৰতৰত্ন' উপাধিৰে বিভূষিত কৰিছিল।

তেওঁ সদায় এযাৰ কথা কৈছিল —"দৰিদ্ৰ সকলেই তেওঁলোকৰ আমাৰ প্ৰকৃত সমাজ। তেওঁলোকৰ নিৰাপত্তাই আমাৰ নিৰাপত্তা। তেওঁলোকৰ স্বাস্থ্যই আমাৰ স্বাস্থ্য।" কুৰি শতিকাৰ শেষৰ ভাগত মানুহ বস্তুবাদী, হিংসুক, নিন্দুক হ'লেও তেওঁলোক যে একেবাৰে নিৰ্দয় হোৱা নাই মাদাৰ টেৰেছা তাৰেই প্ৰমাণ। এনেবোৰ গুণৰ অধিকাৰী হোৱাৰ বাবে তেওঁ সকলোতে 'মাদাৰ' ৰূপে জনাজাত হৈ পৰিছিল। বহুমুখী প্ৰতিভা সম্পন্ন মাদাৰ টেৰেছাৰ কাৰ্য-কলাপ কেৱল এঠাইতে সীমাবদ্ধ নাথাকি গোটেই বিশ্বতে বিয়পি পৰিছিল। এই গৰাকী কৰুণাৰ প্ৰতিমূৰ্তি মাদাৰ টেৰেছাই ৫ চেপ্তেম্বৰ, ১৯৯৭ চনত অমৰ ধামলৈ গতি কৰে। ●

(সহায় লৈ)

সাফল্যৰ সোপানে সোপানে

● উৎপল জ্যোতি ভূঞা
স্নাতক ২য় বৰ্ষ, (বিজ্ঞান)

নিজৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ। অলপ ভাবি চালেই যিকোনো মানুহে অনুধাৱন কৰিব পাৰিব যে নিজৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ কৰাটো হ'ল মানুহৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ নৈতিক কৰ্ত্তব্য। মানৱ জীৱনৰ জয় পৰাজয় নিৰ্ভৰ কৰে এই যুদ্ধৰ জয় পৰাজয়ৰ ওপৰত। কিন্তু সকলো মানুহে নিজৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ নকৰে। আচলতে বেছিভাগ মানুহে এই যুদ্ধ আৰম্ভই নকৰে বা বিনা যুদ্ধে আত্ম সমৰ্পণ কৰে। বহুতে যুদ্ধখন আধা কৰিয়েই পৃষ্ঠ ভংগ দিয়ে। খুব কম মানুহেহে এই যুদ্ধত অবিৰাম লিপ্ত হৈ থাকে। এই কম সংখ্যক মানুহৰ মাজত আছে- টলষ্টয়, ছক্রেটিচ, বিল গেট্‌চ্‌, ষ্টিফেন হকিং, ভূপেন হাজৰিকা আদিৰ দৰে প্ৰজ্ঞু সকল। যিসকলে নিজৰ ব্যক্তিত্বৰে, নিজৰ প্ৰতিভাৰে মহীয়ান কৰি থৈ গৈছে জীৱনৰ প্ৰতিটো পল।

'জীৱন', এটি মহান শব্দ, এক স্বৰ্গীয় দান। এই জীৱনৰ সাৰ্থকতা তেতিয়াহে চিহ্নিত হয়, যেতিয়া জীৱনৰ মূল্যায়ন ত্রুটিহীন হয়। এই মূল্যায়ন ত্রুটিহীন কৰিবলৈ হ'লে আমি জীৱনটোক 'জীৱন' বুলি নাভাবি ভাবিব লাগিব কৰ্মক্ষেত্ৰ বুলি। সমাজত এজন প্ৰকৃত সুখী আৰু সফল ব্যক্তিৰূপে জীয়াই থাকিবলৈ হ'লে, নিজৰ কৰ্মময় জীৱনক এক আদৰ্শ ৰূপে প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ হ'লে প্ৰথমে নিজক জয় কৰিব পাৰিব লাগিব। আকৌ নিজক জয় কৰা মানে হ'ল - ভয়, হতাশা, অৱসাদ, দুৰ্বলতা, আত্ম বিশ্বাসৰ অভাৱ, ধৈৰ্য্যৰ অভাৱ এইবোৰৰ বিৰুদ্ধে মানসিকভাৱে জয়লাভ কৰা। জীৱনটোক নিজৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বী বুলি ভাবি এই যুদ্ধত অৱতীৰ্ণ হলেই নিজৰ ওপৰত বিজয় সাব্যস্ত কৰাটো সহজ হৈ পৰে।

কিছুমান মানুহৰ বাবে প্ৰতিভা হয়তো জন্মগত বা প্ৰকৃতিগত অৱদান। সেয়ে হ'লেও এই বিশাল বিশ্ব ব্ৰহ্মাণ্ডৰ অতি মুষ্টিমেয় সংখ্যক মানুহৰ বাবেহে। পৃথিৱী বিখ্যাত গণিতজ্ঞ এলবাৰ্ট আইনষ্টাইনৰ মগজুৰ গঠন আছিল সাধাৰণ মানুহতকৈ পৃথক। এই কথা জনাৰ পিছত সাধাৰণতেই মনলৈ প্ৰশ্ন আহে - মাথো এয়াই আছিলনে আইনষ্টাইনৰ গণিতৰ ওপৰত থকা বুৎপত্তিৰ ৰহস্য? বিখ্যাত দাৰ্শনিক ডিকেন্সে ইয়াৰ ব্যাখ্যা বৰ সুন্দৰকৈ দি গৈছে। তেওঁ কৈছে যে ই হ'ল -

"One percent inspiration and ninetynine percent perspiration." অৰ্থাৎ প্ৰতিভা হ'ল শতকৰা এভাগহে মাত্ৰ প্ৰেৰণা, বাকী নিৰানব্বৈ ভাগেই হ'ল কঠোৰ ঘৰ্মাক্ত পৰিশ্ৰম। আইনষ্টাইনৰ ক্ষেত্ৰতো শতকৰা এভাগহে মাত্ৰ প্ৰকৃতিগত প্ৰেৰণা। এজন সাধাৰণ মানুহৰ বাবে জীৱনত যিকোনো ক্ষেত্ৰত সাফল্য অৰ্জন কৰিবলৈ হ'লে কঠোৰ পৰিশ্ৰম আৰু দৃঢ় আত্ম বিশ্বাসৰ বিকল্প নাই। সমাজত নিজকে এজন সফল ব্যক্তি ৰূপে প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ জীৱন যুঁজত জয়ী হোৱাৰ এক অদম্য মানসিকতাৰ আৱশ্যক। এনে মানসিকতাৰ সৃষ্টি হয় নিজৰ ওপৰত থকা গভীৰ আত্ম বিশ্বাসৰ পৰা। মানুহে যিহৰেই সাধনা নকৰক কিয় সেই সাধনাত সিদ্ধি লাভৰ কাৰণে আটাইতকৈ দৰকাৰী কথা হ'ল একাগ্ৰতা তথা পৰিপূৰ্ণ মনঃসংযোগ আৰু কৰ্মৰ প্ৰতি স্পৃহা। বিখ্যাত ইটালীয় সংগীতজ্ঞ ভাৰ্দিৰ এক জন্ম দিনত কেইজনমান সাংবাদিকে তেওঁক প্ৰশ্ন কৰিছিল- "আপোনাৰ অসাধাৰণ প্ৰতিভা আৰু বিৰাট সাফল্যৰ গোপন ৰহস্য কি?" ভাৰ্দিয়ে উত্তৰ দিছিল - "গোপন ৰহস্য-তহস্য একো নাই। মই যেতিয়া যিটো কাম কৰো কেৱল তাতেই মনটো নিবিষ্ট কৰো। এটা নতুন সুৰ সৃষ্টি কৰিবৰ সময়ত মই যিমান মনোযোগ দিওঁ, সিমানেই মনোযোগ দিওঁ এটা সুমথিৰা টেঙাৰ বাকলি গুচাবৰ সময়ত।" ইয়াৰ পৰাই বুজিব পাৰি যে জীৱনত সাফল্য লভিবৰ বাবে এটা সুস্থিৰ মনৰ কিমান প্ৰয়োজন। মানুহে জন্ম গ্ৰহণ কৰে দাসত্বৰ শৃংখল পিন্ধি। কথিক আছে - "মানুহ পৰিস্থিতিৰ দাস।" কিন্তু এজন মানুহ তেতিয়াহে সফল হ'ব পাৰে যেতিয়া তেওঁ পৰিস্থিতিক নিজৰ নিয়ন্ত্ৰণত ৰাখিবলৈ সক্ষম হয়। দাৰ্শনিক বাট্ৰাণ্ড ৰাছেলৰ মতে - "মানুহে জীৱনৰ এটা কেন্দ্ৰীয় তথা প্ৰধান উদ্দেশ্য সাধনৰ কাৰণে এনে দাসত্বৰ পৰা মুক্ত হ'ব পাৰে আন সকলোবোৰ উশৃংখল আশা-আকাঙ্খা আৰু আবেগ অনুভূতিক কঠোৰভাৱে

নিয়ন্ত্ৰণ কৰিহে। যি মানুহৰ পাল মাৰি কাম কৰাৰ অভ্যাস, যি নিজকে সংযত কৰিব নোৱাৰে, তেওঁ কেতিয়াও এই মুক্তি লাভ কৰিব নোৱাৰে।

যুৱ সমাজ হ'ল কোনো এক সভ্যতাৰ ভৱিষ্যৎ। কোনো মানুহেই যৌৱন কাল অতিক্ৰম নকৰাকৈ পৌঢ়ত্ব লাভ কৰিব নোৱাৰে। কিন্তু অতি কম সংখ্যক মানুহেহে ডেকা কালৰ পৰিশ্ৰমৰ বাবে জীৱনৰ সাৰ্থকতা উপভোগ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। বেছি ভাগ মানুহেই জীৱনৰ উদ্দেশ্যৰ অ-সফলতাৰ বাবে ভাগ্যক দোষ দিয়ে। এনে মানুহো আছে যি নিজৰ ভৱিষ্যৎ ভাগ্যৰ ওপৰত এৰি দিব খোজে। এনেবোৰ মানুহেই জীৱনৰ শেষ সময়ত আত্ম-সংক্ষোভৰ বিভীষিকাময় দিন অতিবাহিত কৰিব লগা হয়। ডেকা কালেই হৈছে জীৱন গঢ়াৰ উপযুক্ত সময়। এই সময়ছোৱাত ভাগ্যক ধিয়াই ভৱিষ্যৎ সম্পৰ্কে সন্দিহান আৰু নিৰাশাবাদী হোৱাতকৈ অতীততকৈ বৰ্ত্তমানটো উন্নত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিলে ভৱিষ্যতটো অধিক গ্ৰহণযোগ্য হৈ আমাৰ সন্মুখত ধৰা দিব। ভৱিষ্যতটো সুখকৰ কৰি তুলিবলৈ হ'লে বৰ্ত্তমানটো সজাব লাগিব পৰিশ্ৰমেৰে, ভাগ্যৰে নহয়। এজন যুৱক বা যুৱতীৰ বাবে জীৱন গঢ়াৰ দৰে দুৰ্লংঘ্য আৰু ৰোমাঞ্চকৰ অভিযান আৰু কি হ'ব পাৰে?

পৃথিৱীৰ প্ৰতিজন মানুহেই অসাধাৰণ হৈ জন্ম গ্ৰহণ নকৰে। অসাধাৰণ মানুহবোৰ সময়তকৈ সদায় আগত থাকে। সাধাৰণ মানুহে যিবোৰ উৎসৰ পৰা জীয়াই থকাৰ আনন্দ আৰু পাৰ্থিৱ কৃতকাৰ্যতা আহৰণ কৰে অসাধাৰণ সকলে সেইবোৰক তুচ্ছ জ্ঞান কৰে। নিজৰ কৃতকাৰ্যতাৰ মাপকাঠি তেওঁলোকে নিজেই তৈয়াৰ কৰি লয়। এজন সাধাৰণ মানুহৰ বাবে নিজৰ সাধ্যৰ বাহিৰত অসাধৰণ হ'বলৈ চেষ্টা কৰাটো মূৰ্খামীহে মাত্ৰ। এনে কৰিবলৈ গলে জীৱনত অকৃতকাৰ্য হোৱাৰ সম্ভাৱনাই বেছি। কিন্তু এনে অতিমানৱ সকলক প্ৰেৰণাৰ উৎস ৰূপে লৈ নিজৰ ভাগ্য নিজেই লিখিবলৈ প্ৰয়াস কৰাটো মূৰ্খামীহে মাত্ৰ। এনে কৰিবলৈ গ'লে জীৱনত অকৃতকাৰ্য হোৱাৰ সম্ভাৱনাই বেছি। কিন্তু এনে অতি মানৱ সকলক প্ৰেৰণাৰ উৎস ৰূপে লৈ নিজৰ ভাগ্য নিজেই প্ৰয়াস কৰাটো সফলতাৰেই পৰিচয়। এনে নহ'লে আমি নিজৰ উদ্দেশ্যৰ বিফলতাৰ বাবে নিজেই দায়বদ্ধ হ'বলৈ বাধ্য। পৃথিৱীৰ প্ৰত্যেক ব্যক্তিয়েই অনন্য আৰু প্ৰত্যেক ব্যক্তিয়েই কিছুমান নিজস্ব প্ৰতিভা আৰু সম্ভাৱনা লৈ এই পৃথিৱীলৈ আহে। সেই কাৰণে নিজৰ স্বভাৱ আৰু প্ৰতিভাৰ লগত খাপ নোখোৱা উচ্চাকাংক্ষাবোৰ মনৰ পৰা বিসৰ্জন দি আত্ম বিশ্লেষণৰ দ্বাৰা নিজৰ সীমিত সামৰ্থ্যৰে এনে এখন কৰ্মক্ষেত্ৰ বাচি ল'ব লাগে য'ত তেওঁৰ প্ৰকৃতিপ্ৰদত্ত প্ৰতিভাই বিকাশৰ পূৰ্ণ সুযোগ পায়। এনে নহ'লে আজিৰ এই প্ৰতিযোগীতাৰ যুগত এজন ব্যক্তি কেতিয়াও সমাজত সফল বুলি পৰিগণিত হ'ব নোৱাৰে। ●

> নিজকে জন্ম দিয়াটোৱেই হ'ল মানুহৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ কাম। নিজকে জন্ম দিয়াৰ অৰ্থ হ'ল এজন মানুহ যিবোৰ সম্ভাৱনা লৈ জন্মগ্ৰহণ কৰিছিল সেইবোৰক নিজৰ জীৱনত বাস্তৱত ৰূপ দিয়া। নিজৰ ব্যক্তিত্বই হ'ল মানুহৰ সকলো সাধনাৰ আটাইতকৈ মূল্যবান ফচল।
>
> — এৰিক ফ্ৰম

জ্যেষ্ঠ প্ৰতিম হিৰিম্ব গোস্বামীক সোঁৱৰি

কিছু সাম্প্ৰতিক চিন্তা

● ডঃ মহীধৰ গোস্বামী
প্ৰৱক্তা, ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগ

মৃত্যু এক স্বাভাৱিক প্ৰক্ৰিয়া। কিন্তু কেতিয়াবা ব্যক্তি বিশেষে ইয়াক অস্বীকাৰ কৰাৰ প্ৰয়োজন বোধ কৰা হয়। যিবোৰ ব্যক্তিৰ মৃত্যুয়ে দেশ, সমাজ তথা অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান সমূহৰ ক্ষতি সাধন কৰে তেতিয়াই এনে ভাৱ অনুভূত হয়। বৰ্ত্তমান সময়ত কৰ্ত্তব্যৰ প্ৰতি নিষ্ঠা আৰু দায়িত্বশীল ব্যক্তিৰ অভাৱ প্ৰায়ে দেখা যায়। কথা আৰু কামৰ মাজত সংগতি নথকা আৰু নিজৰ কাম বুলি নভবা হেতুকে দেশ, সমাজ তথা অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানসমূহ ক্ৰমে বেয়াৰ পিনে গতি কৰিব ধৰিছে। সেয়েহে যি দুই-চাৰি নিষ্ঠাবান আৰু দায়িত্বশীল ব্যক্তি আছে তেওঁলোকৰ অনুপস্থিতিয়ে সমাজ আৰু অনুষ্ঠান- প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ যথেষ্ট ক্ষতি সাধন কৰে। বৰ্ত্তমান তেনেকুৱা ব্যক্তিৰ অভাৱ অপূৰণীয় বুলি কলেও বঢ়াই কোৱা নহ'ব। স্বাভাৱিকতে এনেধৰণৰ শূণ্যতাই মনত কিছু চিন্তাৰ উদ্ৰেক নকৰাকৈ নেথাকে।

দেশ , সমাজ বা অনুষ্ঠান- প্ৰতিষ্ঠানসমূহলৈ লক্ষ্য কৰিলে এই কথাই প্ৰতিপন্ন হয় যে কৰ্ত্তব্য নিষ্ঠা, সদিচ্ছা, দায়িত্ববোধৰ অভাৱ বহুতৰেই। জড়িত ব্যক্তিসকল যথেষ্ট যান্ত্ৰিক আৰু পাৰ্থিৱ। অনুষ্ঠানৰ যশ, গৌৰৱ বৃদ্ধি কৰাৰ কাৰণে প্ৰকৃতাৰ্থত কাম কৰা মানুহৰ সংখ্যা ক্ৰমে হ্ৰাস পাব ধৰিছে। সমাজৰ উন্নতিৰ হুকে ৰাজহুৱা স্বাৰ্থ জড়িত বিভিন্ন কাম-কাজ কৰা মানুহৰ অভাৱ, অপ-সংস্কৃতিৰ পয়োভৰ চাৰিওপিনে। মাত-মাত্তিবলৈ, বাধা দিবলৈ মানুহৰ অভাৱ। এচাম ব্যক্তিয়ে ধন-জন, ক্ষমতাৰ কৌশলেৰে সমাজৰ/দেশৰ অহিতকাৰী কাম কৰিও মুৰব্বী বা নেতা হৈ আছে। চৰকাৰী বিভাগসমূহত দুৰ্নীতি, স্বজনপ্ৰীতি অবাধে চলিছে। ৰাজনীতিত অপৰাধীৰ প্ৰৱেশ ক্ৰমে বৃদ্ধি হৈছে। ক্ষমতা দখল আৰু ভোগ কৰাই যেন এচাম লোকৰ চূড়ান্ত লক্ষ্য। জন সাধাৰণৰ সুখ-দুখ, অভাৱ-অভিযোগ তেওঁলোকৰ চিন্তাৰ বিষয় নহয়। আনকি আইন-প্ৰণয়নকাৰী সকলে আইন ভংগ কৰাত অগ্ৰণী ভূমিকা লোৱা দেখা যায়। যাৰ বাবে আইনে ন্যায়-সাব্যস্ত কৰাত বিফল হৈছে। জন সাধাৰণ হতাশ হ'ব লগা হৈছে। কিন্তু সকলো কামৰে সীমা আছে। এদিন ইয়াৰ অন্ত পৰিবই। কাৰণ ধ্বংসৰ মাজেৰেহে গঠন সম্ভৱপৰ হৈ উঠে।

আন্তৰ্জাতিক ক্ষেত্ৰতো একেই পৰিস্থিতি। আমেৰিকা আৰু সহযোগী দেশসমূহৰ আধিপত্য প্ৰতিষ্ঠাৰ বিভিন্ন কুট-কৌশল। বিন লাডেনৰ দৰে এজন ব্যক্তিক ধৰিবলৈ (যেতিয়া আমেৰিকাৰ স্বাৰ্থত লাগিল) এখন দেশ আৰু নিৰপৰাধী জনগণৰ ওপৰত আক্ৰমণ আৰু অত্যাচাৰ উৎপীড়ন কৰা হ'ল। চাদ্দাম হুছেইনক তলতীয়া বা পুতলা বনাই তেল সম্পদ লুট কৰিবলৈ একেদৰেই ইৰাক আৰু ইৰাকী জনসাধাৰণৰ ওপৰত আমেৰিকাৰ আক্ৰমণ চলিল। অথচ বিন লাডেন আৰু বহুত সন্ত্ৰাসবাদীক আমেৰিকাই সৃষ্টি কৰিছে। উদ্দেশ্য তৃতীয় বিশ্বৰ দেশ বোৰত সন্ত্ৰাসবাদী কাৰ্য্য চলাই অস্থিৰতা, অনিশ্চয়তাৰ সৃষ্টি কৰা; বিশ্বায়ন, উদাৰনীতিৰ মন্ত্ৰ প্ৰচাৰ কৰি মানৱতাৰ পৰিচয় দিয়া। যাতে বিশ্ববাসীয়ে আমেৰিকাৰ কথাত উঠ-বহ কৰে আৰু বিশ্বৰ অৰ্থনীতি, ৰাজনীতিত নিজৰ আধিপত্য আৰু বেছি প্ৰতিষ্ঠিত হয়। অথচ সেইবোৰ কুকাৰ্য্যৰ বিৰুদ্ধে যি ধৰণে জনমত সৰৱ হ'ব লাগিছিল বা তৃতীয় বিশ্বৰ দেশসমূহ একত্ৰিত হৈ বাধাৰ সৃষ্টি কৰিব লাগিছিল সেয়া হোৱা নাই। ইয়াৰ অন্যতম প্ৰধান কাৰণ সমাজতান্ত্ৰিক দেশসমূহৰ আদৰ্শচ্যুতি আৰু ভাঙোন। আজি তৃতীয় বিশ্বৰ দেশসমূহক একত্ৰিত কৰি নেতৃত্ব দিবলৈ শক্তিশালী দেশ বা নেতাৰ অভাৱ। তথাপি প্ৰতিবাদ আৰু প্ৰতিৰোধ নোহোৱাকৈ থকা নাই। চাদ্দাম হুছেইনৰ লগতে বিশ্বৰ শ্ৰমজীৱি জনসাধাৰণেও প্ৰতিবাদ কৰিছে নিশ্চয়। মৰিগাওঁ মহাবিদ্যালয়ৰ ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক হিৰিম্ব গোস্বামীৰ আকস্মিক বিয়োগৰ বাতৰি পাই আমাৰ মনত এনেধৰণৰ কিছুমান চিন্তাই আহিল। খুব বেছি ওচৰৰ পৰা নেপালও আমাৰ যথেষ্ট চিনাকি আছিল। তেখেতক বন্ধু হিচাপে ধৰিলেও জ্যেষ্ঠ প্ৰতিম হিচাপে আমাৰ শ্ৰদ্ধাও আছিল। এই জনা ব্যক্তি কৰ্ত্তব্যনিষ্ঠা আৰু দায়িত্ববোধৰ গৰাকী আছিল। মহাবিদ্যালয়খনৰ কামেই হওক বা সমাজৰ কামেই হওক তেওঁ সদায় আগবাঢ়ি গৈছিল। নিজৰ বিভাগীয় কাম-কাজৰ বাহিৰেও মহাবিদ্যালয়ৰ সকলো কাম-কাজতে তেওঁ জড়িত আছিল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অভাৱ অভিযোগৰ প্ৰতি সচেতন আছিল। শ্ৰেণীকোঠাৰ ভিতৰত বা বাহিৰত হওক

সেইবোৰ সমাধান কৰাত সহায় কৰিছিল আৰু পাৰিলে সমাধান কৰিছিল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ বিভিন্ন অনুষ্ঠান সমূহতো তেওঁ সক্ৰিয় সহযোগ আগবঢ়াইছিল। লগতে সহকৰ্মী সকলৰ প্ৰতিও আছিল এটা বন্ধু ভাৱাপূৰ্ণ মনোভাৱ। অনুষ্ঠান, সমাজৰ বিভিন্ন কাম-কাজত জড়িত মানুহৰ সংখ্যা তাকৰ নহয়। কিন্তু বিশেষত্ব এই যে কোনে কিমান নিষ্ঠা সহকাৰে নিজৰ দয়িত্ব আৰু কৰ্ত্তব্য পালন কৰিছে। জ্যেষ্ঠপ্ৰতিম হিৰিম্ব গোস্বামী তেনেকুৱা এজন ব্যক্তি যাৰ নিষ্ঠা আৰু দায়িত্ববোধ আছিল। কোনো বিশেষ আদৰ্শত বিশ্বাসী নহলেও তেওঁ নিশ্চয় মানৱীয় মূল্যবোধৰ গৰাকী আছিল। আনহাতে আমাৰ দেশত সৎ ব্যক্তি হোৱাৰ বিপদো আছে।

যোৱা ২৭ নৱেম্বৰৰ দিনা বিহাৰৰ গয়াত সত্যেন্দ্ৰ ডুবে নামৰ এজন অভিযন্তাক নিৰ্মম ভাৱে হত্যা কৰা হ'ল। অপৰাধ দুৰ্নীতিৰ বিৰুদ্ধে মাত মতা 'নেশ্যনেল হাইৱে অথৰিটি অৱ ইণ্ডিয়া'ৰ এটি প্ৰকল্পৰ এজন বিষয়া হিচাপে তাত চলা দুৰ্নীতি ৰোধ কৰাৰ বাবে প্ৰধানমন্ত্ৰী আৰু এন এইচ এ আইৰ অধ্যক্ষক জনোৱাৰ কথা জানি দুৰ্নীতিত জড়িত দুষ্ট চক্ৰটোৱে তেওঁক হত্যা কৰিলে। মাফিয়া আৰু ৰাজনৈতিক নেতাৰ মাজত গঢ়ি উঠা সম্পৰ্ক পোহৰলৈ অনাৰ অপৰাধত বিহাৰৰ আৰক্ষী সঞ্চালক প্ৰধান চি পি ওঝাক অপসাৰণ কৰা হ'ল। এইয়া মাত্ৰ দুটা উদাহৰণহে। তথাপিও এনে ধৰণৰ মাত্ৰ দুই/চাৰি সৎ আৰু সাহসী ব্যক্তি নোহোৱা নহয়।

যাহওক, হিৰিম্ব গোস্বামীৰ বিয়োগে মৰিগাওঁ মহাবিদ্যালয়, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা সমাজৰ নিশ্চয় কিছু লোকচান কৰিব। তেওঁৰ বিয়োগে মানৱীয় মূল্যবোধ থকা প্ৰতিজন ব্যক্তিকে ব্যথিত কৰিব। তেওঁৰ নিষ্ঠা আৰু দায়িত্ববোধে উঠি অহা চামক অনুপ্ৰাণিত কৰক। এই প্ৰমূল্য সমূহৰ অধিকাৰীৰ সংখ্যা সৰহ হওক। এইয়া আমাৰ আশা। ●

মহৎ লোকৰ বাণী

প্ৰকৃত ছাত্ৰই কেতিয়াও খ্যাত, ক্ষমতা নাইবা আমোদ নিবিচাৰে। তেওঁ বিচাৰে কেৱল জ্ঞান আৰু সত্য। সত্য অবিস্কাৰ কৰিবৰ বাবে তেওঁ সকলো কৰিবলৈ সাজু।

— ছাৰ জগদীশ বসু

মনোভাষাবিজ্ঞান

(PSYCHOLINGUISTICS)

● হাবীবুৰ ৰহমান
প্ৰবক্তা, অসমীয়া বিভাগ

ভাষা হৈছে মানুহৰ মনৰ ভাব প্ৰকাশৰ প্ৰধান মাধ্যম। ভাষাই মানুহক আন জীৱ-জন্তুৰ পৰা পৃথক কৰি শ্ৰেষ্ঠত্ব প্ৰদান কৰিছে। বিশাল মানৱ-সংস্কৃতিৰ এটা দিশ কেৱল ভাষাই আৱৰি ৰাখিছে। পৃথিৱীত মানৱ সভ্যতা-সংস্কৃতিৰ অগ্ৰগতিয়ে ভাষাৰ ইতিহাসৰ গতিবো দিক নিৰ্ণয় কৰে। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে ভাষাৰো প্ৰসাৰ ঘটে আৰু লগে লগে বৈচিত্ৰ্য আৰু বিস্তৃতি অধিক দ্ৰুততৰ হয়। সমাজ-সংস্কৃতিৰ অন্যান্য দিশৰ লগতে ভাষাৰ শৃংখলাবদ্ধ আৰু বৈজ্ঞানিক অধ্যয়নো আৰম্ভ হয়।

ভাষাৰ প্ৰণালীবদ্ধ আৰু বিজ্ঞানসন্মত অধ্যয়নেই ভাষা-বিজ্ঞান (Linguistics)। লেটিন 'Lingua' (tongueমাত বা কথা বা ভাষা) আৰু 'istics' (Knowledge or Science, তত্ত্ব বা জ্ঞান বা বিজ্ঞান) শব্দৰ সমন্বয়ত 'Linguistics' শব্দটো সাধন হৈছে। প্ৰণালীবদ্ধ আলোচনাৰ বাবে ভাষা-বিজ্ঞানক প্ৰধানকৈ বৰ্ণনাত্মক আৰু ঐতিহাসিক — এই দুটা ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি। তদুপৰি সাধাৰণ ভাষা-বিজ্ঞান, তুলনামূলক ভাষা-বিজ্ঞান, প্ৰয়োগিক ভাষা-বিজ্ঞান আদি ভাষা-বিজ্ঞানৰ আন আন ভাগ।

ভাষা এটা সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক উপাদান। সমাজৰ বিভিন্ন দিশ যেনে নৃতত্ত্ব, ভূতত্ত্ব, ভূগোল, দৰ্শন, সাহিত্য, বুৰঞ্জী আদিৰ লগতে অন্যান্য প্ৰকৃতি-বিজ্ঞানৰ লগত ভাষাৰ বিশেষ সম্পৰ্ক আছে। এই ফালৰ পৰা নৃতাত্ত্বিক ভাষা-বিজ্ঞান (Anthropological Linguistics), প্ৰয়োগিক ভাষা-বিজ্ঞান (Applied Linguistics), জৈৱিক ভাষা-বিজ্ঞান (Biological Linguistics), নৃগোষ্ঠীয় ভাষা-বিজ্ঞান (Ethnolinguistics), ভূ-ভাষা-বিজ্ঞান (Geographical Linguistics), সমাজ ভাষা-বিজ্ঞান (Socio-Linguistics), মনো ভাষা-বিজ্ঞান (Psycholinguistics) আদি ভাষা-বিজ্ঞানৰ বিভিন্ন শাখা পোৱা যায়।

মনো ভাষা-বিজ্ঞান (Psycholinguistics) ভাষা-বিজ্ঞানৰ এক আধুনিক শাখা। ভাষাৰ মনোবৈজ্ঞানিক আলোচনাই আধুনিক ভাষা-বিজ্ঞানৰ এক নতুন দিগন্ত উন্মোচন কৰে। প্ৰধানকৈ বিংশ শতিকাৰ দ্বিতীয় অৰ্দ্ধৰ পৰা পাশ্চাত্যত এই দিশ মুকলি হয়। পিছলৈ পৃথিৱীৰ সমগ্ৰ দেশলৈ ই বিয়পি পৰে। গ্ৰীক Psyche (আত্মা) আৰু 'Logos' (বিজ্ঞান বা অধ্যয়ন) শব্দ দুটাৰ মিলনত 'Psychology' শব্দটো নিষ্পন্ন হৈছে, যাৰ অৰ্থ হ'ল 'আত্মাৰ অধ্যয়ন'। অসমীয়া ভাষাত ইয়াৰ প্ৰতিশব্দ হিচাপে মনস্তত্ব বা মনোবিজ্ঞান শব্দ দুটা ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

ভাষা-বিজ্ঞান আৰু মনো বিজ্ঞানৰ সমন্বয়েই মনো-ভাষা-বিজ্ঞান (Psycholinguistics)। 'ভাষা হৈছে মানৱীয় ঘটনাৰাজি যি সমাজ গোষ্ঠীৰ মাজত নিৰবিচ্ছিন্নভাৱে প্ৰসাৰিত হয়; কাৰণ ই সম্পূৰ্ণৰূপে গোষ্ঠীৰ এক ঐতিহাসিক বংশানুক্ৰম, দীৰ্ঘ, অবিচ্ছন্ন সামাজিক এক উৎপাদন স্বৰূপ' (Speech is a human activity that varies without assignable limit as we pass from social group to social group; because it is purely historical haritage of the group, the product of long-continues social usage --- SAPIR, E.; Language - Page - 4)।

মানুহৰ সহজাত আচৰণসমূহৰ সাধাৰণ নিয়মবিলাকৰ সূত্ৰ উদ্‌ঘাটন কৰা মনস্তত্ত্ব বা মনোবিজ্ঞানৰ বিষয়বস্তু। ভাষা হৈছে চিন্তা (Thinking) আৰু অনুভূতিৰ (Feeling) বাহক। চিন্তন আৰু কথনৰ মাজৰ সম্পৰ্কতে ভাষা- বিজ্ঞান আৰু মনোবিজ্ঞানৰ সম্পৰ্ক। ভাষা আহৰণত মনস্তত্ত্বই বিশেষ সহায় কৰে। মনস্তাত্ত্বিকসকলে ভাষাৰ ক্ষেত্ৰত সাধাৰণতে কেইটামান প্ৰশ্ন উত্থাপন কৰে— ১) ভাষা কেৱল মানুহৰেই একক আচৰণ নে? ২) ভাব আৰু ভাষাৰ সম্পৰ্ক কি? ৩) মানৱ শিশুৱে কেনেকৈ ভাষা আহৰণ কৰে? ৪) ভাষা কিদৰে উৎপাদন কৰা হয়?

মনো-ভাষা-বিজ্ঞানীৰ অধ্যয়নৰ ফলাফলমৰ্মে ওপৰৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ এনেদৰে দিব পৰা যায়— চিম্পাঞ্জী, দলফিন, মৌ-মাখিকে আদি কৰি বিভিন্ন পশু-পক্ষী, চৰাই-চিৰিকতি আদিৰ জনসংযোগ পদ্ধতিৰ (Communicative System) তুলনাত মানুহৰ সংযোগ (ভাষা) অধিক পৃথক আৰু উন্নত। কুকুৰে 'ভুক্ ভুক্' কৰি, মেকুৰীয়ে 'মেও মেও' কৰি, গৰুৱে হেম্বেলিয়াই, মৌ-মাখিয়ে গুণ গুণাই বা বিভিন্ন নাচেৰে মনৰ ভাব প্ৰকাশ কৰে। আকৌ কিছুমান চৰাই যেনে - মইনা, ভাটৌ,

শালিকা আদিয়ে কোনো শিকা কথা মানুহৰ লেখীয়াকৈ ক'ব পাৰে। কিন্তু নতুন বাক্য সৃষ্টি কৰিব নোৱাৰে বা নিজৰ পৰা কোনো প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিব নোৱাৰে।

এজন সুস্থ মানুহৰহে ভাষা থাকে। ইয়াত মানসিক আৰু শাৰীৰিক সুস্থতাৰ কথা কোৱা হৈছে। ভাষাৰ লগত ভাবৰ নিবিড় সম্পৰ্ক। ভাৱে ভাষা সৃষ্টি কৰে আৰু ভাষাই ভাবক নিয়ন্ত্ৰণ কৰে, বিস্তৃতি প্ৰদান কৰে আৰু মানুহৰ মানসিকতাৰ উচ্চতা-নিম্নতা নিৰূপন কৰে তথা প্ৰণালীবদ্ধ চিন্তন কৰাত সহায় কৰে। ভাষা হ'ল বৌদ্ধিক আহিলা যাৰ জৰিয়তে মানুহে চিন্তা, কল্পনা আৰু পৰিকল্পনা কৰিব পাৰে। ভাষাই মানুহৰ চিন্তাক আকৃতি প্ৰদান কৰে যাক কোৱা হয় 'Linguistics' determination। আকৌ ভাষাৰ ভিন্নতাই মানুহৰ চিন্তাৰীতিৰ ভিন্নতা আনিব পাৰে। ইয়াক কোৱা হয় 'Linguistics relativity'। কোনো ভাষাৰ গঠনে সেই ভাষী লোকৰ ভাবৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিব পাৰে। ফলত সেই ভাষী লোকৰ জগতখনৰ উপলব্ধি (Perception) অন্য ভাষীতকৈ ভিন্ন হ'ব পাৰে। ভাষা এটা সামাজিক, সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান। শৃংখলাবদ্ধ এই সম্পদটো কেৱল মানুহৰেই একক আচৰণ।

জন্মৰ সময়ত শিশু এটাৰ মন-মগজু উকা ফলিৰ দৰে। এই মত পোষণ কৰে আচৰণবাদীসকলে। এইসকলৰ মতে শিশুৱে ভাষা আয়ত্ব কৰে অভিজ্ঞতাৰ পৰা। 'Learning a language is a process of getting linguistic habits printed on these slates. Language acquisition is the result of stimulus-response activities. Imitation, repetition, memorization, reward and reinforcement faciliate this process of language acquition' (VARSHNEY, DR. R. L. : An Introductory Text Book of Linguistics & Phonetics).

আন এচাম পণ্ডিতৰ মতে ভাষা সৃষ্টি যেনেকৈ এটা জৈৱিক প্ৰক্ৰিয়া, ইয়াক আয়ত্ব কৰাটোও এটা জৈৱিক প্ৰক্ৰিয়া। (Language learning is something right undergoing puberty)। শিশু এটাই মাতৃভাষা সহজে আহৰণ কৰিব পাৰে। মাতৃভাষাৰ ব্যাকৰণ কোনেও শিকাই দিব লগা নহয়। Noam Somsky -ৰ মতে শিশুৱে বয়স্কসকলৰ ভাষাৰ আঁৰত লুকাই থকা ব্যাকৰণৰ নিয়মবোৰ আৱিস্কাৰ কৰি কোনেও কেতিয়াও শিকাই নিদিয়া বা কাৰো মুখত নুশুনা নতুন বাক্য ক'ব পৰা হয়। শিশুৰ ভাষা আহৰণৰ এই ক্ষমতা জন্মগত। শিশুৰ জৈৱিক বিকাশৰ লগত ইয়াৰ সম্পৰ্ক ওতঃপ্ৰোত। পৃথিৱীৰ সমস্ত শিশুৱে সাধাৰণতে ১৮ মাহৰ পৰা ২৮ মাহৰ ভিতৰত কথা ক'বলৈ আৰম্ভ কৰে। ভাষাক নিয়ন্ত্ৰণ কৰে মগজুৱে। শিশুৰ জন্মৰ পৰা প্ৰথম দুবছৰত মগজুত থকা কোষসমূহৰ মাজত পাৰস্পৰিক সংযোগ ঘটে। মগজুৰ বাওঁঅংশই হৈছে ভাষাৰ নিয়ন্ত্ৰণ কেন্দ্ৰ। শিশু এটাৰ জন্মৰ পৰা ১৪ বছৰ পৰ্য্যন্ত — এই সময়ছোৱাই হৈছে ভাষা আহৰণৰ উপযুক্ত সময়। এইছোৱা কালক 'Critical Period' বুলি কোৱা হয়।

ভাষাবিদ Jean Aitchison -এ তেখেতৰ 'The Articulate Mammal : An Introduction to Psycholinguistics' গ্ৰন্থত শিশুৰ ভাষা বিকাশ আৰু আহৰণৰ সাধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া এনেদৰে দেখুৱাইছে—

সময়/বয়স	ভাষান্তৰ
১। জন্মৰ পৰা ৬ সপ্তাহলৈ	১। কান্দোন (Crying)
২। ৬ সপ্তাহৰ পৰা ৬ মাহলৈ	২। কু-কুৰনি (Cooing)
৩। ৬ মাহৰ পৰা ৮ মাহলৈ	৩। কলকলনি (Babbling)
৪। ৮ মাহৰ পৰা ১ বছৰলৈ	৪। সুৰীয়া আৰ্হি (Patterns)
৫। ১ বছৰৰ পৰা ১ $\frac{1}{2}$ বছৰলৈ	৫। এটা শব্দ উচ্চাৰণ (1 word utterance)
৬। ১ $\frac{1}{2}$ বছৰ পৰা ২ বছৰলৈ	৬। দুটা শব্দ উচ্চাৰণ (2 words utterance) (৩০০ শব্দ)
৭। ২ বছৰৰ পৰা ৪ $\frac{1}{2}$ বছৰলৈ	৭। বিভক্তি আদি প্ৰয়োগ কৰি সম্পূৰ্ণ বাক্য গঠন (Word inflected) (৯০০ শব্দ)
৮। ৪ $\frac{1}{2}$ বছৰৰ পৰা ৫ বছৰলৈ	৮। সকলো ধৰণৰ বাক্য উচ্চাৰণ (১৬০০ শব্দ) (Question, Negatives etc.)
৯। ৫ বছৰৰ পৰা	৯। দুৰ্লভ বা জটিল বাক্য গাঁঠনি (Rare or Complex s
১০। ১০ বছৰৰ পৰা	১০। পৈনত মাত কথা (Mature Speech)

মনো-ভাষা-বিজ্ঞানত বাক্যৰ অৰ্থবোধ এটা বিশেষ গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা। দেখা যায় যে, বাক্য এটাৰ গাঁঠনি যিমানেই জটিল হয়, তাৰ অৰ্থবোধ হওঁতেও সিমান বেছি সময় লাগে। সৰল বাক্য এটা বুজিবলৈ আৰু মনত ৰাখিবলৈ সহজ। বাক্য বুজাত বলাঘাত (Stress), সুৰ-লহৰ (Intonation), বিৰতি (pause), নিকটস্থ অঙ্গ (Immidiate Constituent) আদি উপকৰণে সহায় কৰে। উদাহৰণ স্বৰূপে — 'মোক ৰঙা কলমটো দিয়া' — এই বাক্যটোত বলাঘাত (আপেক্ষিক জোৰ) 'মোক'-ৰ ওপৰত পৰিলে - 'ৰঙা' কলমটো 'মোক'হে দিয়া (আনক নহয়), 'ৰঙা'ৰ ওপৰত পৰিলে - ৰঙা 'কলম'টোহে (আন বস্তু নহয়), বুজাব। তেনেকৈ 'তুমি যোৱা' — এই বাক্যটোৰ সুৰৰ ভিন্নতাই বাক্যটোক কেতিয়াবা অনুজ্ঞাসূচক, কেতিয়াবা প্ৰশ্নসূচক বা কেতিয়াবা বিস্ময়সূচক আদি অৰ্থবোধক কৰি তুলিব।

ব্যক্তিয়ে নিজৰ ভাষাজ্ঞানৰ পৰাই শব্দ এটা শুনাৰ লগে লগে পিছৰ শব্দটো কি হ'ব পাৰে অনুমান কৰি লয়। যেনে - 'অহুকাণে-পহুকাণে' শব্দটো শুনাৰ লগে লগে শুনোতাই অনুমান কৰিব যে তাৰ পাছৰ শব্দটো 'শুনিলে' জাতীয় শব্দ হ'ব, 'খালে', 'পালে'- আদি নহয়।

বাক্যত ব্যৱহৃত শব্দবিলাক বেছি চিনাকি হ'লে বাক্যটো বুজিবলৈ অধিক উজু হয়। সাধাৰণতে ব্যৱহাৰ নোহোৱা শব্দ বাক্যত ব্যৱহাৰ হ'লে বাক্য বুজাত অপেক্ষাকৃত অধিক সময় লাগে। বাক্যটো সন্দিগ্ধ (ambigous) হ'লেও বুজাত অধিক সময় লাগে। যেনে -

(ক) কথাটো বুজিব পৰা হ'ল।

(খ) ল'ৰাটো বুজিব পৰা হ'ল।

সঙ্গত (Plausible) বাক্যবোৰ বুজিবলৈ আকৌ সহজ হয়। উদাহৰণ স্বৰূপে-

(ক) ল'ৰাটোৱে খেল পথাৰত খেলিছে।

(খ) গাইজনী গোহালিত আছে। — এই বাক্যদুটাত 'খেল'ৰ লগত 'পথাৰ'ৰ আৰু 'গাইজনী'ৰ লগত গোহালিৰ সম্পৰ্ক আমাৰ পৰিচিত হোৱাত বাক্যটো বুজাত সহজ হয়। কিন্তু 'ৰান্ধনীয়ে আখলত নাচিছে'— এটা বাক্যটোত 'আখল'ৰ লগত 'নাচ'ৰ সম্পৰ্ক ৰহিত হোৱা বাবে বুজিবলৈ টান। জটিল বাক্যৰ নিচিনাকৈ দীঘল বাক্য বুজিবলৈ সময়ও লাগে। তেনেকৈ বক্তাৰ কথা কোৱাৰ গতিৰ ওপৰতো বাক্যৰ অৰ্থবোধ নিৰ্ভৰ কৰে। পূৰ্ব প্ৰসঙ্গ জনা থাকিলে কথাৰ অৰ্থবোধ সহজ হয়।

মনো-ভাষা-বিজ্ঞানত কথা কওঁতে সৃষ্টি হোৱা মানসিক প্ৰক্ৰিয়াৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হয়। আমি বাক্যৰ ভাব প্ৰকাশ কৰোতে, আমাৰ মগজুৱে এটা পূৰ্ব পৰিকল্পনা কৰি লয়। এনে পৰিকল্পনা দুই পৰ্য্যায়ত কৰা হয়— এটা ৰেখ আঁচনি (outline planning) আৰু আনটো বিস্তৃত আঁচনি (detailed planning)। ৰেখ আঁচনিত বাক্যত ব্যৱহৃত শব্দৰাজিৰ বাচনি, বাক্য গঠন আৰু সুৰ-লহৰৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হয়। আনহাতে বিস্তৃত আঁচনিত পূৰ্ব বাচনিকৃত উপাদানৰ সংগঠনৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হয়। কেতিয়াবা আমি কথা কওঁতে হঠাতে ৰৈ যাওঁ অৰ্থাৎ ভাব প্ৰকাশৰ বাবে উপযুক্ত শব্দ যথাসময়ত ওলাই নহা যেন অনুভৱ কৰোঁ অথচ ভাবটো মনতেই আছে। মগজুৱে যে কথাটো প্ৰকাশ কৰিবলৈ পূৰ্ব পৰিকল্পনা কৰি লয় এই কথাই প্ৰমাণ কৰে। নহ'লে আন শব্দ ব্যৱহাৰ কৰি বাক্যটো সমাপ্ত কৰা হ'লহেঁতেন। কিন্তু এনে কৰিলে ক'বলগীয়া কথাটো নহৈ আন কিবাহে হ'বগৈ। কেতিয়াবা আকৌ পৰিকল্পনা সঠিক থাকিলেও বাচনিৰ ভুলৰ (selection error) বাবে বাক্য অশুদ্ধ হয়। যেনে - আমি কেতিয়াবা 'secrify' - ৰ ঠাইত 'satiesfy', chicken, ৰ ঠাইত kitchen, ' মৰ্মান্তিক আঘাত'-ৰ ঠাইত ৰোমাণ্টিক আঘাত আদি কৈ পেলাওঁ। ভাষা-বিজ্ঞানত ইয়াক Melapromism বুলি কোৱা হয়।

'Spoonarism' - ৰ বাবেও আমি বাক্য ভুল কৰোঁ। Spoonarism হৈছে বাক্যত ব্যৱহৃত শব্দৰ ধ্বনি-বিপৰ্যয়। কেতিয়াবা আমি কথা কওঁতে ইটো শব্দৰ ধ্বনি সিটোলৈ গতি কৰে। যেনে - ঘোঁৰা গাড়ী > গোৰা ঘাঁড়ী, 'এক কাপ চাহ' > এক চাপ কাহ ইত্যাদি।

মনো-ভাষা-বিজ্ঞানৰ এক বিস্তৃত অধ্যয়ন ক্ষেত্ৰ আছে। কিন্তু এই ক্ষেত্ৰ এতিয়াও চালুকীয়া অৱস্থাত আছে। ভাষাৰ-বিভিন্ন ধ্বনি, উপ-ধ্বনি, ৰূপৰ বৈশিষ্ট্য, শব্দৰ প্ৰয়োগ, বাক্য গঠন আদি সকলো ভাষা তত্ত্বৰ ভিতৰুৱা। ভাষাতত্ত্বৰ বিভিন্ন সমস্যা মনস্তত্ত্বৰ লগত জড়িত। সেয়ে ভাষা-বিজ্ঞানত মনোবিজ্ঞানে এক বিশেষ স্থান দখল কৰি আছে। ●

বাস্তৱতা যিমানেই ভয় লগা বা প্ৰতিৰোধহীন যেন নালাগক কিয়, দৃঢ়তা আৰু আত্মবিশ্বাস অটুত ৰাখিব পাৰিলে জয়লাভ সুনিশ্চিত।

— পিয়েৰ টেলহাৰ্ট দ্য চাৰদিন

পৰিবৰ্তিত সামাজিক প্ৰেক্ষাপট আৰু সামাজিক অনুষ্ঠান

● ধ্ৰুৱজ্যোতি চহৰীয়া
প্ৰবক্তা, ভূগোল বিভাগ

"শুৱনি আমাৰ গাঁওখনি অতি......"

কবিৰ কল্পনাৰ শুৱনি গাঁওবোৰ আমাৰ চকুৰ আগৰ পৰা লাহে লাহে নোহোৱা হৈ যাব ধৰিছে। দৰিদ্ৰতা, নিৰক্ষৰতা, ভূমিহীনতা আদি নানান অভাৱে আমাৰ গাঁওবোৰৰ হাঁহিবোৰ ক্ৰমাত নোহোৱা কৰিব লাগিছে। এই যে এসময়ৰ সুজলা-সুফলা গাঁওবোৰ অভাৱৰ বোজাটোৱে কোঙা কৰি দিলেহি, কিহৰ বাবেনো এনে হ'ল? ইয়াৰ পৰা পৰিত্ৰাণৰ কিবা উপায় আছেনে?

আমি যদি ভাৰতীয় সমাজৰ প্ৰেক্ষাপটত এই আলোচনাটো আৰম্ভ কৰো তেতিয়া হ'লে দেখিবলৈ পাম যে ভাৰতবৰ্ষৰ ৮০ শতাংশ লোক বাস কৰে গ্ৰাম্য অঞ্চলত। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে গোটেই জাতীয় অৰ্থনীতি, সামাজিক দৃশ্যপট আদি নিৰ্ভৰ কৰে এই ৮০ শতাংশৰ সঠিক উন্নয়নৰ ওপৰত। কিন্তু দুখৰ বিষয় যে স্বাধীনতাৰ ৫ টা দশক পাৰ হৈ যোৱাৰ পিছতো ভাৰতৰ গাঁৱৰ অৱস্থা অতি দুখ লগা। ১৯৯৮ চনৰ মানৱ উন্নয়ন দলিল মতে ভাৰতৰ মুঠ জনসংখ্যাৰ ৩৫ শতাংশ (পৃথিৱীৰ মুঠ দৰিদ্ৰ লোকৰ এক তৃতীয়াংশ) দৰিদ্ৰতাৰ সীমাৰেখাৰ তলত বাস কৰে। ১৪০ নিযুত লোকে স্বাস্থ্য ৰক্ষাৰ প্ৰাথমিক সুবিধা কণো নাপায়, ৩৪৬ নিযুত লোকে খোৱা পানীৰ সুবিধা নাপায়, ৬২ নিযুত শিশুৱে ৫ বছৰৰ তলতে অপুষ্টিত ভোগে আৰু ২৯১ নিযুত প্ৰাপ্তবয়স্ক লোক এতিয়াও অশিক্ষিত। ভাৰতবৰ্ষ পৃথিৱীৰ দুখীয়া দেশবোৰৰো এখন। ১৯৯৭ চনত আমাৰ মুঠ জনমুৰি গড় জাতীয় আয় আছিল - ৩৯০ আমেৰিকান ডলাৰ, যি স্থলত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় গড় জাতীয় আয় হ'ল ৫১৩০ আমেৰিকান ডলাৰ আৰু আমেৰিকাৰ জাতীয় আয় হ'ল ২৪,৭৪০ আমেৰিকান ডলাৰ (বিশ্ব বেংক, ১৯৯৮)।

এই পৰিসংখ্যা প্ৰতিজন ভাৰতীয়ৰ বাবে বৰ দুখঃজনক। এনে পৰিস্থিতিত বিভিন্ন জাতীয় পৰিকল্পনা আৰু অনুষ্ঠানৰ প্ৰধান লক্ষ্য, দেশৰ পৰা দৰিদ্ৰতা নিৰ্মূল কৰা আৰু নিৰক্ষৰতা দূৰীকৰণ কৰা উচিত। কিন্তু কিছু সুপৰিকল্পিত আঁচনি নহ'লে আমাৰ বাঞ্চিত লক্ষ্য আমাৰ পৰা দূৰতেই থাকিব।

যিকোনো গ্ৰাম্য উন্নয়ন আঁচনিৰ প্ৰধান লক্ষ্য হ'ল গাঁৱৰ দুখীয়া ৰাইজৰ জীৱন ধাৰণৰ মানদণ্ড উন্নত কৰা। সাধাৰণতে গ্ৰহণযোগ্য জীৱন ধাৰণৰ মানদণ্ড নিৰূপকবোৰ হ'ল— খাদ্যবস্তুৰ সম বিতৰণ, পৰিস্কাৰ বায়ু, পানী, ৰোগমুক্ত অৱস্থা, গৃহ নিৰ্মাণৰ ধৰণ ইত্যাদি। আকৌ সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰত পাৰিবাৰিক জীৱন, ভেদাভেদ বিহীন সমাজ, সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ স্বাধীনতা, আয়ৰ সম বিতৰণ, কাম কৰাৰ সুবিধা ইত্যাদি। এই গোটেইবোৰ কামৰ উন্নয়নৰ যোগেদি যিটো মূল লক্ষ্য নিৰ্হিত হৈ আছে সেইটো হৈছে - আমাৰ জ্ঞান আৰু দক্ষতা বৃদ্ধি কৰি অৰ্থনৈতিক দিশত আমাৰ ভূমিকা বৃদ্ধি কৰা।

স্বাধীনোত্তৰ কালছোৱাত বিভিন্ন গ্ৰাম্য উন্নয়ন আঁচনিৰ জৰিয়তে কিছু ক্ষেত্ৰত ভাৰতবৰ্ষই উন্নতি লাভ কৰিছে। কিন্তু এই উন্নয়নৰ গতি বৈষম্যপূৰ্ণ। উদাহৰণস্বৰূপে ভাৰতবৰ্ষই খাদ্য দ্ৰব্য উৎপাদনত স্বাৱলম্বীতা অৰ্জন কৰাৰ বিপৰীতে ভাৰতবৰ্ষত প্ৰতিবছৰে হেজাৰ জনৰ দুৰ্ভিক্ষত মৃত্যু হয়। ভাৰতৰ প্ৰচলিত উন্নয়নৰ গতিয়ে দৰিদ্ৰতাৰ সীমাৰেখাৰ তলত বাস কৰা লোকৰ বিশেষ পৰিবৰ্তন অনাত ব্যৰ্থ হৈছে। ৰাইজৰ বাবে পৰিকল্পনাৰ ধনৰ অসৎ ব্যৱহাৰ ইয়াৰ এটা প্ৰধান কাৰণ। বেছিভাগ ক্ষেত্ৰতে দেখা যায় যে ৰাইজৰ বাবে ধাৰ্য ধনৰ সৰহ ভাগেই নীতি বহিৰ্ভূতভাৱে মাজবাটতেই শেষ হৈ যায়। যি অলপ নামমাত্ৰ পায়গৈ সিও এপাচি শাকত এটা জালুকৰ নিচিনা। মন্ত্ৰী বিধায়কৰ পৰা আৰম্ভ কৰি কেৰাণী-মহৰীলৈকে পৰিকল্পনাৰ ধনৰ ভাগ বটোৱাৰ যি নিৰ্লজ প্ৰতিযোগিতা চলে তাৰ মাজতে শেষ হৈ যায় হেজাৰ জন দুখীয়া নিষ্পেষিতৰ জীৱনৰ আশা। উন্নয়নৰ প্ৰক্ৰিয়াটোত ভাগ লোৱা আমোলা সকলৰ দেশপ্ৰেম হীনতাও ইয়াৰ এক প্ৰধান কাৰণ।

কিন্তু এইবোৰ কাৰণতকৈও যিটো কাৰণে ভাৰতৰ গ্ৰাম্য জীৱন উন্নয়নত বিশেষ প্ৰভাৱ পেলাইছে সেইটো হ'ল- আমাৰ ৰাইজৰ চৰকাৰী অনুষ্ঠানসমূহৰ ওপৰত অত্যাধিক নিৰ্ভৰশীলতা। অতীজৰ খোৱাৰ পৰা পিন্ধালৈকে নিজে প্ৰতিষ্ঠা কৰি লোৱা স্বাৱলম্বী সমাজ আজি পৰমুখাপেক্ষী হৈ পৰিছে। আমাৰ প্ৰতিটো সমস্যাৰ সমাধান চৰকাৰে কৰিব বুলি ভাবি থকাটোও আমাৰ বৰ্দ্ধিত সমস্যাৰ এটা প্ৰধান কাৰণ। সেয়ে আমাৰ সামাজিক উন্নয়নৰ প্ৰক্ৰিয়াটোত যেতিয়ালৈকে ৰাইজে নিজে ভাগ নলয়,

তেতিয়ালৈকে প্ৰকৃত উন্নয়ন সম্ভৱ নহয়। মহাত্মা গান্ধীৰ এষাৰ কথা এইখিনিতে প্ৰণিধানযোগ্য। তেখেতে কৈছিল-"স্বৰাজ মানে হ'ল চৰকাৰী বান্ধোন সমূহৰ পৰা নিজকে মুক্ত কৰাৰ ক্ৰমাগত প্ৰচেষ্টা। এই মুক্তি বিদেশী চৰকাৰৰ পৰা নে দেশীয় চৰকাৰৰ পৰা হ'ব সেইটো বৰ ডাঙৰ কথা নহয়। কিন্তু স্বৰাজ অহাৰ পিছত ভাৰতবৰ্ষৰ লোকে যদি ভাবি থাকে তেওঁলোকৰ প্ৰতিটো কামেই চৰকাৰে কৰি দিব তেনেহলে এই স্বৰাজ অৰ্থহীন হ'ব।" আমাৰ সমাজ পুনৰ স্বাৱলম্বী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত স্বেচ্ছাসেৱী সংস্থা বা আন আন সামাজিক অনুষ্ঠানসমূহে বিশেষ ভূমিকা পালন কৰিব পাৰে। স্কুল কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে নিৰনুৱা সমস্যা, দৰিদ্ৰতা, নিৰক্ষৰতা ইত্যাদিৰ বিষয়ে সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰি সামাজিক উন্নয়নত এক প্ৰধান হোতা হ'ব পাৰে। বৰ্তমান সময়ত চৰকাৰেও সামাজিক অনুষ্ঠানসমূহৰ জৰিয়তে উন্নয়ন অনাত বিশেষ গুৰুত্ব দিয়ে আৰু দেশৰ বিভিন্ন অঞ্চলত স্বেচ্ছাসেৱী অনুষ্ঠানসমূহে উন্নয়নৰ প্ৰক্ৰিয়াটোত ভাগ লৈ যথেষ্ট উন্নতি কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। আচলতে ৰাইজে নিজেই নিৰ্ণয় কৰিব লাগিব তেওঁলোকে কি বিচাৰে আৰু সামাজিক স্বেচ্ছাসেৱী সংস্থাসমূহে তেওঁলোকক এই লক্ষ্যত উপনীত হোৱাত সহায় কৰিব লাগিব। এই ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন চৰকাৰী আঁচনি, অনুষ্ঠান আদিৰ বাহিৰেও কিছুমান বেচৰকাৰীসংস্থা যেনে- কাপাৰ্ট (CAPART), ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীন বিকাশ নিধি (RGVN), এচ্ আই, আৰ ড়ি (SIRD) ইত্যাদি অনুষ্ঠান সমূহে আন সামাজিক স্বেচ্ছাসেৱী অনুষ্ঠান সমূহক বিভিন্ন ধৰণে সহায় কৰে। এই সহায় সুবিধা গ্ৰহণ কৰি সামাজিক অনুষ্ঠান সমূহে নিজৰ লগতে ৰাইজৰ উন্নতি সাধিব পাৰে।

পৰিবৰ্তিত সময়ৰ এই সন্ধিক্ষণত আজিৰ সামাজিক অনুষ্ঠান সমূহ, ছাত্ৰ সমাজ সকলোৱে লগহৈ পাৰ হৈ যোৱা দিনবোৰৰ সঠিক মূল্যায়ন তথা ভৱিষ্যত পৰিকল্পনা সূচাৰুৰূপে কৰিব পাৰিলেহে আমি আমাৰ সমাজক সঠিক পথ দেখুৱাব পাৰিম। বিগত দিনবোৰত আমি সমাজক কি দিলো আৰু আগন্তুক দিন বোৰত কি দিব পাৰিম তাক চিন্তা চৰ্চা কৰাৰ এয়াই আটাইতকৈ সঠিক সময়। আমি সকলোৱে মিলি এনে এখন সমাজ গঢ় দিব পাৰো য'ত প্ৰত্যেকৰে উন্নতি কৰিবলৈ সমান সুযোগ থাকে, এনে এখন সমাজ য'ত প্ৰত্যেকৰে সমান অংশীদাৰ থাকে যাতে আমি আমাৰ ভৱিষ্যত শিশু সকলৰ বাবে থৈ যাব পাৰো এক শুভৱিষ্যতৰ আশা। ●

"পৃথিৱীত তিনি প্ৰকাৰৰ মানুহ থাকে - এক প্ৰকাৰে কাম কৰে, এক প্ৰকাৰে কামবোৰ চায় আৰু আন প্ৰকাৰে কামবোৰ কেনেকৈ হ'ল ভাবি থাকে।"

পুৰণি অসমৰ চিত্ৰকলা আৰু 'হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ'ৰ চিত্ৰশৈলী

● পংকজ শ্যাম
প্ৰৱক্তা, অসমীয়া বিভাগ

দৈনন্দিন জীৱনৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ দাবীতকৈ আনন্দ প্ৰদানৰ দাবীয়ে যি শিল্পত প্ৰাধান্য লাভ কৰে সেই শিল্পক কলা বোলে। আকৌ, যি কলা লোক জীৱনৰ অংশীদাৰ সকলে এই সমাজক আনন্দ দিবৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰে, সেই কলাৰ নামেই লোককলা। সুকুমাৰ কলা বা 'Fine arts' আৰু এই লোককলা একে নহয়, কিয়নো সুকুমাৰ কলাক পৰিমাৰ্জিত কলা বুলিব পাৰি; কিন্তু লোককলাৰ ক্ষেত্ৰত পৰিমাৰ্জনৰ প্ৰশ্নটো নাহে। এই লোককলাৰ অন্তৰ্গত এটি উল্লেখযোগ্য কলা হ'ল—লোক চিত্ৰকলা। আদিম কালৰে পৰাই পৃথিৱীৰ বিভিন্ন দেশত চিত্ৰকলাৰ চৰ্চা লোক জীৱনত হৈ আহিছে। ভাৰততো তথা অসমতো বিভিন্ন ৰজাৰ পৃষ্ঠপোষকতাত, পুথি, ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান আদিত চিত্ৰকলাৰ চৰ্চা প্ৰাচীন কালৰ পৰাই চলি আহিছে।

চিত্ৰকলাৰ ক্ষেত্ৰত অসম এখন চহকী ৰাজ্য। অতি পুৰণি কালৰ পৰাই কামৰূপকে কেন্দ্ৰ কৰি আন আন ঠাইতো এই কলাই প্ৰসাৰতা লাভ কৰিছিল। স্বভাৱ শিল্পী অসমীয়া মানুহৰ জীৱন যাত্ৰাই অসমৰ লোক চিত্ৰকলা ঐশ্বৰ্য্যময় আৰু ঐতিহ্যপূৰ্ণ কৰি থৈ গৈছে। এই প্ৰৱন্ধটিত অসমৰ চিত্ৰকলা বিশেষকৈ প্ৰাচীন অসমৰ চিত্ৰকলা সম্পৰ্কে এটি থূলমূল আভাষ দিয়াৰ চেষ্টা কৰা হৈছে।

অজন্তাৰ গুহাচিত্ৰৰ দৰে অসমৰ আদিম গুহাবাসীসকলৰ কোনো গুহাচিত্ৰ (Cave Painting) বা চিত্ৰ সম্বলিত গুহা বৰ্তমান পৰ্যন্ত আৱিষ্কাৰ হোৱা নাই বুলিয়েই অসমৰ আদিম বাসীসকলৰ কোনো চিত্ৰকৰ্ম নাছিল বুলি ক'ব নোৱাৰি। কিয়নো অসমৰ জলবায়ু চিত্ৰ আদি সংৰক্ষণৰ সম্পূৰ্ণ পৰিপন্থী। কিন্তু, ভাৰতীয় চিত্ৰকলাৰ দৰে অসমতো প্ৰাচীন কালৰে পৰা চিত্ৰবিদ্যাৰ চৰ্চা চলি আহিছে।

বৌদ্ধধৰ্মই ভাৰতত মহাযান পন্থা সৃষ্টি কৰাত মূৰ্তি পূজা সাধনাৰ এক প্ৰধান আলম স্বৰূপে প্ৰতিষ্ঠিত হ'ল। এই পৰ্য্যায়ত প্ৰত্যেক মন্দিৰৰ মন্দিৰ চিত্ৰকৰ আছিল আৰু তেওঁবিলাকে মূৰ্তি চিত্ৰণৰ কাম সমাধা কৰিছিল। তেওঁলোকৰ কলাত বিদেশী চিত্ৰকলাৰ প্ৰভাৱ পৰি এক নতুন শিল্পকলাৰ জন্ম হৈছিল আৰু এই চিত্ৰকলাই এসময়ত প্ৰাচীন কামৰূপতো প্ৰসাৰতা লাভ কৰিছিল। প্ৰাচীন অসমৰ মন্দিৰ সমূহ চিত্ৰভাস্কৰ্য্যপূৰ্ণ আৰু এই চিত্ৰ ভাস্কৰ্য্যসমূহ আছিল ভাৰতীয় চিত্ৰভাস্কৰ্য্যৰ দ্বাৰা পৰিপুষ্ট। বৌদ্ধ সাংস্কৃতিক সাহিত্যকলাৰ দ্বাৰাও প্ৰাচীন অসম প্ৰভাৱিত হৈছিল আৰু একালত প্ৰাচীন কামৰূপ তান্ত্ৰিক বৌদ্ধ সকলৰ কেন্দ্ৰস্থল হৈ পৰিছিল। মুঠতে, পাল-বংশীয় ৰজা সকলৰ দিনলৈকে প্ৰাচীন কামৰূপত চিত্ৰকলা চৰ্চা অটুট আছিল।

বাণ ৰজাৰ মন্ত্ৰী কুম্ভাণ্ডৰ কন্যা চিত্ৰলেখা এগৰাকী পাৰদৰ্শী চিত্ৰশিল্পী আছিল বুলি জনা যায়। 'নগাওঁ গ্ৰাণ্ট' ৰ তামৰ ফলিৰ মতে বনমালাই যি প্ৰসাদ নিৰ্মাণ কৰিছিল সেইবোৰত অসংখ্য বাস্তৱ চিত্ৰ সংযোগ কৰা হৈছিল। বনমালাৰ 'তেজপুৰ গ্ৰাণ্ট' তো অংকিত কামৰূপৰ চিত্ৰৰ উল্লেখ আছে। আকৌ, কামৰূপৰ অধিপতি ভাস্কৰ বৰ্মণে কামৰূপলৈ অহা লি-ই-পিয়াও (Li-Yi-Pias) আৰু বাং-হিউৱেনছে (Wang-Himan-Tse) ক লাও-চেও (Lao-Tse)ৰ প্ৰতিকৃতিৰ এখন চিত্ৰ বিচৰাৰ কথা জনা যায়। এনেবোৰ তথ্যৰ পৰা তাহানিৰ কামৰূপত চিত্ৰকলাৰ সমাদৰৰ কথা স্পষ্টকৈ জনা যায়।

অসমৰ লোক চিত্ৰকলাৰ আলোচনাত প্ৰধানকৈ সত্ৰীয়া চিত্ৰকলাৰ কথাহে ক'ব লাগিব। অসমত জনজাতীয়সকলৰ দৰে গাত টেটুইং পদ্ধতিৰ দ্বাৰা ফুল-জালি আঁকা বা ঘৰৰ বেৰত বা উৎসৱ আদিত ঘৰৰ মজিয়াত অথবা দুৱাৰ মুখত চিত্ৰ, আলপনা আঁকা ৰীতি প্ৰচলিত নহয়। আনহাতেদি ইয়াৰ পুথিত লতা-পাত আঁকাৰ যি পদ্ধতি প্ৰাচীন কালৰে পৰা চলি আহিছে, সেয়া আন ঠাইত বিৰল। অৱশ্যে অসমৰ বৰ্ত্তমান সংৰক্ষিত চিত্ৰসংখ্যা খুব কম। ধৰ্মমূলক গ্ৰন্থ চিত্ৰভাগৱতকে আদি কৰি, কুমৰ হৰণ, শঙ্খচূড় বধ, লৱ-কুশৰ যুদ্ধ, গীত গোবিন্দ, লঙ্কাকাণ্ড আৰু সুন্দৰাকাণ্ড ৰামায়ন, কল্কী পুৰাণ, মহাভাৰত, ধৰ্মপুৰাণ, আনন্দ লহৰী, মৎস্যচৰিত্ৰ, সমুদ্ৰ মন্থন, অজামিল উপাখ্যান আৰু নামঘোষাত সংৰক্ষিত চিত্ৰখিনিহে আমাৰ সম্পদ। তাৰে 'বনমালীদেৱৰ চৰিত্ৰ' ৰ ছবি বিজ খনিকৰৰ, 'ধৰ্মপুৰাণ'ৰ ছবি বোধ লিগিৰাৰ আৰু 'হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ'ৰ ছবি দিলবৰ আৰু দোষায়ে (দোচায়ে) চিত্ৰিত কৰা বুলি জনা গৈছে আৰু বাকী চিত্ৰবোৰৰ শিল্পীৰ নাম জনা হোৱা নাই। শংকৰদেৱে অসমত চিত্ৰকলাৰ এক নতুন পথৰ সন্ধান দিয়ে। তেওঁ সপ্ত বৈকুণ্ঠৰ পট আঁকি চিত্ৰাঙ্কনৰ সোণালী সুঁতি বোৱাই থৈ যায়। অসমৰ সত্ৰসমূহ এনে শিল্পচৰ্চাৰ কেন্দ্ৰ হৈ উঠিছিল যদিও ৰাজকীয় পৃষ্ঠপোষকতাত কেইবাখনো পুথি চিত্ৰেৰে সমৃদ্ধ হ'ল। বাণভট্ট আৰু পৰ্যটক হিউৱেনচাঙৰ টোকাই অসমত অতীতৰে পৰা চিত্ৰকলাৰ যে চৰ্চা আছিল তাৰ ইংগিত দিয়ে।

অসমৰ হাবিত পোৱা সাঁচিগছৰ পাত অতি যত্নেৰে লিখাৰ উপযোগী কৰি কাজল, ছাই, নীল, শিলিখা, হাইতাল, হেমুল আৰু খৰিমাটিৰ সহায়ত চিত্ৰবোৰ অঙ্কিত কৰা হৈছিল। চিত্ৰ সমূহত ধৰ্মীয় আখ্যানেই প্ৰধানভাৱে ঠাই পাইছিল। তাৰ বাদেও উপবিষ্ট ৰজা-ৰাণী, নৃত্য-গীত, যুদ্ধৰ সমদল আদিৰ ছবিও দেখা যায়। সাপ তথা পুনৰ জন্মৰ বিশ্বাসো চিত্ৰায়িত হৈছিল। চিত্ৰ আঁকিবলৈ বহল তুলাপাতৰো ব্যৱহাৰ হৈছিল। চিত্ৰবোৰত দেৱতা, জন্তু, মনুষ্য আৰু অসূৰৰ মূৰ্ত্তিৰ এফলীয়া মুখ অঁকা ৰীতি অন্য এক বিশেষত্ব। ধৰ্ম মূলক চিত্ৰ প্ৰায়বোৰত দূৰত্ব ৰক্ষাত, ঘনত্ব প্ৰদানত ঔদাসীন্য আৰু পটভূমি কল্পনাত পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰা হৈছিল।

অসমৰ চিত্ৰকলাৰ অন্য এক বিশেষত্ব হ'ল শিল্পীসকলৰ আন্তৰিকতা; দ্বিতীয়তে, চিত্ৰবোৰৰ পৰিচ্ছন্নতা আৰু গতিময়তা। চিত্ৰবোৰৰ প্ৰাথমিক গাঢ় ৰঙৰ ব্যৱহাৰ মনকৰিবলগীয়া। দেৱতা আৰু মনুষ্য মূৰ্তিৰ মূৰত মোগলাই টুপীৰ আৰ্হিৰ পাগুৰি, গাত বস্ত্ৰ আৰু অলংকাৰ দেখা পোৱা যায়। অসমৰ চিত্ৰকলাত মোগল তথা ৰাজপুত চিত্ৰ কলাৰ প্ৰভাৱ পৰা বুলি পণ্ডিত সকলে স্বীকাৰ কৰিছে। কিছু চিত্ৰ মুগা কাপোৰতো অঁকা হৈছিল। অসমৰ চিত্ৰকলাত চীন-তিব্বতীয় প্ৰভাৱো পৰা বুলি অনুমান হয়। পুথিৰ উপৰিও সত্ৰ আদিৰ বেৰত আৰি থোৱা কাঠৰ ফলিবোৰতো চিত্ৰকলাৰ চানেকী পোৱা যায়। সত্ৰ, নামঘৰ, খুটা, কাঠৰ শৰাই আদিতো চিত্ৰ অঁকা হৈছিল। ইয়াৰ উপৰিও গোৱালপাৰা অঞ্চলৰ "কুঁহিলাৰ পট"-তো চিত্ৰকলাৰ অনুপম ৰূপ পোৱা যায়।

আহোম ৰজাসকলৰ দিনত অসমৰ চিত্ৰকলাই বিভিন্ন পুঁথি আদিৰ মাধ্যমেদি বিকাশ লাভ কৰিছিল। স্বৰ্গদেউ শিৱসিংহৰ ৰাজপৃষ্ঠপোষকতাত 'হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ', শঙ্খচূড় বধ', 'ধৰ্মপুৰাণ', 'আনন্দলহৰী', বৃহৎ উষাহৰণ', 'গীতগোবিন্দ', আদিত কাহিনীব্যঞ্জক চিত্ৰ অংকন কৰা হৈছিল। ৰজাই বাহিৰৰ চিত্ৰকৰ অসমলৈ মাতি আনিছিল। সম্ভৱতঃ অষ্টাদশ শতিকাত চিত্ৰ-ভাগৱতখন ৰচিত হৈছিল। সেয়ে ইয়াত অষ্টাদশ শতিকাৰ অসমৰ চিত্ৰশৈলীৰ লক্ষণ দেখা যায়। আহোম জ্যোতিষীৰ পুঁথি 'ৱানচেং', 'কুকুৰা-ঠেং-চোৱা', 'খৰিকামঙ্গল' আদিতো প্ৰতীকধৰ্মী চিত্ৰ অংকিত হৈছিল।

'হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ'ৰ চিত্ৰশৈলী ঃ- ওপৰত উল্লেখ কৰি অহা হৈছে যে, আহোম যুগত বিভিন্ন ৰজাৰ পৃষ্ঠপোষকতাত চিত্ৰশিল্পীসকলৰ দ্বাৰা সজীৱ, মনোমোহা চিত্ৰ কিছুমান পুঁথি, গ্ৰন্থ আদিত অংকিত হৈছিল। আহোম স্বৰ্গদেউ শিৱসিংহৰ দিনত কেইবাখনো উল্লেখযোগ্য চিত্ৰ সম্বলিত পুথি ৰচিত হৈছিল। এইখিনি সময়তে ১৪৭৩ চনত সুকুমাৰ বৰকাথে টাই ভাষাত 'হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ' নামৰ চিত্ৰযুক্ত এটি বহল সংস্কৰণ ৰচনা কৰে। এই পুথিখনি এখন টাই ভাষাৰ হাতী বিষয়ক পুথি বুলি জনা যায়। 'হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ'ৰ চিত্ৰকৰ দিলবৰ আৰু দোচা (দোষা) আছিল বুলি জনা যায়। সেই সময়ত আহোম ৰজাই অসমৰ বাহিৰৰ পৰাও চিত্ৰশিল্পী মাতি আনিছিল। দিলবৰ আৰু দোচা এনে আমন্ত্ৰিত শিল্পী আছিল বুলি অনুমান হয়।

'হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ' পুথিখনিৰ চিত্ৰশৈলী আছিল ধৰ্ম নিৰপেক্ষ আৰু অৰ্বাচীন। ইয়াত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ হাতীৰ চিত্ৰ আৰু আহোম ৰাজসভাৰ চিত্ৰ আছিল। কেনেকৈ আহোম ৰজাই শোভাযাত্ৰাত হাতীত উঠি গৈছিল; কেনেকৈ শেন মেলোৱা হৈছিল, ৰজাই কেনেকৈ ৰাজসভা বহুৱাইছিল— এনেবোৰ দৃশ্য প্ৰকাশক চিত্ৰ পুথিখনিত সংশ্লিষ্ট হৈ আছে। এইবোৰৰ শিল্পমূল্য তথা ঐতিহাসিক মূল্যও অধিক। প্ৰতিপৃষ্ঠা উচ্চস্তৰৰ কলা কৌশলেৰে উজ্জ্বল। ছবিসমূহ পানী ৰঙেৰে বোলোৱা; তাৰে যথেষ্ট সংখ্যক সোণ পানী চৰোৱা। প্ৰধানত মোগল চিত্ৰশৈলীৰ প্ৰভাৱতে পুথিখনিৰ এই ধৰ্মনিৰপেক্ষ চিত্ৰশৈলীত বহুতো নতুন আৰু আকৰ্ষণীয় বৈশিষ্ট্য ফুটি উঠে। ইয়াৰে ভিতৰত আটাইতকৈ সন্তোষজনক বৈশিষ্ট্য হ'ল — বিষয়বস্তুৰ আপেক্ষিক দূৰত্ব আৰু ঘনত্ব প্ৰকাশ; জীৱিত লোকৰ চিত্ৰণ 'হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ'ত বিশেষভাৱে ফুটি উঠিছে। পানীত সাঁতুৰি থকা মাছবোৰ, টুকুৰা-টুকুৰ মেঘেৰে সৈতে নীলবৰণীয়া আকাশৰ গাতে আউজী জিলিকি থকা পৰ্বত, পৰ্বতৰ তললৈ নামি অহা নদী আদিৰ দৃশ্য বৰ দক্ষতাৰে চিত্ৰিত কৰা হৈছে। শিল্পীদ্বয়ে সমসাময়িক জীৱন সম্বন্ধে থকা তেওঁলোকৰ আগ্ৰহৰ প্ৰমাণ দিছে আৰু ৰজাঘৰীয়া দৃশ্যাদি যেনে- ৰাজকীয় শোভাযাত্ৰা, ৰাজসভাত ৰাণীৰে সৈতে ৰজা, নৃত্য-গীতৰ অনুষ্ঠান, মল্লযুদ্ধ আদিৰ যথাৰ্থ চিত্ৰণ কৰিছে। তিৰোতাৰ ক্ষেত্ৰত চুলি খোপা বন্ধা, সিংহ, উট, হাঁহ, মাছ, পুৰোহিতৰ ছবি আদি ছবিসমূহো বৰ আকৰ্ষণীয় ৰূপত দাঙি ধৰিছে।

পুথিখনিত ৰচনাকাৰ বৰকাথৰ লগতে চিত্ৰশিল্পী দিলবৰ আৰু দোচা (দোষা), ৰজা শিৱসিংহ আৰু ৰাণী অম্বিকাদেৱীৰ লগত ৰজাঘৰীয়া বিষয়া সকলৰ প্ৰতিকৃতিও চিত্ৰিত হৈছে। আনকি স্বৰ্গদেউ শিৱসিংহৰ যশোগৌৰৱৰ কথা শ্ৰৱণ কৰি থকা আঠোটা অঞ্চলৰ আঠজন ৰজাৰ চিত্ৰও চিত্ৰিত কৰা হৈছে। ব্যৱহাৰিক সাহিত্যৰ ফালৰ পৰা 'হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ' পুথিখনি মূল্যবান হোৱাৰ লগতে চিত্ৰকলাৰ দিশেৰেও এই পুথিখনিৰ গুৰুত্ব স্বীকাৰ কৰিবলগীয়া। ইয়াৰ চিত্ৰশৈলী মনোৰম হোৱাৰ উপৰিও সাহিত্যিক ফালৰ পৰাও এই চিত্ৰশৈলী অমূল্য সম্পদ। উচ্চ মানৰ আৰু মনোমোহা চিত্ৰেৰে পৰিপূৰ্ণ পুথিখনিৰ গুৰুত্ব সেয়ে অপৰিসীম।

মুঠতে, ইয়াকে ক'ব পাৰি যে, চিত্ৰকলাৰ চৰ্চা অসমত প্ৰাচীন কালৰে পৰা চলি আহিছে আৰু বৰ্ত্তমানো চলি আছে। এই ক্ষেত্ৰত পূৰ্ব্বৰ যথেষ্ট সংখ্যক চিত্ৰ সংৰক্ষিত নাই যদিও যিখিনি আছে তাৰ পৰাই অসমত যে এক উন্নত মানৰ চিত্ৰকলাৰ প্ৰচলন আছিল তাৰ উমান পাব পাৰি। নিমন্ত্ৰিত শিল্পী আৰু থলুৱা শিল্পীৰ হাতৰ পৰশত অসমত অতীতৰে পৰা উচ্চ স্তৰৰ লোক চিত্ৰকলাৰ প্ৰসাৰ ঘটিছিল। ●

ATTENDTION

A.

IGNOU REFULAR STUDY CENTRE

JAGIROAD COLLEGE CAMPUS

Aditional Courses introduced open for : Service holders, Working Woman, House Wives, Bussiness man, Students and unemployed youths.

FACULTIES

1. B.A.
2. B. Sc.
3. B. Com.
4. B. C. A.
5. M. A. in Hindi
6. P. G. Diploma in Higher Education (DHE)
7. P. G. Diploma in Translation

&

8. Certificate in Computing
9. Certificate in Rural Developmentk (CRD)
10. Certificate in Disester Management (CDM)
11. Certificate in Environmental Studies (CES)
12. Certificate in Human Rights (CHR)

B. Courses from UGC : Translation Proficiency course in Hindi, English, Bengali

For detail :

Please contact :
Principal, Jagiroad College

গল্প - উপন্যাসিকা শিতান

উপন্যাস এখন চুটিকৈ লিখি উলিয়ালে সি চুটি গল্পত পৰিণত নহয়। আনহাতেদি আকৌ চুটিগল্প এটা যদি বিস্তৃতকৈ লিখা হয়, সিও উপন্যাস হৈ নুঠে—

— হাডছন

সমাজ যিমানে পুৰণি হয় তাৰ ভঁৰালত সিমান ভাব গোট খায়। এই ভঁৰাল ধান বা ধানৰ ভঁৰালৰ নিচিনা ইটাৰ বা খেৰ-বাঁহৰ নহয়। ই ভাষাৰ ভঁৰাল। সমাজে পুৰুষানুক্ৰমিক যিবোৰ ভাব খেতি কৰি দাই আনে, ভাষা ভঁৰালত সেইবোৰ জাপ খাই থাকি আছে। আগৰ পুৰুষ কালৰ কলেৰৰত লয় খায়, কিন্তু সেই পুৰুষে ঘটা ভাববোৰ ভাষা-ভঁৰালত পিছৰ পুৰুষলৈ থাকি যায়। পিছৰ পুৰুষে ঘটা-পিটা সোপাৰে সৈতে আৰু পিছৰ পুৰুষলৈ থাকি যায়। এইদৰে যিমান দিন পুৰণি হয়, ভাষা ভঁৰাল ভাব-লখিমীৰে সিমান পুষ্ট হৈ আছে —

— বেজবৰুৱা

(এক মিনিটৰ গল্প)

নিঃসংগ বেদনাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি

● কাবেৰী বড়া
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

সুবিশাল নদীৰ বুকুত দূৰ-দুৰণিলৈ দৃষ্টি নিক্ষেপ কৰি বন্দনাই কিহৰ অনুসন্ধানত থৰ লাগি ৰৈ আছে তাই নিজেই নাজানে। হঠাৎ তাইৰ দৃষ্টি গোচৰ হৈছিল - আকাশ আৰু নদীৰ সংগম স্থলত বেলিটো যেন নিঃছিন্ন হৈ গৈছে; সিঁচি থৈ গৈছে মাথো মেঘৰ বুকুত ৰঙা, নীলা হালধীয়া বিভিন্ন ৰঙৰ ফাঁকু। এক অপূৰ্ব সুন্দৰ অনিৰ্বচনীয় শোভা। আনন্দত অভিভূত হৈ বিমুগ্ধ দৃষ্টিৰে চাই তাই উপভোগ কৰিছিল প্ৰকৃতিৰ চিৰ সুন্দৰ সৌন্দৰ্যৰাজিক। প্ৰতি পলে পলে আকাশ আৰু নদীৰ ৰং সলনি হৈ সন্ধ্যাৰ ছাঁ নামি আহিছিল বিশাল পৃথিৱীৰ বুকুলৈ। ফাঁকু ৰঙৰ ৰঙীণ আবেলি এটা ক্ৰমান্বয়ে এক বিষাদময় গধূলিলৈ পৰিবৰ্ত্তিত হৈছিল। পূৰ্বে অনুভূত এক বিষাদতাই যেন আৱৰি ধৰিলে সমগ্ৰ পৃথিৱীক আৰু সেই বিষাদতাই যেন বন্দনাকো আৱৰি ধৰি নিঠৰ কৰি পেলাইছিল। সেই মুহূৰ্তত তাই মানসিক ভাৰসাম্য হেৰুৱাই চিএঞৰি চিএঞৰি দেউতাকক মাতিছিল। হঠাৎ চেতনা ঘূৰাই পোৱাত তাইৰ দুচকুৰেদি অবাধ গতিৰে লোতক বৈ আহিছিল। বেচেৰীয়ে পাহৰি গৈছিল তাইক দেউতাকে যে কেতিয়াবাই নিঃসংগ কৰি এৰি গুচি গৈছিল অজান দেশলৈ। সঁচাকৈ বন্দনাজনী যে ইমান অকলশৰীয়া!

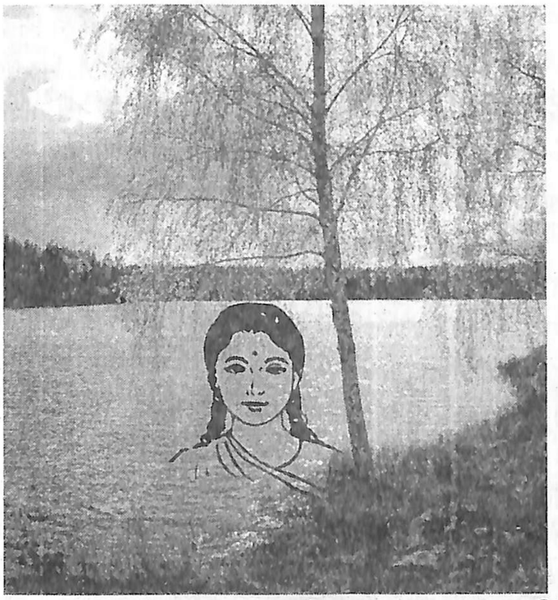

বন্দনা দত্ত এটা মধ্যবিত্ত পৰিয়ালৰ ছোৱালী। বন্দনাৰ দেউতাক পৱিত্ৰ দত্ত আছিল এজন পুলিচ ইন্‌চপেক্টৰ। দৰাচলতে পুলিচ বিভাগৰ কৰ্মচাৰী সকল বৰ খঙাল প্ৰকৃতিৰ। কিন্তু, বন্দনাৰ দেউতাকৰ ক্ষেত্ৰত কথাটো বিপৰীত আছিল। পৱিত্ৰ দত্ত মানুহজন সৎ আৰু সহজ-সৰল, বৰ দৰদী লোক। নিচেই সৰু অৱস্থাতেই বন্দনাই মাতৃৰ মৰমৰ পৰা বঞ্চিত হৈছিল। মাতৃহাৰা বন্দনাই দেউতাকৰ বুকুৰ উমেৰে ডাঙৰ-দীঘল হৈছিল। পিতৃৰ অগাধ মৰম-স্নেহে মাতৃৰ মৰমৰ অভাৱ পূৰণ কৰিছিল। পৱিত্ৰ দত্তই বহু কষ্টেৰে ঘৰখন পৰিচালনা কৰিও চৰকাৰী দায়িত্ব পালন কৰি অৰ্থ উপাৰ্জন কৰিছিল একমাত্ৰ বন্দনাৰ বাবে। তেখেতৰ আলাসৰ লাডু বন্দনাৰ জীৱনটো সুন্দৰ কৰি তুলিব, উপযুক্ত পাত্ৰ চাই বিবাহ-বন্ধনত বহাব। কিন্তু, কি নিষ্ঠুৰ পৰিহাস। বন্দনাৰ দেউতাকে কোনো দিন ভবা নাছিল যে জীয়েকক নিঃসংগ কৰি চিৰদিনৰ বাবে গুচি যাব। পৱিত্ৰ দত্তই এদিন ডিউটি কৰি ঘৰলৈ উভতি অহাৰ পথত সন্ত্ৰাসবাদীৰ দল এটাই আগুৰি ধৰি গাড়ীৰ ভিতৰতে তেওঁক গুলীয়াই হত্যা কৰিছিল আৰু তেতিয়াৰ পৰা বন্দনা হৈ পৰিছিল নিচেই অকলশৰীয়া।

দেউতাকৰ মৃত্যুৰ সময়ত বন্দনাই বি.এ. ফাইনেল পৰীক্ষা দি শেষ কৰিছিল মাত্ৰ। দেউতাকৰ শোকত বন্দনা ম্ৰিয়মান হৈ মনৰ স্থিৰতা হেৰুৱাই পেলাইছিল যদিও পিছ মুহূৰ্ত্ততে মনলৈ দৃঢ়তা আনি তাই প্ৰতিজ্ঞা বদ্ধ হৈছিল যে "যিদৰে মোৰ দেউতাক এই সন্ত্ৰাসবাদী নামৰ পশুবিলাকে দয়া-মৰম নোহোৱাকৈ ৰাজ-আলিত গুলিয়াই হত্যা কৰিলে, ঠিক সেইদৰে মইও এই সন্ত্ৰাসবাদী নামৰ হিংস্ৰ পশু বিলাকক পৃথিৱীৰ বুকুৰ পৰা নিৰ্মূল কৰি শান্তি প্ৰতিষ্ঠা কৰিম আৰু দেউতা সেই দিনাই মই তোমাৰ মৃত্যু বেদীত উৰুৱাম শান্তি, ঐক্য অহিংসাৰ পৱিত্ৰ পতাকা।"●

শিক্ষক হৈছে এবিধ মমবাতি, যি নিজে জ্বলি আনক পোহৰ দিয়ে। — মহাত্মা গান্ধী

আধা লিখা কবিতাটো

● দুলুৰাণী মজুমদাৰ
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ (কলা)

ঃ অৰিন্দম জানো আগতে পিক্‌নিকলৈ যোৱা নাছিল!

ঃ গৈছিলতো।

ঃ কিন্তু, এইবাৰ আমি তাক এনেদৰে হেৰুৱাম বুলি ভবাই নাছিলো।

ঃ ভগৱান নাছিল জানো?

ঃ আছিল ।

ঃ তেন্তে, কিয় এনে হ'ল।

নিৰুপমে এইদৰে বন্ধু অৰিন্দমৰ বিষয়ে মনতে গুণাগথাঁ কৰি আছিল। অৰিন্দমৰ কথা ভাবি যেন নিৰুপমৰ মুখত এক উদাসীন মনোভাৱৰ কাৰুণ্যতাৰ ছবি স্পষ্টকৈ প্ৰতিফলিত হোৱা দেখা গৈছিল। অৰিন্দম আছিল প্ৰভাত চলিহাৰ একমাত্ৰ পুত্ৰ সন্তান। ঘৰ যোৰহাটত। মি. চলিহা আছিল এজন সফল ব্যৱসায়ী। পুতেকৰ কথামতে অৰিন্দমক শ্বিলঙত পঢ়াৰ ব্যৱস্থা কৰি দিছিল। নিৰুপম আৰু অৰিন্দম দুয়ো একেলগে পঢ়িছিল। নিৰুপমৰ মাক মি. চলিহাৰ সম্বন্ধত ভনীয়েক। সেই হিচাপে অৰিন্দম আৰু নিৰুপম দুয়ো ভাই-ককাই যদিও বন্ধুহে অধিক।

বন্ধত এইবাৰ ঘৰলৈ আহোঁতে দুয়ো বন্ধুৱে খবৰ নিদিয়াকৈ আহিল। তেওঁলোকৰ আগমনত এটা আনন্দ মুখৰ পৰিবেশৰ সৃষ্টি হ'ল। আগৰ কেইজনমান বন্ধু আৰু তেওঁলোক দুয়োৱে লগ-লাগি এটা পিক্‌নিক্ পাৰ্টিৰ আয়োজন কৰিলে। লগত তেওঁলোকে ওচৰৰ শিক্ষক মনোহৰ চাৰক নিবৰ বাবে আলোচনা কৰিলে। শিক্ষকজনক পিক্‌নিক্‌টোৰ কথা কোৱাত নিঃসংকোচৰে তেওঁ মান্তি হ'ল।

ডিচেম্বৰ মাহৰ এটা কুঁৱলীয়ে ঢকা ৰাতিপুৱাত আৰম্ভ হ'ল তেওঁলোকৰ যাত্ৰা। হুলস্থুলীয়া পৰিবেশ এটাৰে গাড়ীখনে গতি কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে ডিফু অভিমুখে। আটাইবোৰৰ চিঞৰ-বাখৰত অৰিন্দম যেন বিৰক্ত হৈ পৰিছিল। সি গাড়ীৰ একেবাৰে শেষৰ চিটটোত বহি ৰাস্তাৰ কাষৰ গছবোৰক লক্ষ্য কৰিবলৈ ধৰিলে। বাহিৰৰ শীতল মলয়াই তাৰ মুখত কোব মৰাৰ দৰে খিৰিকীয়েদি বা আহিব ধৰিছিল। সেই বাটোৰে তাক অতিষ্ঠ কৰি তুলিছিল, মনত পৰিছিল; মনত পৰিছিল তাৰ মণিমালালৈ। এনেদৰেই দুয়ো এদিন নাম নজনা কোনো এডোখৰ ঠাইলৈ পিক্‌নিক্‌ৰ বাবে গৈছিল। সেইদিনাই নিষ্ঠুৰ নিয়তিয়ে তাইক তাৰ পৰা লৈ গৈছিল কোনো দূৰ-দিগন্তলৈ।

সপোনৰ পৰা সাৰ-পোৱাৰ দৰে সি চক্ খাই উঠিল। আকৌ আহি সেই চিঞৰ -বাখৰত যোগদান কৰিলে। গাড়ীখন গৈ ঠিক ১১.০০ মান বজাত গন্তব্যস্থলীত উপস্থিত হ'লগৈ। সেই ঠাইলৈ আৰু বহুতো তেনে পিক্‌নিক পাৰ্টি আহিছিল। তাৰে এটা পাৰ্টি আছিল শ্বিলঙৰে। নিৰুপমে দুটা ল'ৰাৰ লগলাগি ঠাইখন পৰিস্কাৰ কৰিলে আৰু বস্তু বাহানি যোগান ধৰাত লাগিল। অৰিন্দমে শ্বিলঙৰ পাৰ্টিটোৰ ওচৰত নিজৰ পৰিচয় দিলে আৰু ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে সি সিহঁতৰ মাজত সোমাই পৰিল। এগিলাচ, দুগিলাচ কৰি কেইবাগিলাচ মদ খাই শেষ কৰিছিল অৰিন্দমে। যেতিয়া নিৰুপমে মদ খোৱা কথাটো গম পালে তেতিয়া অৰিন্দমক সেই পাৰ্টিটোৰ মাজৰ পৰা টানি আনিলে।

ৰন্ধা-বঢ়া শেষ হোৱাত সকলোৱে খাবলৈ বহিল। নিৰুপমে অৰিন্দমক নেদেখি আচৰিত হ'ল। নৈৰ পাৰৰ বালিচৰলৈ চাওঁতে তাত তাৰ কাপোৰ আৰু জোতাযোৰ দেখিলে। দৌৰি গৈ চালে কিন্তু, আৰু একো দেখা নাপালে। তাৰ লগৰবোৰেও বহুত বিচাৰিলে, কিন্তু অৰিন্দম যেন হেৰাই গ'ল। শেষত অৰিন্দমৰ মাক-দেউতাক আৰু পুলিচক খবৰ দিয়া হ'ল। কিন্তু, তেওঁলোক আহি পোৱাৰ আগেতেই সন্ধিয়াৰ স্নিগ্ধতাই পৰিৰেশটো নিমগ্ন কৰি পেলাইছিল। গোটেই ঠাইখনক কুঁৱলীয়ে গ্ৰাস কৰি পেলালে। অৱশেষত গাড়ীৰে আটাইবোৰ ঘৰমূৱা হ'ল।

পিছদিনা নিৰুপমে খবৰ পাই থানালৈ গ'ল আৰু তাত অৰিন্দমৰ ঠাণ্ডাত নিথৰ হৈ পৰা জীৱহীন দেহাটো দেখিলে। মৃতদেহটো বোলে দুটা শিলৰ চেপত পৰি আছিল। পুলিছে অৰিন্দমৰ কাপোৰযোৰ আৰু জোতাযোৰ পৰিয়ালক গটাই দিছিল। অৰিন্দমৰ পেন্টৰ পকেটত এটা আধালিখা কবিতা পোৱা গৈছিল —

মনি, মৃত্যুৱে চানিছিল তোমাক
ময়ো তাত হম আজি বিলিন,
নিথৰ দেহা মোৰ হৈ ৰ'ব
আন্ধাৰৰ পৰা আজি পাম..... ●

JAGIROAD COLLEGE
জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়

এখন নীলা শাৰী

● জুনমণি পাঠক
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

এখন নীলা শাৰী হেঁপাহেৰে নীতুৱে গাত-মেৰিয়াই এটি গীত মুখৰ ভিতৰতে গুণ-গুণনি তুলি আইনাৰ সমূখত নিজৰ মুখখনিকে বাৰে বাৰে চাই মিচিকিয়াই হাঁহিছিল। কিমান যে ধুনীয়া লাগিছিল তাইক! তাই নিজেই মুগ্ধ হৈছিল তাইৰ নিজৰ ৰূপত। আজি তাইক যে ৰীতুৱে কিমানবাৰ ক'ব নীতু 'How beautiful' বুলি। কিন্তু হঠাতে তাই যেন জিকাৰ খাই উঠিল। যদি ৰীতুৱে সোধে-'নীতু তোমাক এইশাৰীখনে ইমান ভাল লাগে; তুমি কিয় নিপিন্ধা এই শাৰীখন', তেতিয়া কি ক'ব তাই। এহ! তাই সকলো কৈ দিব। শাৰীখন তাইৰ নহয় মামীয়েকৰহে।

অলপ সময়ৰ পিছত মাক আৰু দেউতাকক মাত লগাই কলেজৰ বাছ অভিমুখে আগবাঢ়িল। মুখত এটি গীতৰ কলি।

তাইক গাৰঁৰে কেইটামান ল'ৰাই কিমান যে কি কি নোজোকালে! তাইৰ কলেজৰ বাছ অহাত তাই বাছত উঠিল।

কলেজ-বাছৰ পৰা নামিয়ে তাই তাইৰ বান্ধৱী কেইজনীলৈ চকু ফুৰালে। তাই দেখিলে সিহঁত কেইজনীয়ে বৰ ধুনীয়া কাপোৰ পিন্ধিছে। তাইৰ মনটো সেমেকি গ'ল। তাইৰ দেউতাকো যদি সিহঁতকেইজনীৰ দেউতাকহঁতৰ দৰে চাকৰি কৰিলেহেঁতেন! তাইয়ো পিন্ধিলেহেঁতেন এনেকুৱা পোছাক। এহ তাই কি কথাবোৰ যে ভাবিছে। তাইৰ যে আজি আদৰণি সভাত কিমান কাম কৰিবলগীয়া আছে! খৰকৈ খোজ দিলে তাই সভা-স্থলীলৈ। লগৰ কেইজনীৰ লগত কিছুমান কাম কৰি আটাইকেইজনী বাহিৰলৈ ওলাই আহিল। তাই দেখিলে ৰীতুৱে তাইক মাতিছে। তাই তাক দেখিও নেদেখা যেন কৰিলে, কিন্তু বিকিজনীয়ে কিন্তু তাইক সঁকিয়াই দিলে- 'যোৱা নীতু তোমাক ৰীতুয়ে মাতিছে।' বিকিয়ে লগতে ক'লে যে- 'আজি কিন্তু ৰীতুকো কম ধুনীয়াটো লগা নাই দেই।' ব্লু টি চাৰ্ট ক্ৰীম ৰঙৰ পেণ্ট। 'তাই ক'লে - 'একে বাৰে মিলাই আহিছে দুয়োটাই।' তাই মাথো হাঁহিলে। নীতুক ওচৰলৈ মাতি ৰীতুৱে ক'লে - 'How beautiful' নীতু। নীতুৱে ক'লে - 'তোমাক হ'বলা ভাল লগা নাই'; লোকক ক'ব নালাগে।' ৰীতুৱে ক'লে 'বাঃ নীতু নতুন শাৰী। ৰং কিন্তু পচন্দ কৰিছা দেই।' তুমি কিন্তু পাৰ্টি দিব লাগিব।' তাইৰ মূৰত যেন সৰগহে ভাগি পৰিল, তাই ভাবিলে যতে বাঘৰ ভয়, ত'তে ৰাতি হয়। ভবা কথাবোৰ হৈ যায়। ৰীতুক যেনিবা সঁচাকৈ কথাটো কম; কিন্তু এই জোনটো যে আছে .... লাজ অনুভৱ কৰিলে তাই। অলপ পিছত যেনিবা জোনে নিজেই আঁতৰ হ'ল সিহঁতৰ ওচৰৰ পৰা। হঠাৎ ৰীতুৱে ক'লে- 'নীতু তুমি নিৰৱ হৈ গ'লা যে? মোক বেয়া পাইছা নেকি? 'নীতুৱে ক'লে - 'নহয় ৰীতু তুমিযে ক'লা অলপ আগতে পাৰ্টি দিবলৈ, আচলতে এই শাৰীখন মোৰ নহয় মামীৰহে'। আমিনো ক'ত নতুন কাপোৰ পিন্ধিব পাৰিম। মামীয়ে মোক বহুত কাপোৰ উলিয়াই দিছিল যদিও এইখনকে মোৰ ভাল লাগিল। কাৰণ এই ৰঙটো তুমিও ভালপোৱা আৰু মইও ভাল পাওঁ।' তাই সুধিলে - 'ৰীতু তুমি সঁচাকৈ শাৰীখন ভাল পাইছা?' ৰীতুৱে ক'লে-'তুমিও এখন ল'বা দিয়া এনেকুৱা।' তাই ক'লে - 'ক'ৰ পৰা কাপোৰ কিনিম? যেনেতেনে কলেজলৈ আহি আছো আকৌ এনেকুৱা বিবিধ শাৰী?' ৰীতুৱে ভাবিলে সঁচাকৈ মোৰ কথাখিনিয়ে নীতুক ইমান আঘাত দিলে। মোৰ দৰে যদি সিহঁতৰ অৱস্থা স্বচ্ছল হ'লহেঁতেন? আমাৰ ভণ্টীহঁতৰ দৰে যি ইচ্ছা কৰে তাকেই কৰিব পাৰিলেহেঁতেন। সি ক'লে, "নীতু তুমি মোক বেয়া নেপাবা?" সি মনটো বেয়া কৰি তেনেকৈ কোৱাত তাই ক'লে- 'ৰীতু তুমি কিয় তেনেকৈ ভাবিছা? তুমি মোৰ আপোন কাৰণেহে তেনেকৈ সুধিছোঁ।' ৰীতুৱে ক'লে - 'নীতু মোৰ চাকৰি হ'লে প্ৰথমে তোমাক এখন দামী নীলা ৰঙৰ শাৰী দিম।' তাই ক'লে - 'সঁচাইনে?' আৰু ক'লে - 'ৰীতু তোমাক যেন সোনকালে ভগৱানে এটা চাকৰি দিয়ে, মই সদায় ভগৱানক প্ৰাৰ্থনা কৰি থাকোঁ আৰু মই যেন অতি সোনকালে এখন নীলা শাৰী পিন্ধিব পাওঁ।' কথাষাৰ কৈ তাই হাঁহিলে। ৰীতুৱে ক'লে - 'তোমাক নিদি মই কাক দিম।' নীতুৱে ক'লে - 'যদি মই মৰি যাওঁ তেতিয়া? তথাপিও মোৰ সমাধিতে দিবা নহয়নে?' ৰীতুৱে ক'লে- 'নীতু কি কথাবোৰ কোৱা তুমি, নেপায় নহয় এইবোৰ কথা ক'বলৈ। আমাৰ দেখোন বিয়া হ'ব আছেই, এতিয়াই মৰাৰ নাম।' নীতুৱে আকৌ ক'লে - 'ক'লো বুলিয়েই মৰিম নে?' তাই কলে 'ৰীতু তুমি এতিয়া যোৱা। জিন্তীহঁত ছাগে ৰৈ আছে মোলৈ, খঙেই কৰিব সিহঁতে।'

তাৰ কিছু সময়ৰ পাছত সিহঁতৰ আদৰণি সভাৰ অন্ত পৰিল। সকলো ল'ৰা-ছোৱালী ঘৰাঘৰি হ'ল। নীতু আৰু ৰীতুও ঘৰলৈ আহিল।

কেইদিন মানৰ পাছত তাই জানিব পাৰিলে যে- ৰীতুৱে 'অ্যাপইণ্টমেণ্ট লেটাৰ' পাইছে, দিল্লীৰ কোনোবা এখন হস্পিটালত ডাক্তৰ হিচাপে। তাইৰ মনটো ভাল লাগি গ'ল। ৰীতু দিল্লীলৈ যোৱাৰ দিনা তাইও আহিল ট্ৰেইন ষ্টেচনলৈ তাক বিদায় দিবলৈ। সি যোৱাৰ সময়ত ক'লে -'নীতু তুমি বেছি চিন্তা নকৰিবা। স্বাস্থ্যৰ প্ৰতি যত্ন ল'বা। হঠাতে ৰীতুৰ ভনীয়েকে মাত দিলে দাদা ট্ৰেইন আহিছে বুলি। মাক দেউতাকেও তাক সোনকালে আহিবলৈ ক'লে। সি ক'লে যে- নীতু তোমাৰ নীলা শাৰী এইবাৰ আহি যাব।' নীতুৱে মাথো হাঁহি থাকিল। অলপ দিনৰ পিছত নীতুৱে ৰীতুৰ পৰা এখন চিঠি পালে সি ভালে-ভালে পালেগৈ আৰু চাকৰিত যোগদান কৰিলে। আৰু লিখিলে তাত হেনো তাইলৈহে তাৰ মনত পৰি থাকে আৰু সি দেখা বেয়া সপোনবোৰৰ কথা ক'লে। সেইবোৰ হেনো সি আহিলেহে তাইক ক'ব। সি লগতে ক'লে যে, এইবাৰ তাইক সি বিয়া কৰি দিল্লীলৈ লৈ যাব। তাইৰ চিঠিখন পঢ়ি ভাল লাগিল। তাই ভাবিলে ৰীতুৱেতো সকলোৰে পৰাই বাহিৰত পৰি থাকিল! সি জানো মোৰ কথা পাহৰিব নোৱাৰিলে আৰু আমিতো সিহঁতৰ মানত একেবাৰে নীচ, তথাপি সি তাইক ইমান ভাল পায়নে? হয়তো সিহঁতৰ বিয়াত ৰীতুৰ পৰিয়ালৰ মানুহে বাধা দিব। 'বাৰু যাওঁক সেইবোৰ' বুলি তাই ৰীতুলৈ সকলো খবৰ জনাই এখন চিঠি দিছিল। নীতু কেইদিনমানৰ পৰা অসুস্থ হৈ পৰিছে। খালী মূৰৰ বিষ। একো খাবও নোৱাৰা হৈছে। এইবোৰ তাইৰ অনবৰতে কৰি থকা চিন্তাৰ পৰা হৈছে - ঘৰৰ চিন্তা, পঢ়াৰ চিন্তা। এইবোৰ জনাই তাই আকৌ ৰীতুলৈ এখন চিঠি পঠিয়ালে যে- যদি তাৰ নীতুক চাবৰ মন আছে সি সোনকালে ঘৰলৈ আহক। কিন্তু, ৰীতু চাকৰিৰ ব্যস্ততাত আহিব পৰা নাছিল। হঠাৎ তাই এদিন খুব অসুস্থ হৈ পৰাত দেউতাকে তাইক এজন ডাক্তৰৰ ওচৰলৈ লৈ গ'ল। ডাক্তৰে চাই-চিতি পৰামৰ্শ দিলে, যে, 'তাইক এজন ভাল ডাক্তৰক দেখুৱাওক; হয়তো ব্ৰেইন অপাৰেচন কৰাব লগীয়া হ'ব পাৰে।' ইবোৰ কথা শুনি দেউতাকে মূৰে কপালে হাত দিলে। ক'ত পাব ইমান বোৰ টকা, কোনে দিব? দেউতাকক চিন্তা কৰি থকা দেখি তাই ক'লে- 'দেউতা মোক আৰু চিকিৎসাৰ প্ৰয়োজন নাই। মই আৰু আৰোগ্য নহওঁ।' এনেকৈ কোৱাত তাইৰ দেউতাক-মাকে সকলোৱে মাথো কান্দিলে। দেউতাকে ক'লে. 'আই তই ইমান বেয়া কথা নক'বিচোন' মই তোক ভাল ডাক্তৰৰ ওচৰলৈ লৈ যাম, চিকিৎসা কৰাম, তই ভাল হ'বি আই। কাইলৈ ৰাতিপুৱাই তোক লৈ যাম।'

কিন্তু, দেউতাকে আশা কৰা মতে নহ'ল। ৰাতি পুৱাই তাই সকলোকে কন্দুৱাই বহু দূৰলৈ আতৰি গ'ল।

ৰীতুৱে সেইদিনা ৰাতি সপোনটো বৰ বেয়াকৈ দেখিলে। সেয়েহে. সি ৰাতিপুৱাই ঘৰলৈ আহিবলৈ ওলাল। সি ৰূমৰ পৰা ওলাই আহি কেইবাখনো দোকানত মাথো এখন নীলা শাৰী বিচাৰিলে। কেইবাখনো দোকান ঘূৰি এখন দোকানত যেনিবা সি এখন নীলা শাৰী পালে। সেইখন লৈ সি ষ্টেচন অভিমূখে ৰাওনা হ'ল। তাৰ যেন আজি হাঁহিব খুজিও মনটোৱে হাঁহিব পৰা নাই। তাৰ বেয়া বেয়া কিছুমান কথা মনলৈ আহিছে। যোৱা ৰাতি নিয়তি চৰাই জনীয়েও তাৰ ৰূমৰ ওচৰতে বেয়াকৈ মাতিছে। সি ট্ৰেইনখনৰ পৰা নামি ঘৰলৈ খোজ লওঁতে ৰাতি ১১/১২ টা মান বাজিছিল। সি দেখিছিল নৈখনৰ সিপাৰে থকা শ্মশানখনত যেন একুৰা জুই ওপৰলৈ জ্বলি উঠিছিল। তাৰ গাৰ নোম শিয়ৰি উঠিছিল। মাথোঁ সি ভগৱানৰ নাম লৈছিল। ভয়ে ভয়ে সি সেইখিনি পাৰহৈ ঘৰ পালেহি। সি পানী বিচাৰিছিল ভনীয়েকক। পানী খোৱাৰ পিছত সি গা ধুৱ বিচৰাত ভনীয়েকে গৰম পানী কৰি দিছিল। মাকে তাৰ পিছে পিছে গৈ মাথো সুধিলে 'ৰীতু হঠাৎ খবৰ-চবৰ নিদিয়াকৈ, সি অনুভৱ কৰিছিল ঘৰৰ মানুহবোৰৰ মনবোৰ মৰি আছে। সি ভনীয়েকক ক'লে - 'ভণ্টী তহঁতে মই অহাৰ কাৰণে বেয়া পাইছ?' ভনীয়ে ক'লে- 'নহয় দাদা' তইযে একো খবৰ নিদিয়াকৈ আহিলি, মাইঁতে আচৰিত হৈছে।

সি অলপ সময়ৰ পিছত ভনীয়েকক মাতি নি তাৰ ৰূমত বেগৰ পৰা দুটা কাপোৰৰ পেকেট উলিয়াই এটা ভনীয়েকৰ ফালে আগবঢ়াই দি 'ভণ্টী - হুঁ ল- এইটো তোৰ। 'আনটো পেকেট হাতত লৈ ক'লে - এইটো তোৰ বৌৱেৰৰ মানে নীতুৰ।' নীতুৰ কথা শুনাৰ লগে লগে ভনীয়েকে বহাৰ পৰা উঠি আঁতৰি যাব বিচাৰিছিল। কিন্তু দাদাকে তাইৰ হাতত ধৰি টানি ৰখালে আৰু ক'লে 'বেয়া পাইছ তাইলৈ অনাৰ বাবে।' তাই ক'লে - 'নহয় দাদা'......। সি ক'লে ' কি নহয় দাদা।' ভনী তই কিবা এটা ক'ব বিচাৰিও কোৱা নাই। নীতু ক'ত আছে, কেনে আছে? তাই ছাগে এই শাৰীখন খুব ভাল পাব! নহয়নে?' ভনীয়েকে উত্তৰ দিলে 'দাদা নীতুবাই এই শাৰীখন পিন্ধিব পোৱাহেঁতেন ভাল লাগিলেহেঁতেন.........।, সি ক'লে-'কি কিয় নেপাব।' তাই দুখ মনেৰে ক'লে- 'দাদা, নীতুবা আৰু আমাৰ মাজত নাই। আজি পুৱাৰ ভাগতেই নীতুবাই আমাক সকলোকে কন্দুৱাই বহু দূৰলৈ গুছি গ'ল।' এই কথা শুনাৰ লগে লগে ৰীতুৰ পৰা যেন কিবা এটা অংগহে খহি পৰিল। তাৰ মাথো মনত পৰিল শ্মশানৰ সেই জুইকুৰালৈ। সি ঘৰৰ কাকো মাত নিদিয়াকৈ মাথো দৌৰিছে সেই শ্মশানৰ জুই কুৰাৰ ওচৰলৈ, হাতত সেই নীলা শাৰীখনলৈ মাথো সি দৌৰিছে নীতুৰ সমাধিলৈ। সি নৈখন কেনেকৈ পাৰ হ'ল ক'ব নোৱাৰিলে। তাইৰ সমাধি পাই সি তাইক উদ্দেশ্যি ক'লে- 'নীতু লোৱা এইখন তোমাৰ নীলা শাৰী। তুমি উঠা নীতু আৰু এই নীলা শাৰীখন পিন্ধা আৰু মোৰ লগত ব'লা। নীতু মই তোমাক চিকিৎসা কৰাম নীতু, ডাঙৰ হস্পিতালত.....●

'পুৰতিৰ অপেক্ষাত.....

● কৃষ্ণা মেধী
উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

পুনৰ এন্ধাৰৰ জাল ফালি বেলিটো ওলাই আহিছে। আকৌ এটা নতুন পুৱা। চৰাই চিৰিকটিবোৰে আনন্দতে কিৰিলি পাৰিছে। মই আৰু ভণ্টি শুই থকা ফুটপাথটোৰে বহুতো লোক পাৰ হৈ যাব ধৰিছে। এই মানুহবোৰ পুৱাই পুৱাই ক'লৈ যায় বাৰু? আমাৰ দৰে এই মানুহবোৰেও বাৰু দুমুঠি খাবলৈ পোৱাৰ ইচ্ছাৰে ঘূৰি ফুৰে নেকি?

ভণ্টিয়ে বৰ জোৰেৰে মোক সাৱটি ধৰিছে। তাইৰ নিশ্চয় ঠাণ্ডা লাগিছে। কুঁৱলীৰ মাজেৰে ওলোৱা বেলিৰ কোমল ৰ'দে আমাৰ দেহত তাপ আনিব পৰা নাই। তাৰোপৰি নিয়ৰৰ গধুৰ টোপালবোৰ আমাৰ গালে মুখে পৰিছে। আঘোণ, পুহ আৰু মাঘ - এই মাহকেইটাই আমাক বৰ কষ্ট দিয়ে। মোৰ পিন্ধি থকা ফ্ৰকটোও চুটি হৈছে, ঠায়ে ঠায়ে ফাটিছেও। ভণ্টি এতিয়া সৰু হৈ আছে, কেৱল পেন্টটোৰেই চলি গৈছে। তাইও যেতিয়া মোৰ সমান হ'ব, তাই বাৰু তেতিয়া কি পিন্ধিব?

ভণ্টিয়ে আৰু জোৰেৰে মোক সাৱটি ধৰিছে। ডেকাৰ পৰা বুঢ়ালৈকে সকলোৱে দৌৰিছে, ব্যায়াম কৰিছে। তেওঁলোকে বাৰু ঠাণ্ডাৰ পৰা হাত সাৰিবলৈকে এইবোৰ কৰিছে নেকি?

হঠাৎ এখন গাড়ী আহি আমাৰ পৰা অলপ আঁতৰৰ হোটেলখনৰ কাষত ৰ'লহি। মানুহবোৰৰ মুখবোৰ বৰ আনন্দ মুখৰ হৈ আছে। হয়তো ক'ৰবালৈ বনভোজৰ বাবে যাব। কেইজনমান মানুহৰ চকু দুটাৰ বাদে একো দেখা নাযায়। চুৱেটাৰ, টুপী, পেণ্ট, জোতা, মোজা আদিৰে তেওঁলোকৰ দেহ আবৰি আছে। আমাৰ বয়সৰ ল'ৰা ছোৱালীবোৰেও ঠাণ্ডা নিবাৰণৰ বাবে বহুত কাপোৰ পিন্ধিছে। কোনো কোনোৱে তেওঁলোকৰ অতিৰিক্ত চুৱেটাৰবোৰ ককাল অথবা ডিঙিত মেৰিয়াই লৈছে। খুজিলে যদি দিলেহেঁতেন। ভণ্টিৰ নাঙঠ দেহটো দেখিও বাৰু তেওঁলোকৰ দুখ লগা নাইনে?

ভণ্টিৰ নিশ্চয় ভোকো লাগিছে। মোৰো ভোক লাগিছে। যোৱাকালি সন্ধ্যা তাইৰ ভাগৰ ৰুটি টুকুৰা মই কাঢ়ি খাইছিলো। তাই টেটু ফালি ফালি কান্দিছিল। কান্দি কান্দি ভাগৰ লগাত তাই টোপনি গৈছিল আৰু এতিয়াও সাৰ পোৱা নাই। এনেতে মই দেখিলো গাড়ীখনৰ ভিতৰৰ পৰা সৰু ছোৱালী এজনীয়ে আমালৈ চাই আছে। মই আগুৱাই গ'লো। কিজানি কিবা পাওঁৱেই! তাই মোলৈ চাই হাঁহি এটা মাৰি দিলে। মই হাতখন আগুৱাই দিলো। তাইৰ ওচৰত থকা ডাঙৰ মানুহ কেইজনে বৰ খঙেৰে 'নাই নাই' বুলি খেদি দিলে। মই আকৌ ভণ্টিৰ ওচৰলৈ আহিলো। তাইক জগাই দিলো। মোৰেই ভূল হ'ল, এই মানুহবোৰলৈ চাই থাকোঁতে মই তাইক জগাবলৈকে পাহৰিছিলো। ইফালে মন্দিৰলৈ অহা- মানুহবোৰৰ বহুতে চাগৈ সেৱা জনাই গ'লেই। মন্দিৰৰ কাষত থাকিলে তথাপি দিনটোত এটুকুৰা ৰুটিকে খাবলৈ পাওঁ। সেয়ে মন্দিৰৰ কাষত আমাৰ দৰে মানুহৰ ভিৰ বেছি।

ভণ্টি আৰু মই মন্দিৰৰ ফালে আগুৱাই গলো। হঠাৎ দেখিলো ফুটপাথত এখন মলিয়ন ফটা কাপোৰ। মই লৰালৰিকৈ গৈ কাপোৰখন তুলি লৈ চাওঁতেই দেখিলো আমাৰ লগত একেলগে মন্দিৰৰ কাষত বহা অলপ আদহীয়া মানুহ এজনে মোৰ ফালে চোঁচা লৈ আহিছে। মানুহজন বোবা, সেয়ে মুখেৰে একো গালি দিব পৰা নাই। কিন্তু, তেওঁৰ চকু-মুখত খঙৰ চিন স্পষ্ট হৈ উঠিছে। মই কাপোৰখন লৈ যিমান পাৰো দৌৰিবলৈ ধৰিলো। মানুহজন মোৰ পিছে পিছে আহিয়েই থাকিল। কিমান দূৰ দৌৰিলো মই অনুমান কৰিব নোৱাৰিলো। কিন্তু, আৰু দৌৰিব নোৱাৰিলো। বহুত ভাগৰ অনুভৱ কৰিলো। মানুহজন আহি মোৰ নিচেই কাষত উপস্থিত হ'লহি। মোৰ চুলিকোচাত ধৰি মোক বৰ জোৰেৰে তেওঁ চৰ কেইটামান দিলে আৰু কাপোৰখনো কাঢ়ি লৈ গ'ল। মই সেইখিনিতে বহি কান্দি কান্দি মানুহজন যোৱাৰ ফালে চাই ৰ'লো। কিছু সময়ৰ পিছত মন কৰিলো ভণ্টি দেখোন মোৰ লগে লগে দৌৰি নাহিল। চাৰি বছৰীয়া কণমানিজনী ক'তবা এৰি থৈ আহিলো। মই আকৌ কান্দিলো। গোটেই দিনটো ভণ্টিক বিচাৰি কটাই দিলো। সন্ধ্যা নামিল। ভণ্টিক আৰু নাপালো। তাই বাৰু ক'ত হেৰাল! মোৰ ভাগৰ লগাত গছ এডালত আওজি বহি দিলো। আজি দিনটো একো খাবলৈ নাপালো। কাইলৈ পুনৰ ৰাতি পুৱাব। আকৌ চৰাই চিৰিকটিয়ে কিৰিলি পাৰিব। নিয়ৰ সৰিব, কুঁৱলীৰ মাজেৰে বেলিটোৱে কোমল ৰ'দ বিলাব ....। মই বাৰু কাইলৈ ভণ্টিক বিচাৰিম নে খোৱা বস্তু বিচাৰিম, ভাবি থাকোঁতেই কেতিয়া টোপনিয়ে হেঁচা মাৰি ধৰিলে মই গম নাপালো........... ●

JAGIROAD COLLEGE
জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়
স্থাপিত - ১৯৭৯

প্লট

● দীপাঙ্কৰ শৰ্ম্মা
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ (কলা)

কলেজত গম পালো আলোচনীৰ বাবে যো-জা চলি আছে। বহুদিনৰ পৰা মনতে ভাবি আছিলো গল্প এটা লিখি আলোচনীত প্ৰকাশ কৰিম। সদায়েই কিবা এটা লিখিম লিখিম বুলি ভাবি থাকোঁ। কিন্তু, কি লিখিম ভাবিয়েই নাপাওঁ। কলেজৰ আলোচনীৰ কথা শুনাৰ লগে লগে গল্প লিখাৰ হেঁপাহটো তীব্ৰ হৈ মনটো ব্যাকুল কৰি তুলিছে। সেয়ে কলেজৰ পাৰ্কত বহি প্লট এটাৰ কথা ভাবিছোঁ। সদায় ভাবোঁতে অহাৰ লেখিয়াকৈ আজিও বহু প্লটেই মনলৈ আহিছে। কিন্তু, কোনটো লিখিম ভাবি উলিয়াব পৰা নাই। লিখিবলৈ ভাল প্লট এটাও নাই।

নাই; ইয়াত চিন্তা কৰি একো ফল নাপাম, গতিকে ঘৰত গৈ চিন্তা কৰাই ভাল হ'ব। নিজৰ কোঠাত সোমাই দৰ্জা বন্ধ কৰি অকলে অকলে নিস্তব্ধ হৈ চিন্তা কৰিলে নিশ্চয় ভাল প্লট এটা পাম। আলোচনীৰ বাবে গল্প এটা লিখিমেই, অন্যান্য লিখকবোৰে যে ইমান গল্প প্ৰৱন্ধ লিখে, মই কিবা এটাকে লিখিব নোৱাৰিম নেকি? তেওঁলোকো মোৰ দৰে একোজন মানুহহে আৰু ময়োতো কাপুৰুষ নহওঁ। তাকে ভাবি নিজৰ মনটোক সান্ত্বনা দি ঘৰলৈ যোৱাৰ মানসেৰে পাৰ্কৰ পৰা উঠি বাছষ্টেণ্ড পালোহি।

বাছষ্টেণ্ডত আহি ৰৈছোহে, - এনেতে এজন বিকলাঙ্গ ল'ৰাই আহি মোৰ সন্মূখত হাতখন আগবঢ়াই দি সহায় বিছাৰিছে। এহ, কি দৰকাৰ পৰিছে তাক সহায় কৰিবলৈ; তাক এটকা বা দুটকা দিয়াতকৈ মই সেই পইছাৰে এটা চিগাৰেট নাইবা এখন পাণকে খাব পাৰিম। তেতিয়াহে মোৰ চাল-চলনত আধুনিকতা ফুটি উঠিব।

কিন্তু, মই যদি তাৰ দৰে হলোহেঁতেন, এই চিগাৰেট বা পাণখোৰা পইচা ক'ৰ পৰা পালোহেঁতেন বাৰু? ঘৰত মা-দেউতাহঁতে মোক হাত খৰচৰ বাবে পইচা দিলেহেঁতেন জানো? যদি মা-দেউতাহঁতে মোক সংসাৰৰ বোজা বুলি ভাবিলেহেঁতেন? সঁচাকৈ বাৰু বিকলাঙ্গবিলাক সংসাৰৰ বোজা নেকি? ভগৱানেনো বাৰু সিহঁতক কিয় এনেকৈ স্ৰজিলে; ভগৱান নামৰ কিবা শক্তি আছে জানো? যদি আছে তেওঁ এই বিকলাঙ্গ শ্ৰেণীটোক শান্তি দি আনন্দ লভিছে চাগৈ। মই ভগৱানক পোৱা হলে এক্কেবাৰে ......। ভগৱানৰ বিষয়ে মোৰ তেনেকৈ ভবা ভুল হ'ল নেকি? মোকে: যদি ভগৱানে অহা জন্মত পৃথিৱীলৈ বিকলাঙ্গ কৰিয়েই পঠায়... তেতিয়া ময়ো এই ল'ৰাটোৰ দৰে.....।

ল'ৰাটোৰ কথা মনত পৰাৰ লগে লগে তন্দ্ৰা ভাঙিল। ইফালে সিফালে চাই ল'ৰাটো নেদেখি মোৰ কাষতে ৰৈ থকা মানুহজনক তাৰ বিষয়ে সোধাত মানুহজনে ল'ৰাটো আঁতৰি যোৱা বুলি ক'লে আৰু কলে যে ল'ৰাটো অকল বিকলাঙ্গই নহয় সি চকুৰেও হেনো ভালকৈ নেদেখে, পৃথিৱীত বোলে তাৰ আপোন বুলিবলৈ কোনো নাই। তাৰ বিষয়ে ইমান জনাৰ পিছত মোৰ নিজৰ ওপৰতে ধিক্কাৰ আহিল। এইখন পৃথিৱীতে কিছু লোকে আত্মীয় স্বজন হেৰুৱাই ভিক্ষা কৰিও পেট পূৰাই এসাজ ভালকৈ খাব পোৱা নাই আৰু আমি, মা-দেউতাহঁতৰ উপাৰ্জিত ধনেৰে চিগাৰেট পাণ আদিৰ শৰাধ পাতিছোঁ।

মোৰ ব্যৱহাৰত ল'ৰাটোৱে মনত বহু দুঃখ পালে চাগৈ; বেচেৰাটোক মই মাত এযাৰো নলগালো। দিনক-দিনে যেন মই স্বাৰ্থপৰ হ'ব ধৰিছোঁ। মই চিগাৰেট বা পাণত খৰচ কৰা পইচা কেইটাই তাক নিশ্চয় পেটত এমুঠি আহাৰকে দিব পাৰিলেহেঁতেন, কিজানিবা সি আজি একো খাবলৈকে পোৱা নাই! মই তাক সহায় নকৰি বৰ অপৰাধ কৰিলো, ভৱিষ্যতে তাক লগ পালে আজি কৰা ভূলৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰিম। সি নিশ্চয় ক্ষমা কৰিব! তাৰ অন্তৰখন আমাৰ দৰে কলুষিত কাহানিও হ'ব নোৱাৰে।

এনেতে গাড়ীৰ হেণ্ডিমেনে "নগাওঁ নগাওঁ" বুলি চিঞৰা মোৰ কাণত পৰিল আৰু চিঞৰ নিৰেখি গৈ গাড়ীত উঠি বহি পৰিলো। গাড়ীত বহাৰ পাছতে গল্পৰ প্লটৰ সন্ধানে মোক আকৌ কল্পনাৰ জগতখনৰ ফালে টানি নিলে। মনতে ভাবিলো বিকলাঙ্গ ল'ৰাজনৰ কাহিনীকে সজাই পৰাই লিখিব পাৰিলে এটা গল্প হ'ব। ইতিমধ্যে গাড়ী চলিছিল। গল্পটো কেনেদৰে আৰম্ভ কৰিম তাকে ভাবি থাকোঁতেই গাড়ী আহি আইঁতগুৰি পোৱাত কণ্ডাক্টৰৰ হাতত ভাৰা দি গাড়ীৰ পৰা নামি আহি চাইকেলখন লৈ ঘৰলৈ ৰাওনা হলো।

ঘৰ আহি পাওঁতে প্ৰায় গধুলিয়েই হ'ল। অলপ জিৰণি লৈ চাহ একাপ খাই গল্প লিখাৰ মানসেৰে বহী-কলম লৈ মেজৰ কাষত বহিলোহি। ...... কেনেকৈ আৰম্ভ কৰো? 'এজন বিকলাঙ্গ ল'ৰা আছিল তাৰ মাক-দেউতাক নাছিল।' নাই নাই এনেদৰে লিখিলে সি দেখোন সৰু ল'ৰা-ছোৱালীক ভুৰুকিয়াবলৈ কোৱা সাধুৰ দৰেহে হ'ব। বহীখনত লিখিছো আৰু ক আৰু কাটিছো, এনেকৈয়ে বহীখনৰ আধ্যা পৰি নুঠিল। অৱশেষত ৰাতিপুৱা লিখিম বুলি থিৰাং ক খাই শুই পৰিলো। ●

JAGIROAD COLLEGE

(উপন্যাসিকা)

সেন্দুৰীয়া প্ৰভাতী সুৰুয

● কুইন আফ্ৰিন
উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা)

নিৰিবিলি নিস্তব্ধ ৰাতি। ডিচেম্বৰ মাহৰ হিম চেঁচা আকাশত দশমীৰ জোনাক। পি. ডব্লিউ. ডি.ৰ শিল পাৰি দিয়া ৰাস্তাটোৰ কাষৰ চাহ বাগিচাৰ সিপাৰে এটা আটক ধুনীয়া টিনৰ ঘৰ জোনাকত জিলিকি আছে। ঘৰখনৰ চৌকাষে বিভিন্ন ৰঙৰ ফুলৰ সমাহাৰ এখন মনোমোহা হৈ আছে। বাৰাণ্ডাৰ এচুকত পাৰি থোৱা বস্তাটোৰ ওপৰত চনুয়ে কুচিমুচি হৈ শুই আছে। ঘৰৰ এটা কোঠাত নৱনীতা আৰু পাঁচ বছৰীয়া প্ৰিয়া শুই আছে। আন এটা কোঠাত নৱনীতাৰ ভায়েক ৰতন। নৱনীতাৰ আজি-কালি ৰাতি সাধাৰণতে কমকৈ টোপনি আহে। কলেজীয়া ভায়েক ৰতন লগতে থাকে যদিও নৱনীতা নিৰ্ভয়ে শুব নোৱাৰে। গিৰিয়েক বিজয় কোম্পানীৰ এবছৰীয়া প্ৰশিক্ষণৰ বাবে বাহিৰলৈ যোৱাৰ পৰাই নৱনীতাৰ এই গতি। ডেকা ল'ৰাহঁতৰ যি গতি-মতি সেইবোৰ দেখি-শুনি নৱনীতাই প্ৰতিটো নিশা বৰ কষ্টৰে পাৰ কৰিবলগীয়া হয়।

আনহাতে, নৱনীতাহঁতৰ অঞ্চলটোত কিছুদিনৰ আগৰে পৰা চোৰৰ উৎপাত বাঢ়িছে। চোৰৰ চুৰি কৰা কায়দাওঁ নতুন ধৰণৰ হ'ল। চোৰে গৃহস্থৰ ঘৰলৈ যায়, গৃহস্থৰ নাম কাঢ়ি মাতে আৰু গৃহস্থ ওলাই অহাৰ লগে লগে খুকুৰী বা ডেগাৰ উলিয়াই ডিঙিৰ ওচৰত থয়। গৃহস্থই উপায়হীন হৈ বজ্ৰপাত পৰা মানুহৰ দৰে ৰৈ থাকে, আৰু চোৰে নিজৰ কাৰ্য সিদ্ধি কৰি নিৰ্ভয়ে আঁতৰি যায়। এইবোৰ কথা নৱনীতাৰ মনত পৰিলে সেই ৰাতি আৰু শোৱা নহয়।

সেই দিনাও এনে ধৰণৰ বিভিন্ন চিন্তাত নৱনীতাৰ টোপনি অহা নাছিল। তাই প্ৰিয়াক বুকুৰ মাজত সাৱটি লৈ এনেই বিছনাখনত পৰি আছিল. কাষৰ কোঠাটোত ভায়েক ৰতনে নাকেৰে ঘৰঘৰ শব্দ কৰি শুই আছে। নৱনীতাই টোপনি যাবলৈ চেষ্টা কৰিলে তাইৰ চকুলৈ চিল্‌মিল্‌কৈ টোপনি আহিছিল। ঠিক সেই সময়তে বাহিৰত চনুয়ে ভুকিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। চনুৰ ভুক্‌ভুক্‌নিৰ মাত নৱনীতাই বুজি পায়। বাৰীত গৰু সোমালে কেনেকৈ ভুকে, মেকুৰী দেখিলে কেনেকৈ ভুকে, কিবা ছাঁ দেখিলে কেনেকৈ ভুকে ইত্যাদি নৱনীতাৰ জনা আছে। তাই মনোযোগেৰে চনুৰ মাতটো বুজিবলৈ চেষ্টা কৰিছে। চনুয়ে ৰৈ ৰৈ ভুকিবলৈ ধৰিলে। চনুৰ ভুক্‌ভুকনিৰ পৰা তাই নিশ্চিত হ'ল যে বাহিৰত কোনোবা মানুহ ৰৈ আছে। হঠাৎ তাই অস্পষ্টভাৱে এক নাৰী কণ্ঠৰ উচুপনি শুনিবলৈ পালে। তাইৰ ভীতি গ্ৰস্ত দেহৰ নোম ডাল-ডাল হৈ পৰিল। জিৰ' পাৱাৰৰ বাল্বটোৰ পোহৰত তাই ৱাল ঘড়ীটোলৈ চাই দেখিলে নিশা বাৰ বাজি গৈছে। তাই বুকুখন ডাঠ কৰি সন্তৰ্পণে উঠি গৈ কাষৰ খিৰিকিৰ পৰ্দাখন অকণমান আঁতৰাই বাহিৰৰ গেটখনৰ ফালে চাই পঠিয়ালে। গেটখনত তলা লগাই থোৱা আছে। তাই পুনৰ নাৰী কণ্ঠৰ মৃদু উচুপনি শুনিবলৈ পালে। গেটৰ বাহিৰলৈ চাই এক নাৰী মূৰ্তি দেখি নৱনীতাৰ বুকু দুৰু-দুৰুকৈ কঁপি উঠিল। তাই তৎক্ষণাত খিৰিকিৰে পৰ্দাখন এৰি দিলে। তাই লৰালৰিকৈ আহি বিছনাত উঠিল। তুৰন্তে নৱনীতাৰ মানস পটত ভাঁহি উঠিল এখনি ছবি। আত্মহত্যা কৰা ৰেখা শইকীয়া নামৰ ছোৱালীজনীৰ নিৰ্জীৱ দেহৰ বিকৃত ছবি। ৰেখাই কেইমাহমানৰ আগেয়ে নিজৰ পঢ়া কোঠাৰ চ'তিত চিপজৰী লগাই আত্মহত্যা কৰিছিল।

তাইৰ আত্মহত্যাৰ কিছুদিনৰ পিছৰ পৰাই ওচৰ-চুবুৰীয়াই হেনো নিৰ্জন জোনাক নিশা ৰাস্তাত কান্দি কান্দি ঘূৰি থকা এটি নাৰীমূৰ্তি দেখা পায়।

ঃ 'অ' বাইদেউ, বাইদেউ টৰ্চটো দেচোন, চনুয়ে বৰকৈ ভুকি আছে।' ৰতনে সাৰ পাই বায়েকক চিঞৰিলে। এইবাৰহে নৱনীতাই কিছু সাহ পালে। নৱনীতা আৰু ৰতন দুয়ো বাহিৰলৈ ওলাল। নৱনীতাৰ হাতত তিনি বেটাৰীৰ টৰ্চ আৰু ৰতনৰ হাতত এখন তীক্ষ্ণধাৰ খুকুৰি। দুৱাৰখন খোলাৰ লগে লগে চনুয়ে বেছিকৈ ভুকিবলৈ ধৰিলে। লগে লগে নাৰী কণ্ঠৰ উচুপনি স্পষ্ট হৈ দুয়োৰে কাণত পৰিল। দুয়ো চক্ খাই উঠিল। নৱনীতাই গেটখনৰ ফালে টৰ্চটো মাৰি দিলে। এক নাৰী মূৰ্তি নৱনীতাৰ চকুত পৰিল।

ঃ 'কোন'? নৱনীতাই ভীতিবিহ্বল কণ্ঠেৰে সুধিলে। লগে লগে নাৰী মূৰ্তিৰ উচুপনি ক্ৰমাত বাঢ়ি আহিল। নাৰী কণ্ঠৰ ক্ৰন্দনত গভীৰ নিশাৰ নিস্তব্ধতা যেন ভংগ হৈ পৰিল।

'নয়না বাইদেউ!' ৰতনৰ মুখৰ ভিতৰতে শব্দটো অস্পষ্ট হৈ ৰ'ল। ৰতনে নৱনীতাক ক'লে- 'এখেত নয়না বাইদেউ চোন।'

নয়নাৰ নামটো শুনাৰ লগে লগে নৱনীতাৰ হৃদয়ত একুৰা জুই দপ্‌দপকৈ জ্বলি উঠিল। কিন্তু নাৰী হৃদয়ৰ কোমলতাই শত্ৰুকো বুকুত সাৱটি লোৱাৰ দৰে নৱনীতাই মনৰ খং মনতে

ৰাখি ৰতনক গেটখন খুলি দিবলৈ ক'লে। ৰতনে গেটখন খুলি দিলে। নয়নাই গেটখনৰ ভিতৰলৈ নীৰৱে খোজ আগবঢ়াই দিলে।

ঃ তুমি এই ৰাতি ইয়াত ....?' নৱনীতাই গহীন ভাৱে সুধিলে। নৱনীতাই অসহায় মুখাবয়ৱে তাইৰ পুঞ্জিভূত সহস্ৰ বেদনা নীৰৱে প্ৰকাশ কৰিব বিচাৰিলে। নৱনীতাই তাইক আৰু একো নুসুধিলে। তাইক ভিতৰলৈ লৈ গ'ল।

****

আজিৰ পৰা প্ৰায় বাৰ বছৰৰ আগৰ কথা। মিলনপুৰ চাহ বাগিছাৰ তেনেই কাযতে আছিল বিজয়হঁতৰ ঘৰ। বৃটিছ আমোলাৰ পৰাই প্ৰতিখন চাহ বাগিচাতে একোজন মাৰোৱাৰী সম্প্ৰদায়ৰ ব্যৱসায়ী থকাটো এটা নীতি বুলিয়েই ক'ব পাৰি। এই মিলনপুৰ চাহ বাগিচাৰ ধনজী আগৰৱালাৰ জীয়েক নয়না আগৰৱালা।

এই সময়ত বিজয়হঁতৰ আৰ্থিক অৱস্থা শোচনীয় আছিল। সেয়ে ইংৰাজীত অনাৰ্চ সহ স্নাতক হোৱাৰ পিছত বিজয়ে ইংৰাজী বিষয়ত টিউচন ক্লাছ কৰি নিজৰ হাত খৰচ উলিয়াইছিল। পিছলৈ মিলনপুৰ চাহ বাগিচাত জনকল্যাণ বিষয়া হিচাপে নিযুক্তি পালে যদিও তেওঁ ইংৰাজী বিষয়ত টিউচন ল'বলৈ এৰা নাছিল। নয়না তেতিয়া মেট্ৰিক পৰীক্ষাৰ্থী। ইংৰাজী বিষয়ত তাই কিছু দুৰ্বল। এদিন তাই বিজয়হঁতৰ ঘৰলৈ গ'ল। যদিওঁ বিজয়হঁতৰ ঘৰ নয়নাহঁতৰ ঘৰৰ পৰা বৰ বেছি দূৰত নহয়, তথাপিও নয়নাৰ বাবে সেয়াই আছিল বিজয়হঁতৰ ঘৰলৈ যোৱাৰ প্ৰথম দিন। পিছদিনাৰ পৰাই বিজয়ে নয়নাক পঢ়াবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। কিন্তু নয়নাই ইংৰাজী বিষয়ত যথেষ্ট দুৰ্বল হোৱা হেতুকে বিজয়ে তাইক পঢ়াই অলপো ভাল পোৱা নাছিল। এদিন পঢ়া নোৱাৰাৰ বাবে বিজয়ে খঙতে তাইক বেয়া ধৰণে গালি পাৰিলে। সেইদিনা নয়নাই এজনী সৰু ছোৱালীৰ দৰে মাত্ৰ উচুপিছিল। অৱশ্যে সেইটো ৰাতি বিজয়ৰ টোপনি নাহিল। তেওঁ নয়নাক তেনে ব্যৱহাৰ কৰাৰ বাবে নিজে অনুতপ্ত হৈছিল আৰু তেওঁ সিদ্ধান্ত কৰিছিল পিছদিনাৰ পৰাই নয়নাৰ ক্লাছ বন্ধ কৰিব বুলি।

কিন্তু পিছদিনা যেতিয়া নয়না গহীন হৈ এক পৰিৱৰ্তনীয় ৰূপত বিজয়হঁতৰ ঘৰলৈ আহিল, তেতিয়া বিজয় আচৰিত হ'ল। নয়না আহি পঢ়া মেজত ইংৰাজী কিতাপখন চাই আছিল। বিজয় পঢ়া মেজৰ কাষলৈ আহি ক'লে — "চোৱা নয়না, অজিৰ পৰা তোমাক মই আৰু নপঢ়াওঁ। ইয়াৰ কাৰণ দুটা। প্ৰথম কাৰণ হ'ল এগৰাকী গাভৰু ছোৱালীক এনেকৈ গালি পাৰি টান কথা কৈ মই সঁচাকৈ অপৰাধ কৰিছো আৰু দ্বিতীয়টো কাৰণ হৈছে আমাৰ কুসংস্কাৰপূৰ্ণ সমাজ ব্যৱস্থা। তুমি নিশ্চয় এদিন অনুভৱ কৰিবা, আমাৰ এই সৎ উদ্দেশ্য লৈ এজন টিউটৰৰ ওচৰলৈ অহা যোৱা কৰাটো কোনেও ভাল বুলি বিবেচনা নকৰে। তুমি যেতিয়া পৰীক্ষাত ফেইল কৰিবা তেতিয়া তাৰ বাবে মানুহে মোকেই যে জগৰীয়া কৰিব এইটো ধ্ৰুৱ সত্য। গতিকে তুমি যি পাৰা ঘৰতে নিজেই পঢ়া।"

বিজয়ৰ কথা শুনি নয়নাৰ দুগালত চকুলো বাগৰি আহিল। নয়নাৰ দুচকুৰে অশ্ৰু বৈ পৰা দেখি বিজয় নীৰৱ হৈ গ'ল। নয়নাই দুগালেদি বৈ যোৱা চকুপানী মচি মচি ক'লে - "বিজয়দা আপুনি মোৰ কাৰণে কলংকৰ ছাই সানি ল'ব নালাগে। কিন্তু মই প্ৰতিজ্ঞা কৰি কৈছো, মই পৰীক্ষাত কেতিয়াও ফেইল নকৰোঁ। আপুনি মোক আৰু দহ দিন মাত্ৰ পৰীক্ষা কৰি চাওঁক। মই আপোনাক কথা দিছো, মই মাত্ৰ আপোনাৰ কাৰণেই পঢ়িম আৰু আপোনাৰ কাৰণেই পাছ কৰিম।

নয়নাৰ কথা শুনি বিজয়ে আৰু দহ দিন তাইক পঢ়াবলৈ মান্তি হ'ল। আচৰিত কথা যে সেই দহ দিনত নয়নাৰ পঢ়া আৰু চাল-চলনত এক অদ্ভুত পৰিৱৰ্তন হ'ল। তাই যেন সেই দহ দিনৰ আগৰ নয়নাজনী নহয়। দহ দিনৰ আগতে চকু মুখত অনবৰতে লাগি থকা নয়নাৰ চঞ্চলতাখিনি অদৃশ্য হ'ল আৰু তাৰ ঠাইত তাইৰ মুখত প্ৰতিভাত হ'ল এক মোহনীয় গাম্ভীৰ্য। সময় বায়ুবেগে আগবাঢ়ি গ'ল আৰু এদিন তাই সঁচাকৈ প্ৰতিজ্ঞা ৰক্ষা কৰিলে। তাই মেট্ৰিক পৰীক্ষাত প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হৈ বিজয়ক যেন সঁচাকৈয়ে কলংকৰ পৰা ৰক্ষা কৰিলে। আনন্দত বিজয়ৰ দুচকুৰে চকুলো বৈ আহিল। সেই চকুলোৰ আৰত আছিল এটি প্ৰেমৰ নিজৰা। এদিন বিজয়ৰ লগত গৈ তাই কলেজৰ দুৱাৰ দলিত ভৰি দিলে। কলেজ হোষ্টেললৈ যোৱাৰ দিনা তাই বিজয়হঁতৰ ঘৰলৈ আহিল। তাই হাঁহি হাঁহি বিজয়ক ক'লে — বিজয়দা মই আজি হোষ্টেললৈ যাম। টানকৈ গালি এটা দিয়কনা আকৌ পাছ কৰিম। বিজয়ে মৰমেৰে নয়নাৰ গালত চৰ এটা মাৰি দি ক'লে - "নিশ্চয় তুমি পাছ কৰিবা।"

এনেকৈয়ে সিহঁতৰ মাজেদি চাৰিটা ৰঙীণ বসন্ত হাঁহি পাৰ হৈ গ'ল। কলেজ বন্ধ থকা সময়ত নয়না প্ৰায়ে বিজয়হঁতৰ ঘৰলৈ আহে। এতিয়া বিজয়হঁতৰ ঘৰলৈ নিৰ্বিঘ্নে অহা-যোৱা কৰাটো নয়নাৰ কাৰণে যেন সহজ হৈ পৰিল। বিজয়ে মনে মনে নয়নাক হৃদয়ৰ এটা কোণত বন্দুৱাই ল'লে। দিন যোৱাৰ লগে লগে বিজয় আৰু নয়নাৰ হিয়া দিয়া নিয়াৰ কথা ঠাইখনত ইকান-সিকানকৈ বাগৰিবলৈ ধৰিলে। ইয়াৰ পাছত দুখনি হৃদয় বেছি ওচৰলৈ চাপি গ'ল। এদিন দেউতাকে বিজয়ক এই ক্ষেত্ৰত বেছি আগবাঢ়ি নাযাবলৈ সাৱধান কৰি দিলে। কিন্তু এবাৰ হৃদয়ত স্থিতি লোৱা প্ৰেমে কোনো কালেই হৃদয়ৰ পৰা স্বাভাৱিকতে মচ খাব নোখোজে। বিজয়ৰো সেয়ে হ'ল। তেওঁ নয়নাক নিজৰ কৰি ল'বলৈ দৃঢ় প্ৰতিজ্ঞ হ'ল।

নয়নাই কলেজৰ পৰা শেষ পৰীক্ষা দি অহাৰ কেইদিন মানৰ পাছতে বিজয়ে তাইৰ শেষ মতামত বিচাৰি এখন চিঠি দিলে আৰু দহ দিনৰ ভিতৰতে সেই চিঠিৰ উত্তৰো বিচাৰিলে। কিন্তু পোন্ধৰ দিন পাৰ হৈ যোৱা সত্বেও নয়নাৰ পৰা কোনো উত্তৰ তেওঁ নাপালে। আনকি নয়নাই সেই পোন্ধৰ দিনৰ ভিতৰত এদিনো বিজয়ক দেখা নিদিলে। বিজয়ৰ বুজিবলৈ একো বাকী নাথাকিল। নয়নাৰ প্ৰতি তেওঁৰ মন বিদ্ৰোহী হৈ উঠিল। অতদিনে মনৰ মাজত পুহি ৰখা আশা বিজয়ৰ বাবে নিৰাশা যেন হৈ গ'ল। তেওঁ উপলব্ধি কৰিব ধৰিলে মাটিৰ মানুহ হৈ আকাশৰ তৰা পাবলৈ বিচৰাটো তেওঁৰ বাবে সঁচাকৈয়ে মুৰ্খামি। তেওঁ নাৰী জাতিটোৰ কোমল হৃদয় বিলাক পাষাণৰ হৃদয় বুলি ভৰ্ৎসনা কৰিব ধৰিলে। তেওঁ দেখুৱাব বিচাৰিলে যে নয়নাৰ নিচিনা আৰু বহুতো ছোৱালী আছে। তাৰে যিকোনো এজনীক তেওঁ অতি সহজে পত্নীৰূপে আনিব পাৰে আৰু সেই জেদতেই ঠিক দুসপ্তাহ মানৰ ভিতৰতে নৱনীতাক বিজয়ে বিয়া কৰাই আনিলে।

****

নৱনীতাই নয়নাক নিজৰ শোৱা কোঠালৈ লৈ গ'ল। শোৱনি কোঠাত থকা বেতৰ চকীখন আগবঢ়াই দি নয়নাক বহিবলৈ ক'লে। নয়নাই তলমূৰ কৰি তেতিয়াও চকুলো মচি আছে। নৱনীতাই নয়নাক সুক্ষ্মভাৱে লক্ষ্য কৰলে। ৰাজস্থানী বংশধৰৰ প্ৰতিচ্ছবি তাইৰ গাত যেন অকনো নাই। অতীতৰ বাৰ বছৰে দূৰে দূৰে দেখা নয়নাজনী আজি তাইৰ সমুখত। যিজনী নয়নাক অজানিতে কৰবাত দেখিলেও নৱনীতাৰ চকুৰ পৰা জুইৰ আঙঠা ওলায়, সেইজনী নয়না আজি নৱনীতাৰ ঘৰত। কথাবিলাক নৱনীতাৰ মনত পৰাৰ লগে লগে তাইৰ হৃদয়ত একুৰা জুই দপ-দপকৈ জ্বলি উঠিল। নয়নাৰ চুলি কোচাত ধৰি ঘৰৰ পৰা বাহিৰ কৰি দি অপমান কৰাৰ কথা তাই ভাবিলে। কিন্তু পিছ মুহূৰ্ততে তাই ৰৈ গ'ল। হয়তো ইয়াকে কোৱা হয় - "নাৰী হৃদয়"। "যি নাৰীৰ হৃদয়ত দয়া প্ৰেম আৰু ক্ষমাৰ স্থান নাই, সেই নাৰী মাত্ৰ এটি নাৰী মূৰ্তিৰ নিৰ্জীৱ পদাৰ্থহে।" নৱনীতা মৌন হৈ ৰ'ল। তাইক চিন্তিত হৈ পৰা যেন দেখা গ'ল। তাৰ পিছত তাই কোমল স্বৰে ক'লে- "নয়না, তুমি এই হেন গভীৰ নিশা আমাৰ ইয়ালৈ কিয় আহিলা?" তোমাৰ যদি কিবা দৰকাৰ আছিলেই তেন্তে দিনৰ ভাগতে নাহিলা কিয়? নৱনীতাৰ কথা কেইষাৰ শুনা মাত্ৰকেই নয়না সৰু ছোৱালী এজনীৰ দৰে পুনৰ উচুপি উঠিল। তাই কিবা ক'বলৈ গৈয়ো আকৌ ৰৈ গ'ল। " মই জানো তুমি মোৰ স্বামীক বিচাৰি....।" নৱনীতাৰ বাক্যটো শেষ হ'বলৈ নেপালেই। হঠাৎ নয়নাই কৈ উঠিল - "নাই নাই, বাইদেউ, মই বিজয়দাক বিচাৰি অহা নাই। মইতো জানোৱেই বিজয়দা বৰ্তমান ট্ৰেইনিঙত আছে বুলি।" তাৰ পিছত নয়নাই কি ক'ব একো কথা যেন বিচাৰি নোপোৱা হ'ল। তাইৰ যেন কোৱা হৈ গ'ল।

নয়নাৰ মুখৰ পৰা ওলোৱা 'বাইদেউ' শব্দটোৱে হঠাৎ নৱনীতাৰ বুকুত খুন্দা মাৰি ধৰিলে। নৱনীতা মৌন হৈ থকা দেখি নয়নাই কৰুণ স্বৰেৰ ক'লে -

ঃ বাইদেউ, মই এই গভীৰ নিশা আপোনাৰ ঘৰলৈ অহা দেখি আপুনি হয়তো বহু কিবা-কিবি চিন্তা কৰিছে আৰু দোধোৰ-মোধোৰত পৰিছে। আপুনি হয়তো ভাবিছে মই আপোনাৰ সুখৰ সংসাৰখনত আউল লগাবলৈ আহিছো। কিন্তু মই আপোনাক কোনো ধৰণৰ দুখ দিবলৈ অহা নাই।............

ঃ তেন্তে এই নিশা কি কৰিবলৈ আহিছা? নৱনীতাই আক্ষেপেৰে সুধিলে।

ঃ কম, সকলো কম। এই নিৰ্জন নিশা মই কিয় আহিলো তাকো ক'ম। কিন্তু মই ইয়ালৈ আশ্ৰয় বিচাৰি অহা নাই। আৰু কেইঘণ্টামানৰ পিছতে মই এই পৃথিৱীৰ পৰাই বিদায় লৈ চিৰদিনৰ বাবে কৰবালৈ গুচি যামগৈ। তাৰ আগতে বিজয়দাই মোৰ প্ৰতি লৈ থকা ভুল ধাৰণাটো ভাঙি দিওঁ বুলিহে এই নিশাখন মই আহিছো। তেখেত নাই যেতিয়া আপোনাক কৈ যোৱাটোৱেই এতিয়া মোৰ কৰ্তব্য। কিন্তু কথাবিলাক কোৱাৰ আগেয়ে আপোনাক পুনৰ কওঁ, মই ইয়ালৈ আপোনাৰ এগৰাকী ভনী হিচাপেহে আহিছো, এগৰাকী বাইদেউৱে ভনীয়েকৰ সুখ-দুখৰ কথা জানো মন দি নুশুনিব? আপুনি এই বুলিয়েই ধৰি লওঁক। আজি এই নিশা আপোনাৰ স্বামী যদি ঘৰত থাকিলেহেঁতেন তেন্তে মই ইয়ালৈ অহাৰ সাহস কোনো মতেই নাপালোহেঁতেন। কিন্তু মই সাহস পালো একমাত্ৰ আপোনাৰ কোমল হৃদয়ত পুঞ্জিভূত হৈ থকা মৰম স্নেহৰ কথা শুনি। আজি বাৰ বছৰে আপোনাক দূৰে দূৰে দেখি আছো। আপোনাৰ গুণ- গৰিমাৰ বিষয়ে ইতিমধ্যে বিভিন্নজনৰ পৰা জানিব পাৰিছো। সঁচাকৈয়ে বিজয়দাই আপোনাক পত্নীৰূপে পোৱাৰ কাৰণে মই গৌৰৱান্বিত।......

নয়না হঠাৎ ৰৈ গ'ল। তাই তাৰ পিছত কি ক'ব একোকে যেন বিচাৰি পোৱা নাই। নয়নাক মৌন হৈ থকা দেখি নৱনীতাই কোমল স্বৰেৰে ক'লে।

ঃ চোৱা নয়না, তুমি যেতিয়া মোক বাইদেউ বুলি সম্বোধন কৰিলা, তেতিয়াহ'লে তোমাৰ সম্বোধন মই হৃদয়েৰে সৈতে গ্ৰহণ কৰিলোঁ। এতিয়া তুমি কোৱা, এই গভীৰ নিশা তুমি কিয় মোৰ ঘৰলৈ আহিব লগা হ'ল? যদি তুমি কিবা বিপদত পৰিছা তেন্তে পাৰোমানে মই তোমাক সহায় কৰিম।

ঃ মই আপোনাৰ পৰা কোনো সহায় নিবিচাৰো বাইদেউ। মই যিটো বিপদত পৰিছো, সেই বিপদৰ পৰা মোক কোনেও ৰক্ষা কৰিব নোৱাৰে। মই মাত্ৰ আপোনাক কেইটামান কথা জনাই

থ'বলৈহে ইয়ালৈ আহিছো। নয়না এখন্তেক ৰ'ল। তাৰ পিছত পুনৰ আৰম্ভ কৰিলে। আপোনালোকৰ বিয়া হোৱা প্ৰায় বাৰ বছৰেই হ'ল। এই সুদীৰ্ঘ সময়ত আপোনাৰ স্বামীয়ে মোৰ বিষয়ে নিশ্চয় কিছু কথা আপোনাক কৈছে। নতুবা আপুনি আন কোনোৱা মানুহৰ পৰা হ'লেওঁ শুনিছে নিশ্চয় আৰু শুনি মোৰ প্ৰতি .....।

হঠাৎ নয়নাৰ কথাত বাধা দি নৱনীতাই ক'লে 'হ'ব হ'ব নয়না, সেই বিষয়ে মই সকলো কথা গম পাইছো।' আমাৰ বিয়াৰ কিছু দিনৰ পিছতেই স্বয়ং বিজয়েই মোক সকলো কথা কৈছে। তেখেতেই নিজেই এইবোৰ কথা নোকোৱাহেঁতেন হয়তো আমাৰ মাজত সদায় অন্তৰ্দ্বন্দ্বৰ সৃষ্টি হ'লহেঁতেন। তেখেতে নিজে মোক কথাবোৰ কৈ দিয়াত সন্দেহ কৰাৰ মোৰ কোনো অৱকাশ নাথাকিল। কিন্তু মই অন্তৰত দুখ পাইছিলো তোমালোকৰ দুখনি হৃদয়ৰ বিচ্ছেদ হোৱাৰ বাবে। অৱশ্যে বিয়াৰ আগতে যদি সেইবোৰ কথা গম পালোহেঁতেন তেন্তে মই বিজয়ৰ লগত কেতিয়াওঁ বিয়াত নবহিলোহেঁতেন। কিন্তু মোৰ কঁপালত সেন্দুৰ দিয়াৰ পিছত মোৰ কোনো উপায় নাছিল।

ঃ নাই, বাইদেউ, তাৰ বাবে আপুনিতো কোনো প্ৰকাৰে দোষী নহয়। আনকি বিজয়দাকো দোষাৰোপ কৰিব নোৱাৰি। দোষী মই। মোৰ ভাগ্য। যেনেকৈ টকা থাকিলেওঁ ভাগ্যত নাথাকিলেও মাটি- বাৰী কিনিব নোৱাৰি, ঠিক তেনেকৈ ভাগ্যত নাথাকিলে হৃদয়ৰ আপোনজনক হাতৰ পৰা হেৰুৱাবলগীয়া হয়। অৱশ্যে মোৰ নিজ পিতৃ-মাতৃয়ে মোক ঠগিলে। কিয়নো বিজয় দাই যিখন চিঠি দহ বছৰীয়া ল'ৰাজনৰ হাতত দি পঠিয়াইছিল সেই চিঠিখন বহু পলমকৈহে মোৰ হাত পৰিছিলগৈ। প্ৰথমে চিঠিখন মোৰ বাইদেউ সংগীতাৰ হাতত। যিহেতু বাইদেউ আৰু মোৰ চেহেৰাৰ বিশেষ কোনো পাৰ্থক্য নাছিল। সেইবাবে হয়তো ল'ৰাজনে ভুল কৰি সংগীতাৰ হাতত চিঠিখন দিছিল। তাৰ পিছত চিঠিখন বাগৰি গৈছিল মাৰ হাতলৈ। মাৰ হাতত চিঠিখন পৰাৰ পিছদিনাই দেউতা চহৰলৈ গৈছিল। অৱশ্যে সুদূৰ ৰাজস্থানৰ পৰা সৰু মোমাইদেউ আহি খবৰ দিলে যে ডাঙৰ মোমাইদেউ সংকটজনক অৱস্থাত হস্পিতালত পৰি আছে আৰু ঠিক পিছদিনাই দেউতাৰ বাহিৰে আমাৰ ঘৰৰ আটাইকেইজনে অসমৰ পৰা ৰাজস্থানলৈ যাত্ৰা কৰিছিলোঁ। চাৰিদিনৰ মূৰত আমি ৰাজস্থান পালোগৈ। কিন্তু কি আচৰিত, তাত গৈ দেখো ডাঙৰ মোমাইদেউৰ টান অসুখ হোৱাতো বাদেই, তেওঁৰ কোনোধৰণৰ বেমাৰেই হোৱা নাই। অৱশ্যে সংগীতা বাইদেউক কিছু চিন্তিত হোৱা যেন দেখা গৈছিল। যদিও মাৰ মুখমণ্ডলত কোনো ধৰণৰ পৰিৱৰ্তন দেখা নাছিলো। কিন্তু এটা কথা মোৰ দৃষ্টিগোচৰ হৈছিল যে, মোমাইদেউহঁত সকলোৱে মোক অলপ বেলেগ দৃষ্টিৰে লক্ষ্য কৰিছিল। ঘটনাৰ কোনো উৱাদিহ নাপাই মই অস্থিৰ হৈ উঠিছিলো। কিন্তু ডাঙৰ মোমাইদেউৰ চিৰিয়াছ অসুখৰ কথা কোনেওঁ ক্ষুণাক্ষৰে প্ৰকাশ নকৰাত ময়ো মনে মনে থাকিলো।

কেইবাদিনো পাৰ হৈ গ'ল। ঘৰৰ মানুহবোৰৰ আওঁ-ভাওঁ দেখি মোৰ সন্দেহ হ'ল কৰবাত যেন কিবা ৰহস্য লুকাই আছে। বাৰে বাৰে মোৰ অন্তৰাত্মাই ক'ব বিচাৰিছে ক'ৰবাত যেন কিবা অঘটন ঘটিছে। এনে ৰহস্যৰ মাজেৰে কেইবাটাওঁ নিশা পাৰ হৈ গ'ল। দশমদিনা আবেলি সংগীতা বাইদেউৰ লগত ফুৰিবলৈ ওলাই গৈছিলো। সংগীতা আৰু মই যদিওঁ বাই-ভনী তথাপিও বহু সময়ত আমি দুজনী প্ৰিয় বান্ধৱীৰ দৰে। কিছুদূৰ যোৱাৰ পিছত ময়েই সংগীতাক সুধিলো মোমাইদেউৰ বেমাৰ নোহোৱা সত্বেও আমাক কিয় ফাঁকি দি ইয়ালৈ আনিলে। মোৰ কথা শুনি সংগীতাই একো নামাতিলে। তাই নিৰাশ মনেৰে এখন চিঠি মোৰ ফালে আগবঢ়াই দিলে। মই বিনা দ্বিধাই চিঠিখন মেলি ল'লো। অন্তৰংগ ভাৱে চিনাকি আখৰ কেইটা দেখি অজানিতেই মোৰ বুকুখন দুৰু দুৰুকৈ কঁপি উঠিল। মোৰ অশ্ৰুসিক্ত নয়ন যুৰিয়ে চিঠিখনৰ আখৰ কেইটা মনিব নোৱাৰা হ'ল। তথাপিও দাঁত-ওঁঠ কামুৰি চিঠিখনত লিখা তাৰিখটো হিচাপ কৰি চালো; বিশ দিন পাৰ হৈ গ'ল। মোৰ দুচকুৰে লোতক বৈ গ'ল। সংগীতা মাত্ৰ নিৰৱ দৰ্শক হৈ থাকিল। তেতিয়া মই বুজি পালো মোমাইদেউৰ আচল বেমাৰটোৰ কথা। তাৰ পিছত তাত মই এখন্তেকো থাকিব নোৱাৰা হ'লো। কিন্তু মোক কোনেওঁ অসমলৈ আহিব নিদিলে। সংগীতা আৰু মা অসমলৈ ঘূৰি আহিল আৰু মই ৰাজস্থানৰ এটি পৰিয়ালৰ সংকীৰ্ণ ঘৰৰ দেৱালৰ মাজত বন্দী হৈ ৰ'লো।

ইতিমধ্যে প্ৰায় ডেৰ মাহ পাৰ হৈ গ'ল। এদিন হঠাৎ মোমাইদেৱে এখন টেলিগ্ৰাম পালে। তাৰ দুদিনমানৰ পাছতে ডাঙৰ মোমাইদেৱে মোক অসমলৈ লৈ আহিল। ঘৰলৈ আহি পোৱাৰ পিছত গ'ম পালো যে তিনি সপ্তাহমানৰ আগেয়ে বিজয়ৰ বিয়া হৈ গ'ল। মই চৌদিশে অন্ধকাৰ দেখিলো।

নয়নাৰ হৃদয় বিগলিত কাহিনী শুনি নৱনীতাৰ কোমল নাৰী হৃদয়ো বিষণ্ণ হৈ উঠিল। আনৰ দুখত কান্দিব পৰাটো হয়তো এক প্ৰকাৰৰ প্ৰকৃতি প্ৰদত্ত প্ৰভাৱ। নৱনীতাই চকুলো মচি মচি নীৰৱ হৈ বহি ৰ'ল। তাৰ পিছত নয়নাই সহজ-সৰল ভাৱে ক'লে।ঃ বাইদেউ জীৱনত প্ৰথম আৰু শেষ বাৰৰ কাৰণে যোৱা বাৰ বছৰে হৃদয়ত কঢ়িয়াই লৈ ফুৰা কথাবোৰ আপোনাক ক'লো। আপুনি যেন মোক ভুল নুবুজে আৰু যদি মই আপোনাৰ ওচৰত অজানিতে ভুলো কৰিছো তেন্তে মোক ক্ষমা কৰিব। বাইদেউ মই যাওঁগৈ। ৰাতি পুৱাবলৈ আৰু বৰ বেছি সময় নাই।

নয়না বহাৰ পৰা থিয় হ'ল। নৱনীতাই ক'লে- "তুমি যিবোৰ কথা ক'লা সেইবোৰ এতিয়া হয়তো তোমাৰ কাৰণে অতীতৰ এক স্মৃতি। তুমিতো এই হৃদয়বিদাৰক যন্ত্ৰণা লৈ বাৰ বছৰ পাৰ

জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়

কৰি দিলা। অথচ এই কথাকেইটাকে ক'বলৈ এইহেন নিজান নিশা অকলশৰে আহিলা কিয়? তুমিটো দিনৰ পোহৰতে কেতিয়াবা আহি এইবোৰ কথা মোক কৈ যাব পাৰিলাহেঁতেন? ঃ আপুনি ঠিকেই কৈছে বাইদেউ, মই দিনতো আহিব পাৰিলোহেঁতেন, কিন্তু আজিৰ এই অভিশপ্ত নিশাটোৰ পাছত মই আৰু কেতিয়াওঁ প্ৰভাতী সুৰুয দেখা নাপাওঁ। যিহেতু মই জীয়াই থকাৰ সকলো সমল হেৰুৱাই পেলাইছো। ঃ কিন্তু বাৰ বছৰ জীয়াই থকাৰ পিছত? ঃ হয়। ই মাত্ৰ সময়ৰ আহ্বান। আপোনাক সঁচা কথা ক'বলৈ হ'লে মই ৰাজস্থানৰ পৰা ঘূৰি আহি যেতিয়া জানিব পাৰিলো যে বিজয়দাৰ বিয়া হৈ গ'ল, তেতিয়া মই নিজকে হেৰুৱাই পেলাইছিলো আৰু সেই দিনাই হঠাৎ মই প্ৰতিজ্ঞা কৰিছিলো বিজয়দা জীয়াই থকা কালত মোৰ কঁপালত কোনো পুৰুষে সেন্দুৰ দিব নোৱাৰিব।

তাই চকুলো মচি মচি পুনৰ আৰম্ভ কৰিলে। তাৰ পিছৰ পৰাই মাজে মাজে মোৰ বিয়াৰ প্ৰস্তাৱ আহিছিল। কিন্তু এইবাৰ মোৰ আৰু কোনো উপায় নাই। দেউতাহঁতে জোৰ-জবৰদস্তি কৰি মোক বিয়া দিয়াৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। তাকো পঞ্চাশ বছৰীয়া এজন বৃদ্ধৰ লগত। এতিয়া মোৰ পূৰ্বৰ প্ৰতিজ্ঞা ৰক্ষা কৰাৰ কোনো উপায় নাই। কালি ৰাতিপুৱাতে দেউতাহঁতে সেই বৃদ্ধৰ লগত মোৰ বিয়াৰ দিন ঠিক কৰিবলৈ যাব। সেয়ে মোৰ প্ৰতিজ্ঞা ৰক্ষাৰ এটা উপায় আছে 'আত্মহত্যা'। মোৰ জীৱনৰ প্ৰথম তথা শেষবাৰৰ সত্য কথাকেইটা ক'বলৈকে আহিবলগীয়া হ'ল। এই কথা নোকোৱাকৈ মৰিলে মোৰ আত্মাই হয়তো শান্তি নাপাব।

নয়নাই বেদনাসিক্ত চকুৰে শেষ বাৰৰ কাৰণে নমস্কাৰ জনালে আৰু লগে লগে ওলাই আহিবলৈ উদ্যত হ'ল। কিন্তু নৱনীতাই নয়নাক আকোৱালি ধৰি কান্দি উঠিল। নৱনীতাৰ কান্দোন দেখি নয়না যেন বোবা হৈ গ'ল। দুয়ো এখন্তেক শিলৰ মূৰ্তিৰ দৰে থৰ হৈ থাকিল। ঃ নয়না তোমাক মই সেই বৃদ্ধৰ হাতলৈ যাবলৈ কেতিয়াও নিদিও। তোমাক মই ৰক্ষা কৰিম। তুমি আত্মহত্যা কৰিব নোৱাৰা। আজিৰ পৰা এইখন ঘৰেই তোমাৰ জীৱনৰ শেষ আশ্ৰয় হ'ব। বিজয় ঘূৰি আহিলেই তোমাৰ কঁপালতো সেন্দুৰৰ ফোট এটি জিলিকি উঠিব।

ঃ বাইদেউ, আপুনি এইবোৰ কি কৈছে? নয়নাই চিঞৰি উঠিল।

ঃ মই ঠিকেই কৈছো নয়না। মই বিবাহিতা হ'লেওঁ প্ৰেম কি বস্তু মই জানো। প্ৰেমৰ যাতনা যিমানেই দুখদায়ক নহওঁক, প্ৰেমৰ একোটা ত্ৰুটি যিমানেই পৰিতাপৰ বিষয় নহওঁক, প্ৰেম মানৱ জীৱনৰ এটি চূড়ান্ত অমূল্য আশীৰ্বাদ। সেয়ে প্ৰেম অমৰ। কেতিয়াবা প্ৰেমিক প্ৰেমিকাৰ শাৰিৰীকভাৱে বিচ্ছেদ হ'লেও হৃদয়ত স্থিতি লোৱা প্ৰেমৰ কোনো কালেই বিচ্ছেদ নহয়। আজি বাৰ বছৰে বিজয় আৰু তোমাৰ মাজত কেনো ধৰণৰ সম্পৰ্ক নাই তথাপিও নিশ্চয় হৃদয়ৰ সম্পৰ্ক আছে। যাৰ বাবেই তোমাক বিজয়ে মোৰ লগতে স্থান দিব।

ঃ বাইদেউ আপুনি মোৰ জীৱন ৰক্ষাৰ কাৰণে আপোনাৰ সুখৰ সংসাৰখন ধ্বংস নকৰিব। মই কোনো নাৰীৰ অন্তৰত দুখ দিব নিবিচাৰো।

ঃ কিন্তু তুমি এটা কথা জনা দৰকাৰ তোমাৰ সত্য কাহিনী বিজয়ে এতিয়াও নাজানে। যিদিনা তেওঁ সকলো কথা জানিব সেইদিনা তেওঁৰ কি অৱস্থা হ'ব তুমি এবাৰ ভাবি চাইছানে? সেই বাবেই কৈছো, তোমাক বিজয়ে নিশ্চয়কৈ গ্ৰহণ কৰিব। আমাৰ তিনিওৰে মাজত ভাল বুজা পৰা থাকিলে আমাৰ সংসাৰত কেতিয়াও আউল-নালাগে। পৃথিৱীৰ বহুতো পুৰুষ নাৰী এনেকৈয়ে জীয়াই আছে, আমিও জীয়াই থাকিম।

নৱনীতাৰ কথাখিনি শুনি 'বাইদেউ' বুলি কৈ নয়নাই নৱনীতাক সাৱটি ধৰি হুক হুককৈ কান্দি পেলালে। খন্তেক যেন দুয়ো-দুয়োকে পাহৰি গ'ল। নৱনীতাই নিজৰ কঁপালৰ সৰল ৰৈখিক সেওঁতাৰ পৰা সোঁহাতৰ বুঢ়া আঙুলিটোৰে অকণমান সেন্দুৰ লৈ নয়নাৰ কঁপালত বোলাই দিলে। পূব আকাশখন তেতিয়া এক ৰক্তিম আভাই ৰাঙলি কৰি তুলিছে। ●

তুমি জীৱনক ভাল পোৱানে? যদি ভালপোৱা তেন্তে অলপো সময় নষ্ট নকৰিবা, কিয়নো সময়ৰ ধাতুৰে জীৱন নিৰ্মিত।

— ভল্টেয়াৰ

কৌতুক

শিক্ষক ঃ হলধৰ কোৱাচোন অসমৰ প্ৰধান সমস্যা কি?
হলধৰ ঃ ছাৰ, আমাৰ বছৰেকীয়া পৰীক্ষাবোৰ।

■ ■ ■

গৌৰি আহি এছ. আই. বিষয়াজনে দোকানী এজনক পিষ্টল দেখুৱাই ক'লে, হেণ্ডছ আপ'।

দোকানীজনে উত্তৰ দিলে, 'হেণ্ডছ আপ' নাই ছাৰ। লাগে যদি 'থামছ আপ'কে লৈ যাওঁক।

ককাদেউতা ঃ (হেডমাষ্টৰৰ প্ৰতি) মোৰ নাতি ল'ৰাটোক আজি একঘণ্টামান আগেয়ে চুটি দিলে ভাল পালোহেঁতেন।
হেডমাষ্টৰ ঃ আপোনাৰ নাতি ল'ৰাটো এক ঘণ্টা আগতে মোৰ ককা ঢুকাল বুলি ছুটী লৈ গ'লগৈ।

■ ■ ■

মালিক ঃ (চাকৰৰ প্ৰতি) ঐ হলিৰাম আজি বাগিছাত পানী দিয়া নাই কি?
চাকৰ ঃ আজি বৰষুণ দিছে নহয়।
মালিক ঃ ছাতি লৈ নিদিয় কিয়।

চিকাৰী ঃ ধৰি লোৱা তুমি এখন অটব্য হাবিৰ মাজেদি গৈ আছা, হঠাৎ তোমাৰ আগত যদি বাঘ এটা ওলায় তুমি কি কৰিবা?
নতুন চিকাৰী ঃ মইনো কি কৰিম, যি কৰিব বাঘেই কৰিব।

■ ■ ■

যদু ঃ মানুহ কেতিয়া মধ্যবয়সীয়া হয়?
মধু ঃ যেতিয়া ওপৰৰ ফালে বাঢ়িব এৰি, পথালিকৈ বাঢ়িব ধৰে।

■ ■ ■

মালিক ঃ বাতৰি কাকতখন ক'ত?
লগুৱা ঃ কালিৰ পৰাই বিচাৰি আছো, কিন্তু পোৱা নাই।

কৌতুক

শিক্ষক ঃ অই যদু! তই "খাই পাত ফলা"ৰে বাক্য ৰচনা কৰচোন?
যদু ঃ ছাৰ, খাইপাত ফলা মানুহক ষ্টীলৰ বাঁহীত ভাত দিব লাগে।

■ ■ ■

প্ৰথম ব্যক্তি ঃ মোৰ ল'ৰাটোৱে ৬ বছৰ বয়সতে চাইকেলখন তলত চলাব পৰা হৈছে।
দ্বিতীয় ব্যক্তি ঃ মোৰ ল'ৰাটোৱে ৩/৪ বছৰ বয়সতে মটৰ চাইকেলত উঠিব পৰা হৈছে।
প্ৰথম ব্যক্তি ঃ ক'ত! তলত নে ওপৰত?

■ ■ ■

অচিনাকী ব্যক্তি ঃ (মানুহ ওজনৰ ওচৰলৈ গৈ) হেৰি আপোনাৰ নামটো কি ক'ব নেকি?
মহাদেৱ ঃ মোৰ নাম মহাদেৱ! হে মহাদেৱ আপোনাৰ কি লীলা। এই পৃথিৱীখনতে আপুনি নৰৰূপলৈ আছেহি। মোক আশীৰ্বাদ দি বাসনাবোৰ পূৰ্ণ কৰক প্ৰভু।

■ ■ ■

ল'ৰা ঃ মা, টকা এটা দিয়া!
মাক ঃ কিয়, কি কৰিবি?
ল'ৰা ঃ মা, আইচক্ৰীম খাম।
মাক ঃ নাখাবা ঠাণ্ডা লাগিব।
ল'ৰা ঃ কিয়, লেপৰ তলত খাম।

■ ■ ■

শিক্ষক ঃ কেমেৰাৰ ওপৰত তোমালোকে এখন ৰচনা লিখা।
ছাত্ৰ ঃ মই বেঞ্চত বহিয়েই লিখিম ছাৰ। কেমেৰাৰ ওপৰত উঠি লিখিলে কেমেৰা ভাঙি যাব পাৰে ছাৰ।

■ ■ ■

শিক্ষক ঃ যদুৱে কোট পিন্ধি আছে।
কোৱাচোন এইটো কোন কালৰ বাক্য?
ছাত্ৰ ঃ ছাৰ, এইটো শীত কালৰ বাক্য।

■ ■ ■

ছাত্ৰ ঃ যদু মহিলা ভোটাধিকাৰৰ বিপক্ষে এটা যুক্তি দেখুৱাচোন।
যদু ঃ ছাৰ, মহিলাসকল সাধাৰণতে সৌন্দৰ্য্যপ্ৰিয়। তেওঁলোকে ধুনীয়া লোককহে ভোট দিয়ে। গতিকে মহিলাসকলক ভোটাধিকাৰ দিয়া উচিত নহয়।

■ ■ ■

পুলিচ ঃ (দোকনীৰ প্ৰতি) **Hands up!**
দোকানী ঃ ইয়াত **Hands up** নাই, **Thums up** হে আছে।

শ্ৰীনন্দিতা শৰ্মা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক, প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

■ ■ ■

এদিন শিক্ষকে শ্ৰেণীত নিকুক সুধিলে
শিক্ষক ঃ নিকু ক'চোন বাৰু আমাৰ ইয়াৰ পৰা সূৰ্য্যটো আঁতৰ নে আমেৰিকাখন আঁতৰ।
নিকু ঃ আমেৰিকাখন আঁতৰ ছাৰ।
শিক্ষক ঃ কিয়?
নিকু ঃ কাৰণ সূৰ্য্যটো আমি সদায়ে দেখো। কিন্তু আমেৰিকাখন সদায়ে নেদেখো।

■ ■ ■

বিক্ৰেতা ঃ ছাতিটো আপুনি যদি যত্ন লয় কমেও ২৫ বছৰ যাব।
গ্ৰাহক ঃ তাৰ বাবে মই কি কৰিব লাগে।
বিক্ৰেতা ঃ ছাতিটো ৰ'দ আৰু বৰষুণৰ পৰা বচাই ৰাখিব লাগিব।

■ ■ ■

মানুহ এজনে ডাক্তৰৰ ওচৰলৈ গৈ ক'লে - মোৰ ল'ৰাটোৱে অনবৰতে দাঁতেৰে নখ কামুৰি থাকে।
ডাক্তৰ ঃ চিন্তা কৰিব নালাগে, মই তাৰ দাঁত আইকেইটা সৰাই দিম।

মিছ ধৰিত্ৰী শৰ্মা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

■ ■ ■

গ্ৰাহক ঃ **(দোকানীৰ প্ৰতি) দাদা বহী আছেনে?**
দোকানী ঃ **হয়, বহি আছো।**
গ্ৰাহক ঃ **নহয়, আপোনাৰ দোকানত বহী আছেনে?**
দোকানী ঃ **হয়, মই মোৰ দোকনতে বহি আছো।**

■ ■ ■

বাপেক ঃ **(পুতেকৰ প্ৰতি) কাম বন নাই, তই বহি বহি কেৱল খাবলৈহে জন্ম ল'লি।**
পুতেক ঃ **আজিৰ পৰা তেনেহ'লে থিয় হৈয়ে খাম।**

■ ■ ■

স্কুলত শিক্ষকে পাঠ পঢ়াই থকা অৱস্থাত ছাত্ৰ এজনে বেৰৰ ফাকেৰে নিগনি এটা গাতত সোমোৱা দৃশ্যটো চাই আছিল। ছাত্ৰজনৰ পাঠত মনোযোগ নিদিয়া দেখি ছাত্ৰজনক উদ্দেশ্য কৰি।
শিক্ষক ঃ এই গৰু সোমালেনে নাই?
ছাত্ৰ ঃ সোমাও সোমাও হৈছে ছাৰ।
শিক্ষক ঃ কিমান বাকী আছে?
ছাত্ৰ ঃ নেজডাল বাকী আছে ছাৰ।
শিক্ষক ঃ (খঙেৰে) কিহৰ নেজ?
ছাত্ৰ ঃ নিগনিৰ ছাৰ।

■ ■ ■

কুইজ

১। বৰ্তমান সময়ত অপৰাধক চিনাক্ত কৰিবৰ কাৰণে ব্যৱহাৰ কৰা এবিধ যন্ত্ৰ হ'ল 'লাই ডিটেক্টৰ'। কিন্তু ইয়াৰ প্ৰকৃত নামটো আপুনি জানেনে?

● পলিগ্ৰাফ্ [Polygraph]

২। বৰফ খালে যদি গৰণ লাগে আৰু গৰম গাখীৰ খালে যদি ঠাণ্ডা লাগে তেন্তে ই আচৰিত হ'বৰ কথা নহয়নে? কিন্তু এবিধ ৰোগ আছে যাৰ ফলত মানুহৰ এনে অৱস্থা হ'ব পাৰে। কি বাৰ ৰোগ বিধৰ নাম?

● চিগুৱেটেৰা [Ciguatera]

৩। গল্প-উপন্যাস পঢ়ি আমি সকলোৱে নিশ্চয় ভাল পাওঁ। কিন্তু আপুনি ক'ব পাৰিবনে, 'টাইপ ৰাইটাৰ'ত লিখা প্ৰথম উপন্যাসখন কি?

● টম ছায়াৰ।

৪। বিশ্বকাপ হকী আৰু বিশ্বকাপ ক্ৰিকেট খেলা একমাত্ৰ খেলৱৈজন কোন বাৰু?

● জণ্টি ৰোডছ।

৫। পূবৰ স্কটলেণ্ড বুলি খ্যাত মেঘালয়ৰ ৰাজধানী শ্বিলং। মনোমোহা চহৰখনৰ শ্বিলং নামটো এগৰাকী দেৱীৰ নামৰ পৰা সৃষ্টি হৈছে। দেৱী গৰাকীৰ নামটো কি বাৰু?

● জোৱান কেথলিন ৰাউলিং

৬। "সমুদ্ৰৰ বোৱাৰী" বুলি ক'লে কোনখন দেশক জনা যায় বাৰু?

● ভেনিচ চহৰক।

সংগ্ৰহ - শ্ৰীমুন কুমাৰ দাস
(স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ) (উদ্ভিদ বিজ্ঞান)

মহৎ লোকৰ অমৃতবাণী

১. আত্মজ্ঞ জ্ঞানী লোকে কেতয়াও মৃত্যুত শোক ৰকৰে কাৰণ আত্মাৰ মৃত্যু নাই। — শ্ৰীমদ্ভগৱত গীতা

২. আপুনি এজন মানুহক নান প্ৰকাৰে আঘাত দিব পাৰে। তেওঁক হত্যা কৰাটো হ'ল আটাইতকৈ সৰু আঘাত

— হেনৰি জেইমাছ

৩. এজন মানুহক ধ্বংস কৰিব পাৰি, কিন্তু তেওঁক কেতিয়াও পৰাস্ত কৰিব নোৱাৰি। — আৰ্নেষ্ট হেসিংৱে

মিচ্ ৰশ্মি ৰেখা দাস
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা শাখা)

স্মৰণীয় কথা

১। বেলেগৰ কথাত কাণ দিবা কিন্তু ইন্তৰ উজাৰী তোমাৰ কথা কাকো নক'বা। কাৰণ সেইজন কেতিয়াবা তোমাৰ শত্ৰু হ'লে তোমাৰ গোপন কথা পৃথিৱীয়ে জানিব।

— তুলসী দাস

২। দুঃখ কাৰো প্ৰগতিৰ নহয়, ইচ্ছা কৰিলেই তাক খেদি দিব পৰা যায়। — শ্ৰী শ্ৰী ঠাকুৰ

৩। কেন্দ্ৰত ২০ জন মানুহ বহিয়েই প্ৰকৃত গণতন্ত্ৰৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰিব নোৱাৰে। প্ৰতিখন গাঁৱত কাম কৰিলেহে গণতন্ত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা হ'ব। — মহাত্মা গান্ধী

৪। সত্য সবাতোকৈ মহান কিন্তু তাতোকৈ মহান হ'ল সত্যানুসন্ধানী জীৱন। যি সপ্ত, তেওঁ সদায় সত্যবাদী। কাৰণ তেওঁ যি দেখে হুবহু তাকে কয়। — গুৰু নানক

৫। পুথিগত আৰু মুখস্থ কৰা বিদ্যাতকৈ হাতে-কামে কৰি অভিজ্ঞতাৰ দ্বাৰা অৰ্জ্জন কৰা শিক্ষা বেছি ফলপ্ৰসু আৰু দীৰ্ঘস্থায়ী হয়। — জ্যাঁ জেকচ ৰুচো

৬। আশাক এনে শিক্ষা লাগে যাৰ দ্বাৰা মানসিক বল বৃদ্ধি হয়। যাৰ দ্বাৰা সৎ চৰিত্ৰ গঠন হয় যাৰ দ্বাৰা বুদ্ধি মতা প্ৰসাৰিত হ'ব আৰু যাৰ সহায়ত আমি নিজৰ ভৰিত ঠিয় দি আত্মনিৰ্ভৰশীল হ'ব পাৰো। — স্বামী বিবেকান্দ

৭। শিক্ষক সকল জীৱন দাতা পিতৃ-মাতৃতকৈয়ো বেছি শ্ৰদ্ধাৰ পাত্ৰ কাৰণ পিতৃ-মাতৃয়ে সন্তান জন্মহে দিয়ে। জীৱন যাত্ৰাৰ প্ৰণালী শিক্ষকেহে নিৰূপন কৰে। — এৰিষ্টটল

৮। মানুহৰ জ্ঞান তিন ঠাইৰ পৰা উৎপত্তি হয় - (১) অন্তভূতি সূচক ইন্দ্ৰিয়সমূহৰ পৰা, (২) উপদেশ বা পৰামৰ্শৰ পৰা, (৩) চিন্তা শক্তিৰ পৰা। — প্লেটো

স্মৰণীয় কথা

১. প্ৰথমে নিজক জানি লোৱা, তাৰ পাচত আনক বুজিবা।

— চক্ৰেটিছ

২. সাধু লোকে সজ কথা কয়, কিন্তু সজ ক'লেই সাধু বুলিব নোৱাৰি।

— কনফুচিয়াচ

সংগ্ৰাহক - শ্ৰীনন্দিতা শৰ্মা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

ভ্রমণ

সোণালী ত্ৰিভূজৰ ডুখৰীয়া স্মৃতি

● ভাস্কৰ জ্যোতি হাজৰিকা
স্নাতক ৩ য় বৰ্ষ (কলা) (পৰ্যটন আৰু পৰিবহন বিভাগ)

অসমৰ বাহিৰত ভ্ৰমণৰ অদম্য হেঁপাহ এটা সৰুৰে পৰা পুহি ৰাখিছিলো। সেই আশা পূৰণ কৰিবলৈ সুযোগ পাইছিলো ২০০৩ বৰ্ষৰ ১২ অক্টোবৰ তাৰিখে আগ্ৰা-দিল্লী-জয়পুৰলৈ বুলি Tourism and Travel Management Department ৰ ফালৰ পৰা। ১২ অক্টোবৰ শনিবাৰে পুৱা ৭ মান বজাত কলেজ গেটৰ সন্মুখত গোট খালো, চল্লিছজনীয়া দলটোৰ নেতৃত্বত আছিল ক্ৰমে অশ্বিনী গোহাঁই আৰু সীমান্ত ডেকা ছাৰ। কলেজৰ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে গোঁহাই ছাৰে মোক ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ বিশেষ দায়িত্ব অৰ্পন কৰিলে। সেইমতে মই তালিকা অনুসৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক হিচাপ কৰি '৭০৯'ৰ চালকক গুৱাহাটী ৰেলৰে ষ্টেচন অভিমুখে যাত্ৰা কৰিবলৈ নিৰ্দ্দেশ দিলো। এইয়ে আছিল আমাৰ ভ্ৰমণৰ প্ৰথম যাত্ৰা। ৮ বাজি ৪৫ মিনিট মানত আমি ৰেলৰে ষ্টেচনত উপস্থিত হওঁ। ৰাতিপুৱা ৯ বজাত "জোধপুৰ বিকানৰ এক্সপ্ৰেছত" আমি আগ্ৰা অভিমুখে যাত্ৰা আৰম্ভ কৰোঁ। দীঘলকৈ উকি মাৰি ৰেলখন আগবাঢ়িল।

চল্লিছজনীয়া দলটোত আছিল তিনিটা Departmentৰ ক্ৰমে- পৰ্যটন আৰু পৰিবহন বিভাগ, বুৰঞ্জী বিভাগ আৰু অৰ্থনৈতিক বিভাগ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী। বায়ু ফালি ৰেলৰ গতি তীব্ৰ হোৱাৰ লগে লগে জুনিয়ৰ চিনিয়ৰ সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনৰ দুৱাৰবোৰ খুলি আনন্দত আপোন পাহৰা হোৱা কথাটো সঁচাকৈয়ে আচৰিত। বিশেষকৈ আমাৰ শ্ৰদ্ধাৰ ছাৰ বাইদেউ সকলেও আমাৰ লগত মিলি পৰিছিল। আৰু আমি হাঁহি ৰং ধেমালীৰ মাজেৰে আগবাঢ়িবলৈ ধৰিলো। মই মনতে উপলব্ধি কৰিব পাৰিলো যে ৰেল যাত্ৰাৰ অভিজ্ঞতা বিশেষকৈ দলীয় অভিজ্ঞতা সঁচাকৈয়ে মনোমোহা আৰু আনন্দদায়ক।

জন্মভূমি আই অসমীৰ সীমা অতিক্ৰম কৰি গৈ পিছদিনা পুৱা আমি বিহাৰত প্ৰৱেশ কৰিলো, চাৰে আমাক এটা সুন্দৰ দৃশ্য দেখুৱাৰ কথা ক'লে, আমি আটায়ে অতি আগ্ৰহৰে সেই দৃশ্য দৰ্শনৰ হেতু ৰেলৰ দুৱাৰ, খিৰিকিৰ ওচৰত থিয় হৈ দেখিবলৈ পালোঁ আচলতে তেওঁলোকে শাৰী পাতি প্ৰাতঃ কাৰ্য্য সমাপন কৰা দৃশ্য। ৰং ধেমালীৰ মাজেৰে কোনো অসুবিধাৰ সন্মুখীন নোহোৱাকৈ আমি ১৩ তাৰিখে সন্ধিয়া ৮ বাজি ৩০ মিনিটত আগ্ৰা ৰেলৰে ষ্টেচনত উপস্থিত হওঁ। তাৰ পৰা আমি গাড়ী ভাড়া কৰি বিলাসী হোটেল Bengal Lodge পালোগৈ। সকলোৰে ভাগৰ লাগিছিল, গতিকে নিশাৰ আহাৰ গ্ৰহণ কৰিয়েই দিনটোৰ ভ্ৰমণৰ অৱসাদ দূৰ কৰাৰ উদ্দেশ্যে সকলোৱে ঢলি পৰিছিল নিজৰ নিজৰ কক্ষত। বুকুত সপোন বান্ধি পিছদিনা ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ পৃথিৱীৰ অন্যতম আচৰিত বস্তু 'তাজমহল' চোৱাৰ মানসেৰে।

পিছদিনা পুৱা ৯মান বজাত আমি বাছেৰে 'তাজমহল'লৈ বুলি যাত্ৰা কৰিলো। তাজমহলৰ মুখ্য দুৱাৰত বহুতো নিৰক্ষীনৰ মাজেৰে আমাক ভিতৰলৈ যাবলৈ অনুমতি দিলে। আমি উত্ৰাৱল হৈ আছিলো তাজমহল কেতিয়া আমাৰ চকুত পৰে, অৱশেষত ছাহজাহানৰ মমতাজৰ প্ৰতি থকা উৎকৃষ্ট প্ৰেমৰ নিদৰ্শন, তাজমহল আমাৰ নয়নৰ সন্মুখত, মই থৰ লাগি চাই ৰলো, সঁচাকৈয়ে তাজমহলৰ সেই মনোৰম দৃশ্যৰাজিয়ে মোক বাৰুকৈয়ে আপ্লুত কৰিছিল। ইয়াৰ পিছত আমি সকলোৱে হাতে হাতে কঢ়িয়াই নিয়া কেমেৰাৰে ফটো তোলাৰ পৰ্ব। তাজমহলৰ চাৰিটা কোণত থকা ওখ ওখ স্তম্ভ কেইটা চাই সঁচাকৈয়ে আচৰিত হৈছিলো, কেউফালেদি একে আকৃতিৰ দেখিবলৈ পোৱা তাজমহলৰ কাৰিকৰী দিশ সঁচাকৈয়ে প্ৰশংসনীয়, মুখেৰে ক'ব নোৱাৰাকৈ ওলাই আহিছিল 'বাঃ কি আচৰিত।' তাজমহলটো হেনো সম্পূৰ্ণকৈ তৈয়াৰ কৰোঁতে প্ৰায় ২০ হেজাৰ মানুহ আৰু ২২ বছৰ লাগিছিল। ৰিংকু, ভবেশ, কৰবী হেমন্ত আমি সকলোৱে নিজ নিজ ভাৱত বিভোৰ হৈ তাজমহললৈ চাই ৰলো আৰু এই দৃশ্যবোৰ চাই আমাৰ মনটো উৰা মাৰিছিল অতীতলৈ, বিদেশী পৰ্য্যটকৰ ভিৰ, মনতে গৰ্ব্ব অনুভৱ কৰিলো ভাৰতৰ দৰে মহান দেশৰ বাসিন্দা হ'বলৈ পাই। এনেতে "ঐ তহঁতে ইয়াতে থাকিবিনে যাবি, বল বল" গোহাঞি চাৰৰ মাত ভাহি আহিল, আমি সকলোৱে সাৰ পোৱাদি পালো, আৰু অনিচ্ছা সত্বেও তাজমহলৰ পৰা উভতিলো। তাৰ পিছত আমি চাহ খাবলৈ বুলি এখন ৰেষ্টুৰেণ্টত উপস্থিত হলো। তাৰ পিছত আমি ৰাওনা হলো আগ্ৰাৰ অন্যতম পৰ্যটন আকৰ্ষণ স্থান AGRA FORTলৈ বুলি, ১৫৬৫ খৃষ্টাব্দৰ এই দুৰ্গবোৰ

সঁচাকৈয়ে আচৰিত। ইয়াৰ প্ৰৱেশৰ মূখ্য দ্বাৰ ইমানে ডাঙৰ যে ইয়াক খোলাৰ বাবে বহুতো মানুহৰ প্ৰয়োজন হয়। Agra fort (আগ্ৰা কিল্লা) ৰ ভিতৰৰ দৃশ্য ৰাজি অতিশয় মনোমুগ্ধ।

আগ্ৰা কিল্লা চোৱাৰ পিছত আমাৰ কাৰণে অপেক্ষা কৰি থকা বাছখনত ততালিকে উঠিলো। বাছখন আগবাঢ়িল "ফটেহপুৰ চিকৰিলৈ' বুলি। "ফটেহপুৰ চিক্ৰি" দৰ্শনৰ বাবে আধা ঘণ্টা সময় দিয়া হৈছিল; আমি আগবাঢ়িলোঁ প্ৰতাপী ৰজা 'আকবৰৰ' বাৰবছৰ ৰাজধানী হিচাপে স্বীকৃতি পোৱা ফটেহ পুৰলৈ। Salim Chesti নামৰ সাধুজনৰ 'বিশ্যদ বানী সফল হোৱাৰ বাবে Akbar ৰে তেওঁ বাস কৰা ঠাইখিনি ৰাজধানী হিচাপে স্বীকৃতি দিলে। Fatehpur Sikri ত হেনু একান্ত মনে ভক্তি ভাৱে সূতা বান্ধি ফুল চটিয়ালে মনোকামনা পূৰ্ণ হয়, এই কথা গম পাই সকলোৱে হাত মুখ ধুই নিজৰ মনোকামনালৈ সুতা বান্ধি ফুল চটিয়াবলৈ ধৰিলে, বিশেষকৈ ছোৱালীবোৰে। তাৰ পাছত আমি বাছত উঠি আমাৰ 'পেকেজ টুৰ' অনুসৰি ৰাজস্থান অভিমুখে যাত্ৰা কৰিলো। কাৰো মূখত মাত নাই, হয়তো ভাগৰ লাগিছে আৰু পেটেও আমনি কৰিছে, এসময়ত বাছখন আহি এখন ধাবাৰ সন্মুখত ৰৈ গ'ল। তাতে সকলোকে ভাতৰ ব্যৱস্থা কৰি দিয়া হ'ল। ইয়াৰ পিছত বাছত উঠিলো; বাছখন তীব্ৰ বেগেৰে সুৰ-সুৰীয়া পথেৰে আগবাঢ়িল। ৰাজস্থানৰ ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ স্থানবোৰ দৰ্শনাৰ্থে দৰ্শনলোভী নয়নযোৰ মুদ খাই চিন্তাৰ বিভোৰ হৈ আছিলো। হঠাৎ চিনাকি বিহুগীতৰ মাত শুনিবলৈ পালো, পিছলৈ ঘূৰি চাই দেখো মোৰ বন্ধু 'সুৰজিৎ' খিৰ্কীৰ ওচৰত বহি গীত গাই আছে, মই পিছলৈ গৈ তেওঁৰ লগত সহযোগ কৰি সকলোকে গাবলৈ কলো, 'ঐ জান ঐ আকাশখন ধুনীয়া', 'পাহাৰ বগাই বগাই চেনীমাই' আদি গাই থাকোঁতে, আগফালৰ পৰা এটা গম্ভীৰ স্বৰ কাণত পৰে- 'কিন্তু ....' আমি সকলোৱে থমকি ৰৈ চাওঁ। গোহাঁই চাৰে গীত গাই আমাৰ ফালে আহিছে কিন্তু .... 'চালে তোমাৰ চকুলৈ' মৰম আনন্দৰে চাৰৰ লগত সহযোগ কৰি গাবলৈ ধৰিলো। সঁচাকৈয়ে চাৰহঁতে আমাৰ লগত এনেদৰে মিলি গৈছিল যে তেওঁলোক আমাৰ একেটা পৰিয়ালৰ সদস্য নাইবা আমাৰ হিতাকাংক্ষী বন্ধু-বান্ধৱীহে। এনেতে আমাৰ বাছখন ৰাজস্থানৰ এখন ধাবাৰ সন্মূখত ৰখালে ৰাতিৰ আহাৰৰ বাবে, সকলোতে ভাত খাবলৈ কোৱা হ'ল। এটা সময়ত গাড়ীৰ হৰ্ণ প-প-প কৈ বাজি উঠিল, সকলোৱে গৈ গাড়ীত উঠিল গৈ, অৱশেষত গাড়ী হোটেল, Jaisingle Palace ৰ সন্মুখত থিয় হ'লগৈ তেতিয়া ঘড়ীয়ে প্ৰায় ২ মান বজাৰ সংকেত দিছে। আমি তাত ৰাতিটো কটায় পুৱা ন মান বজাত ওলালো Pink City নামেৰে খ্যাত 'জয়পুৰ' চোৱাৰ মানসেৰে। আমি প্ৰথমতে যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলো জয়পুৰৰ ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ ঠাই City Place লৈ- যিটো নিৰ্মাণ কৰিছিল "মহাৰাজা ছেৱাই জয় সিংহই। অতি সুন্দৰকৈ ওখ ওখ দেৱালৰ দ্বাৰা সৰ্জ্জিত সম্পূৰ্ণ মহলটো। City Place ৰ ভিতৰত সুন্দৰ ভাৱে ৰাখিছে সংগ্ৰাহলয়ও, ৰাজস্থানী সাজ-পোছাক, গহনা আৰু হিন্দু ৰজা সকলৰ মাৰণাস্ত্ৰ, বাৰুদ, তৰুৱাল ইত্যাদি। সংগ্ৰাহালয়ৰ পৰা ওলাই আহি আমি বাহিৰত চিনেমা শ্বুটিং কৰা ঠাইৰ দৃশ্যৰাজি উপভোগ কৰি আছিলো, হঠাৎ সীমান্ত চাৰৰ হাতত থকা কেমেৰাই তিৰবিৰাই উঠিল, আমি সকলোৱে ফটো উঠাত ব্যস্ত হৈ পৰিলো। অৱশ্যে কেমেৰা নিয়াৰ বাবত গেটত পঞ্চাচ টকা দিব লগা হৈছিল। ইয়াৰ পিছত আমি আগবাঢ়িলো Avur Place লৈ, অতি ওখ ঠাইত অৱস্থিত এই Avur Place বৰ্তমান এই প্ৰসাদটো 'অম্বা মাতা'ৰ মন্দিৰ, অতি ওখ ঠাইত অৱস্থিত হোৱাৰ কাৰণে মন্দিৰ দৰ্শনৰ সোভাগ্য আমাৰ নহ'ল।

ঘূৰি অহাৰ পথত আমি দেখিবলৈ পাইছিলো 'জাল মহল' পানীৰ মাজত থকা এই মহলটো ৰজা-মহাৰজা সকলে 'জিৰণি মহল' হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিছিল। উপযুক্ত সংৰক্ষণৰ অভাৱত মহলটো জৰাজীৰ্ণ অৱস্থাত পৰি থকা দেখা গৈছিল। গাড়ীৰ সংকেত ধ্বনি কাণত পৰাৰ লগে লগে আমি আহি গাড়ীত উঠিলো। 'জয়পুৰৰ পৰা দিল্লী অভিমূখী ৰেলৰ সময় আছিল নিশা ১০ বাজি ৩০মিনিটত। আমাৰ হাতত প্ৰায় ৫ ঘণ্টা মান সময় আছিল। আমাৰ গাইডজনে আমাক এটা প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ালে যে ভাৰতৰ ভিতৰত আটাইতকৈ ডাঙৰ চিনেমা হল Rajmandir চোৱা লগতে এখন চিনেমা উপভোগ কৰা। আমি সকলোৱে সন্মতি দিলো আৰু Rajmandir অভিমূখে আমাৰ বাছখন আগবাঢ়িল Rajmandir আহি পোৱাত আমি সকলোৱে বাছৰ পৰা নামি হলটোৰ ফালে আগবাঢ়িলো। গাইডজনে গৈ চিনেমাৰ টিকট ললে, গেটত থকা চিকিউৰিটি গাৰ্ড জনে নিৰীক্ষণ কৰি আমাক ভিতৰলৈ যাবলৈ দিলে। ভিতৰ সোমাই দেখিলো চাৰিওফালে অতি সুন্দৰকৈ সজাই থোৱা বিজুলী বাতিৰ চিক্‌মিকনি, কাছৰে তৈয়াৰী শামুকৰ আকৃতিৰ বিজুলী বাতি সজাই থোৱা আছে। এই দৃশ্যৰাজিয়ে মোক অতিশয় আপ্লুত কৰিছিল। চিনেমা হলৰ পৰা ওলাই আহি আমি ৰাতিৰ আহাৰ গ্ৰহণৰ পিছত ৰেলৰে ষ্টেচনৰ ফালে আগবাঢ়িলো। জয়পুৰৰ পৰা দিল্লী অভিমূখে যাবলগীয়া ৰেলখনৰ অপেক্ষাত বাট চাই ৰলো।

যোল্ল অক্টোবৰ, পিছদিনা পুৱা ৫ বজাত আমি পুৰণা দিল্লী ৰেলৰে ষ্টেচনত উপস্থিত হলো। তাৰ পৰা বিলাসী হোটেল 'মহাৰজা কণ্টিনেনটেল লৈ যোৱা হ'ল, তাত এক দিন-ৰাতি থকা হ'ববুলি সকলোকে কোৱা হ'ল। হোটেলত গৈ সকলোৱে গা-পা ধুই সাচি থোৱা ধন খিনি খৰচৰ মানসৰে দিল্লীৰ বিভিন্ন বজাৰত ওলাল। যিহেতু দলটোত বহু সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰী থকাৰ বাবে

এ্কেলগে বজাৰ কৰাত অসুবিধা হ'ব পাৰে, গতিকে চাৰে আমাক ভাগ কৰি দিলে ছোৱালীখিনি যাব চাৰহঁতৰ দায়িত্বত, আৰু ল'ৰাখিনি যাব মোৰ আৰু মোৰ বন্ধু সুৰজিৎৰ দায়িত্বত। সকলোৱে হেঁপাহ পলুৱাই বজাৰ কৰিলে, সৰুজনি মাৰ্কেট, দিল্লী হাট, আৰু এখন আণ্ডাৰ গ্ৰাউণ্ড মাৰ্কেট পালিকা বজাৰ। বজাৰ কৰি থাকোঁতে সময় ৰাতি প্ৰায় ৮মান বাজিলগৈ, সকলোকে মাতি আনি অটো কেইখনমান ভাড়া কৰিলো। আমাৰ অটোকেইখন আগবাঢ়িল দিল্লী চহৰৰ ওখ ওখ বিল্ডিংবোৰৰ মাজেৰে। ঘুৰি যোৱাৰ পথত আমি দেখিবলৈ পালো, ইণ্ডিয়া গেট, সংসদ ভৱন, লালকিল্লা আৰু ৰাষ্ট্ৰপতি ভৱন আমাৰ গাড়ীখন গৈ আমি থকা হোটেলৰ সন্মুখত থমকি ৰ'লগৈ। আমি সকলোৱে নিজৰ নিজৰ কোঠাত জিৰণি ললোঁগৈ।

তাৰ পিছত ৰাতিৰ আহাৰ সকলোৱে একলগে কৰিলো। যিহেতু দিল্লীৰ বিলাসী হোটেলত শেষ নিশা মোৰ অলপ ফুৰ্তি কৰিবৰ মন গৈছিল, সকলোকে ফোন কৰি মোৰ কোঠালৈ মাতি আনিলো আৰু সকলোৱে সহযোগত আৰম্ভ কৰিলো অন্তাক্ষৰী, বিহু, খেল আদি চাৰ সকলেও আমাৰ লগত সহযোগ কৰিলে। নিশাও বহুত হ'ল, ঘড়ীয়ে প্ৰায় ২ মান বজাৰ সংকেত দিলে, ভাগৰত আমি সকলোৱে নিদ্ৰা দেৱীৰ কোলাত শুই পৰিলো।

পিছদিনা ১৭তাৰিখ, আমি স্বদেশলৈ ঘুৰি যোৱাৰ ৰেলৰ সময়সীমা আছিল নিশা ন মান বজাত। পুৱা দহ বজাত সকলোৱে নিজৰ নিজৰ ঘৰলৈ যোৱাৰ আনন্দতে বেডিং তৈয়াৰ কৰি গাড়ীত উঠিলগৈ। 'বাহাই হাউচ'কে ধৰি আৰু বহুতো বস্তু চোৱাৰ কথা আছিল যদিও অৰ্থ সংক্ৰান্তত গাইডজনৰ লগত কিছু মতানক্য ঘটাৰ বাবে কিছু সপোন বাস্তৱত পৰিণত নহ'লগৈ আৰু Birla Temple তে গোটেই দিনটো কটাব লগা হ'ল। সন্ধ্যা ৮ বজাত আমি দিল্লী ৰেলৰে ষ্টেচন পালো। এসময়ত ৰেলখন আহি ৬ নম্বৰ প্লেটফৰ্মত থিয় হ'লহি; আমি ততাতৈয়াকৈ ৰেলত উঠিলো।

১৯ তাৰিখ দিনৰ ২ মান বজাত আমি আহি গুৱাহাটী ষ্টেচন পালো। ঘৰলৈ যোৱাৰ আনন্দত সকলোৱে আত্ম বিভোৰ হৈ আছিল যদিও বিদায় পৰত সকলোৰে মনটো বেদনাই ভৰি পৰিছিল। মনতে এনেকুৱা অনুভৱ কৰিলো যেন একেটা পৰিয়ালৰ সদস্য আজি ভাগ ভাগ হৈ গৈছে। সকলোৱে পৰস্পৰে বিদায় মাগি ঘৰমুৱা হ'ল। সেইদিনা বিশেষ কাৰণত মই চাৰৰ লগত গুৱাহাটীতে থাকিব লগা হৈছিল। ভাগৰত ৰাতি চাৰৰ বিছনাত ঢলি পৰিলো। মনটো উৰা মাৰিলে সেই কেইদিনৰ মিঠা স্মৃতিবোৰলৈ, নিজকে প্ৰশ্ন কৰিলো 'এনেকুৱা মিঠা স্মৃতিৰ সোৱাদ আকৌ কেতিয়াবা পামনে?' ●

যিজন শ্ৰদ্ধাবান, গুৰু শুশ্ৰূষাত একনিষ্ঠ সাধক, তৎপৰ আৰু জিতেন্দ্ৰীয় তেওঁৰেই জ্ঞান লাভ কৰে; আত্মজ্ঞান লাভ কৰি অতি শীঘ্ৰে পৰম শান্তি লাভ কৰে।

— ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণ

■ ■ ■

আমি যেনেকৈ সাহসেৰে জীৱনৰ সন্মুখীন হৈছো, সেইদৰে সাহসেৰে মৃত্যুৰো সন্মুখীন হ'মহঁক। মৃত্যুৰ পৰা হাত সৰা টান নহয়, কিন্তু অপৰাধৰ পৰা পলাই সৰা টান। কাৰণ অপৰাধ মৃত্যুতকৈ বহুত বেগী আৰু ই বেছি বেগেৰে আহি আমাৰ মাজত সোমায় পৰে।

— চক্ৰেটিচ

■ ■ ■

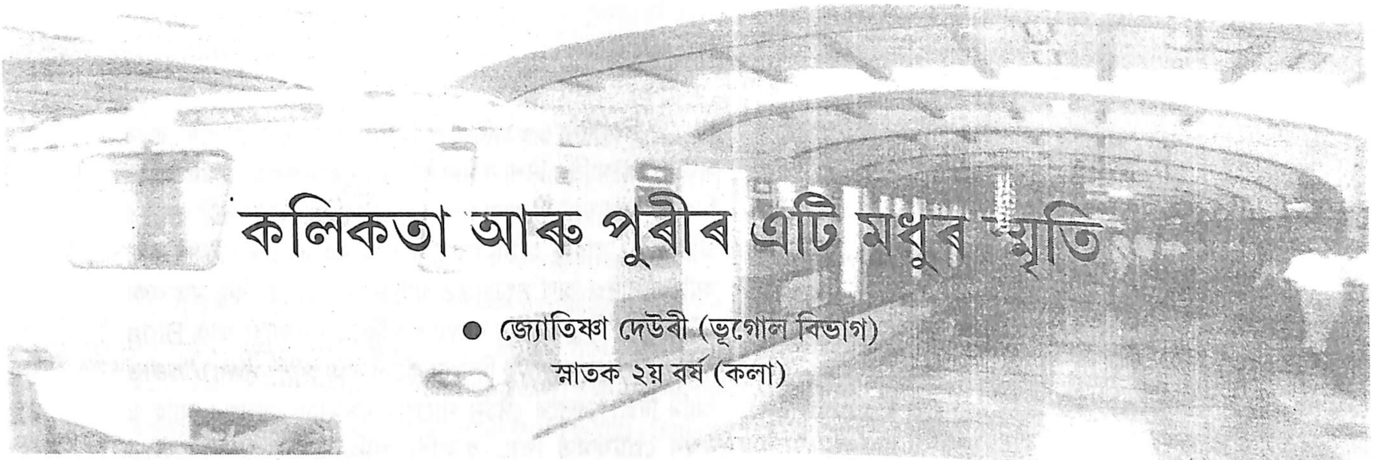

কলিকতা আৰু পুৰীৰ এটি মধুৰ স্মৃতি

● জ্যোতিষ্মা দেউৰী (ভূগোল বিভাগ)
স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা)

ভ্ৰমণৰ আনন্দ উপভোগ কৰিবলৈ প্ৰত্যেকৰে মনত এক ঐকান্তিক হেঁপাহ থাকে। এনেকুৱা দূৰ ভ্ৰমণৰ জৰিয়তে বিভিন্ন ঠাইৰ, দিশ আৰু পৰিবেশৰ জ্ঞান-অভিজ্ঞতাৰ উপলব্ধিৰ আমেজ পোৱা যায়। ভ্ৰমণৰ এনে অদম্য হেঁপাহ এটা ময়ো সৰুৰে পৰা মনতে পুহি ৰাখিছিলোঁ। এনেতে ২০০২ চনৰ শৰৎ ঋতুৰ এটি শুভ মুহূৰ্তত এটা দলগত ভ্ৰমণেৰে মনৰ এই আশা পূৰণ কৰাৰ সুযোগ পাওঁ। জীৱনত প্ৰথমবাৰ ভ্ৰমণৰ এনে মধুৰ অভিজ্ঞতা মোৰ মনত চিৰদিন সজীৱ হৈ থাকিব।

২০০২ চনৰ ১৮ অক্টোবৰৰ পুৱা ৫-৩০ বজাত। কলিকতা আৰু পুৰীৰ 'এছকাচনৰ' উদ্দেশ্য আগত ৰাখি ২১ জনীয়া দলটোৱে নিজৰ নিজৰ টালি-টোপোলা লৈ ট্ৰেনচ্‌পোৰ্ট অফিচৰ সন্মুখত গোট খাওঁ। দলৰ নেতৃত্বত থকা ছাৰ হ'ল ক্ৰমে ধ্ৰুৱজ্যোতি চহৰীয়া আৰু ৰুদ্ৰ দাস চাৰ। অৱশ্যে দাস চাৰে একেলগে গুৱাহাটী অভিমুখে আমাৰ লগত আৰু পিছত ৰেল ষ্টেচন মালিগাঁৱত চহৰীয়া চাৰে লগ দিয়াৰ সিদ্ধান্ত। এনেদৰে গুৱহাটী ৰেল ষ্টেচন অভিমুখে যাত্ৰা কৰিব ওলোৱাৰ ঠিক আগমুহূৰ্তত আমাৰ ভূগোল বিভাগৰ শিক্ষক শ্ৰীযুত খগেন শৰ্মা চাৰে আমাৰ যাত্ৰাত শুভ কামনা জনাবলৈ অহাত মনতে চাৰৰ প্ৰতি বহুত কৃতজ্ঞ মানিলোঁ আৰু ক্ষণিকতে আগন্তুক ভ্ৰমণৰ উৎসাহো দুগুণে চৰিল। চাৰৰ পৰা এনেতে বিদায় লৈ '৭০৯' গাড়ীৰে গুৱাহাটীৰ মালিগাঁৱলৈ বুলি যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলোঁ। পুৱা ৭ বজাত আমি ৰেল ষ্টেচনত উপস্থিত হওঁ আৰু ইতিমধ্যে আমাৰ নেতৃত্বত থকা চহৰীয়া চাৰো আহি আমাৰ লগত যোগ দিলে। সৰ্বমুঠ ২৩ জনীয়া দলটোৱে পুৱা ৭-৩০ বজাত কামৰূপ এক্সপ্ৰেছেৰে কলিকতালৈ ৰাওনা হলোঁ। ৰেলৰ দীঘল উকী মাৰি আগবঢ়াৰ ইঙ্গিতে যেন আমাৰ প্ৰত্যেকৰে মনত ভ্ৰমণৰ খোৰাক যোগাই গ'ল আৰু লগে লগে সকলোৰে মুখত হাঁহিৰ ঢৌ খেলি গ'ল। শুভাকাংক্ষী চাৰহঁতেও আমাৰ লগত বন্ধুৰ দৰে মিলি গৈছিল। সেয়ে নানা ধেমালিৰ মাজেৰে আমাৰ যাত্ৰাৰ সময় কণো আনন্দময় হৈ পৰিছিল। তাৰোপৰি গুৱাহাটীৰ পৰা কলিকতালৈ যোৱাৰ বাটত অসমী আইৰ বুকুত স্থিতি লোৱা চিৰ যৌৱনা প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্যৰ মাধুৰ্য্য সুধাপান কৰি মনতে আই মাতৃৰ গুণ দোহাৰিলোঁ।

কোনো অসুবিধা নোহোৱাকৈ আমি ১৯ তাৰিখ পুৱা ৮-৩০ বজাত হাওৰা ষ্টেচনত উপস্থিত হলোঁগৈ। আমি আটায়ে নিজৰ নিজৰ টালি-টোপোলাবোৰ লৈ 'নট'ৰাজ হোটেল'ৰ (Hotal Nataraj) অভিমুখে খোজ ললোঁ। নিজৰ নিজৰ ৰুমবোৰ ঠিক কৰি ১০ বজাত ওচৰতে থকা 'আদিত্য হোটেল' (Hotal Aditya)ত দুপৰীয়াৰ আহাৰ খাই কিছুসময় জিৰণি ললোঁ। এনেতে হোটেলৰ পৰা চাৰিওফালে চাই দেখিলোঁ যে ভাৰতৰ ভিতৰতে বৃহৎ অথচ মনোমোহা হাওৰা ব্ৰীজখন হুগলী নদীৰ ওপৰত কি সুন্দৰকৈ ওলমি আছে; যাৰ আচৰ্য যেন কৈ শেষ কৰিব নোৱাৰি। প্ৰায় ১ মান বজাত আমি কলিকতা চোৱাৰ উদ্দেশ্যেৰে উলায় গৈ জনসমুদ্ৰৰ মাজত সোমাই পৰিলোঁ। কিছুদুৰ ট্ৰাম গাড়ীৰে আগুৱাই গৈ বিখ্যাত 'প্ৰেচিডেঞ্চী কলেজ'ৰ সন্মুখত হৈ কিতাপৰ বজাৰত সোমাই প্ৰয়োজনীয় দুই এখন কিতাপ লৈ পুনৰ নিউ মাৰ্কেটলৈ ৰাওনা হলোঁ। বজাৰৰ পৰা প্ৰয়োজনীয় কিছু বস্তু লৈ ৫ বজাত ভাৰতৰ ভিতৰতে একমাত্ৰ কলিকতাত থকা 'মেট্ৰ'ট্ৰেইন'ৰ আমোদভৰা যাত্ৰাৰ অনুভৱ উপভোগ কৰিবলৈ আহোঁ। সঁচাকৈয়ে আচৰিত লাগে মাটিৰ তলত ৰেলৰ কাৰিকৰী ব্যৱস্থাটো দেখি; য'ত দ্ৰুতগামী ৰেলখনৰ ইঞ্জিনৰ পৰা দুৱাৰ বন্ধ আৰু খোলালৈকে গোটেই ব্যৱস্থাটো কেৱল ইলেকট্ৰিচিটিৰ দ্বাৰা চলে। এই ব্যৱস্থাত ৰেলখন ৰোৱাৰ লগে লগে দুৱাৰ খোল খায় আৰু ১২ছেকেণ্ডৰ ভিতৰত পুনৰ দুৱাৰ বন্ধ হৈ যাত্ৰা আৰম্ভ হয়। এনেদৰে আমি 'মেট্ৰ' ট্ৰেইনত উঠি ৰবীন্দ্ৰ ভৱনৰ পৰা পাৰ্ক ষ্ট্ৰীটলৈ (Park Street) যাত্ৰা কৰোঁ আৰু তাৰপৰা আমি 'নটৰাজ হোটেল'লৈ আহি ৰাতিৰ আহাৰ খাই পিছদিনা যাত্ৰাৰ বাবে বিছনাত বাগৰ দিলোঁ।

পিছদিনা ২০ তাৰিখে পুৱা ৭-৩০ বজাত ওচৰৰে 'Sitaram' হোটেলত পুৱাৰ আহাৰ খাই ৯ মান বজাত 'Bhattasariya Travels' ৰে দক্ষিণেশ্বৰ কালি মন্দিৰলৈ গলোঁ, য'ত হিন্দু সকলৰ ধৰ্মীয় মঠ-মন্দিৰৰ ওমান পালোঁ আৰু

ময়ো মনতে ভগৱানৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতাৰে প্ৰাৰ্থনা কৰিলোঁ। ইয়াৰ পৰা পুনৰ ১০ বজাত বেল'ৰ মঠলৈ (B::lur Math) বুলি আগবাঢ়িলোঁ। গংগা (হুগলী) নদীৰ পাৰত শ্ৰীৰামকৃষ্ণ পৰমহংসদেৱ আৰু স্বামী বিবেকানন্দৰ মন্দিৰৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক অৱস্থাবোৰ দেখি মনটো আপ্লুত হৈ পৰিল। এইবাৰ ১০-৩০বজাত Science City ৰ অভিমুখে আমাৰ যাত্ৰা আৰম্ভ হ'ল। উন্নতমানৰ বৈজ্ঞানিক কাৰিকৰী ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োগ কৰি সকলোৰে দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব পৰা এটি মনোমোহা জগত সঁচাকৈয়ে বৰ আকৰ্ষণীয়। Science City ৰ অত্যাধুনিক ব্যৱস্থাৰে সুসজ্জিত ৰে-ট্ৰীজত উঠি গোটেই Science City ৰ সৌন্দৰ্য্য উপভোগ কৰিব পাৰি। সঁচাকৈ এনে ইলেকট্ৰিচিটিৰ দ্বাৰা এঠাইৰ পৰা আন এঠাইলৈ যাব পৰাটো এক মনোমোহা অভিযান। ওপৰৰ পৰা সম্পূৰ্ণ Science City ৰ সৌন্দৰ্য্য উপভোগ কৰিব পাৰি। Science City ৰ ভিতৰত থকা এখন হোটেলত দুপৰীয়া আহাৰ খাই ২ বজাত প্ৰতাপী বৃটিছ সম্ৰাজ্ঞী মহাৰাণী ভিক্টোৰিয়াৰ নামেৰে নামাংকিত 'ভিক্টোৰিয়েল মেম'ৰিয়েলত' উপস্থিত হলোঁ। মহাৰাণী ভিক্টোৰিয়াৰ মনোমোহা দৃশ্যটোৱে যেন প্ৰৱল প্ৰতাপী বৃটিছ সম্ৰাজ্ঞী গৰাকীৰ অতীত স্মৃতিৰ কথাকে সোঁৰৰাই দিয়ে। আবেলি ৩ বজাত মন্দিৰৰ পৰা ওলাই আহি পুনৰ 'কেৰোল ব্ৰীজ' বা 'বিদ্যা সাগৰ সেতু' অভিমুখে ৰাওনা হলোঁ। হুগলী নদীৰ ওপৰত স্থাপন কৰা, কিছুমান কেৰোলৰ ওপৰত বৃহৎ দলংখন উপঙি থকা দৃশ্যটো সঁচাকৈয়ে বৰ আচৰ্য্যজনক। এনেদৰে কলিকতাৰ বিভিন্ন ঠাইৰ অভিজ্ঞতা লৈ নট'ৰাজ হোটেললৈ বুলি ৰাওনা হলোঁ। এনেতে ৭ বজাত 'আদিত্য হোটেল'ত ৰাতিৰ আহাৰ গ্ৰহণ কৰি জগন্নাথ এক্সপ্ৰেছেৰে পুৰীলৈ বুলি যাত্ৰা কৰোঁ। পিছদিনা ২১ তাৰিখ পুৱা ৮ বজাত পুৰী ষ্টেচনত উপস্থিত হওঁ আৰু আটায়ে তিনিখন টেক্সিত উঠি 'হোটেল ভেক্টোৰিয়া' (Hotal Vactoria) লৈ গৈ নিজৰ নিজৰ ৰুমবোৰ ঠিক কৰি লওঁ। কিছুপৰ জিৰণি লোৱাৰ পিছত চাৰহঁতে আমাৰ আটাইকে সাগৰৰ পাৰত গৈ সাগৰৰ ৰোমাঞ্চ উপভোগ কৰাৰ স্বাধীনতা দিয়ে আৰু আমিও সাগৰৰ পানীত গা-ধোঁৱাৰ অভিপ্ৰায়েৰে ওলায় আহি বঙ্গোপ সাগৰৰ তীৰত আনন্দৰে ঢৌত খেলিব ধৰিলোঁ। ক্ষণিকৰ বাবে এনে যেন লাগিছিল সাগৰখনৰ ঢৌৱে যেন উগ্ৰমূৰ্তি ধৰি পৰ্বত লেখিয়া ঢৌ তুলি পুনৰ যেন বতাহৰ কবলত ম্লানহৈ পৰিছে। এনে সাগৰীয় ঢৌৰ ৰোমাঞ্চ আমি দিন-ৰাতি সকলো সময়তে উপভোগ কৰিব পাৰিছিলো। যিহেতুকে আমি থকা হোটেলখন সাগৰৰ পাৰত আছিল, সেয়ে ৰাতি সাগৰৰ পাৰত পতাকাৰে আদৰিব যোৱা সাগৰৰ পানীৰ ঢৌ আৰু লানি নিচিঙা লাইটৰ পোহৰত মানুহৰ সমাগমে আমাক অনেক গুণে মনোমুদ্ধ কৰিছিল। এনেদৰে আমি পুৰীত থকা ভাৰতৰ ভিতৰতে বিখ্যাত 'জগন্নাথ মন্দিৰলৈ' ৰাওনা হওঁ। 'জগন্নাথ মন্দিৰ'লৈ ভগৱানৰ কৃপা ভিক্ষা বিচাৰি যেন সকলো মানুহে উত্ৰাৱল হৈ যাব লাগিছে। সেয়ে মানুহৰ ভিৰ তুলনা কৰিব নোৱাৰি, আনকি এখোজৰ পিছত আনটো খোজ দি ভিতৰত সোমাই যোৱাটো বৰ কষ্টসাধ্য। যি কি নহওঁক, আমি আটায়ে মন্দিৰৰ প্ৰসাদকণ গ্ৰহণ কৰি তাৰপৰা ওলাই আহিলোঁ। সাগৰৰ নানান মণি-মুকুতাৰে বনোৱা মূল্যৱান বস্তুৰ দোকানৰ মাজে মাজে থকা একা বেকা ঢৌ খোলোৱা পাহাৰীয়া পথেদি আমি ওলাই আহি সাগৰৰ পাৰত নিতৌ বহা মেলাৰ মাজত সোমাই পৰিলোঁ। তাত আমি সাগৰীয় মণি-মুকুতাৰ জাক-জমকতা, শংখ-শামুক আদিৰে তৈয়াৰী নানান ধৰণৰ বস্তুৰে উপচি পৰা লানি নিচিঙা মেলা দেখিবলৈ পালোঁ। আমি আটাইয়ে ইচ্ছা মতে ঘূৰি প্ৰয়োজনীয় বস্তুবোৰ ক্ৰয় কৰি 'হোটেল ভিক্টোৰিয়েল'ত সোমালোঁ। আৰু ৰাতিৰ আহাৰ খাই পিছদিনা কৰিবলগীয়া যাত্ৰাৰ সোণালী সপোন লৈ শুই পৰিলোঁ।

২২ অক্টোবৰৰ পুৱা ৯ বজাত পুৱাৰ আহাৰ খাই কৰ্ণাক মন্দিৰলৈ যাত্ৰা কৰিলোঁ। সাগৰৰ পাৰত পাইন গছৰ শাৰী শাৰী মনোমোহা দৃশ্যৰাজিৰ মাজেৰে সুললিত ৰাস্তাৰে আমাৰ টেক্সি অগা-পিছাকৈ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিছে। ২০০১ চনৰ ধ্বংসমুখী ঘূৰ্ণী বতাহৰ কবলত নষ্ট হৈ উভালি পৰা, নতুবা কৰবাত পাক খাই চিঙি যোৱা, বাগৰি পৰা গছৰ দৃশ্যবোৰে আনন্দমুখৰ যাত্ৰাৰ চাঞ্চল্য যেন মনটো একেবাৰে মৰ্মাহত হৈ সেমেকাই তুলিলে। প্ৰকৃতিৰ কোলাত ঠন ধৰি উঠা চিৰ যৌৱনা পাইন গছ আৰু লগতে বিস্তৃতভাৱে আৱৰি থকা কাজু বাদামৰ গছবোৰ আজি যেন প্ৰকৃতিৰ নিষ্ঠুৰতাৰ বলি হ'ল। এনে মনোমোহা অথচ কৌতুহলপূৰ্ণ বহল ৰাস্তাৰে আগুৱাই গৈ আমি কৰ্ণাক (সূৰ্য্য) মন্দিৰ পালোঁগৈ। অহা-যোৱা বাটটোকে ধৰি গোটেই মন্দিৰটো শিলেৰে সজোৱা আৰু সেয়ে হয়তো মন্দিৰৰ চৌদিশৰ পাৰিপাৰ্শ্বিকতাই পৰ্যটকৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। মন্দিৰৰ পৰা ওলায় আহি আমি ওচৰতে থকা হোটেল এখনত দুপৰীয়াৰ আহাৰ খাই 'হোটেল ভিক্টোৰিয়া'লৈ ৰাওনা হলোঁ। এনেতে পুনৰ কলিকতালৈ ওভতাৰ সময়ো হ'ল। সেয়ে আমি ৰাতিৰ আহাৰ খাই ৮ বজাত পুৰী ষ্টেচনলৈ বুলি টেক্সিৰে যাত্ৰা কৰোঁ। জগন্নাথ এক্সপ্ৰেছেৰে আহি পিছদিনা ২৩ অক্টোবৰৰ পুৱা ৭-৩০ বজাত কলিকতা উপস্থিত হওঁ। পুৰীৰ পৰা কলিকতালৈ বুলি যাত্ৰা আৰম্ভ কৰাৰ সময়ত মনটো সঁচাকৈয়ে সেমেকি উঠিল— পৰিপাটি অতি সুন্দৰ চৌদিশৰ সাগৰৰ ৰোমাঞ্চেৰে ভৰা মনোৰম দৃশ্যৰাজি এৰি অহাৰ বেদনাত। তাৰ পাছত আমি

কলিকতাৰ হাওৰা ষ্টেচনত উপস্থিত হলো আৰু পুনৰ নট'ৰাজ হোটেলত দুপৰীয়া আহাৰ খাই কিছু জিৰণি লৈ ৩ বজাত বজাৰ কৰাৰ উদ্দেশ্যেৰে নিউ মাৰ্কেটলৈ গলোঁ। প্ৰয়োজনীয় বস্তুবোৰ কিনি ৮-৩০ বজাত নট'ৰাজ হোটেললৈ উভতিলোঁ আৰু এনেতে ৰাতি ৯-৩০মান বজাত ৰাতিৰ আহাৰ খাই পিছদিনা মাতৃভূমিলৈ উভতিব লগা কথাকে ভাবি বিছনাত বাগৰ দিলোঁ।

২৪ অক্টোবৰ, কলিকতাৰ পৰা আমাৰ বিদায় লোৱাৰ সময়। দিনৰ ১২-৪৫বজাত ৰেল অহাৰ সময়। সেয়ে পুৱাৰ ভাগতে নিজৰ নিজৰ টালি-টোপোলা ঠিক-ঠাক কৰি, ১০ বজাত দুপৰীয়াৰ আহাৰ খাই হাওৰা ষ্টেচনলৈ খোজ ললোঁ। সেইখিনি সময়ত কলিকতা এৰিব লগা হোৱাত মনটো বেদনাৰে ভৰি পৰিল। লগতে অসম ভূমিলৈ উভতি অহাৰ ব্যাকুলতাই আমাক দুগুণে আনন্দিত কৰিলে। ১২-৪৫ বজাত কোচিন এক্সপ্ৰেছেৰে আমি গুৱাহাটী অভিমুখে ৰাওনা হওঁ। ২৫ অক্টোবৰৰ পুৱা ১১ মান বজাত আমি গুৱাহাটীৰ মালিগাওঁ ষ্টেচনত উপস্থিত হওঁ। পিছত সকলো দুখ-আনন্দৰ মাজেৰে এছকাৰচনৰ মিঠা-মিঠা স্মৃতিলৈ ঘৰা-ঘৰি যাবলৈ বিদায় লওঁ। মনতে আক্ষেপ ৰ'ল - 'কেতিয়াবা জানো পুনৰ ঘূৰি আহিব মিঠা স্মৃতিৰ এনে সোৱাদ?'

এনে দলগত ভ্ৰমণৰ জৰিয়তে, যদিও কেইবাটাও ঠাইৰ আমোদভৰা আনন্দ উপভোগ কৰিবলৈ পাওঁ তথাপি প্ৰত্যেকৰে মাধুৰ্যতা পৃথক আৰু তুলনাবিহীন। তাৰে ভিতৰত Science Cityৰ অবৰ্ণনীয় দৃশ্যৰাজিহে মোৰ মনত বেছিকৈ ঠাই পাইছিল। সঁচাকৈয়ে বিজ্ঞান প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ কাৰিকৰী ব্যৱস্থাৰে সু-সজ্জিত Science City ৰ মনোৰম জগতখন খুব আকৰ্ষণীয়। উন্নত মানৰ বৈজ্ঞানিক সা-সঁজুলিৰে নিৰ্মিত অত্যাধুনিক প্লেনেট'ৰিয়ামৰ আৰ্হিত সজোৱা 'স্পেচ থিয়েটাৰ'ৰ যি আকৰ্ষণীয় ৰূপ তাক কাৰো লগতেই তুলনা কৰিব নোৱাৰি। তাৰোপৰি প্ৰকৃতিৰ বুকুত স্থিতি লোৱা চিৰ যৌৱনময়ী উদ্ভিদৰ সেউজীয়া শাৰী-শাৰী বাগিছাৰ মাজত থকা সৰু সৰু বাটবোৰে যেন আঙুলিয়াই দিয়ে নতুন দিশৰ ওমান। সঁচাকৈয়ে মন আকৰ্ষণ কৰিব পৰা Science City ৰ মনোৰম জগতখন আৰু বিজ্ঞান প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ যি উন্নত মানৰ কাৰিকৰী বিদ্যাৰ প্ৰয়োগ, সেয়া যেন দেশখনৰ আগন্তুক উন্নতিৰ পথত অগ্ৰসৰ হোৱাৰহে ইংগিত। অতি উন্নতমানৰ বিজ্ঞান তথা প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ প্ৰয়োগ আৰু প্ৰকৃতিৰ ভৰ যৌৱনৰ সৌন্দৰ্য্যই মোৰ মনত চিৰদিনৰ বাবে অংকিত হৈ ৰ'ল। ●

শ্ৰীৰশ্মিৰেখা দাস
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা শাখা)

চোৰ, গায়ক, নৰ্ত্তক, ৰহস্যবাদী, কবি, দাৰ্শনিক, ব্যৱসায়ী - এই সকলোৱেই হ'ল মানৱ-জাতিৰ ৰঘুমালা। কিন্তু এই পশু সম্প্ৰদায়ত। পৃথিৱীখন বঞ্চিত হ'ব তাৰ সমস্ত গৰিমাৰ পৰা।

— ভালেৰি

■ ■ ■

ঘৰ যেনেকৈ নিৰ্মাণ কৰা হয় শিলেৰে, ঠিক তেনেকৈ বিজ্ঞানৰ সৌধটো নিৰ্মাণ কৰা হয় তথ্যৰে। কিন্তু একমাত্ৰ সমষ্টিয়েই যেনেকৈ ঘৰ নহয়, তেনেকৈ একমাত্ৰ তথ্যৰ সমষ্টিয়েই বিজ্ঞান নহয়।

— অ্যাঁৰি পইকাঁৰে

চিৰ সুন্দৰৰ আৰাধনাৰ প্ৰতিটি অনুভূতিয়েই মোৰ কৱিতা।

— নলিনীবালা দেৱী

কবিতা শিতান

কোনো এটা বিষয়, অভিজ্ঞতা বা ভাবক কেন্দ্ৰ কৰি কবিৰ কল্পনাই নানা ভাৱে সজাই ৰসান্বয় কৰিবলৈ আগৰ যুগৰ কবিসকলে কবিতাত যেনেকৈ চেষ্টা কৰিছিল, আধুনিক কবিতাত তাৰ বিপৰীতে সংলগ্নতা, ধাৰাবাহিক ভাবৰ পৰিণতি লক্ষ্য কৰা টান।

— ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মা

অপ্ৰিয় হ'লেও এই কথা ক'বই লাগিব যে আজিৰ সৰহভাগ নতুন কবিৰ কবিতা অপাঠ্য, অবিবেচনাসম্ভূত আৰু অৰ্থহীন। জনদিয়েক নতুন কবিয়ে ইয়াৰ মাজতো যে মাজে-মাজে ভাল কবিতা লিখি আছে। সেইটো আমাৰ সৌভাগ্য বুলি ভাবো। এসোপা অপাঠ্য কবিতা লিখাতকৈ বছৰত এটা ভাল কবিতা লিখিবলৈ চেষ্টা কৰাটো অধিক স্বাস্থ্যকৰ লক্ষণ — কবিৰ বাবে আৰু অসমীয়া সাহিত্যৰ বাবে।

— বীৰেশ্বৰ বৰুৱা

'জীৱনৰ নেপথ্যত'

● নয়নজ্যোতি ভূঞা

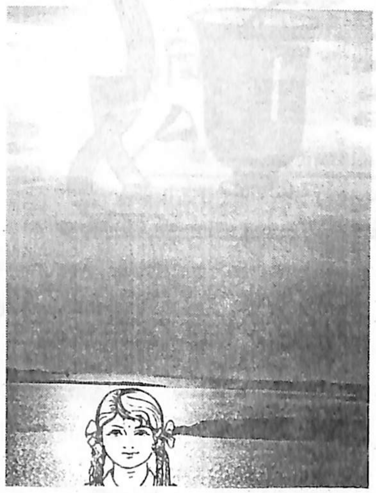

'জীৱন',
নিঃসংগতাৰ গৰাহত তুমি বোলে এতিয়া
হুমুনিয়াহ কাঢ়া,
সপোনত হেনো বালিঘৰ সাজা,
কাৰ কাৰণে?
মোৰ নে তোমাৰ!
তোমাৰ বাবেই সাজিলোঁৱা
প্ৰেম বোলোৱা এখনি নীলাভ চাদৰ,
চাদৰৰ ভাজত জীৱনৰ মুকুতা গাথিবা,
মই হেৰালেও তুমি নেহেৰাবা।
এইবোৰ মোৰ বহু অতীত হ'ল,
ৰিঙিয়াই শুনাব নোৱৰা হলো
বেদনাৰ আৰ্থ কোলাহল।
যাযাবৰি হৈ গ'ল মোৰ জীৱন
শূণ্যতাই মোৰ আসন—
মই শ্বাশ্বত,
মই সূৰ্য্য,
ময়েই সকলোৰে অন্ত,
এতিয়া মোৰেই কোলাত জাহ গ'ল
সময়—

যদিওঁবা সকলোতে মই
চেঁচা স্পৰ্শ বিলাই, যদিওঁবা
মই দৌৰি ফুৰো
এবাৰ পূৰে, ইবাৰ পশ্চিমে,
সিবাৰ উত্তৰে আকৌ দক্ষিণে;
তথাপি..............
জীৱন মোৰ মৰমৰ
তোমাক মোঁৰ খু-উ-ৰ প্ৰয়োজন।
তোমালোকৰ ওচৰৰ টিলাটো যে
তাৰ তলতে,
ঠিক তাৰ তলতে মই থাকোঁ।

কেতিয়াবা জপিয়াই দিবাচোন
মই তোমাক সাৱতি ধৰিম।
এইবাৰ ময়েই,
তোমাক লৈ যাম সৌ দূৰণিলৈ—
য'ত পৃথিৱীৰ অস্তিত্ব নাই,
মায়া আৰু মৰম নাই,
ইতিহাসৰ খাপে-খাপে গজি উঠা
ৰঙীণ অতীতৰ দৰে তাত আছে
নীলা নীলা পুলকতা আৰু
আত্মীক পৱিত্ৰতা।
শব্দই শব্দই ঠেহ লাগি
তাত সিঁচি দিয়ে
বাৰে বাৰে ভাল লগা এক
আজনম নিৰৱতা,
তেতিয়া তুমি বুজিবা
মই তোমাক কিমান ভাল পাওঁ ....। ●

'অশ্রু'

● ৰমেন চন্দ্র দাস
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ (কলা)

পচোৱাৰ বা লাগি,
পাহি মেলা গোলাপৰ,
মৃদুময় সুৱাসৰ হাঁহি,
নিষ্ঠুৰ আচোঁৰত,
বিক্ষত হৃদয়ৰ
বিষাদৰ এটোপি পানী।
জোনৰ আভাই
চুমা দিয়া বদনৰ
বুকু-জুৰা দৃষ্টি ধৰা,
উচুপনি পাৰ ভাঙি
পোনাহাৰা মাতৃৰ
নিগৰে নিয়ৰৰ কণা।
কুলু-কুলু সুৰেৰে
বৈ আহে নিজৰা
পখালি পাহাৰৰ হিয়া;
অশ্রুৰ পৰশত
শাঁত পৰে বেদনা
বিৰিঙি শান্তি ৰেখা। ●

'ইয়াতো এখন নদী'

● অৰুণাৰাণী ভূঞা
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

মোৰ হৃদয়ৰ মহাশূণ্যতাত
শুভ্ৰ ডাৱৰৰ উৰ্মিমালাৰ দৰে
মৰম সিঁচি দিছিলা কিয়?
ইমান বেদনা!
দুচকুত বৰষা নামে!!

তোমাৰ বুকু ধিয়াই
বৈ যাব খোজা,
বাধাৰ প্ৰাচীৰ ভাঙি
এখন নদী হৈ— ●

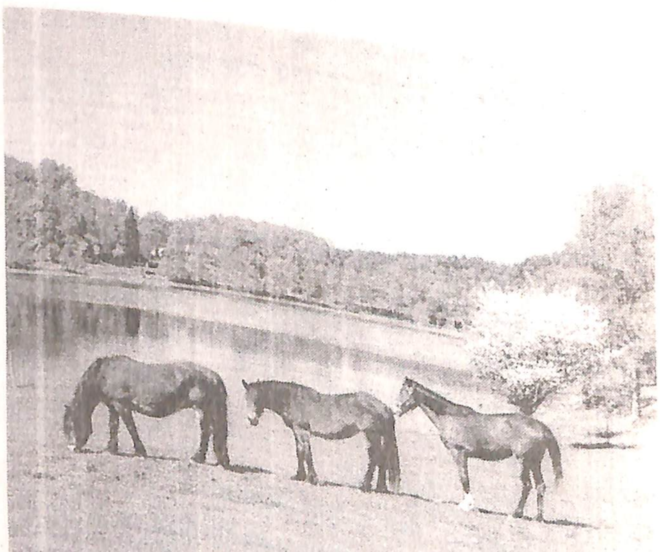

কৃপা প্ৰাৰ্থী

● পৰমানন্দ ডেকা

হে কমৰেড বন্ধু,
তোমাৰ হৃদয়ত হৃদয় থৈ
তোমাৰ সাহসেৰে সাহসী হৈ
মেলিব বিচাৰিছোঁ মোৰ
আধৰুৱা জীৱন নৌকা—
তোমাৰ আশীষ আৰু প্ৰেৰণাই হ'ব
উদ্ধিবতাৰ প্ৰথম শলিতা।
শৈশৱৰ সোণালী দিনবোৰৰ কথা
আজি আৰু মনত নেপেলাওঁ,
নিবিচাৰো পূৰ্ণিমা জোনৰ পোহৰ।
মোৰ চৌপাশে আন্ধাৰ নামিলেও,
বসন্তৰ কুলিয়ে নেমাতিলেও,
শৰতৰ শেৱালী নুফুলিলেও,
তুমি থাকিবা মোৰ ফুলনিত।
হৃদয় থকা ফুলনিত
ফুলিবানে নাহৰ কেতেকী হৈ?
আইয়ে দেখা সপোনবোৰ
কৰিবা তুমিয়ে পূৰণ,
দিবাহি আশাৰ কিৰণ।
মৰুময় পৃথিৱীৰ
মৰীচিকা খেদোতে
যদি পৰো পিচলি বাটত,
ধৰিবাহি তুমিয়েই হাতত।
নীলা নীলা আকাশ
আৰু তৰাবোৰ দেখুৱাবা,
দেখুৱাবা পুৱাৰ হেঙুলী পোহৰ। ●

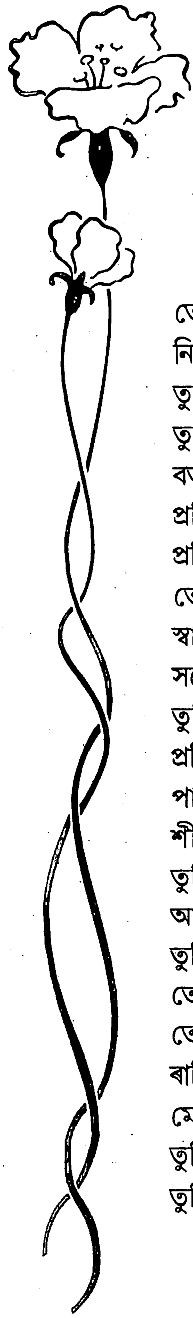

তুমি

● বৰ্ণালী শইকীয়া
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

তেজত, ফুলত, গানত
নিশ্বাসৰ প্ৰতি শকত
তুমি................!
তুমি জানো অতীত?
বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যতৰ
প্ৰতি পুৱাত,
প্ৰতি সন্ধ্যাত
তোমাৰ আগমনক
স্বাগতম।
সপোন, দিঠক, কল্পনাত
তুমি ....
প্ৰতি নিশাৰ উত্তপ্ত শিহৰণৰ
পাচত তুমি
শীতল।
তুমি পুহৰ একুৰা জুই
অমাৱস্যাৰ এন্ধাৰ ফালি
তুমি পোহৰ।
তোমাৰ আগমণত,
তোমাৰ স্পৰ্শত,
ৰাতিয়ে সাৰ পায়।
মোৰ কল্পনাৰ শেষত
তুমি ....
তুমিয়েই দুখখিনি! ●

ইপ্সা

● হেমন্ত ডেকা
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ (কলা)

পুৱতিৰ ভোটা তৰাটোৱে নাচিছিল
নিশাৰ অৱসানৰ সম্ভেদ পাই
টোপনিৰ মায়াজাল এৰি
নীৰবে হাঁহিছিল
এই পোহৰেই আনিব
নতুনত্বৰ
সোৱাদ —

চকা-মকা এচাটি
বিজুলি আহি
তুলিলে খন্তেক জিলিকনি,
প্ৰাণত গুপুত ব্যথা
নোপোৱাক পোৱাৰ
অদম্য হেঁপাহ..........................! ●

আহত হেঁপাহ

● পল্লৱী শৰ্ম্মা
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ (কলা)

আজি মোৰ লিখাৰ আশা
হেৰাই গৈছে.
উকা কাগজত নীলা চিয়াঁহীৰ
আখৰকেইটা বোলাবলৈ গৈ
মই যেন থমকি ৰওঁ।

ভাষা আজি মোৰ নিস্তব্ধ
ভাবনা আজি মোৰ দংশিত,
মন মোৰ আজি খণ্ডিত।

চেষ্টা মাথোঁ
জীয়াই থকাৰ—
চেষ্টা মাথোঁ
সেইবোৰ সুখ চোৱাৰ
যিবোৰ কাৰোবাক দিয়াৰ স্বপ্ন
কেতিয়াবা ময়ো দেখিছিলো।। ●

এখন হাত

● দীপাঙ্কৰ শৰ্মা
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ (কলা)

এখন কঁপি থকা শীৰ্ণ হাত
মানুহজনে মোৰ ফালে
আগবঢ়াই দিলে—
এনে হাত মই বহুবাৰ দেখিছো
বাছ ষ্টেণ্ডত
জন সমাগমত।
'ভিক্ষা দিয়ক' —
সেই একেই আবেদন।
ই যেন এক ব্যতিক্ৰম,
হাতখনে কথা কয়
চট্‌ফটাই থাকে বেদনাবোৰ।
ছাঁ-পোহৰৰ দোমোজাত
অতি চিনাকী হাতখন—
হাতখনে কঢ়িয়াই আনে
হিৰোচিমা-নাগাচাকিৰ
অটল তলত থকা লাওখোলাবোৰ,
পোখৰানৰ ছাইবোৰ তুলি আনি
লাওখোলাৰ মূৰত ঢালে
সাৰ পাই উঠে সেই হাতখনৰ পৰশত
বেদনা কঢ়িওৱা সঁচা স্মৃতিবোৰ
সি যে শিকাই থৈ যায়
আদিমতাৰ নামত
এক বৰ্ব্বৰতাৰ নামত সাধু। ●

এক অনাৰিম্বৰ যাত্ৰা

● মাধৱ চন্দ্ৰ নাথ
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ (কলা)

জীৱন নাটৰ যৱনিকা হ'ল
কল্পনাৰ সাগৰত উটি ভাঁহি যোৱা
দৰদী কবিৰ অভিনয় ৰ'ল
মাথোঁ সমালোচনা হৈ ....
কালৰ সোঁতত কেতিয়াবা
তুলাপাত হৈ ৰৈ গ'ল মাথোঁ,
- প্ৰতিচ্ছৱি-

সৌ দূৰৰ তৰাবোৰলৈ চোৱা,
নিষ্প্ৰভ সিহঁতৰ দেহা!
উজ্জ্বল তীব্ৰ চাৱনি
যেন, কাৰোবাৰ বাবে অপেক্ষা কৰি আছে!
কোনো প্ৰেয়সীৰ এশাৰী মাতৰ বাবে,
কত ঋতুৰ সতে যুঁজি...।
কোমল মিঠা আৱেগবহুল দৃষ্টিৰে
হাজাৰ কোটি বছৰৰ,
এক অন্তহীন অপেক্ষা! যাত্ৰা
যাৰ কোনো শেষ নাই, কোনো অন্ত নাই
সীমাহীন আশা, কল্পনা।।

পাব জানো সিহঁতে, সিহঁতৰ বুকুৰ আমঠুৰ
সেই অপেক্ষাৰিত স্বপ্নৰ,
সদ্যস্নাতা দিঠকৰ স্বৰূপ;
কেতিয়াবা মেঘৰ মাজত, কেতিয়াবা.....
গোটেই পৃথিৱী ক্লান্ত হলেও,
সিহঁত নিজৰ লক্ষ্যত অটল,
ক্লেশহীন, বিদ্বেশহীন .....
সেই একেই তীব্ৰ চাঁৱনি, উৎকণ্ঠা।।

যাত্ৰা এয়া নহয় অৰ্থহীন
যুগান্তৰৰ সোণোৱালী পুৱাত
ৰক্তাক্ত দেহৰ বিভৎস ৰূপ
কিয় আজি আমাৰ, সপোন দিঠকে
আন্ধাৰত জ্বলাই বিদ্ৰোহৰ অগনি
কৰি যাম যাত্ৰা
অনাৰিস্বৰ।। ●

তাই মোৰেই আই

● যতীন মান্তা
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা)

সেই যে
পজাঁটোৰ কাষত,
শুকুলা সাজ পিন্ধা, মহিলাজনী
চোতালখন চিকুনীয়াই আছে,
তেওঁ মোৰেই আই।

মই বিনে
সংসাৰত আইৰ—
কোনো পৰিচয়েই নাই!
যেতিয়া নুবুজা আছিলোঁ,
শ্ৰমজীৱি তেজাল হাতেৰে
প্ৰচণ্ড লোৰ হাতুৰি ধৰি,
শিল কাটি কাটি .....
অভাৱৰ জুয়ে পোৰা পেট
বৰফৰ দৰে কঠিন হৈছিল আইৰ —
বোকোচাত তুলি মৰমো কৰিছিল
মোক আয়ে!
কেতিয়াবা আয়ে
বেজাৰৰ চকুলোঁ মচি;
মোক কৈছিল—
অতীতৰ প্ৰচ্ছদ খোলা পৰিচয়। ●

কেইগৰাকীমান নবীন কবিৰ মনৰ কথা —

চন্দুকৰ ভিতৰত কেতিয়া যে সাঁচি থৈছিলোঁ
অতবোৰ সাৰে থকা ৰাতি
আৰু মিনাকৰা বিতোপন দিন
নিৰীহ বতাহৰ নিৰ্ম্মল সঙ্গীত

— ড০ লক্ষহীৰা দাস
(দিন আৰু ৰাতিৰ অসুখ)

০ ০ ০

তোমাৰ মাটিত মই বাৰে বাৰে মৰোঁ
আকৌ ওপজো
শোক আৰু দুখৰ সন্তান —

— ৰবীন্দ্ৰ সৰকাৰ
(তোমাৰ মাত)

০ ০ ০

গুহাৰ ভিতৰত আন্ধাৰে কলি মেলে
কলিবোৰ ফুল হোৱালৈ বাট চাই থাকে
উকা আঁচলেৰে বুকু ঢাকি থকা
নিমাতী সপোনবোৰে—

— কৰবী ডেকা হাজৰিকা
(সেউজৰ সিপাৰে)

বাংলা বিভাগ

মধ্যযুগীয় বাংলাসাহিত্যে বৈষ্ণব পদাবলির অবদান

● কানন ধর চৌধুরী

আধুনিক যুগের বাংলাসাহিত্য যেমন রবীন্দ্র যুগকে বাদ দিয়ে সৃষ্টি হয়নি, অনুরূপভাবে মধ্যযুগীয় বাংলা সাহিত্যও চৈতন্যযুগের কাছে ঋণী। রবীন্দ্রনাথের মতো তিনিও একজন যুগস্রষ্টা, তবে দু'জনের মধ্যে পার্থক্য হলো একজন সাহিত্য সৃষ্টি করবেন বলে সাহিত্যের আসরে অবতীর্ণ হয়েছিলেন, অন্যজন বৈষ্ণবধর্ম প্রচার করতে গিয়ে নিজেই সবার অজান্তে সাহিত্যের বিষয় হয়ে উঠেছিলেন চৈতন্যদেব বৈষ্ণবসাহিত্যেকে ব্যাপ্তি দেওয়ার জন্যে ধর্মপ্রচার করেননি, ধর্মপ্রচারের সঙ্গে-সঙ্গে তাঁর বৈষ্ণবকাব্য আপনিই স্বয়ংসম্পূর্ণ হয়ে উঠেছে। ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানী ভারতে নিছক সাম্রাজ্য বিস্তারের উদ্দেশ্যে আসেনি, সাম্রাজ্যের সঙ্গে ধর্মপ্রচারও তাদের কর্মসুচিতে স্থান পেয়েছিল। তাই তাদের সাম্রাজ্য বিস্তারের জন্য যেমন বহু রক্তক্ষয় হয়েছে, তেমনি ধর্মপ্রচারের জন্যও ভারতবাসীর কাছ থেকে অনেক মূল্য গ্রহণ করেছে।

চৈতন্যদেব ধর্মপ্রচারকেই মুখ্যভাবে গ্রহণ করেছিলেন। নিজে কোনওদিন বৈষ্ণবকাব্যের নায়কের আসন পাবেন, বা তাঁর পরবর্তী কালে বৈষ্ণবধর্ম বাংলাসাহিত্যে যুগান্তর সৃষ্টি করবে, এটা তাঁর ধারণার অতীত ছিল। অনেকটা অনয়ালভ্যভাবে বৈষ্ণবসাহিত্য তাঁর সহজ সৌন্দর্যে রাধা-কৃষ্ণের প্রেমলীলা প্রকাশের অন্তরালে চিরন্তন নর-নারীর ভাবাবেগের এক রোমান্টিক চিত্র অঙ্কন করে মধ্যযুগীয় বাংলাসাহিত্যে নিজরে আসন সুন্দরভাবে গুছিয়ে নিতে পেরেছে।

খ্রীষ্টীয় দশম থেকে অষ্টাদশ শতাব্দী — এই সময়সীমাকে আমরা বাংলাসাহিতের 'মধ্যযুগ' বলে আখ্যা দিতে পারি। এর মধ্যে ষোড়শ শতাব্দীর চৈতন্যযুগই বেশি উল্লেখযোগ্য। মধ্যযুগের সাহিত্যের মাটিতে উর্বরাশক্তি জাগিয়েছে চৈতন্যবাদ।

সপ্তদশ শতাব্দীর ইতিহাস আলোচনা করলে দেখব, এই শতাব্দীতে বৈষ্ণবধর্ম তার ব্যাপ্তি এবং ক্রিয়াকর্মে আবদ্ধ ছিল। তাই এ-যুগে সাহিত্যের ক্ষেত্রে কোনও উল্লেখযোগ্য অবদান নেই। এই সময়ে বৈষ্ণব ধর্মের সমাজে অভূতপূর্ব শক্তি ও প্রতিপত্তি বৃদ্ধি পেলেও বৈষ্ণব সাহিত্যে বিশেষ উৎকর্ষ লাভ করতে পারেনি। তথাপি সেই সময়ে যাঁরা যৎকিঞ্চিৎ সাহিত্যসেবা করেছিলেন তাঁদের মধ্যে শ্রীনিবাস, নরোত্তম, শ্যামানন্দ, গোবিন্দ আচার্য, গোবিন্দ চক্রবর্তী, রায়শেখর ও ছোট বিদ্যাপতির নাম উল্লেখযোগ্য। তবে এঁদের মধ্যে রায়শেখরের কিছু-কিছু পদ মাঝারিত্বের সীমা ছাড়াতে পেরেখে। যেমন —

"সখি কেমনে দেখাব মুখ।
গোপত পিরিত বেকত করায়
এ বড় মরম দুখ।"

মধ্যযুগের বাংলা সাহিত্য আলোচনা করে দেখা গেল যে কম বেশি সব সাহিত্যের ওপরই বৈষ্ণব প্রভাব রয়েছে। চৈতন্যদেব যে-যুগের সৃষ্টি করলেন, পূর্ব থেকে জয়দেব, বড়ু চণ্ডীদাস, বিদ্যাপতি, চণ্ডীদাস যুগের মূলে জল সিঞ্চন করে তাকে পুত্রপুষ্পে বর্ধিত হতে সাহায্য করেছিলেন। চৈতন্যদেব সেখানে ফল ফলিয়ে গেলেন এবং তাঁর পরবর্তী কবিরা সেই অমৃতফল জগজ্জনকে বিতরণ করে দিয়েছিলেন।

সুতারং মন্তব্য করা যায় মধ্যযুগীয় বাংলা সাহিত্যে যদি এমন একটা শাখা থাকে, যা চিরচন্তনত্বের মর্যাদা দাবি করতে পারে, বাংলার বাইরে এমন-কি ভারতের বাইরেও যদি তার বিষয়ে ভিন্ন গোত্রের পাঠকের মনে বিস্ময় সঞ্চারিতহয়ে থাকে, তবে তা হল বাংলা পদাবলি সাহিত্য। এর বিচিত্র বিষয়বস্তু, রচনারীতি, ভক্তিবাদ, রোমান্টিক কথা — শুধু মধ্যযুগের পাঠককে নয়। এই যুগের পাঠককেও বিস্ময়াবেশে পুলকিত করে তোলে।

বাংলাদেশে সাহিত্যের ক্ষেত্রে নবজাগরণ ঘটেছে। একবার যোড়শ শতাব্দীতে চৈতন্যবাদের আগমনে আর একবার উনবিংশ শতাব্দীতে পাশ্চাত্য প্রস্তাবে অসিত কুমার বন্দ্যোপাধ্যায় তাঁর সাহিত্যের ইতিহাসে পঞ্চশ শতাব্দীর সমাপ্তি থেকে সপ্তদশ শতাব্দীর প্রারদম্ভ পর্যন্ত বিস্তৃত কিঞ্চিদধিক শতবর্ষের কাল পর্যায়কে চৈতন্য পর্ব নাম দিয়েছেন।

বাংলাসাহিত্যের ইতিহাস আলোচনা করলে দেখা যায়, ত্রয়োদশ-চতুর্দশ শতাব্দীর মধ্যে রচিত বিশেষ কোনও বাংলা সাহিত্যের দৃষ্টান্ত পাওয়া যায়নি। এর কারণ সামসউদ্দিন ইলিয়াস শাহ। সুলতান হওয়ার আগে পর্যন্ত শ'দেড়েক বছর ধরে গোটা বাংলাদেশেই পাঠান শাসনের বিশৃঙ্খলা চলেছিল। বাঙালি হিন্দুরা ধর্ম হারাবার ভয়ে সর্বদা সংকুচিত হয়ে ছিলেন, সামাজিক জীবনের শান্তি-শৃঙ্খলা ছিল না। তাই এই যুগে নতুন করে কোনও সাহিত্য

JAGIROAD COLLEGE
জাগীরোড মহাবিদ্যালয়

সৃষ্টি বা সাহিত্য চর্চা হয়নি। মুসলমান শাসকদের হাতে থেকে নিজেদের ধর্ম এবং জীবন ৰক্ষার জন্য তাঁরা ব্যস্ত ছিল। কোনও-কোনও মুসলমান শাসক হিন্দু আচার-আচরণের বিৰুদ্ধেও জেহাদ ঘোষণা করেছিলেন। সেই জন্য বাংলাসাহিত্যের ইতিহাসে এই সময়কে অন্ধকারাচ্ছন্ন যুগ বলে অভিহিত করা হয়।

চৈতন্যযুগকে আমরা তিন ভাগে ভাগ করতে পারি ঃ

এক প্রাক্ চৈতন্যযুগ, দুই চৈতন্য সমসাময়িক যুগ, তিন উত্তর চৈতন্য যুগ। মধ্যযুগীয় বাংলা সাহিত্য এই তিন যুগের সমন্বয়েই মূলত পুষ্টিলাভ করেছে।

বাংলা সাহিত্যের আদি নিদর্শন হচ্ছে চর্যাচর্য বিনিশ্চয়। হরপ্রসাদ শাস্ত্রী নেপাল থেকে এই পুস্তক আবিস্কার করে ১৯১৬ খ্রীষ্টাব্দে বঙ্গীয় সাহিত্য পরিষদ থেকে 'হাজার বছরের পুরান বাংলা ভাষায় বৌদ্ধ গান ও দোহা' নামে প্রকাশ করেন। ইতিপূর্বে আমরা 'ময়নামতীর গান' 'গোরক্ষবিজয়' শূণ্যপুরাণ', 'ডাক খনার বচন' — এগুলিকেই বাংলাসাহিত্যের প্রাচীনতম নিদর্শন বলে মেনে নিয়েছিলাম। কিন্তু চর্যাগীতির আবিস্কার সেই ধারণার মূলে কুঠারাঘাত করাল।

চর্যাগীতিতেও আমরা একটা ধর্মের বাতাবরণ পাচ্ছি। বৌদ্ধধর্মকে আসন্ন ধ্বংসের হাত থেকে রক্ষা করার জন্যে তৎকালীন পদকার বা দোহাকাররা হেঁয়ালিপূর্ণ ভাষায় যে সমস্ত ধর্মের গুহাতত্ত্ব লিখেছিলেন সেটাই চর্যাগীতি নামে পরিচিত।

প্রাক্ চৈতন্যযুগে ও বাংলাদেশের জনসমাজে ও বিদ্বৎগোষ্ঠীতে বৈষ্ণবধর্মের গভীর রেখাপাত হয়েছিল। উদাহরণ স্বরূপ জয়দেবের 'গীতগোবিন্দ', বিল্বমঙ্গলের 'কৃষ্ণকর্ণামৃত', 'ব্রহ্মসংহিতা', বোপদেবের 'মুক্তাফল', বিষ্ণুপুরীর 'বিষ্ণুভক্তি রত্নাবলি', শ্রীধর স্বামীর 'ভাগবতের টোকা' উল্লেখযোগ্য।

প্রাক্ চৈতন্যযুগের বৈষ্ণবধর্মের সঙ্গে চৈতন্যযুগের বৈষ্ণবধর্মের তত্ত্বগত মৌলিক পার্থক্য রয়েছে। প্রাক্ চৈতন্যযুগের বৈষ্ণবধর্মে ভক্তি স্বীকৃত হলেও তাকে 'বৈরী' ভক্তি বলা হয়। চৈতন্য প্রভাবে যে ভক্তির সঞ্চার হলো তাকে বলে 'রাগানুগা' ভক্তি। ভক্তিশাস্ত্রে এই রাগানুগা' বা প্রেমজ ভক্তিকে শ্রেষ্ঠ স্থান দেওয়া হয়েছে। আসলে বৈষ্ণব তত্ত্বকে না-বুঝে বৈষ্ণবসাহিত্যকে বোঝা যায় না। গীতিকাব্য বুঝতে হলে আগে বুঝতে হয় কবিকে; কিন্তু পদাবলিসাহিত্য বুঝতে হলে আগে চিনতে হয় সমষ্টিগতভাবে বৈষ্ণবকে। প্রথমটিতে কবির 'অহং বড় কথা, দ্বিতীয়টিতে একটি মাত্র ব্যাপক ধর্মাদর্শে কবির অহং সম্পূর্ণরূপে আচ্ছন্ন। তত্ত্বের আস্বাদনে আনন্দের আকার এক হলেও প্রকার পৃথক হয়। গৌড়ীয় বৈষ্ণব দর্শনকে ব্যাখ্যা করার পূর্বে আমাদের ভারতীয় দর্শনের স্বরূপ কী তা আলোচনা করা প্রয়োজন।

ভারতীয় দর্শনে আমরা দেখি এক পৌরাণিক পরম ঐশ্বরিক শক্তি নিগূঢ় রয়েছে। তার এই সৌন্দর্য বিকাশ তার অস্তিত্বকে অমর করে দিয়েছে কিন্তু বৌদ্ধ প্রচারিত যে নীতি তাকে আমরা নিহিলিজম বা শূণ্যতাবাদ বলি। বৌদ্ধ মতে আত্মা এবং ভগবান বলে কিছু নেই, সব মরুভূমির মতো শূণ্য। আসমুদ্র হিমাচল ব্যাপী যে ভারতবাসী, তারা প্রত্যেকেই ভগবৎ বিশ্বাসী, যখনই ভারতবাসী বৌদ্ধ দর্শনের শূণ্যবাদের কাছে একটুখানি প্রশ্নমনস্ক হয়ে উঠেছিল, তখনই বৈষ্ণব দর্শনের উৎপত্তি।

বৈষ্ণবমতে ভগবানের সঙ্গে মিলিত হইতে হলে সাধনা করতে হবে। সেই সাধিকা মূর্তি আমরা শ্রীরাধিকার মধ্যে খুঁজে পাই। ভগবানের সঙ্গে মিলিত হতে হলে অশেষ কষ্ট সহ্য করতে হয়। লজ্জা, মান, ভয় সব কিছু পরিত্যাগ করে একাগ্র মনে ডাকলেই ভগবানের সাক্ষাৎ পাওয়া যায়। তাই ভগবানকে দয়িত হিসাবে কল্পনা করে তাঁকে লাভ করার জন্য বাধার যে অসীম আকুলতা এটাই বৈষ্ণব পদাবলির অন্তর্নিহিত সত্য। শ্রীচৈতন্যদেবের আবির্ভাবে আমার ভগবানের সঙ্গে মিলিত হওয়ার অন্য ভক্তের অন্তরের যে আকাঙ্খা তাঁর বাহ্যিক প্রকাশ উপলব্ধি করেছি।

এখন আমরা প্রাক্ চৈতন্যযুগের বাংলাসাহিত্যে কতটুকু বৈষ্ণব প্রভাব রয়েছে তা নিয়ে আলোচনা করব।

প্রাক্ চৈতন্যযুগে সর্বাপেক্ষা কৃষ্ণলীলা বিষয়ক কাব্য হচ্ছে বড়ু চণ্ডীদাসের 'শ্রীকৃষ্ণ কীর্তন'। বসন্ত রঞ্জন রায় ১৩১৬ বঙ্গাব্দে বাকুড়া জেলার কাঁকিল্যা গ্রাম থেকে শ্রীকৃষ্ণকীর্তন নামে শ্রীকৃষ্ণের লীলা বিষয়ক এই পুস্তিকাটি আবিস্কার করেন। ভাগবত প্রভৃতি পুরাণ এবং জয়দেবের গীতগোবিন্দের বিষয়কে অবলম্বন করে এই পুস্তক রচিত হয়েছে।

বড়ু চণ্ডীদাসের এই কাব্যকে অনেক সমালোচক রাধাকৃষ্ণের দেহসম্ভোগ বা এক কথায় আদিরসের কাব্য বলে অভিহিত করে থাকেন। শুধু শ্রীকৃষ্ণ কীর্তনই নয়, প্রাক্ চৈতন্যযুগের অনেক কাব্যে কিছুটা আদিরসের বাড়াবড়ি আছে বৈকি। কিন্তু কৃষ্ণ কীর্তনে রাধাকৃষ্ণের যে সম্ভোগ লীলা ব্যাখ্যা করা হয়েছে, সেজন্য বড়ু চণ্ডীদাসের অশিক্ষা এবং অমার্জিত গ্রাম্য রুচিই দায়ী। তথাপি কাব্যটির শেষ অংশ, অর্থাৎ রাধাবিরহ খণ্ডে বড়ু চণ্ডীদাসস্বীয় ক্ষমতাবলে অনেকটা পদাবলিকার চণ্ডীদাসেরই সমগোত্রীয় হয়ে উঠেছেন। রাধাবিরহের একটি অংশ ঃ

'বড়ায়ি গো।
কত দুঃখ কহিব কাঁহিনী
দহ বুলী ঝাঁপি দিলোঁ সে মোৰ সুখাইললো
মোঞ নাৰী বড় অভাগিনী।'

অথবা শ্রীকৃষ্ণের বাঁশি শুনে রাধা ব্যাকুল কণ্ঠে বড়াইকো বলছেনঃ

JAGIROAD COLLEGE
জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়
স্থাপিত - ১৯৭৯

'বৃন্দাবন পখিআঁ সুন্দর কহ্নাঞি
বাঁশী বা এ সুললিত ছন্দে
হার কঙ্কঁণ বড়ায়ি সব তেয়াগিকোঁ
সুনীতাক বুক কেরা বান্ধে।'

এই বেদনার আর্তি আমাদের পদাবলিযুগের রাধার আক্ষেপানুরাগের কথা স্মরণ করিয়ে দেয়। প্রাক্ চৈতন্যযুগে এর জন্ম হলেও এই কাব্যে আমরা রাধাকৃষ্ণের মাধ্যমে চিরন্তন নর-নারীর বিরহ-বেদনার রূপচিত্র পাচ্ছি। ভগবৎ রসের ছাড়াছড়ি না-থাকলেও শ্রীকৃষ্ণ কীর্তন যে মানবিক রসে ভরপুর, এ-কথা অস্বীকার করার উপায় নেই।

মৈথিলী কবি বিদ্যাপতি ঠাকুর চতুর্দশ শতাব্দীর শেষ ভাগে দ্বারভাঙার বিমফি গ্রামে জন্ম গ্রহণ করেন। যদিও কবি কৌলিক উপাসনার দিক থেকে শৈব ছিলেন, কিন্তু তাঁর অধিকাংশ পদে বৈষ্ণবকবিসুলভ ভক্তের আকুতি ধরা পড়েছে।

মধ্যযুগীয় বাংলাসাহিত্যের একটি পদক্ষেপ কবি বিদ্যাপতি ঠাকুরই পূরণ করে দিয়ে গেছেন। তৎকালীন বাংলাদেশে তাঁর লেখা পদাবলিরে এত জনপ্রিয়তা ছিল যে, পরবর্তী কালে তিনি যে বাঙালি কবি নন, একথা অনেকেই ভুলেই গিয়েছিলেন। রাধাকৃষ্ণের স্পষ্ট উল্লেখযুক্ত বিদ্যাপতির পদাবলির সংখ্যাও সিতান্ত কম নয়। জয়দেবের আদর্শে তিনি প্রণোদিত।

অনুবাদ সাহিত্যের বিষয় হচ্ছে 'মঙ্গল কাব্য'। মধ্যযুগীয় সাহিত্যের প্রথম স্তর যদি পদাবলিসাহিত্যিকে দেওয়া যায়, তার দ্বিতীয় স্তরের অধিকারী হবে মঙ্গল কাব্য। মঙ্গল কাব্যকে আমরা তিন ভাগে ভাগ করতে পারি ঃ 'মনসামঙ্গল' 'চণ্ডীমঙ্গল' 'ধর্মমঙ্গল'।

মনসামঙ্গলের প্রধান কবি হচ্ছেন বিজয়গুপ্ত ও নারায়ণ দেব। দেবী মনসা এবং চাঁদ সদাগরকে কেন্দ্র করে মনসামঙ্গল রচিত। চাঁদ সদাগর কোনও মতেই দেবী মনসার বশ্যতা স্বীকার করতে চান না। এই কাব্যে আমরা প্রকাশ্যে মানুষ এবং দেবতার মধ্যে দ্বন্দ্ব দেখতে পাই। কিন্তু যুগর্মের প্রভাবেই হোক বা পৌরাণিক কাহিনীর অনুকরণেই হোক শেষ পর্যন্ত চাঁদ মনসার কাছে নতি স্বীকার করতে বাধ্য হয়েছিলেন।

চাঁদেরপুত্রবধূ বেহুলাকে মনসামঙ্গলে ভক্তির কর্ণধার রূপেসৃষ্টিকরা হয়েছে। বিজয়গুপ্তের মনসামঙ্গলে আমরা একস্থানে বেহুলার কীর্তনগানের উল্লেখ পাচ্ছি।তাছাড়াও স্থানে-স্থানেবেহুলাভক্তিরসে খুব বেশি আল্পুত হয়ে পড়েছিলেন। তার কারণ বৈষ্ণব পদাবলির পরোক্ষ প্রভাব নয় কি? প্রত্যক্ষ বৈষ্ণব প্রভাব লক্ষ্য করি। মুকুন্দরামের পিতামহ বৈষ্ণব ছিলেন। তাঁর মঙ্গলকাব্যে কবি প্রথমে গণেশ, সরস্বতীর বন্দনা করে পরে চৈতন্যবন্দনা করেছেনঃ

'সুতপ্ত কাঞ্চন গৌর ভুবনলোচন-চৌর
বারঙ্গ কৌপীন দণ্ডধারী
নয়নে গলয়ে লোব গলে দোলে প্রেমডোর
সতত বোলেন হরি হরি।'

তিনি বৈষ্ণবযুগে আবির্ভূত হয়েছিলেন বলেই যে বৈষ্ণব সম্প্রদায়ভুক্ত ছিলেন তা নয়, মধ্যযুগের বৈষ্ণব ধর্মের প্রভাবে প্রভাবিত হয়ে তিনি কাব্যে বৈষ্ণব কবিসুলভভাবে ভাবিত হয়েছিলেন। মুকুন্দ রামের মতো দ্বিজমাধব প্রথম শ্রেণীর কবি ছিলেন, চণ্ডীমঙ্গলের কাহিনী সংস্থাপনে এবং চরিত্র সবচেয়ে উল্লেখযোগ্য বিষয় হলো তাঁর বৈষ্ণবপ্রীতি। তিনি বাংলা বৈষ্ণব সাহিত্য থেকে উপাদান নিয়ে সুকৌশলে কাব্যের অনুভূমি রচনা করেছেন। এস্থলে বলা দরকার যে চৈতন্যের প্রভাব সমস্ত কবিদের উপর অল্পবিস্তর পড়েছে। চৈতন্যের সর্বব্যাপী প্রভাবকে এড়িয়ে যাওয়া কোনও কবির পক্ষে সম্ভব হয়নি। যা-ই হোক দ্বিজমাধবের মঙ্গলচণ্ডীর গীতের উপর বৈষ্ণব প্রভাব যথেষ্ট রয়েছে। কাব্যবর্ণিত চৰিত্রের মানসিক অবস্থা বোঝাবার জন্য কবি উদাহরণে বৈষ্ণবসাহিত্যে অনুরূপ ভাব সম্মিলিত বৈষ্ণব পদ ব্যবহার করেছেন। শ্রীমন্ত সিংহলে গেলে খুলনা বিষ খেয়ে প্রাণত্যাগ করবে এবং সেই মাতৃবধের কলঙ্ক গিয়ে পড়বে শ্রীমন্তের উপর। মায়ের অন্তরের এই অকুতি প্রকাশ করতে গিয়ে কবি দ্বিজমাধব একটিপদ তুলে দিয়েছেনঃ

'যাদু বাছা মনে যায় পন্থের দিগে মাত্র চাহে
পন্থ নিরক্ষিয়া থাকি,
অভাগিনী মায়ের মন কবে হবে নিবারণ
যদি যাদুর চান্দমুখ দেখি।'

পরাণের সঙ্গে বৈষ্ণব ভাবের,বিষয়ের সঙ্গে বৈষ্ণবধর্মের যে অপূর্ব সংমিশ্রণ পাওয়া যায় মঙ্গলচণ্ডীর গীতে,তা দ্বিজমাধবের কবি প্রতিভার এক অনন্যসাধারণ বৈশিষ্ট্য ফুটিয়ে তুলেছে। মঙ্গলকাব্য যে বৈষ্ণবকাব্যের দ্বারা ভাবিত হয়ে এক নতুন রস সৃষ্টিতে সার্থক হতে পারে, তার প্রমাণ মঙ্গলচণ্ডীর গীত।

বাংলা সাহিত্যের নবজাগরণের আদিপুরুষ শ্রীচৈতন্যদেব ১৪৮৬ খ্রীষ্টাব্দে জন্ম গ্রহণ করেন। বৈষ্ণবসাহিত্য এবং চৈতন্যদেব এভাবে অঙ্গাঙ্গিভাবে জড়িত যে এককে বাদ দিয়ে অপরের উৎকর্ষ বিচার সম্ভব নয়। চৈতন্যদেব বিশেষ ধর্মসম্প্রদায়, সাহিত্য, সমাজ ও সংস্কৃতির বিশেষ ধর্মসম্প্রদায়, সাহিত্য, সমাজ ও সংস্কৃতির ওপর যে প্রভাব বিস্তার করে গেছেন, তার তুলনা নেই। অসিতবাবুর মতে, 'শ্রীচৈতন্য শুধু একজন ব্যক্তি নন, একটি যুগের প্রতিনিধি —শুধু একটা যুগের প্রতিনিধি নন, সর্বযুগের প্রেমভক্তি, ত্যাগ তিতিক্ষার একমাত্র প্রতীক বলে ইতিহাসে স্বীকৃতি লাভ করেছেন। সমাজ-সংস্কৃতির কথা ছেড়ে দিলেও

JAGIROAD COLLEGE
জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়

মধ্যযুগীয় বাংলা সাহিত্যের যে বিচিত্র ও বিপুল উৎকর্ষ লাভ হয়েছে. তার কারণ তিনি, সহিত্যের দিক থেকে এটাই হ'ল সবেচেয়ে মূল্যবান তাৎপর্য।'

'সখি কি পুছসি অনুভবি মোয়
সোই পিরীতি অনু বাগ বখানইতে
তিলো তিলে নতুন হোয়।
জনম অবধি হম রূপ নেহারলু
নয়ন না তিরপিত ভেল।
লাখ লাভ যুগ হিয়ে হিয়ে রাখলু
তব হিয়ে জড়ুন না গেল।'

আর বিরহে পৌঁছেও রাধা নিজকে সান্ত্বনা দিতে পারেনিঃ

'সখি হমরি দুখর নাহি ওর।
এর ভরা বাদর মাহ ভাদর
শূন্য মন্দির মোর।'

বিদ্যাপতি সাধক না-হলেও তাঁর কবিতায় বৈষ্ণব কবিসুলভ স্নিগ্ধতা রয়েছে। রাজসভার কবি বলে জয়দেব ও ভারতচন্দ্রের মতো শৃঙ্গার রসের প্রাধান্য বেশি,কিন্তু ভারতীয় দর্শনে শৃঙ্গার বসকেই ভক্তির প্রথম সোপান বলে ব্যাখ্যা করা হয়েছে।

যা-ই হোক, বিদ্যাপতির রাধা-কৃষ্ণ বিষয়ক পাদগুলি বাদ দিলেও তাঁর প্রার্থনা বিষয়ক পদে মেভাবে ভক্তের অন্তিম আকুতি ধরা পড়েছে, তাতে তাকে বৈষ্ণব কবি ছাড়া আর কিছুই ভাবা না। যেমনঃ

'মাধব বহুত মিনতি করি তোয়
দেই তুলসী তিল দেহ সমপিলু
দয়া জনি ছোড়বি মোয়'

পরবর্তীকালে বাংলাবহু বৈষ্ণবপদকার বিদ্যাপতির পদাঙ্ক অনুসরণ করেছেন। সেদিক থেকে মধ্যযুগীয় কাব্যধারায় বিদ্যাপতির অবদান একবাক্যে স্বীকার্য।

বাংলা অনুবাদ সাহিত্য শাখা বিশ্লেষণ করলে অমরা প্রথমে পাব রামায়ণের অনুবাদক কৃত্তিবাস ওঝাকে। ইতিপূর্বে যেসব অনুবাদক ছিলেন সাহিত্যের ক্ষেত্রে তাঁদের তেমন কোনও উল্লেখযোগ্য ভূমিকা নেই। এযুগের অধিকাংশ কবির আবির্ভাব কাল বা নামধাম নিয়ে গোলযোগ দেখা দেয়। কারণ গ্রন্থে কোথাও তাঁরা হেঁয়ালির ছলে নিজেদের বংশপরিচয় দিয়ে থাকেন।

যা-ই হোক, যোগেশচন্দ্র রায়ের মতে ১৩৮৬-৯৮ খ্রিষ্টাব্দে কৃত্তিবাসের জন্ম। অর্থাৎ চতুর্দশ শতাব্দীর শেষের কবি। কৃত্তিবাসের জনপ্রিয়তার কারণ সরল ভাষায় তিনি রামায়ণের অনুবাদ করেছিলেন। রামায়ণ এবং মহাভারত হচ্ছে হিন্দুদের দুটি মহাকাব্য। এই মহাকাব্য অনুবাদ করতে গিয়ে কবি ভক্তিকে পাথেয় হিসেবে নিয়েছেন। তাঁর অনুবাদ কাব্য নিছক বাঙালিয়ানায় ভরপুর রামকে সাধারণ বাঙালি পুরুষের আদলে সৃষ্টি করেছেন তিনি।

এর কারণ মধ্যযুগের বৈষ্ণবসুলভ দাস্যভাব থেকে কবি তাঁর কাব্যকে রক্ষা করতে পারেননি। তাই তাঁর অনুবাদ কাব্য স্থানে-স্থানে বৈষ্ণব ভাবে ভাবিত হয়ে অযথা বিররসকে লঙ্ঘন করে ভক্তিরসের প্লাবন বইয়ে দিয়েছেন। এর জন্যে সে-যুগের বৈষ্ণবপ্রভাব এবং যুগধর্মই যে দায়ী তাতে সন্দেহ নাই।

মালাধর বসুর 'শ্রীকৃষ্ণবিজয়' কাব্যেও প্রত্যক্ষ বৈষ্ণব পদাবলির প্রভাব রয়েছে। জানা যায় চৈতন্যদেব তাঁর কাব্য আস্বাদন করে গভীর আনন্দ পেয়েছিলেন।

সত্য কথা বলতে, কি, পদাবলির প্রথম পথ প্রদর্শক কবি জয়দেবের গীতাগোবিন্দে যাকে 'পদম' বলা হয়েছে,তাকেই বাংলা বৈষ্ণব পদাৱলির আদি উৎস বলা যেতে পারে। অর্থাৎ কবি জয়দেবের প্রভাব শিরোধার্য করে মধ্যযুগের অধিকাংশ কবি পদাবলি সাগরে অবগাহন করেছেন।

জয়দেবের কাব্যে কিছুটা আদিরসের প্রধান্য থাকলেও বিদ্যাপতির পদ যেন খাঁটি বৈষ্ণব কবির অন্তরনিঃসৃত পদ। বিরহ-মিলনের উচ্ছলতা এবং প্রেমচাঞ্চল্যই জয়দেবের রাধার একমাত্র পাথেয়। কিন্তু প্রেম বিরহ, দেহজ কামনার লাবণ্য উৎসব এবং সর্বোপরি কৃষ্ণকে লাভ করার জন্যে রাধার কুলপ্লাবী প্রেম বিদ্যাপতির রাধাকে প্রথম শ্রেণীর নায়িকার আসন দিতে বাধ্য করেছে। ●

জীৱনত কোনো কাৰো বাবে লাইখুটা হ'ব নোৱাৰে। যদি নিজেই নিজৰ ভৰিৰ ওপৰত থিয় নহয়, কোনেও আনক জোৰ কৰি থিয় কৰাব নোৱাৰে।

— স্বামী বিবেকানন্দ

বাংলা কাব্যে পাশ্চাত্য প্রভাব

(রঙ্গলাল - দ্বিজেন্দ্রলাল)

● ইন্দ্রানী ভট্টাচার্য্য

ইংরেজদের আগমনের ফলে ভারতবর্ষে পাশ্চাত্য শিক্ষার প্রসার ঘটে ও তার ফলস্বরূপে ভারতের শিক্ষিত ব্যক্তিবা ইংরেজী সাহিত্যের স্বাদলাভে সমর্থ হন। বিদেশী সাহিত্যের সঙ্গে যখন ভারতীয় বিশেষ করে বাঙালি কবিদের পরিচয় হল তখন স্বাভাবিক ভাবেই ইংরেজী সাহিত্যের প্রভাব বাংলা সাহিত্যে দেখা দিল। রঙ্গলাল থেকে শুরু করে রবীন্দ্র নাথ কেউই এই প্রভাব থেকে মুক্ত হতে পারেন নি।

যখন বাংলা সাহিত্যে পুরাণের অনুকরণ ও দেব-দেবীর মাহাত্ম্য জ্ঞাপন কাব্যগ্রন্থ রচনার প্রাধান্য ছিল তখন রঙ্গলাল বন্দ্যোপাধ্যায়ই সেই অলৌকিক কাহিনীর বেড়াটোপ ভেঙ্গে ঐতিহাসিক স্বদেশ প্রেম মূলক বিষয়বস্তু তাঁর কাব্যে গ্রহণ করলেন। রঙ্গলাল টডের গ্রন্থ থেকে কাহিনী গ্রহণ করে 'পদ্মিনী উপাখ্যান' কাব্য রচনা করেন। এই নতুন বিষয় নির্বাচনের পেছনে যে ইতিহাসপ্রিয় মন ও স্বদেশ প্রীতির ধারণাটি কাজ করেছে — দুটোই ইউরোপীয় সংস্কৃতির প্রভাবের ফল। কাব্যরুচি সম্পর্কেও তিনি বিদেশীদের মত অনুসরণ করেছেন। 'পদ্মিনী উপাখ্যানে'র ভূমিকায় রিচার্ডসলের অনুসরণে তিনি কাব্যকে সূক্ষ্মরুচি এবং অলৌকিক অর্থাৎ কাব্যসত্য নামক পৃথক সত্যের বাহন বলে ঘোষণা করেছেন। এছাড়াও রঙ্গলালের কাব্যই কবি চিন্তা নিরপেক্ষ প্রকৃতি-বর্ণনা প্রথম পাওয়া গেল। এই নতুন প্রকৃতি চেতনার মূলেও রিচার্ডসনের প্রভাব আছে বলে মনে হয়। বিশেষ করে ইংরেজ কবি ওয়াল্টার স্কট ও টমাস লুরের দেশপ্রেম মূলক কবিতা ও ডিরোজিওর রচিত কবিতা রঙ্গলালকে বিশেষভাবে প্রভাবিত করেছিল।

রঙ্গলাল পরবর্তী কবি মাইকেল মধুসূদনের হাত ধরেই রঙ্গ সাহিত্য তার শৈশব পেরিয়ে যৌবনে পা দিল। গ্রীক মানবিকতা, ক্লাসিক্যাল সংযম, রোমান্টিক সৌন্দর্য তৃষ্ণা, নারী সম্ভ্রমবোধের নবজাগরণ ও দেশপ্রেম — সব কিছুর সমন্বয়ে বাংলা কাব্য নব কলেবর ধারণ করল। দেশী-বিদেশী আদর্শের সামঞ্জস্যমূলক মিলনের আকাঙ্খায় মাইকেল বাংলা কাব্যচর্চায় হস্তক্ষেপ করেছিলন। তিনি বায়রনীয় ভঙ্গীতে স্বদেশ প্রেমে উদ্বুদ্ধ হয়ে, মাতৃরূপী দেশভূমি থেকে বিদায় চেয়েছিলেন। 'তিলোত্তমা সম্ভব' লিখেছিলেন রোমান্টিক ছাঁদে, 'মেঘনাদ বধ' লিখলেন বিদেশী ত্রপিকের আদর্শে ও মানবতাবোধের প্রেরণায়, 'বীরাঙ্গনা' লিখলেন হিরোইক্ এপিস্‌লসের ঢঙে, 'ব্রজাঙ্গনা'কে Ode এর ছাঁচে ঢাললেন ও স্বদেশের প্রতি স্মৃতি মেদুরতা প্রকাশিত হল পেত্রার্কের আদর্শে অনুপ্রেরিত হয়ে রচনা করা সনেটগুলোতে এছাড়াও অমিত্রাক্ষর ছন্দ সৃষ্টির ক্ষেত্রে মাইকেল ইংরেজী ব্ল্যাঙ্ক ভার্সকেই অনুসরণ করেছিলেন। মাইকেলের রচানায় হোমার, মিল্টন, ভার্জিল ত্রঁদের প্রভাবও লক্ষণীয়।

মাইকেল মধুসূদন দত্তের সাহিত্যিকে অবলম্বন করে যে কবিদ্বয় নিজেদের প্রতিভা বিকশিত করেছিলেন সে দুজন কবি হলেন হেমচন্দ্র ও নবীনচন্দ্র।

হেমচন্দ্র প্রচুর পড়াশুনা করেছিলেন। ইউরোপীয় ক্লাসিকস্, শেকস্‌পীয়র ও মিল্টনের কবিতা তাঁকে বিশেষ ভাবে প্রভাবিত করেছিল। তার রচিত 'বৃত্র সংহার' কাব্যের প্রথম সর্গেই মিল্টনের গাম্ভীর্য ও মহত্বের অনুসরণ লক্ষণীয়। তাছাড়া দার্শনিক চিন্তা, ভারতের তীর্থস্থান দর্শনে পূণ্যলাভের সংস্কার, বিশ্বসৃষ্টির অবৈজ্ঞানিক ব্যাখ্যা এই সমস্ত ধর্মীয় চিন্‌তা 'প্যারাডাইস লস্টে'র অনুসরণ করে 'বৃত্রাসুর বধ' কাব্য রচিত হলেও এই কাব্যে এক নতুন জিনিস দেখা গেল — সে হল উনিশ শতকের নবাগত বিজ্ঞান-চেতনার পরিচয় লাভ। তাঁর রচিত 'আশাকানন' allegory রীতিতে রচিত একটি সাঙ্গরূপক কাব্য, 'ছায়াময়ী' দান্তের Divina Commedia র অনুসরণে রচিত। হেমচন্দ্রের রচিত কয়েকটি কবিতায় স্কটের 'My Native Land' ও 'ভারতবিলাপে' জেমস্ টমসনের Rule Britainia র অনুরপন লক্ষ্য করা যায়।

বাংলা সাহিত্যের ইতিহাসে হেমচন্দ্রের পরবর্তী উল্লেখযোগ্য কবি হলেন নবীন চন্দ্র সেন। উপরোক্ত কবিদের মতো তাঁর রচিত সাহিত্যেও পাশ্চাত্য প্রভাব রয়েছে। নবীনচন্দ্রের প্রথম প্রকাশিত কাব্য 'অবকাশরঞ্জিনী' একটি খণ্ড কাব্যের সংগ্রহ। এই কাব্যের নামকরণে Hours of Idleness এর অনুসরণ স্পষ্ট। নিশ্চিতরূপেই এই খণ্ডকাব্য রচনার পদ্ধতি ইংরেজ রোমান্টিক কবিদের আদর্শ থেকে গৃহীত। বায়রনের প্রভাবে তিনি প্রভাবিত হয়েছিলেন বলেই কাব্যরচনার ক্ষেত্রে জ্ঞাতে-অজ্ঞাতে বায়রনকে অনুসরণ করেছিলেন। ইউরোপের সাহিত্য-

সংস্কৃতি-ইতিহাস ও বিজ্ঞানের বোধ নবীনচন্দ্রের 'রৈবতক-কুরুক্ষেত্র-প্রভা স' এই 'ত্রয়ী' রচনায় প্রেরণা দিয়েছিল। এছাড়াও শেকস্‌পিয়েরের 'A Midsummer Night's Dream' এর মর্মানুবাদ তিনি করেছিলেন 'নৈদাঘ-নিশীথ-স্বপ্ন' নাম দিয়ে।

বিহারীলাল চক্রবর্তী সংস্কৃত সাহিত্যের অনুরাগী হলেও ইংরেজী সাহিত্যের শ্রেষ্ঠ রচনাগুলোর সঙ্গে তাঁর পরিচয় ঘটেছিল। সম্ভবতঃ তার ফলস্বরূপেই ইংরেজ রোমান্টিক কবিদের আত্মগত মনোভাব প্রথম বিহারী লালের মধ্যেই দেখা যায়। লক্ষণীয় যে মানুষের উচ্চাশা ও তার সীমিত শক্তির জন্য বেদনা রোমান্টিক কাব্যের এই সাধারণ লক্ষণগুলো বিহারীলালের কবিতায় ও দেখা যায়। 'বঙ্গ সুন্দরী'র পঞ্চম সর্গে বিহারীলাল যে 'করুণা সুন্দরী'র উল্লেখ করেছে তার প্রেরণা তিনি লাভ করেছিলেন বায়রনের'র 'Child Harold' -থেকে। এছাড়াও 'নিসর্গ সন্দর্শনে'র দ্বিতীয় সর্গ 'সমুদ্র দর্শন' বায়নের 'Child Harold IV' থেকে নেওয়া হয়েছে।

মহাকাব্যের ক্লাসিকেল আদর্শ ও রোমন্টিক উচ্ছ্বাস - এই দুই ধারার সমন্বয় সাধনের চেষ্টা যিনি করেছিলেন তিনি হলেন কবি সুরেন্দ্র নাথ মজুমদার। সুরেন্দ্রনাথ পোপের 'Elosia to Abelard' ; গোল্ডস্মিথের 'Traveller' ও মুরের 'Irish Melodies' -এর কিছু অংশ অনুবাদ করেছিলেন। এছাড়ও তিনি গ্রে - র Elegy ও প্লেটোর 'Immortality of the soul' বাংলায় অনুবাদ করেছিলেন।

রবীন্দ্র সমসাময়িক যুগের উল্লেখযোগ্য কবি দেবেন্দ্র নাথ সেন। তাঁর রচিত 'নির্ঝরিণী' কাব্যের 'কল্পনা' কবিতাটি কীট্‌সের 'Ode to Fancy' -র ও ময়না কবিতাটি এডগার এলান পো - র 'Raven' -এর অনুসরণে লেখা। 'ঈশ্বরের প্রতি' কবিতাটি টমাস মুরের অনুবাদ ও 'আঁখির মিলন' কবিতাটির মধ্যে শেলীর Love's Philosophy কাজ করেছে।

দেবেন্দ্র পরবর্তী কবি অক্ষয় কুমার বড়ালের কবিতায় টেনিসন ব্রাউনিঙের প্রভাব দেখা যায়। তাঁর 'শঙ্খ' কাব্যের কিছু সংখ্যক কবিতা ব্রাউনিঙের অনুসরণে সজ্জিত। ব্রাউনিঙের Pippa : A Dramma কবিতাটি Introduction. Morning, Noon, Evening, Night এই পাঁচ ভাগে বিভক্ত। 'শঙ্খ' কাব্যে তৃতীয় অংশের কবিতা গুলির ভাগ - প্রভাতে, মধ্যাহ্নে, অপরাহ্নে সায়াহ্নে, প্রদোষে ও নিশীথে। এছাড়াও অনেক সমালোচক মনে করেন শোককাব্য 'এষা' টেনিসনের 'In Memorium' -এর অনুসরণে রচিত।

পাশ্চাত্য প্রভাবের দিক থেকে দ্বিজেন্দ্রলালের কাব্য বিশেষ গুরুত্বপূর্ণ কারণ বাংলা কব্যের ক্ষেত্রে মননকে অগ্রাধিকার দিয়ে ও বিশুদ্ধ রুচির বিদেশী প্যারডির আদর্শে হাসির গান রচনা করে বাংলা কাব্যের দিগন্তকে প্রসারিত করেছিলেন তিনি। আর্যগাথা'য় তিনি বিশুদ্ধ প্রকৃতি কাব্য রচনা আরম্ভ করেন "Tender is the night and haply the queen Moon is on her throne" কীট্‌সের এই ভঙ্গীকে অনুসরণ করে দ্বিজেন্দ্রলাল রোমান্টিক পরিবেশ সৃষ্টি করে মানস প্রতিমাকে আহ্বান করলেন 'আর্য গাথায়'। এই গ্রন্থের 'পিউ' নামক অংশে তিনি ইংরেজী, স্কচ ও আইরিশ ভাষার প্রসিদ্ধ গান গুলোকে অনুবাদ করেন। কবিতায় ছন্দ প্রয়োগোর ক্ষেত্রে ও তিনি বিদেশী দলমাত্রিক দীর্ঘ যতিভাগের (Caesuric) ছন্দের আদর্শে বাংলা পদভাগের ছন্দে সঙ্কোচক দল উচ্চারণের নতুন প্রবর্তন করেছিলেন। ছন্দ প্রয়োগের এই রীতি তাঁর 'ত্রিবেণী' কাব্যে দেখা যায়।

বাংলা কাব্যে পাশ্চাত্য প্রভাবের কথা আলোচনা করতে গিয়ে দেখা গেল কাব্য রচনার ক্ষেত্রে আলোচিত কবিরা পাশ্চাত্য সাহিত্য থেকে ঋণ গ্রহণ করেছেন যদিও তারা ভারতীয় জীবন আদর্শ, ভাবনার সঙ্গে পাশ্চাত্য আদর্শ ও ভাবনার সমন্বয় সাধনের চেষ্টা করেছেন। বাংলা সাহিত্যে বিশ্ব সাহিত্যের এই প্রভাব বিস্তারিত হওয়ার ফলে বাংলা সাহিত্য ক্ষতিগ্রস্ত হয়নি বরং এই প্রভাব থেকে নতুন প্রাণরস আহরণ করে আরও উজ্জীবিত হয়ে উঠেছে। বাংলা সাহিত্যের এই সমৃদ্ধি বঙ্গলাল থেকে শুরু করে দ্বিজেন্দ্রলাল পর্যন্ত সব কবির রচনাতেই লক্ষ্য যায়। ●

যিজন মানুহক তুমি ভাল নোপোৱা সেইজনৰ বিৰুদ্ধে ভাবি এক মিনিট সময় নষ্ট নকৰিবা।

— আইচন হাৱাৰ

উড়ন্ত চাকি — রহস্যের সন্ধানে

● (সংগ্রাহক - মন'জিৎ সরকার)
উচ্চতর মাধ্যমিক দ্বিতীয় বর্ষ (বিজ্ঞান)

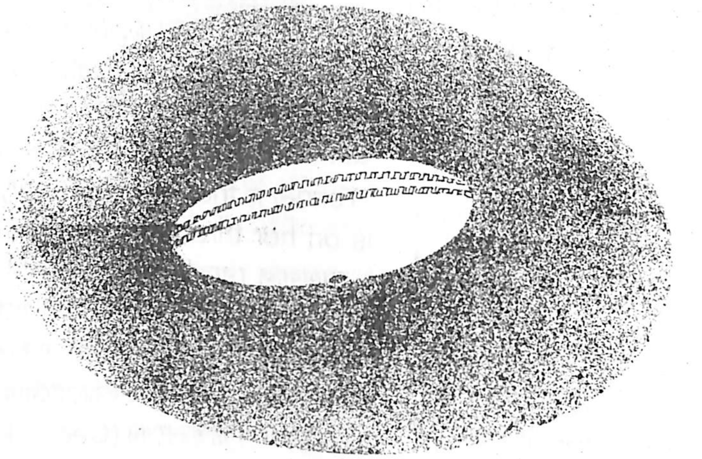

এখন পর্যন্ত কতযে রহস্য কাহিনীর সন্ধান পাওয়া গিয়েছে বলে তা শেষ করা যায় না। এইরকম একটা রহস্যের সন্ধান আছে উড়ন্ত চাকির কাহিনীতে।

আজ থেকে কয়েকশো বছর আগের দেশ-বিদেশর ইতিহাসে উড়ন্ত চাকির খবর পাওয়া যায়। উড়ন্ত চাকির প্রত্যক্ষদর্শীর সংখ্যা কিন্তু কম নয়।

যুবকটির নাম নরম্যান মাসকারেলো। ১৯৬০ খ্রিষ্টাব্দ, সেপ্তেম্বরএর ৩ তারিখ, রাত প্রায় দুটো, নরম্যান এক বন্ধুর বাড়ি থেকে নিজের বাড়ি ফিরছিলো। সঙ্গে গাড়িনেই। তাই তার হাঁটা ছাড়া আর কোনো উপায় ছিল না।

দুপাশে খোলা মাঠ। কেউ কোথাও নেই। সাহসী যুবক, নির্ভাবনায় পথ হাঁটছিল। হঠাৎ একটা অদ্ভুত জিনিস নজরে আসায় সে হতভম্ব হয়ে গেল। খোলা মাঠের ওপর দিয়ে একটা বিরাট জিনিস, উপবৃত্তাকার, ব্যাস প্রায় ২৫ মিটার হবে, মাটি থেকে সামান্য ওপর দিয়ে এগিয়ে আসছে। এযেন অন্য কোনো লোক থেকে আসা এক উজ্জ্বল বিচিত্র যান। এই রকম একটা যান অকস্মা ধেয়ে এলে কে না আতিঙ্কে নিজেকে হারিয়ে ফেলাবে।

যুবকটি ভয়ে রাস্তার পাশে একটা গর্তে পড়ে গেল, কিন্তু দৃষ্টিসরিয়ে নিল না। অদ্ভুত জিনিযটা শেযে দু-একটা বাড়ির ওপর চক্কর দিয়ে দ্রুত অদৃশ্য হয়ে গেল।

যুবকটি কোনোমতে পুলিশ ষ্টেশনে এসে পুলিশ অফিসারকে সমস্ত ঘটনাটি বর্ণনা করল। তার কথা শুনে অফিসার স্যার বার্ট্রাণ্ড প্রায় তিনটে নাগাদ অকুস্থলে ছেলেটিকে নিয়ে উপস্থিত হলেন। কিছুক্ষণ পরেদেখা গেল সাত্যি সত্যিই একটা বিশাল গোলাকার বস্তু গাছেরে আড়াল থেকে উঠে আসছে।

যুবকটিকে পথ দেখিয়ে জোরালো টর্চের আলো ফেলে খোলা মাঠের ভিতর দিয়ে এগিয়ে যাচ্ছিলেন পুলিশ অফিসারটি।

- ওই যে, ওই যে আমি দেখতে পাচ্ছি।

বার্ট্রাণ্ড সঙ্গে সঙ্গে পিছনে তাকালেন, - তাইতো! ফ্লাইং সসার উড়ন্ত চাকি।

হ্যালো, উত্তেজনায় বেতারে বাট্রাণ্ড চিৎকার উঠলেন, হ্যাঁ, আমি নিজের চোখে দেখেছি।

ঠিক এই সময়ে পুলিশের আর একটা গাড়ি এসে পাশে দাঁড়াল। গাড়িতে ছিলেন ডেভিড হাষ্ট্। তিনিও সব কিছু দেখছেন। কিন্তু বিশ্বাস করতে মন চাইছিল না। শেষ পর্যন্ত উড়ন্ত চাকি মিলিয়ে গেল আকাশের অন্ধকারে।

নরম্যানকে তার মায়ের কাছে পৌঁছে দেওয়া হলো। পরদিন আরও খোঁজ-খবর নেওয়ার জন্যে বিমান বাহিনীর দুই অফিসার এলেন তখন আর বিশ্বাস না করে উপায় ছিল না। বিমান বাহিনীর দুই অফিসারের এ ধরণের অভিজ্ঞতা নতুন নয়। নরম্যানকে জেরা করে তাঁরা বুঝতে পারলেন, এটা আরেকটা উড়ন্ত চাকির

অভিজ্ঞতা। এই উড়ন্ত চাকিটা দিন সাতেক দেখা গিয়েছিল এবং সমস্ত অঞ্চল জুড়ে বহুজনেই তা একসঙ্গে দেখতে পেয়েছিল। তাছাড়া খবর ছড়িয়ে পড়ার সঙ্গেঁ সঙ্গেঁ আরও লোক এগিয়ে আসতে লাগল এবং রাতের আকাশে উড়ন্ত চাকি দেখা একটা আনন্দমেলার মতো হয়ে উঠল।

আর এক রাত্রের ঘটনা। মেঘহীন, নির্মল আকাশ, পরিবেশটা একটুগরম, মা আর খুড়িকে নিয়ে রন বাড়ির দিকে গাড়ি চালাচ্ছেন, এমন সময় হঠাৎ আকাশে দেখলেন উড়ন্ত চাকি — পাক দিতে দিতে এগিয়ে আসছে গাড়ির দিকেই, তারপর গাড়ির উপর এসে দাঁড়াল। শেষে কটা পাক দিয়ে আবার ফিরে চলে গেল, দারুন ভয় পেলেন রন, গাড়ি জোরে চালালেন, কিন্তু দুরে চলে যাওয়ার সঙ্গে সঙ্গে অদম্য কৌতুহলও চাড়া দিতে লাগল। আবার গাড়ী উল্টোদিকে ঘুরালেন। উড়ন্ত চাকিও বাধহয় আর একবার টহল দিতে এসেছিল। তাদেঁর দেখতে পেয়ে আবার ধেয়ে এল ওইদিকে, তারপর বরাবরের মতো অদৃশ্য হয়ে গেল। রন তাঁর বিবরণীতে উড়ন্ত চাকিটাকে ডিম্বাকৃতি, বিরাট আকারের বলেছেন। এর প্রায় মাথার ওপরে উজ্জ্বল লাল আলো আর নীচে সাদা আলো জ্বলাজ্বল করছে। শুধু রাতের অন্ধকারে নয়, সেই অঞ্চলে দিনের বেলাতেও উড়ন্ত চাকি দেখা গেছে। শেষ পর্যন্ত প্রত্যক্ষ দর্শীর সংখ্যা প্রায় ৬০ হয়ে দাঁড়াল।

১৯৪৭ খ্রষ্টাব্দের জুন মাসে উড়ন্ত চাকি নিয়ে আলোচনা অন্য মোড় নিল। ৩২ বছরের এক ব্যবসায়ী কেনেথ আর্নল্ড বিমান চালিয়ে যাচ্ছিলেন ওয়াশিংটনের এক অঞ্চল থেকে আর এক অঞ্চলে উড়ন্ত চাকি সম্পর্কে তিনি কিছু জানতেন না, বস্তুত উড়ন্ত চাকির কথা তিনি কথনও শোনেননি, কিন্তু এই পথেই তিনি একসঙ্গে অনেকগুলি উড়ন্ত চাকির সন্ধান পান। পাহাড়ের চূড়ার বরফের পটভূমিতে এগুলি তাঁর নজরে আসে। তখনকার দিনে একটা দ্রুতগামী বিমানের যে গতিবেগ থাকতে পারে, তার চেয়ে ৩ গুণ বেশী ছিল এদের গতিবেগ।

দেশ-বিদেশর বিভিন্ন ঘটনায় আবার চাঞ্চল্য দেখা গেল। বিভিন্ন কাগজে আর মেগাজিনে ঘটনার বিবরণ প্রকাশিত হ'ল। এতদিন পর্যন্ত উড়ন্ত চাকি নিয়ে যত ঘটনা অলীক এবং রূপকথা বলে মনে হতো, আবার সেগুলো নিয়ে চিন্তা-ভাবনা শুরু হল।

সত্যিই কি উড়ন্ত চাকি বর্হিবিশেষ জীব? আমাদের এখানে কোনো আগন্তুক মাত্র? নাকি ও আমাদের দৃষ্টিবিভ্রম?

ইতিহাসের পুরনো পাতায় কম বিবরণ নেই, উড়ন্ত চাকি নিয়ে বিস্তৃত বিবরণ পাওয়া যায় মধ্যযুগে। ত্রয়োদশ শতকের এক বর্ণনায় আছে, আকাশে এক বড় উজ্জ্বল তারার উদয় হয়। এই তারাটি উত্তর দিকে সরেগিয়ে হঠাৎ অদৃশ্য হয়ে যায়। ১৩২৩ খ্রীষ্টাব্দে ছোট নৌকা আকারের একটি বস্তু দেখা গিয়েছিল ইংলেণ্ডের আকাশে - বস্তুটি দক্ষিণ থেকে উত্তরে আকাশকে অতিক্রম করতে দেখা যায়।

১৯৪২ সনে কোনো বৃটিশ বৈজ্ঞানিক সংস্থার সদস্য, একটিচোঙ আকারের বস্তু দেখতে পেয়েছিলেন। এর পেছন দিকটা জলন্ত। লণ্ডনের আকাশে এটি ধীরে ধীরে ভেসে যেতে দেখা যায়। ১৮৯০ খৃষ্টাব্দে আমেরিকাতেও উড়ন্ত চাকি দেখা যায় - সেখানেও প্রত্যক্ষদর্শীয় সংখ্যা কম নয়। সবমিলিয়ে প্রত্যক্ষদর্শীর সংখ্যাটা শেষ পর্যন্ত পাওয়া গেছে তা কয়েক লক্ষ হবে। নিঃসন্দেহে সংখ্যাটা উড়িয়ে দেবার মতো নয়।

উড়ন্ত চাকি যদি এসেই থাকে, তাহলে এ নিশ্চয়ই বর্হিবিশ্বের কোনো উন্নত সভ্যতার অবদান। কিন্তু কোথায় তাদের অবস্থান?

বলা কঠিন। কিন্তু একটা কথা ঠিকপ্রচুর গবেষণা ওতথ্য সংগ্রহের ভিতর দিয়ে আজ যে সম্ভাবনার মুখোমুখি আমরা এসে দাড়িয়েঁছি তা উড়িয়ে দেওয়া যায় না।

মহাকাশযানের যোগ্য আকার কি?

রকেটের সুঁচালো আকার নাগোলক?

সারা পৃথিবীতে গোলকের প্রত্নতাত্ত্বিক অজস্র সংগ্রহ আছে। মধ্য আমেরিকার কোস্টারিকায় কৃত্রিম পাথরে অসংখ্য গোলক ছড়িয়ে আছে জঙ্গলের মাঝখানে, নদীর মোহনায়। আকৃতিতে তা সামান্য কয়েক সেন্টিমিটার থেকে প্রায় আড়াই মিটার (কয়েক ইঞ্চিথেকে ৮ ফুট) পর্যন্ত। বড় গোলক ওজনে আবার রীতিমতো ভারী। এইসব গোলকের বৈজ্ঞানিক ব্যাখ্যা কি?

অতীতের এ-ধরণের গোলকের ব্যাখ্যা পাওয়া পাওয়া কঠিন। কিন্তু ভবিষ্যতে রকেটের চেহারা গোলকে রূপান্তরিত হয় কিনা তা লক্ষ্য করবার বিষয়।

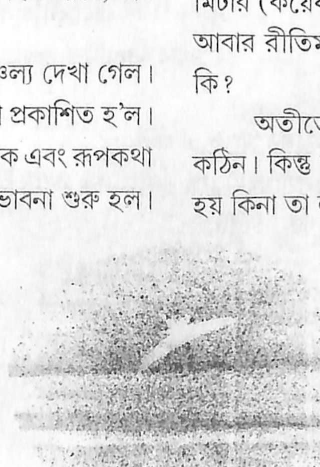

কাঠবিড়ালীর খেলা

● মূল ঃ কৃষ্ণ প্রসাদ জৈচী
বংগানুবাদ ঃ কাননধৰ চৌধুৰী, প্ৰবক্তা

সকাল থেকে এক নাগাড়ে শুন্‌তে পাই
বাড়ীর পাশে কোথায় যেন টুংটাং শব্দ।

চেয়ে দেখি,
বাবা মুখে অদ্ভুদ শব্দ করে কাঠবিড়ালী তাড়াচ্ছেন।
রান্নাঘরের দিকে মুখ বাড়িয়ে
মাকে ডেকে বলছেন —
বড়খোকার এখনও ঘুম ভাঙেনি?
দাওয়ায় চায়ের কাপে চুমুক মেরে
মায়ের সঙ্গে কথা বলে চলেছেন —

মাকে বলছেন —
এই যে কাঠবিড়ালীরা,
এরা বাড়ীতে উৎপাত করেই বেড়ায়,
ফল-পাখালি যত না খায়
তার চেয়ে নষ্ট করে বেশি।

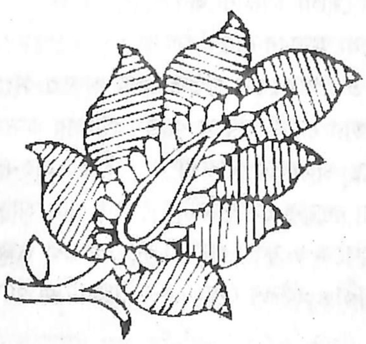

নববর্ষ

● রাকেশ মৌলিক
উচ্চতৰ মাধ্যমিক, দ্বিতীয় বর্ষ (বিজ্ঞান)

এসো এসো হে নববর্ষ
কর হে তুমি সিন্ধু পার
এসো এসো হে নববর্ষ
খুলে দাও তুমি সকল দ্বার
এসো এসো হে নববর্ষ
অশিক্ষিতের খোল লোচন
এসো এসো হে নববর্ষ
হত্যালীলা কর মোচন।
শীঘ্রই এসো হে নববর্ষ
রক্তধারা বয় যে মহীতে
এসো এসো হে নববর্ষ
আমি যে আর পারি না সহিতে
এসো এসো হে নববর্ষ
ফোটাও তুমি নতুন কলি
নতুন ফুলের সেবায় আসুক
নতুন যুগের নতুন মালি।
এসো এসো হে নববর্ষ
গড় আরও তুমি ভারতবর্ষ
ভারতবর্ষের সেবায় আমি
কাটাব যে আরও কত বর্ষ।।

বধ্যভূমিতে একদিন

কৌশিক বসু
উচ্চতৰ মাধ্যমিক, প্রথম বর্ষ

মৃত মানুষের সাথে একদিন
আমিও গিয়েছিলাম এক বধ্যভূমিতে,
মৃতস্তুপের মধ্য দিয়ে
আমি যখন এগিয়ে যাচ্ছিলাম
মৃত্যুর হিম শীতল নির্জনতা
আমাকে জড়িয়ে ধরেছিল
অন্ধকারে ঢেকে গিয়েছিল আকাশ
কেন জানিনা, মনে হলো
মৃত মানুষের মাঝে আমি ও
এক শবদেহ।

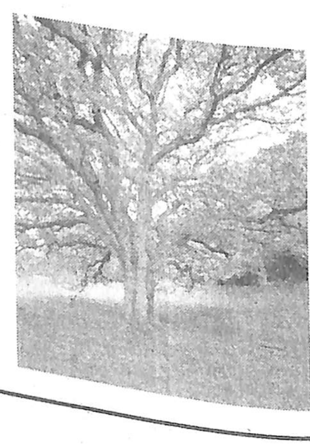

English Section

"The Human Consciousness is Structured Like a Language"

– Jaques Lacan

We feel, we laugh, we eat, we drink etc. etc, and above all we write – all these mani festations are nothing but conjugal surplus of what is called our consiousness. In a world of Post-structuralism (I don't know as to whether its need is felt in India or Assam) everything has to be pondered so far its individuality is conscerned consciousness producess language like other things. And as the consciousness of everybody is bound to be different, so what is the reality of one's criticism of another's writings. "I think, therefore, I exist" not because of what others think or feel. And, most probably, that's because of which a poem by Wordsworth, a novel by Virginia Woolf a write by Karl Marx, or a political theory by green, don't invite discussion or evaluation. We don't have any excess to the writer or poet or novelist concerned, so we must acknowledge our limitations in these regards. constructive thinking is much awaited, but evaluation or critism should not be fabricated with personal gradge so as to devastate one's sentiment.

REACHING OUT FOR THE STARS!

● **Niharika Boruah**, H.S. 1st Yr.

The 1st of February, 2003, a day the scientific community of the world looked forward to with a great deal of hope and optimism, suddenly turned into a day of mourning. While the people of the world were getting prepared to welcome back the seven astronauts on board the space shuttle 'Columbia' after their nearly successful space mission, nobody knew that they were on a voyage never to return.

For India, a nation torn with poverty, communalism, natural calamities, the day was expected to bring glory and honour to its countrymen. It was a matter of pride that the Indian born US astronaut Kalpana Chawla was one among the seven on that ill fated space craft set out to explore the universe. The Indians were getting ready to bask in the glory of Kalpana's accomplished mission. But the dream was shattered. Kalpana's body was blown to bits someshere in space before the 'Columbia' could re-enter the earth's atmosphere. It was not only the death of Kalpana, but it was also the death of a long-cherished dream. A flever was nipped in the bud before it got a chance to bloom.

February 1st, 2003, was the day when the US space shuttle 'Columbia' was returning to its NASA base as per schedule after completing its sixteen days mission of space research at the speed of 20,000 km/hr. However the tragic disaster occurred when the space-craft lost control with the ground and exploded sixteen minutes before it was scheduled to land at the space launching Centre of NASA at Florida. The oldest space ship of NASA thus crashed in its 28th mission at an attitude of 63,000 kms. above the surface of the earth over the state of Texas in the United states. Although the reason for the accident could not be immediately detected, few possible causes were hinted by NASA as being responsible for the catastrophe. Among them were that the space shuttle might have collided with some space debris besides having some technical problems during its return journey to the earth. Some even thought that it might be the work of some terrorist attack as the first ever astronaut from Israil was also on board. However, NASA soon put an end to these speculations when it declared from its preliminary investigations that some technical problems had developed during the take-off. A piece of insulating metal had broken loose from the left wing of the ship which was meant to absorb the heat during its contact with the earth's atmosphere. Moreover, the shuttle did not carry the robotic arms so that the defect could have been mended. Thus, while re-entering the earth's atmosphere, the space shuttle got warmed up and ultimately crashed killing all on board.

Kalpana Chawla who became the pride of India by becoming the first Indian born woman astronaut to go to space in 1997 on board the space shuttle 'odyssey', was born at Karnal in Haryana. After completing her secondary education from the Karnal Higher Secondary School, Kalpana joined the Punjab Engineering College from where she did her graduation with

specialisation in Aeronautical Engineering despite opposition from her family. It is worth mentioning that she was the only female to have opted for that course.

After that there was no looking back for Kalpana. She went to the United States and began her career at the Ames Research Centre at NASA in 1988. There she started research in fluid dynamics. NASA selected Kalpana as an astronaut candidate in 1994 and she joined the 15th group of US astronauts in March 1995. Soon in 1997 she made her maiden voyage to space on board the 'odyssey', marking a new era for not only the Indian women but for the women of the world as a whole. For Kalpana, sky was not the limit. She crossed all barriers to go beyond, to enter and explore the unknown void.

Kalpana's success stood as the embodiment of great strength and will empower not only the Indians but all human kind. Her sudden death shocked the entire world. As if she knew her destiny, Kalpana's last words to her brother before the second voyage to space were, "If at all I am to die, I will embrace death in the space." Thus ended the journey of Kalpana-a tireless and enthusiast scientist, a dream of the skies, and a proud Indian who brought honour and glory to her nation and countrymen. ●

> *We are taught to fly in the sky like birds, we are taught to swim in water like fishes, but how to live in this world, we don't know.*
>
> **– Radhakrishnan**

WILD LIFE IN INDIA WITH SPECIAL REFERENCE TO NORTH EASTERN INDIA

● **Miss Malamoni Borah**, B. Sc. Part-I

In its diversity of wild life, India is the second largest country of the world. There are about 350 species of mammals, 12,00 species of birds and many species of reptiles and other animals. In India there are about 73 National parks and 416 santuaries covering a total area of 141298 sq. kms. which is about 4% of the geographical area.

The speciality of the wild life of the North-Eastern region is the high level of endemicity and the occurence of restricted range species of all taxonomic groups. The region lies in the transitional zone of Indo-Malayan and Indo-chinese and Indo proper region.

A brief description of some important wild life animals abundant in the North-Eastern India are as follows.

1. Deer : The deer belongs to the family "cervidac" of the mammalian class and they are herbinorous and form significant component of grazzing food chain of the Indian forest. Due to limited shelter and food supply, deforestation, urbanization, mass hunting etc. there has been a great reduction in the number of deer population in India. Generally the following species are found in North-East India.

(a) Spotted deer : It is one of the most beautiful animals of our forest. It is distributed at the foot hills of Himalayas and entire peninsular region. In Assam it is found in the district of Goalpara, Kamrup and Darrang. As it has white spot on the skin it is also called chital. It is a gragerious animal and a prey of Tiger.

(b) Samber : It is the largest Indian deer which grazes during night and takes shelter in dense forest during the day. Its food consists of grasses, leaves and variety of wild fruits. It is generally found roaming in a group of 4-12.

(c) Swamp Deer : The swamp deer or Bara-singha means a deer with 12 horns or antlers. They graze late in the morning and evening and rest during day time. They have a strong sense of smell and when alarmed, the head gives a sharp call and disappears quickly.

(d) Brow antlered deer or Thamin Deer or Sangai : It is one of the most endangered species in the world. At present it is confined only to the Keibul Lamjao National Park (Manipur). Its antlers grow from near the brows.

(e) Hog Deer : It is a small stout deer hog like in appearance found rooming solitarily (occasionally in pairs from Punjab to Assam) It lives in grassy patches bordering in forest and comes out at home to feed in evening and morning only.

2. Wild buffalo : It is a large size robust animal having streamlined body. It prefers tall grassy forest close to marshy area, in the vicinity of rivers and lakes. Indias criminate hunting of wild buffalo has restricted now to only in Assam and in some parts of Madhya Pradesh.

3. Rhinoceros : The Indian rhinoceros found in the grassland and jungle area of the foot hills of Himalayas and in certain pockets of plains of West Bengal and Assam. In Assam the rhinos are available in Kaziranga National Park, Manas National Park, Pabitara Wild Life sanctuary, Orang wild life Sanctuary and Lao khowa Wild life sanctuary. A full grown rhino is 1.8m in height and 3.9 m in length. It has a single horn on the nose which is made up of

keratinized skin and matted hair.

4. Elephant : The Indian elephant is confined to the Terai and the foot hills because of its dependance on succulent grasses, bamboo and plenty of water. It is gragerious and its herd move constantly in the search of new feeding grass, elephants are born in the beginning of monsoon and a female gives birth generally only one calf at a time.

5. Tiger : The Indian tiger Panthera tigris is found practically through out India from the Himalayas to cape-comorin except in the deserts of Rajasthan, Punjab, Kutch and Sindh. It is a rich coloured well striped animal with a short coat. It is almost extremely noc turnal in habit unlike most members of cat family who are fearful of water. The tiger likes water and is excellent swimmer.

The sundenbans is the home of white tiger which is adapted to live in Swampy mangrove forest. In the North Eastern region tiger is mainly restricted to Manas National Park, Nameri National Park and Namdapha National Park.

6. Pigmy hog : The pigmy hog, sus salvanius is limited to the foot hills of Eastern Himalayas convening mainly western Assam. It is one of the endangered species. It is smallest of all the pigs. It is restricted to Manas, Kaziranga and Barnadi wild life sanctuary. Due to destruction of habitat of the pigmy hogs their numbers were increased in captivity. As for example - Basistha, Pigmy Hog captive Breeding project.

7. Other : Otter, (Lutra litra) is basically in aqutic animal, generally feeding on fishes. But is equally active on land and can catch other animals for its food. It is found in Manas and Kaziranga.

8. Hoolock gibbon : (Hylobates boolock) It is restricted in South bank of Brahmaputra river. Large population is there in Namdapha National Park, Upper Dihing Reserve Forest, Mikir Hills and Balpakram National Park (Meghalaya). It is seen in pairs of small family group

9. Golden Langur : The golden langur (Presbytis geei) is found in some forests of Assam whose average growth size consists of 9-10 individual. The colour of the animal changes from season to season, deep golden during winter and light golden or cream white in summer. However the face is always Haok. They are active in morning and evening. Their mating season extends from December to February and the young are born from September to November.

10. Clouded leopard : It is distributed in dense forest of Assam and Sikkim. The animal derive its name from the unusual cloudy manks on its body which is a distinguishing character.

11. Dolphin : In the Indus river, the North west and in the rivers of Sutlez' in the North of Than desert the fresh water gangetic dolphin, (Platinista gangetica) is found in good numbers but now it is declining. In the North East a few number of dolphin and porpoises are seen in the Brahmaputra and some of its tributaries.

12. Himalayan Black Bean : It is found in the lower mountain ranges of Kashmir, Assam and Himalayas and is provided with a "V" shaped mark of yellow or white colour on its breast. It feeds on fruits, flowers, nuts, honey etc.

13. WIld boar : The wild boar has a long mobile snout with terminal. nostrils. The canines of both jaws grow continuously and form triangular and upcurved tusk for defence and digging roofs. They are better developed in indles. They are omnivorous. It feeds on shakes, insents, roots and cultivated crops. It is gregarious, living in families in grass.

14. Birds : The important wild birds of the North East India and India as a whole are as follows –

1. Bengal Florican, 2. Black necked crane, 3. Great Indian horn bill, 4. Large whistling teal, 5. White winged wood duck, 6. Parakeets, 7. Doves, 8. Eagles, 9. Owls, 10. Cormorants etc. ●

AN AUTOBIOGRAPHY OF DNA

● **Atindra Das**, B. Sc. 2nd Yr

I am the master molecule of life. I am present in nuclers of cells of all organisms except some viruses. I am also present in a little amount in mitochondria & plastids chemically. I am called as 'gene' by geneticists.

All the incidents in the life of an individual occurs under my direction, hence I am the director of life of an organism. I foretell the future of a child; whether in future a child is going to be a doctor, an engineer, philosoper, artist or criminals etc. is foretold by me.

In the year 1953, Watson and Crick worked out my helical model for which they were awarded nobel prize in medicine in th eyear 1962. That I am the genetic material is proved by many scientists such as Griffith, Mc-leod and Carthy etc. I form chromatin material alongwith protein. I act as passenger and chromosomes are my vehicles. I sit on the chromosomes and pass from generation to generation bearing the hereditary characters.

I have the capacity of replication. So, from one many such xerox copy can be obtained. My role in Genetic Engineering is most significant, for which Genetic Engineering is also known as DNA recombinant technology. I help in bio technological synthesis of medicines, vaccines, even or ganisms etc. I am at the root of cloning. I play a pivotal role in the synthesise of protein. I form the sequired RNA for the production of protein in the protein factory of the cell i.c. sibosomes.

I help the Forensic scientists in the identification of criminals through DNA finger printing.

Abnormal characters in the body of an individual such as person with six fingers, Rovama with tenheads, a specimen of goat in the Indian Museum, Calcutta with eight legs etc. are not due to any curse or blessings of God. But it is due to gene mutation which is nothing but DNA mutation.

Thus, it might be possible that there was Rowana with ten heads. But it is vergsear. The cunning people take the advantage of my mutant type and use my mutant as commercial source of gathering money in developing society in the name of God. ●

> **If you limit yourself to a knowledge of the present but neglect the past, you will never understand the present.**
>
> **– G. W. Leibnitz**

REMINISCING ARTIST PRANAB BARUA

● **Dipak J Baruah**
Senior Lecturer Deptt. of English

Artist Pranab Barua, known to all as "Pranabda" epitomized through his art and life love and generosity of a true artist to whom inspirations came from his strawls in the streets, his teaching tours into the neighbouring countrysides and his evening walk on the bank of the Marikalang. His philosophy was also to discover others' merits and potentialities in art and creative pursuit. He once came across a hoarding-artist (painter) and invited him to his house whom he encouraged and guided wholeheartedly to later emerge as one celebrity artist of the state.

He announced in 1998 during an exhibition of his paintings at the state art gallery, Guwahati that he would not hold another of his shows in the city being anguished over what he had felt a serious dearth of expert critics and sensitive viewers. However, he hoped that one day the things would be changed and there would be enough of perceptive viewers and critics in the days to come. He continued to live in a maffusal town away from the hurly burly of the city though most of the contemporary artists preferred to make Guwahati their home. His fate was that of any artist living off the little he could earn to the future generation, as he always engaged himself in moulding a young band of artists and art lovers. In this process he was often undergoing difficult times though hardly people noticed on his face any sign of despair or suffering.

After his return to Nagaon (1963), his hometown, from Mumbai completing his studies at Sir J J School of Art, Pranab Barua silently threw himself into his avowed preoccupation beside trying to create interests and awareness about fine art in the smaller towns and villages of the state even at the cost of his own energy, money and time. Preceding his final stay in Nagaon he had set up a studio of art of his own in Guwahati. This all he did at a time when art or painting had not been a popular subject among the people.

That he had a keen eye to explore talents in art among the common people in the countrysides is well reflected also from his opinion on the potentialities of one artist- Bagadhar Senapati whom he discovered during one of his sujourns in the villages : "I met Sri Senapati, a simple tribal (Lalung) young boy about three years back. He was restless, unsatisfied with what he was doing at that time

He was in quest of a way to go ahead. I was not brave enough to show him the real path for I myself was not sure about it. (Still I am not). Yet I gave him my company. He was since developed a style of himself. His paintings are a tribute to his community...."

Pranab Barua's paintings are a tribute to the human soul. Almost all his works are humanscapes. He told this writer once : "Form is lifeless without souls and as artist it is necessary for me to invest souls in forms. To me in particular, mere visuals cannot be art in themself, so I can't draw landscapes - my drawings are humanscapes." A number of paintings are melancholic pictures of human beings. In most of these works he has a pallette devoted almost exclusively to soft shades evocative of grief, despair and desolation. "Three widows in a storm" and "Call Unheard" in particular stand out in this respect. The universal suffering comes out sharply also in 'Shelter' where a young woman in her half-nude state is keeping close to an equally despair-ridden child - the unbarred breasts of the woman and the closed eyes of the child being juxtaposed to contribute candidly to make the desired statement of the artist. Whether it is 'Shelter' 'Call Unheard' or 'Three widows in a storm', the stress is on creating atmosphere and mood supreme, rather than a literal description. In certain other paintings by him like 'Face under the Hat', 'Boy with a Primitive Look' and 'Blue Nymph', visages drawn from the raw background of the rural life are found liberated from their 'mundane' existence being elevated by the artist to a state of grace. "Yoshada and Krishna" shows him as a sensitive colorist. The highly imaginative piece more than its bearing

upon the Hindu pantheon evokes a wonderful cascade of elemental life in the hearts of the viewers. His works have the evidence of an easy-going brush handled by the soul of an instinctive artist. They are mostly evocative of the simplicity and innocence of the common man, the pleasures and pains of living.

His first flush of artistic triumph had been a group exhibition by the Artists and Writers Association in Guwahati in 1965. A fresh alumnus from the J J School as he was then, he was impressed by the responses from the artists and critics. Late Ashu Dev and Shova Brahma blessed him to see the candour of his canvas. Poet and art-critic Nilmoni Phukan too talked highly of him during the show. There had not been any looking back for 'Pranabda' since then who played the role of a gentle seeker of truth in life and art till his death. ●

> *Kindness is the golden chain by which society is bound together.*
> -- Goethe

DEVELOPMENT OF TIWA ENTREPRENEURSHIP IN MAYONG DEVELOPMENT BLOCK : PROBLEMS AND PROSPECTS

Purushottam Bhandari
Sr. Lecturer Dept. of Economics

(1) Introdustion :

Entrepreneurship is one of the main indicators of economic development in the context of privatization, liberalization and globalization of Indian economy. Development is a function of entrepreneurs. Without entrepreneur, there is no development of enterprises. The Dictionary meaning of the word " Entrepreneur according to **Oxford Encyclopedic Dictionary** is (1) "Organizer, manager, of (esp. musical), enterainments; mager (2) One who undertakes an enterprise, esp. contractor acting an intermediary between capital and labour." The term 'entrepreneur' became popular in economics in the 18th century. Ricard cantillon (1680-1734) an Irish International banker (a French Economist), defined the term 'entrepreneur' as "an agent who buys factors of production at certain prices in order to combine them into a product with a view to sell it at incertain prices in future." Jean Baptiste Say (1767-1832) a classical economist was a pioneer for the introduction of the concept of an entrepreneure into economy theory, and also the division of the fundamental factors of production into threeLand, Labour and Capital, J.B. Say defined the term 'entrepreneur' as "one who combines the land of one, the labour of another and the capitalof yet another to produce a product." Joseph Alois Schumpter {1883-1950} stated that an enterpreneur. "who institutes new combinations of factors of productions ie. innovation."

In common paralance, entrepreneurs have to perform three objectives (i) what to produce. (ii) how much to produce and (iii) what technique of production should be adopted to maximize output and profit margin. In modern economic development strategy, an intrepreneur have to perorm six functions such as (i) an organizer, (ii) an innovator, (iii) a creater of new system, (v) a uncertainty bearer and (vi) change agent.

(2) Why Tiwa Entreprneurs :

Tiwa is a economically backward community of Assam. Majority of the people are agrarian in nature. The literacy rate among this tribe ranges between 50-60% only. The number of people train in modern business management is very few. In order to uplift their economic lots. it is desirable to tain them in modern entrepreneur development programes. The importance of entrepreneurship development programme among Tiwa community is required due to follwing reasons :

(i) It provides large scale employment oppourtunities.

(ii) It encourages specially the development of small scale units and household enterprise in Mayong Development Block.

(iii) It facilities effective mobilization of recources of capital and skill which might otherwise remain idle and unutilised.

(iv) To reduce poverty ratio of the community.

(v) It will ensure more equitable distribution of National Income of the country

(vi) To utilise rural resources of the block.

(vii) Hundreds of Tiwa Employees are thrown out of jobs after the closer of the Spun Mill

JAGIROAD COLLEGE

and Polytex. It will provide releif to them by self employment scheme.

(viii) There is sequeezing of Government Funds, entrepreneurship programmes will provide manual work as well as income-generating avenues.

(ix) There is a wide gap between jobs available and job seekers in the market. In the Morigaon district itself more than fortyfive thousand people are unemployed as per employment exchange records of 2002. It will reduce unemployment problem of the community.

(x) Entrepreneurship proceeds industrial development. It will benefit the community in the long run.

(3) The present Study ; Importance :

The area chosen for the present study is Mayong Development Block under Morigaon district in Assam. The geographical area of the block is 57,211.61 hectare of which net area shown is 34,550 hectare. The block was inauguarated on 01-04-1966. There are five mouzas and 27 panchayats with total population 2,03,428 in 2001 and among them male populations is 1,05,033 and female population is 98,395. As per 2001 census, literacy rate of the block is 59.11% - male 66.57% and female 51.11%. As per 1991 census, Schedule Tribe was 29, 722 male 15,060 and female 14,662. The Tiwa (ST) population are concentrated at Deosal, Pachim Nagaon, Banghtaigaon, Bangfor, Nakhola etc. The different sources of livelihood to Tiwa Community are cultivators, petty cultivators, diary farming, Piggery, agricultural labourers, firewood cutter & seller, industrial labourers etc.

In the last fifty years, a new class of entrepreneurs has developed in Tiwa community. They are hard working, energetic and practical. The area which the Tiwa entrepreneurs are presently working are as follows :

(i) A new class of cow breeders - mainly concentrated in Jagiroad and its adjacent areas.

(ii) Pig breeders and meat vendors - a large pig operates at Jagiroad.

(iii) Pig cum Fish Farming.

(iv) Pond Fish Cultivation.

(v) Dry fish business.

(vi) Poultry Farming.

(vii) Road transport operators.

(viii) Raod transport operators

(ix) Computer operators.

(x) P.C.O.s.

(xi) Cassette business.

(xii) Kerosene oil hawkers.

(xiii) Vegetable vendors.

(xiv) Cloth & other related business establishments etc.

(4) New Emerging areas for Tiwa Entrepreneurs :

The following are the new emerging areas for Tiwa Entrepreneurs.

(i) Manufacture of Traditional Dresess of Tiwa Community which can creat both National and International markets.

(ii) Preservation of musical instruments of the community.

(iii) Development of rural tourism in Tiwa inhabitated areas like jagiroad, Lellei, Pachim Nagaon, Sita Jakhala Pahar, Mayong etc.

(iv) Preservation of indigenous (Tiwa's) medicinal plants and herbs.

(v) Bamboo and cane crafts.

(vi) Wood carving and modern furniture manufacturing.

(vii) Processing of cereals and pulses.

(viii) Manufacture of Eri Chadar, (Endi, Pat Cloths, (Silk), Mekhala Chadar.

(ix) Establishment of mini rice mills etc.

(5) Problems Faced by Tiwa Entrepreneurs :

The Major problem faced by the Tiwa entrepreneurs in Mayong Development Block are as follows :

(i) Lack of knowledge to prepare a viable project.

(ii) Non-availability of fund.
(iii) Lack of markeiing information.
(iv) Irregular supply of power.
(v) Unable to organised property
(vi) Lack of entrepreneurial skill.
(vii) Shortage of skill manpower.
(viii) Shortage of raw-materials.
(ix) Lack of family support.
(x) Lack of motivation.
(xi) Defective Government policies & programmes to community as a whole.
(xii) Many legal formalities obstacle for entrepreneurs to establish enterprises.
(xiv) Fear is failure.
(xv) A conflict between traditional enterprises and modern enterprises.

(6) Prospects :

The following suggestions are assential in order to develop Tiwa Entrepreneurship in Mayong Development Block.

(i) Selection of projects / units mainly on the basis of profitability in nature
(ii) Development of managerial quality to entrepreneus.
(iii) Publicicty & general awareness of the programmes undertaken by entrepreneurs
(iv) Financial incentives in the form of taz concessions or tax concessions or tax holidays for period of five years.
(v) It is urgently require that there should be involvement of a number of agencies in the training cum financing programmes. These Entrepreneurial Mottivation Training Centres (EMTCs, 1973), The National Institute of Small Industry Extension Training (NISIET), The North Eastern Industrial and Training Consultancy Organization (NEITCO), Indian Institute of Entrepreneurship (IIE, Guwahati), District Indusrial Centres (DIC), Entrepreneurship Development Institute of India (EDII), The North Eastern Council (NEC), Small Industrial Development Bank of India (IDBI), Industrial Financial Corporation of India (IFCI), Industrial Credit and Investment Corporation of India (ICICI), Small Industries Development (SSIDC), Khadi & Village Industries Commission (KVIC). The North Eastern Development Financial Corporation Limited (NEDFi) State Institute of Rural Development (SIRD), DC (Handloom), DC (Handicraft) etc.
(vi) Provision of entrepreneurial Training on Computer, Internet & E-commerce.
(vii) Essential to introduce entrepreneurial development programme for Tiwa Women.
(viii) Provision of subsidy to new enterprises i.e. Central Investment Susidy Scheme.
(ix) Provision of workshop, Seminar, Trade Fair, Exhibitions etc. to the products Tiwa entrepreneurs.
(x) Proper book-keeping and cost-benefit should be taught to Tiwa cntrepreneurs.
(xi) Weekly, bi-monthly & monthly monitoring the community so that the sucess rate can be easily calculated.

(7) Conclusion :

In the Global era and faster changing world economic scenario, the Tiwa Community cannot remain economically backward foreever. Therefore, to uplift this community, the Government machinary should provide entrepreneurial training and banks and financial institutions should come for ward to provide soft loans to them in order to establish new enterprises. In a nutshel, the community can emerge as a new business class if time-bound programmes are taken. ●

VICTORY : A GENERAL ASSESSMENT

● Sohail Ahmed

In the summer of 1915, Joseph Conrad published his novel 'Victory' which became immensely popular with the public at large. Many of them claimed it to be his masterpiece. But we should not take this popularity literaly. Because for long Conrad was misunderstood merely as a writer of sea stories and romantic adventures. The real worth of Conrad as a novelist was realized much later. 'Victory' is indeed a specimen through which we can judge his greatness as a novelist. It is also regarded as one of his most elusive works. The theme, characterization, symbolism and the narrative technique of the novel are inter-related and inter-dependent. Hence, I have favoured the idea of giving a general assessment of victory rather than discussing one particular aspect of it.

Before going into the details, it would be appropriate hereto recall the story or plot of the novel despite the fact that Conrad always minimizes the story element. We have to depend on the impressions which he draws choherently. 'Victory' is the story of a swedish migrant named Axel Heyst. Influenced by his cynical father, Heyct wants to avoid the indignition, follies and illusions of involvement with life. With this aim in mind, he tries to keep himself aloof in the island of Samburan of the Malayan Archinelago. But there is a tension in his mind due to which his alineation is incomplete. Sometimes, he feels lonely and reappears in front of the people. Unwillingly, he becomes involved with the world. First, he is caught up with Monison with whom he opens a trading company. Secondly, he is struck by the physical beauty of Zena, a young girl performer in the zangiacoras ladies Orchestra. Zena is also attracted to him and they elope. This incident arouses jealousy and anger in schomberg, the German hotel owner at sourabaya where the Orchestra stayed. Schomberg hates Heyst from the very beginning and his anger crosses all limits since he himself was infatuated by the girl. Meanswhile a trio of villains arrive at schomberg's hotel. The cleaver German tricks and hires Ricardo, the killer, and sent them in pursuit of Heyst and Lena. Mr. John, Ricardo and Pedro - the three villains reach the island after a long and exhaustive voyage where they nearly lost their lives. After their arrival at Samburan there is a string of complicated actions. It becomes a story of rescue and violent tragedy. At the end Zena loses her life while going to protect her lover. Heyst is shaken by her supreme sacrifice of love and buries himself alongwith her body.

Let us now, go straightway into the themes and characteristics in 'Victory'. The theme of the Novel can only be understood if we discuss the protagonists character. Because Axel Heyst's character is at the very centre of the Novel. It is his self-discovery which appears to be the primary concern of the author. Heyst, as we have mentioned earlier is a man torn between his efforts to renounce the world and his very nature which sometimes recoils from it. Although he has confined himself into a desolate island, he reappears because of loneliness. In page 22 Conrad very clearly expresses his failure to detach himself :

"But the reappearance shows that his detachment from the world was not complete."

Although he wishes to substract himself from the conventions and manners of society his very polished manner defeats him. We feel that Heyst suffers due to his lack of self-knowledge and his entire life is a delusion. Gradually it is unfolded that Heyst is not the man as he appears to be.

He is indeed a man of intelligence,

sensibility and capacity. But he denies responsibility and retreates into a solipistic world of his own creation. This aspect of his personality is result of his father's strong influence upon him. His father is a philosopher who negates life and renounces the worldly illusions. He is described as the "destroyer of systems, of hopes, of beliefs." Heyst's companionship with his eynical father results in a profround impression upon the young boy's mind. The novelist has described it in a beautiful sentence in Chapter-II of Part-II of the Novel:

"Thress years of such companionship at that plastic and impressionable age were bound to leave in the boy a profound mistrust of life."

The dying words of his father is "Look on make no sound" which Heyst tries to follow all through his life. He decides to drift away from the illusions of life. Even after his father's death, it appears that the ghost of the dead man looms around him. He reads his father's books and the only thing which shines in his bed room is an oil painting of that man. Thus under the influence of his father, Heyst decides to live against his very nature.

However, the relationship with Morrison seems to upset the equilibrium of his scheme. He opens the coal trading company as a joint venture which clearly shows his interests in worldly activities. He is also much troubled with a sense of remorse after his death. It exposes how in his efforts and endeavour to make himself 'a masternice of aloofness', feels desolate. It is however, Heyst's affair with Lena which sparks off the process of his self-discovery. Explaining the reasons behind his elopement with Lena, Conrad writes–

"He had no illusions about her, but his speptical mind was dominated by heart."

Here we feel the beginning of the end of his scepticism. Gradually their relationship develops bringing changes in Heyst's personality. He becomes interested in what people think about him. Lens's startling confession about schomberg's version of his treatment of Morrison becomes an eye opener for the protegonist. He becomes so aware of others that he does not want to kill the villanious trio who are after him. Even the very tone and voice of Heyst is changed under the influence of Lena. Thus "all his cherised negatives were falling from him one by one." The egotic fastidiousness of Heyst however prevents him from fighting with the killers. He says about his own predicament-

"Here I am on a shadow inhabited by shades.

How helpless a man is against shades."

Lena, on th eotherhand, understands Heyst's predicament and prepares herself for supreme sacrifice. Her death in the end, convinces her the "reality of her victory over death". Heyst is deeply moved by it and confesses ultimately to Davidson–

"Woe to the man whose heart has not learned while young to hope, to love-and put it's trust in life."

Thus, his quest for self-discovery is completed. Some people feel piquied by the tragic irony in the end. They question what kind of "victory" is it presented when Heyst and Lena are burnt? They miss the point that victory here is of the soul and is dependent neither on life nor death. F. R. Leavis calls it " Unequivocal victory". The death of Lena and Heyst thus vindicates the truth love is stronger than hatred, that ideals are stronger than reality.

In victory, Conrad has remarkable use made of symbols. Through the symbols alone, the tuper layer of maning the novel can be understood. The very first sentence of the novel introduces us to the "Very close chemical relation between coal and diamonds". One is a utilitarian element, the other an aesthetic. Each has its compelling fascination, and both are contained in Heyst. Appropriately, he has two nicknames "Hard Facts Heyst" and "Enchanted Heyst". The arresting question of the novel is thus symbollically asked at the outset-what kind of relationship will be set up between the coal and the diamond in the mind of the protagonist? The self-discovery of Heyst is thus the metamorphosis of "Coal" to "Diamond" within his own consciousness. The very name of the protagonist is symbollically suggestive. Conrad dropped the name Augustus Berg which he had earlier concieved in favour of Axel Heyst. The name Heyst rhymes with "Christ". Ironically he becomes a Christ-like figure in the end by taking his own shoulders.

JAGIROAD COLLEGE ESTD 1970
জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়

Again, the opening chapter of victory is the finest in the novel from the point of view of its heavy symbolism. It finds Heyst in a natural setting that dexcellently sums up his own position in life. Night after night, Heyst, the ex-manager of T. C. C. B. smokes his cheroot in the verendah in the backdrop of the volcano still smoking "like the end of a gigantic cigar". The man and the volcano merge in one of Conrad's most brilliant ecological fusions. The development of Heyst's character in the whole novel has been conveyed by the description of the volcano. Like Heyst himself the volcano also has double aspect - it is sleepy yet it can erupt at any moment. Similarly the island of samburan has been described both as a flat object and the top of mountain reaching all the way down to the ocean floor. The sea around it may be tepid and shallow yet it is also an offshoot of the great waters which embrace the continents of th eglobe. Both these symbols suggest the double aspect of Heyst's situation. The reserence to the magic circle where he is withdrawn is also explicity made. "There he sits, not waiting to be rescued by life, but to be kept safe from it." The garden of Eden myth complete with original sin is also symbollically hinted in Lena and Heyst's conversation in Chapter 8 of the last section. When they escape together into the jungle, (he asks her)-

"Are you conscious of sin? Heyst asked gravely.

She made no answer. 'For I am not' he added;

'before; 'I am not' 'you you are different woman' in the temptar'.

The reference to Lena as Eve is obviously felt here. In the same chapter their discussion on divine 'punishment', 'retribution' and 'mercy' reminds us of the judgement Day. In the clash between Jones and Heyst, the conflict between God and Satan is obliquely felt. Jones, like Satan has a fierce pride that does not allow him to take orders, the confrontation with Axel Heyst, the unarmed man turns to be most difficult for him. In the end the pyre where Heyst burns himself is suggestive of purgative fires. For Davidson says "fire purifies everthing". Symbols are thus intricately woven in victory from the beginning tillthe end conveys the meaning at a deeper level.

Any discussion on Conrad's novel remains incomplete without mentioning his narrative technique. Victory, in this case is also no exception. The oblique, point-of-view is typical in Conrad's novel. We see Axel Heyst from a vantage point of public opinion-"Enchanted Heyst", "Hard Facts Heyst", "The Enemy", "The Swede" are coined by those who do not understand him. It is because Conrad would liek us to appreciate a certain situation in the light of what different characters speak. The language in victory also forms as a part of the narrative technique. The language of Jones and Heyst are different from Ricardo's language which is full of crude cliches, heavily stressed monosyllabic diction and aggressive syntax. It not only depicts the crudity but also of the degradation of language.

Heyst's language shows the introspective self-distrusting irony of his personality. In this Novel the technique of "character doubling" has also been employed by Conrad. Because he wants the reader to consider the common humanity of seemingly kdispavate elements. For e.g. Lena and Ricaedo recognizes a kinship in their origin. She underslnads Ricardo perfectly. He percieves her as "One of his own sort". Similarly Jones and Heyst are doubled as they are early from England and belong to thesame upper class. Like other modern novels, we discover jumbling of chronology in victory. Readers sometimes face difficulty to distinguish between event of past and present. Here, Conrad gives us the whole story through creating impressions in our mind. Thus the narrative technique employed by Conrad in Victory is a typical example of his own invention and experimentation.

To, sum up the whole discussion, 'Victory' can be regarded as an interesting novel despite its elusiveness. The attack upon its sexual crudities and other aspects by crities have not slipped down its position in our eyes. We can very well conclude in Joscelyn Baines words that "It is among conrad's best novels." ●

BLOOD SUBSTITUTE-BLESSINGS TO MANKIND

● **Achintya Kr. Keoot**, Deptt. of Zoology

Blood is priceless. However, it is only during emergiencies that this fact is realized. This is specially so when donor blood for use in transfusion is in short supply. Even when supply is not the problem there are other challenges too. For example, there is the problem of transmission of hepatitis and AIDS virus due to transfusion of infected donor blood. Also by standard procedure donor blood can be stored only for a limited time. The blood group antigens on red blood cell membranes require proper matching. In some cases, it may be difficult to find out donors with the required rare blood groups. However, these problems are minor in comparison with that which arises due to sudden increased demands for blood, as in case of war or major disasters. To compensate the demand for natural blood, scientists have come forward with an exciting new blood substitute. The basic studies in artificial cells were started long before the present interest in biotechnology.

The all important fluid tissue consists of four main parts – plasma, red blood cells (RBCs), white blood cells (WBCs) and platelets. Plasma is the liquid part of the blood and makes up about 55-60 percent of the total volume of blood. The RBCs, the WBCs and the platelets are solid substances suspended in the plasma. Apart from these substances plasma contains proteins, such as albumin, globulin, fibrinogen, digested food, minerals, vitamins and waste products like urea and ammonia etc. The red colour of RBCs is due to the presence of a pigment protein called haemoglobin which enables the red blood cells to carry oxygen and small amounts of carbondioxide. White blood cells or beucocytes protect the body against diseases. Platelets help prevent the loss of blood from damaged blood vessels by helping the formation of blood clots.

The main objective to blood transfusion is to maintain sufficient oxygen supply to the body tissues of a patient temporarily. After a period of time his body can produce fresh blood that takes care of oxygen transport. Each molecule of haemoglobin can simultancously carry four molecules of oxygen. Also, it can carry carbondioxide produced during respiration, from cells in different parts of the body to the lungs and exchange carbondioxide for oxygen. Although, transfusion helps in keeping alive a person who has lots a lot of blood, it is not without dangers. If a person with one blood type receives blood of another type he could suffer a fatal reaction. There are several blood types depending upon the nature of proteins present in the red blood cells and in the plasma. To avoid such a mismatch during transfusion the donors and the recipients blood are tested for their types.

The advent of AIDS into the public health arena is changing people's thought regarding blood donation. People are more reluctant now-a-days to donate blood as it becomes known that blood donation procedure is also one of the causes spreading the dreaded disease AIDS. The patients too are afraid of receiving blood that is not tested and confirmed as not having AIDS virus. The incidence of blood transfusion related problems including AIDS have made scientists

to take a second look at blood transfusion. Can we have something that act just like blood is available in plenty? Can we produce pure uncontaminated blood outside the human body for transfusion? These are some of the questions which the scientists are trying to find answer to.

Since 1960's scientists have investigated a number of possible blood substitutes for use in emergency transfusions. Blood bank generally face a shortage of blood. Thus the need to produce alternative sources of blood. Protein solutions extracted from cow's blood or fermented from genetically engineered bacteria may also be used. These, so called blood substitutes are on track to enter final clinical trial. The main advantage of using these products will be to minimise the risk of infection that whole blood transfusion may have. Even though blood banks carried-out very tight screening of the donated blood supply, the fear of contacting deadly infection such as hepatitis and HIV infection which causes AIDS still lingers. On the other hand blood substitute, being chemicals, can be sterilized more rigorously than blood. Synthetic substances have other benifits too. They stay fresh for much longer than blood. Available synthetic blood substitute stay on shelf for six months or more whereas red blood cells live for six weeks. And the substitute don't need to be matched for blood type. Blood substitutes could be pumped into any patient without fear of an allergic reaction.

Way back in 1868, when some doctors extracted haemoglobin, the oxygen bearing protein from the whole blood they were quite hopeful that it could serve as a substitute for whole blood. Unfortunately, such hopes were not fulfilled as haemoglobin failed as a blood replacement. The reason being that it works only when in intact blood cells. When freed from its protective cell, haemoglobin dis-integrates into two parts and excreted rapidly. Its affinity for oxygen is also very high. To solve these problems, the contents of red blood cells have to be microencaptulated within artificial cells. Only then they will be a good red blood cell substitutes. The synthetic membrane, unlike the natural red blood cell membrane, does not carry group antigens and is much stronger.

Alliance pharmaceutical, a biotechnology firm based at San Diego, U.S.A., has found a chemical, a by product of Teflon called oxygent which mimics the actions of haemoglobin without its side effects. In their clinical trials volunteers undergoing surgery were drained off a few litres of blood and given a partial transfusion of the substance. At the end of the operation their own blood was, however, returned. The final trial of this procedure are underway. This procedure could reduce the need for donated blood during surgery.

In recent years, a number of new uses have emerged for perfluorocarbons (PFC) and bromoperfluorocarbons. Perfluorinated organic liquids are efficient transport media for oxygen and carbon dioxide. They dissolve at least 40% oxygen (by volume) as compared to 20% for whole blood and 30% for blood plasma and can be used as short term blood substitute. In 1968 R P Geyer at the Hervard School of Public Health, Boston USA, accomplished the first complete substitution of the blood of a rat with an emulsion containing perfluoro-Tri-n-butylamine but animal survived only for a few hours. However, in 1973 he succeeded in perfusing the blood of a white rat which, after the removal of PFC emulsion resumed normal activities. The first successful use of artificial blood on human was reported in 1978, in Japan when doctors at the Fukushima Medical College used it clinically on a 65 year old patient on the verge of death.

Perfluorocarbons (PFCS), a group of synthetic chemicals that can mimic the function

JAGIROAD COLLEGE
জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়

of haemoglobin have been tried since 1968 as a alternative to blood transfusion. These are organic compounds in which all hydrogen molecules have been replaced with fluorine. The most important characters which make PFCs a good candidate as a blood substitute is their ability to dissolve large amounts of oxygen and carbondioxide gases. In fact, every millilitre of a PFC can dissolve more oxygen than does blood or water. Unfortunately, almost all PFCs are solids and do not easily dissolve in water. The solvents in which they dissolve, like acetone, petroleum ether or benzene etc. do not suit the human body. Therefore, the PFCs have been used in the human body in the form of colloid solution. One disadvantage in using colloids is their low osmotic pressure which can be damaging to the body cells when enjected. But this problem has been solved to some extent by mixing the colloid with substances like hydroxyethyl starch to bring the osmotic pressure in level with human blood or other body cells.

Despite these stumbling blocks the PFCs have been considered attractive alternative to blood because they can be easily stored, can be maintained usable even after years of storage and reconstituted from a solid form whenever necessary. Moreover, in cases where blood or blood products do not suit the patients, PFCs can come to help. For example, they can be used in patients who have turned allergic to transfusion because of repeated blood transfusion, without any side-effects. There are other advantages also. For instance, in cases of carbon monoxide poisoning which usually happens in a fire accident; blood transfusion can be of little help. Carbonmonoxide in the smoke enters the blood and binds to the haemoglobin in such a tight embrace that oxygen is unable to bind to it any more. But unlike haemoglobin, PFCs can transport oxygen even in the presence of carbonmonoxide. A firm in Osaka, Japan has been manufacturing two commercial products oxypherol and fluosol-DA as alternative to blood. Now scientists by using various tools of biotechnology, as determined to solve the problems of raw haemoglobin. With the present availability of enzyme systems, special cell cultures, monoclonal antibodies and other materials, artificial cells are now being rapidly developed for addplication. Each artificial cell consists of a spherical ultrathin membrane enveloping the biologically active material. This isolates the contents from the external environment. Artificial cells are prepared in labouratory by using synthetic or biological materials.

A perfect and safe substitute for natural blood may not be forthcoming in near future. But all the efforts and ingenuity which the scientists are spending on finding an alternative may at least help in minimising the risk involved in trasfusion of natural blood. It may also make all the rigorous tests now employed to check the quality of blood redundant. ●

> Society is indeed a contract. It is a partnership in all science, a partnership in all art, a partnership in every virtue and in all perfection.
>
> – **Edmend Burke**

INSTITUTIONS FOR HIGHER STUDIES

● **Pranab Kumar Das**
Lecturer, Dept. of Zoology

Although after completing graduation or passing higher secondary examination, one desires to go outside the state for higher studies, lack of proper information about their future courses triggers them to join in such courses which they never think about. So this is a mere endeavour on my part to give you a little information about some courses and institutions outside Assam. The information includes name of the courses, Institutes, total number of seats (where data is available), required educational qualification for admission, tentative month of admission, contact address and website for detail information. Admission in all the following institutions is through entrance examination. There is also a relaxation in age, marks etc. for, the reserved categories. Months in the parenthesis shows the tentative time for issuing admission forms.

1. Indira Gandhi Agricultural unversity, Krishak Nagar, Raipur, Chattisgarh Courses-
   (i) M. Sc. (forestry)
   (ii) M. Fsc. (Fisheries)
   Required Educational Qualification : B. Sc. with Botany, Zoology and Chemistry having 55% marks.
   Contact Address : Registrar, I. G. A. U., Krishak Nagar, Raipur, Chattisgarh, Pin Code-492006
   Time of Admission : July - August
2. University of Pune
   (i) M. Sc. (Space science)
   (ii) M. Sc. (Applied) (Atmospheric Science)
   E. Q. : B. Sc. in any branch of science with Mathematics at Class-XII.
   Contact Address : Head, Dept. of space sciences, university of Pune, Pune, 411007
   http://www.unipune.ernet.in/dept/doss
   (April-June)
   (iii) M. Sc. (Bioinformatics)
   E. Q. B. Sc. in any discipline with atleast 60% marks
   Director, Bioinformatics Centre, University of Pune, 411007
   http://bioinfo.ernet.in
   (April-June)
   (iv) M. Sc., MCA in Computer Science
   EQ : Graduation in any discipline with minimum 50% marks
   Admission Incharge, Dept. of Computer Science.
   Jai Narain Vyas University
   IV/A-1 Residency Road Jodhpur-342011
   (April - May)
7. Delhi Institute of Heritage Research and Management, New Delhi
   18-A, Satsang Vihar Marg., Qutub Institutional Area
   New Delhi - 110067
   (i) 2 year Master in Archacology and Heritage Management
   (ii) 2 year Master in conservation preservation and Heritage management
   EQ : Graduate in any discipline
   Admission commences from June - July
   For details www.dihrm.com
8. Teri School of Advanced Studies
   Darbari Seth Block, Habitat place, Lodi Road, New Delhi-110003

(i) 2 Yr. M. Sc. Programme in Natural resources

(ii) 2 Yr. M. Sc. Environmental studies
EQ : BSC (Zoology or Botany)
Admission commences in April-May
For details www.teri school.ac.in

9. Indian school of Mines, Dhanbad-826004

(i) 2 Yr. M. Sc. in Applied Geophysics
EQ : B. Sc. with physics or maths.

(ii) 2 year M. Sc. in mathematics and computing
EQ : B. Sc. with maths

Admission commences in Feb. - March
For details http://www.ism.ac.in

10. Wild life institute of India, Dehradun
2 year M. Sc. wild life science course
EQ : B. Sc. with minimum 55% marks
Admission commences in Jan.-Feb.
Address for correspondence : Course Director, M. Sc. Course
Wild Life Institute of India
Post Box : 18, Dehradun, 248001 Uttaranchal
For more details : www.wii.gov.in

11. Armed Forces Medical College, Pune
MBBS Course, 130 seats (105 boys + 25 girls)
EQ: Passed Class XIIstandard as a regular student in the first attempt with Eng., Physics, Chemistry and Biology securing not less than 60% of aggregate marks in the three science subjects taken together, not less than 50% marks in each of the science subjects and not less than 50% marks in English. A graduate in science with zoology or Botany can also apply.
Special Condition : After completing their course, candidates have the compulsory liability to serve as commissioned officers in the Armed forces Medical services atleast for a period of 7 years.
Concession : The Govt. will provide free accomodation and rations, 2nd class railway fare from college to home and back during vacations a book subsidy of Rs. 8,000/- during entire training period and other misc. allowances as applicable.
Address for correspondance : Officer incharge (Admission cell) Armed Forces Medical College, Pune-411040 (January - February)

12. School of Aeronautics
H-974, Palam Extn., Part-I, Sec-7, Dwarka, New Delhi-45
3-year Aircraft Maintainance Engineering Course
E.Q. : 10 + 2 with PCM and have secured 50% marks in physics and maths or B. Sc. with PCM
Admission commences in January / February and July.

13. Indian Institute of Fire Engineering, Nagpur
1 year Diploma in Fire safety Engineering
EQ : Class XII passed in any stream
Apply for detail : Director, IIFE
Iqba Manzil, Near SBI Chhaoni
Katol Road, Nagpur-13
Ph. No. 0712-591999, 591431
(January and June)

14. Indian Institute of Mass Communication (IIMC), New Delhi

(i) Post graduate diploma course in Journalism - 40 seats

(ii) Post graduate diploma course in Advertising and public relations - 45 seats

(iii) Post graduate Diploma course in Radio and Television, Journalism-30 seats
E.Q. : Bachelor's degree in any discipline

Contact Registrar, IIMC, Aruna Asraf Ali Marg.
New Delhi - 110067
(011)-26184073, 26171352

Website : www.iimc.nic.in
(March - April)

15. Tata Institute of Social Sciences
Post Box No. : 8313, Deonar, Mumbai-400088
   (i) M. A. in Social Work
   E. Q. A Bachelor's degree in any faculty with minimum aggregate marks of 50%
   (ii) M. A. in personnel Management and Industrial Relations
   E. Q. Bachelor's degree in Arts / Commerce/Law with minimum of 50% marks. or Science with a minimum of 55% marks in aggregate.
   (iii) Master of Health Administration
   (iv) Master of Hospital Administration
   E. Q. Graduation in any faculty with minimum aggregate marks of 50%
   For more details : http://www.tiss.edu.
   (December - February)

16. Forest Research Institute, Dehradun
   (i) M. Sc. Forestry (Economics and Management)
   E. Q. : B. Sc. with atleast one of the subjects namely Botany, Zoology, Chemistry, Geology, Mathematics, Physics
   (ii) M. Sc. Wood Science and Technology
   E. Q. : B. Sc. with physics, Mathematics and Chemistry or B. Sc. in forestry
   (iii) M. Sc., Environment Management
   E. Q. : Bachelor's degree in any branch of Basic or Applied Sciences
   (iv) Post Graduate Diploma in plantation technology - (1 year duration)
   E. Q. M. Sc. in Botany, Zoology or Chemistry and must have Botany at graduate level.
   (v) Post graduate diploma in Biodiversity conservation (1 year Duration)
   E. Q. M. Sc. in any discipline
   For information bulletin and application form contact Registrar, Forest Research Institute (Deemed University), P. O. I.P.E.
   Kaulagarh Road, Dehrazun-248195
   Issue of Application Forms : March-April

17. Indian Institute of Tourism and Travel Management, Gwalior, Bhubaneswar and Kolkata
   (i) 2 year PGDBM (equivalent to MBA) - IITTM, Gwalior - 60 seats
   E. Q. Bachelor's degree with a minimum of 50% marks.
   (ii) 8 months diploma in Destination management - IITTM, Bhubaneswar-30 seat
   E. Q. Graduation in any discipline
   (iii) 3 years Bachelor in Tourism Management, IITTM Gwalior - 90 seat, IITTM Bhubaneswar-50 seat
   E. Q. : 10 + 2 from recognized Board with minimum 50% marks.
   Address for Application forms : Assam Institute of management, Chandmari, Navagiri Road, Guwahati
   Ph. No. 0361-2665137
   Website : www.iittm.org
   Issue of forms : Jan.-Feb.

18. North Orissa University, Sriram Chandra Vihar, Takatpur, Baripada, Orissa-757003
   (i) M. A. in Tribal Studies - 30 seat (2 year course)
   E. Q. Graduate in any discipline
   (ii) M. Sc. in wildlife and Conservation Biology (2 year)
   E. Q. : Honours Graduate in Bot./Zoo/ Phy./Chemistry with 50% marks in aggregate.
   Phone No. : 06792-256906/257246
   Issue of Application Forms : May-June

19. Tribal Academy, Tejgarh, Gujrat
   2 year Post Graduate diploma in Tribal studies
   E. Q. : Bachelor's degree in any discipline
   For details contact : Director, Tribal Academy, Tejgadh
   Taluka : Chhota Udepur
   Dist. : Baroda, Gujrat - 391156
   Apply directly on a plain paper
   (Nov. - Dec.) ●

TOURISM
A VEHICLE TOWARDS REGIONAL DEVELOPMENT

● **Seemanta Kumar Deka, M.T.A.**
Lecturer, Department of Tourism & Travel Managemenr

"Tourism" in today's context is considered as one of the largest industries and the biggest contributors in the global economic development. It is one of the biggest foreign exchange earners and a great source of employment to both semi-skilled and unskilled labour. Since, it is a service industry, it creates employment opportunities for the local population as well. Now-a-days, Tourism has become very instrumental and beneficial for developing countries, where the level of unemployment and underemployment trends seems to be very high. It also helps in acheiving an equitable balance between major industrial areas and the rest of the country. Besides providing economic benefits to a country by way of earning foreign exchange and employment generation, Tourism also makes a tremendous contribution to the improvement of social and political understanding. Travel between different countries helps to minimize the political, social and cultural misconception that prevails amongst people. Personal International contacts have always been the perfact way of spreading ideas about other cultures. Tourism makes possible to know different political views of different people and helps in bringing people more closer to each other, thereby improving the understanding and goodwill between different Nations of the world.

India as a land of contrast from tropics to snows, has always been a great attraction and interest for the people all over the world. To a visitor, India is an everlasting journey of discovery. A land rich in cultural variety where many civilization flourished, kingdom rose and fell, leaving behind an array of splendid historic attraction, majectic temples and sculptures making India a unique destination. In India one can discover the luxury of modern cities along with calm of its village, wild life conserves, eternal temples, handicrafts and much more.

India is well connected by air to most parts of the world. The state owned Indian Airlines has the largest network and there are also private Airlines i.e. Jet Airways, Air Sahara, Jackson Airlines which ply to various sectors. Air India, the National Flag carrier serves over thirty destination across the globe. It operates direct flight to London, Paris, Frankfurt, Moscow, Singapore, Bangkok and Hongkong. The Rail Network is also very extensive and takes one to the remotest corner of the country. There are luxury Tourist Train i.e. Palace on wheels and Royal Orient and also superfast train i.e. Rajdhani and Shatabadi Express along with other regular trains for the tourist. The Indian railways has the Indrail Pass facilities for foreign tourists with the help of which they can travel any where without any route restrictions within the validity of the pass. Also the foreign tourist have a special quota on many trains and they can easily get the ticket by paying in foreign currency.

India has also a large network of National highway, state highway and subsidiary roads. Deluxe and Air conditioned buses ply along the main routes and conducted tours are available in and around the main cities and tourist destinations.

India also offers to the tourist a wide variety of Hotels from deluxe to the budget category. In India one can find all types of Hotels i.e. the International hotels which are located in all the Metropolitian Cities and other important cities as well as in principal tourist centres. The Resort hotels which are located near the sea, mountain and other areas abounding in natural beauty, can provide fun, rest and relaxation to the tourist. Floating hotels are another types of hotel, which, as the name suggests are located on the surface of the water. These hotels are very popular in many countries. In India floating hotels in the form of house-boats are very popular among tourist like Kashmiri House-boats and Kerela House-boats.

Besides the above mentioned principal form of accommodation in India, one can opt for supplementary accommodation in the form of youth hostels, camping sites etc.

Tourism contributes a lot towards the regional development of a country. It directly helps to develop to those remote and underdeveloped areas, particularly in developing countries, which lack raw materials and other resources for Industrial development, but have touristic significance. Those areas if developed as a tourist destination, can brings lots of prosperity to the local people. Employment opportunities will be there to both skilled and semi-skilled labour resulting in the increase in income which in turn prevent the migration of the local people to the Industrialised and Urban Centres. Tourist expenditure at the particular tourist area greatly helps in the development of the areas around it.

In the above context, I would like to quote the example of Khajuraho in India which is now an internationally famous tourist spot, was nowhere in the tourist map and not even known to the outer world about twenty years ago. Today, Khajuraho, attracts thousand of tourist every month from different parts of the world who visit the place by air, rail and road transport to see the architectural beauty of temples and erotic sculptures. The temples of Khajuraho represent the finest expression of the art of medieval India.

The area around Khajuraho is now full of life. The place has provided employment to hundreds of local people in hotels and shops. A clay model Industry has also grown up for the purpose of making replicas of the famous temples sculptures. A number of shops dealing with items of presentation, handlooms and handicrafts have created jobs for many local people. The income of the local people is increasing day by day with the increased in the flow of tourist towards this place, which inturn is helping in improving their standard of living, and developing Khajuraho as one of the prosperous regions in Madhya Pradesh. ●

India is to me the dearest country in the world. Not because it is my country, but because I've discovered the greatest goodness in it.

– M. K. Gandhi

...SHE !!!

Bapan Kumar Mazumder
H.S. 2nd Yr. (Science)

Reliable is she! Blindly can one rely
trust in her helpfulness and
she will pass it by.

Impressive is she! Scarcely found in one
have a glance on her and
you will know her mind.

Simple is she! Mutely is she gaped
flora retreats back as
her ethereal beauty radiates.

Hard-working is she! Successfully should she precede
could she like to conquer home
it would gently bow at her knee.

Unique is she! Unlikely every passerby
she is one of kind and
will never by another anytime.

মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন
ছাত্ৰ সন্মিলনীৰ পতাকা
উত্তোলন কৰিছে
মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ
আল্‌টাফুৰ ৰহমানে।

মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ
সন্মিলনৰ দুগৰাকী সদস্যই
সন্মিলনীৰ পতাকা তুলি ধৰিছে।

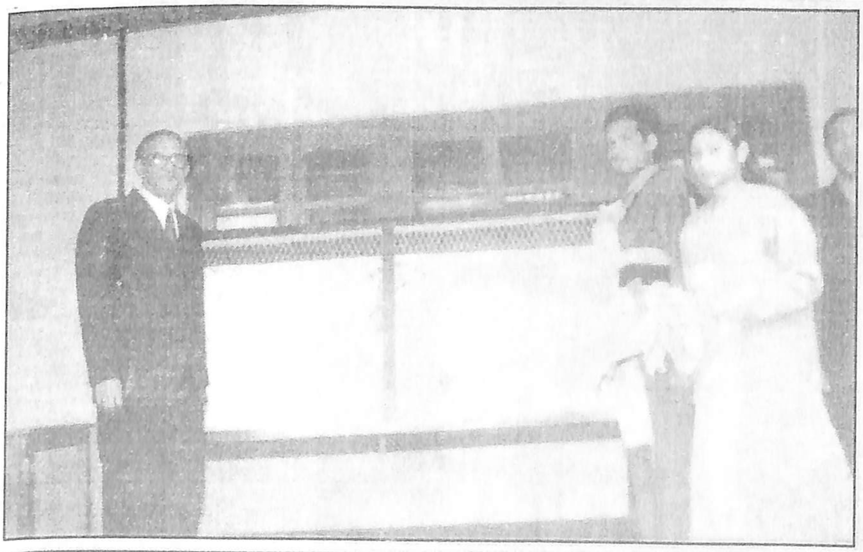

নৱাগত আদৰণি সভাৰ বিশিষ্ট
অতিথি ড০ উমেশ শৰ্মাদেৱে
প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা
উন্মোচনৰ মুহূৰ্তত।

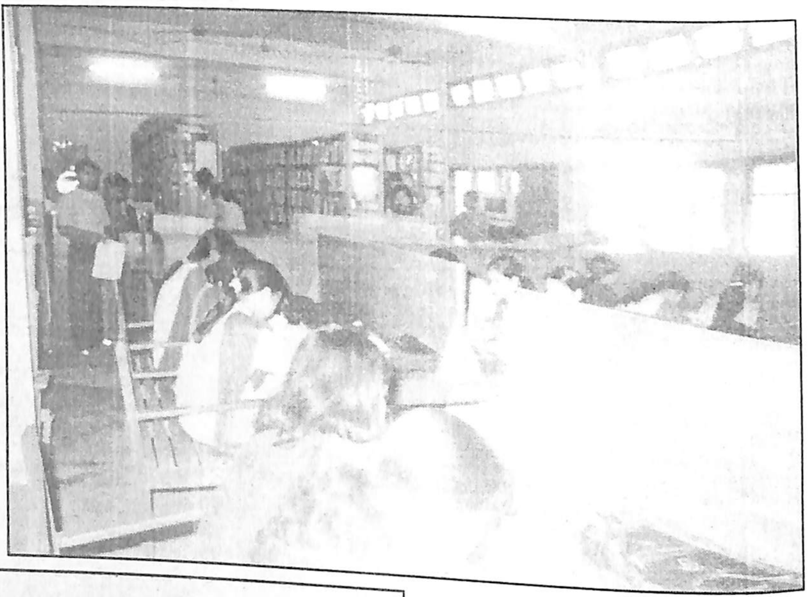

পুথিভঁৰালৰ এটি দৃশ্যপট

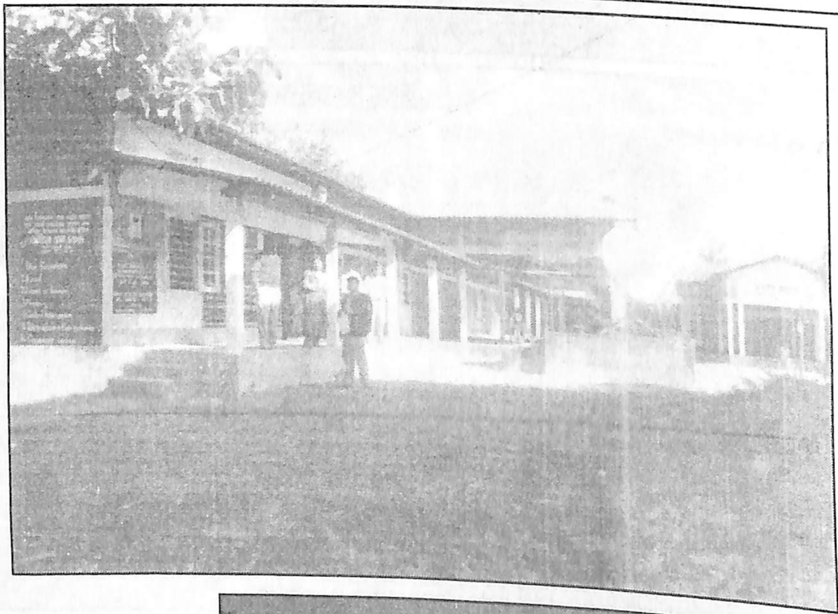

মহাবিদ্যালয় চৌহদত
সামূহিক তথ্যকেন্দ্ৰ

ৰসায়ন বিজ্ঞানাগৰত
ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ একাংশ

মহাবিদ্যালয়ৰ কম্পিউটাৰ বিভাগত শিক্ষাৰত অৱস্থাত একাংশ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী।

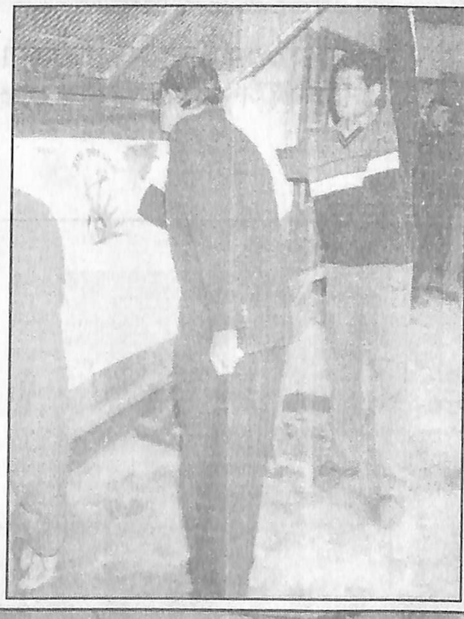

প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা
উন্মোচন কৰিছে
ড০ উমেশ শৰ্মাদেৱে।

মহাবিদ্যালয়ৰ সাংস্কৃতিক
অনুষ্ঠানত পৰিবেশিত
সমবেত সঙ্গীতৰ এটি দৃশ্য।

২০০১-২০০২ চনৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ
সাধাৰণ সম্পাদক শ্ৰীভাস্কৰজ্যোতি হাজৰিকা।

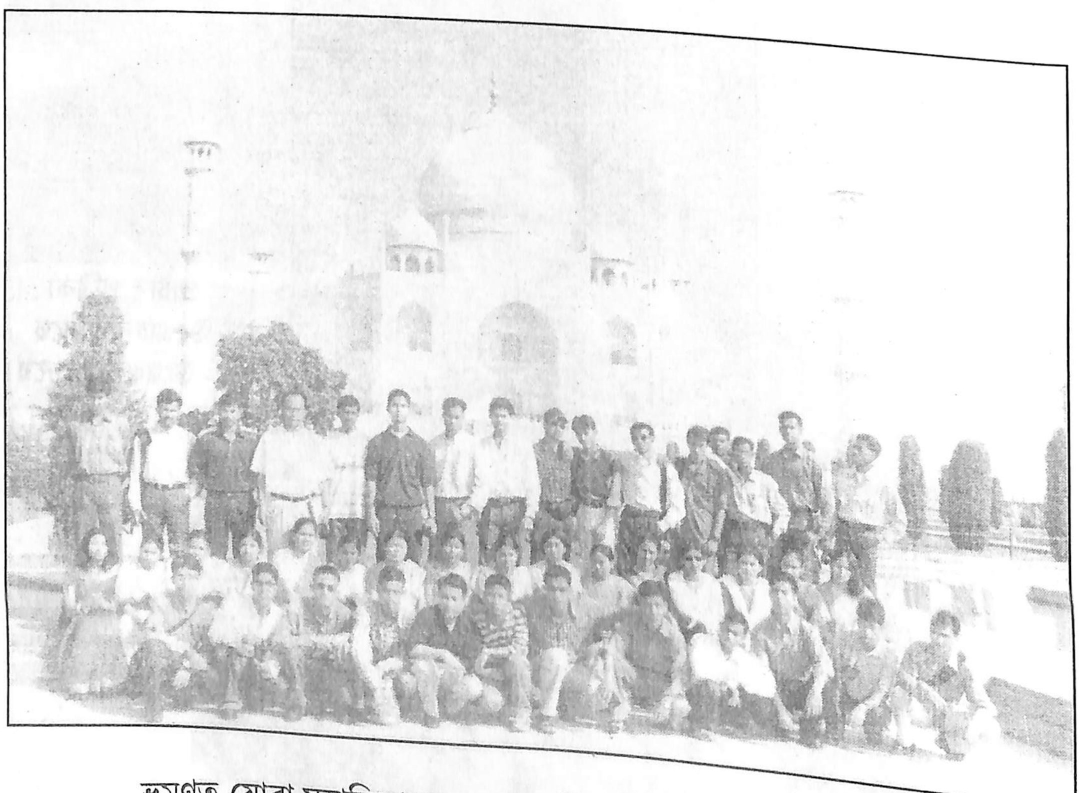

ভ্ৰমণত যোৱা মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা তত্ত্বাৱধায়ক প্ৰবক্তাসকল।

কঙ্কন বৰঠাকুৰ

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ যুৱ মহোৎসৱত ২০০২ চনত অংকন প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰি সোণৰ আৰু ২০০৩ চনত সোণ আৰু ৰূপৰ পদক লাভ কৰি মহাবিদ্যালয়লৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনে।

ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিষয়ববীয়াসকল

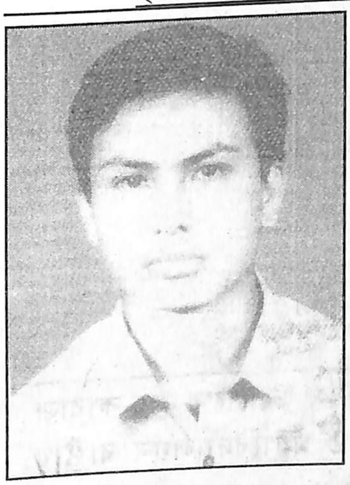

দিব্যজ্যোতি সন্দিকৈ

নয়নজ্যোতি ভুঞা

কৰবী বৰা

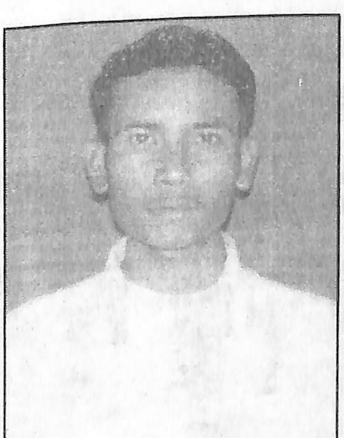

দিগন্ত কোঁৱৰ

কৃতিমন্ত বড়ো

কৰ্মৰত অৱস্থাত ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষাৰ্থী বাহিনীৰ সদস্য ক্ৰমে বাওঁপিনৰ পৰা - দিব্যজ্যোতি সন্দিকৈ, ভাস্কৰজ্যোতি হাজৰিকা আৰু অৰূপ পাতৰ।

স্বাধীনতা দিৱস উপলক্ষে কুচ-কাৱাজ কৰা অৱস্থাত মহাবিদ্যালয়ৰ ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষাৰ্থী বাহিনী।

মৰিগাঁৱত কুচ-কাৱাজ অনুষ্ঠানত অংশগ্ৰহণকাৰী মহাবিদ্যালয়ৰ ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষাৰ্থী বাহিনী।

JAGIROAD COLLEGE
জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়
স্থাপিত - ১৯৭৯

প্রতিবেদন/
প্রতিভা সন্ধান

তৰ্ক আৰু সাহিত্য বিভাগৰ

সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন (২০০১-২০০২)

আৰম্ভণিতে মোৰ অমল শ্ৰদ্ধা নিবেদিছো সেইসকললৈ যাৰ ত্যাগ আৰু কষ্টৰ বিনিময়ত জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ জনম সম্ভৱ হৈ উঠিল। লগতে মহাবিদ্যালয়ৰসমূহ শিক্ষাগুৰুলৈ আন্তৰিক সেৱা জনালোঁ। ছাত্ৰ একতা সভাৰ ২০০১-০২ চনৰ নিৰ্বাচনত তৰ্ক আৰু সাহিত্য বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰি যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে মোক প্ৰত্যক্ষ ভাবে কাম কৰাত সহায় কৰিলে সেই সকলোৰে ওচৰত মই চিৰ কৃতজ্ঞ।

কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰি শত বৰ্ষসমূহৰ দৰে আমিও তৰ্ক, কুইজ, কবিতা আবৃত্তি (অসমীয়া, ইংৰাজী, হিন্দী), বক্তৃতা প্ৰতিযোগিতা আয়োজন কৰিছিলো। এইবাৰ আমি 'প্ৰবন্ধ প্ৰতিযোগিতা' আৰু 'চুটি গল্প প্ৰতিযোগিতা'ৰ দৰে দুটি নতুন প্ৰতিযোগিতাৰ সংযোগ কৰিছিলো। তাৰোপৰি সদৌ অসম ভিত্তিত বিশ্বনাথ মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত বক্তৃতা প্ৰতিযোগিতা অংশগ্ৰহণ কৰি দুটা উদ্‌গনিমূলক বঁটা স্থান দখল কৰো (উল্লেখযোগ্য যে তৃতীয় পুৰস্কাৰ ব্যৱস্থা নাছিল)। সেই প্ৰতিযোগিতাৰ পৰা পোৱা উৎসাহ বুকুত বান্ধি যোগদান কৰিছিলো মৰিগাওঁ মহাবিদ্যালয়ত সজাগতা সপ্তাহ উপলক্ষে আয়োজিত তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত, আৰু ইয়াতো ৩য় স্থান দখল কৰো। উক্ত অনুস্থানতে মৰিগাওঁ জিলাৰ উপায়ুক্ত মাননীয়া শ্ৰীমতী এল. এচ. চাংসন বাইদেউৰ লগত পতা অলপীয়া কথা আৰু তেওঁৰ হাতেৰে পুৰস্কাৰ গ্ৰহণ কৰা মুহুৰ্ত যোগদান কৰা আমাৰ তিনিজনৰ বাবে হৈ ৰ'ব এক ভাল লগা স্মৃতি।

বিদ্যালয়ত পাৰ কৰা আগৰ বৰ্ষ সমূহ তথা কাৰ্য্যকালৰ পৰা পোৱা অভিজ্ঞতাৰে কওঁ আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত বৌদ্ধিক প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা লক্ষণীয় ভাৱে কমি আহিছে। কলেজীয়া জীৱনৰ ওপৰত ভেম দিয়েই আমাৰ ভৱিষ্যৎ গঢ়ি উঠে। এজন পৰিপূৰ্ণ ব্যক্তি হিচাপে ঠিয় হ'বলৈ এটা ভাল ৰিজাল্ট যেনেকৈ আৱশ্যক তেনেদৰে বৌদ্ধিক উন্নতিও সমানেই আৱশ্যক। সমসাময়িক বিশ্ব পৰিক্ৰমাৰ খবৰ, ৰাজনৈতিক উত্থান-পতনৰ প্ৰতি নিজৰ সু-স্পষ্ট আৰু শুদ্ধ দৃষ্টি ভংগী আৰু সামাজিক পাৰিপাৰ্শ্বিকতাৰ প্ৰতি এটা সক্ৰিয় মন আৰু সতেজ মস্তিষ্কৰ অবিহনে এজন ছাত্ৰ [Top ৰিজাল্ট কৰিলেওঁ) কেতিয়াও আভ্যন্তৰিণ ভাৱে সম্পূৰ্ণ নহয় বুলি মই ভাবো। এক পূৰ্ণাঙ্গ মানুহ হ'বলৈ এই বিষয় সমূহৰ যথেষ্ট গুৰুত্ব আছে। তৎস্বত্বেও আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ এই বিভাগটোৰ নহয় বুলি মই অকপটে স্বীকাৰ কৰিছো।

বিভাগীয় কাম সমূহ সুকলমে চলাই নিবলৈ যি সকলে সহায় তথা পৰামৰ্শ আগবঢ়ালে তাৰ বাবে বন্ধু বৰ্গৰ লগত শ্ৰীদেৱজিৎ শৰ্মা আৰু শ্ৰীকমলজিৎ বৈশ্যলৈ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

সদৌ শেষত জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ মহান ভৱিষ্যতৰ কামনাৰে সামৰিছো।

"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়;
তথা ছাত্ৰ একতা সভা।"

ধন্যবাদেৰে—

শ্ৰীনয়ন জ্যোতি ভূএগ্ৰা
তৰ্ক আৰু সাহিত্য বিভাগৰ সম্পাদক
২০০১-০২

লঘু ক্ৰীড়া বিভাগৰ

সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন (২০০১-২০০২)

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু-বান্ধবীসকলৰ প্ৰতি মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিলো। লগতে ছাত্ৰ-একতা সভাৰ সমূহ বিষয়ববীয়া, তত্বাবধায়ক আৰু মাননীয় শিক্ষাগুৰু সকলৈলে মোৰ কৃতজ্ঞতা এই প্ৰতিবেদনৰ যোগেদি আগবঢ়ালো।

মোৰ কাৰ্য্যকালছোৱাত প্ৰতিটো পদক্ষেপতে আন্তৰিকতাৰে দিহা-পৰামৰ্শ লগতে সহায়-সহযোগ আগবঢ়োৱা মহাবিদ্যালয়ৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ মহোদয়, খেল সম্পাদকৰ তত্বাবধায়ক শ্ৰীযুত হৃশীকেষ কলিতা শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু শ্ৰীহাবীবুৰ ৰহমান ছাৰ, লগতে শিক্ষাগুৰু সকলৰ ওচৰত মই চিৰ কৃতজ্ঞ।

সম্পাদকৰ দায়িত্ব সুকলমে আগবঢ়াই লৈ যোৱাত সহায় কৰা মোৰ মৰমৰ বন্ধু ৰাজু কুমাৰ ডেকা, বুবুল পাটৰ ৰাজীৱ দে, ৰচিদ আলি, পল্লৱ ডেকা, অৰূপ পাটৰ, মানৱ জ্যোতি গগৈ, অজয় তালুকদাৰ আৰু কবিতা ডেকাক প্ৰতিবেদনৰ জৰিয়তে ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

শেষত মোৰ কাৰ্য্যকালছোৱাত অজানিতে হোৱা ভুল ত্ৰুটি সমূহৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ওচৰত ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা মাগিছোঁ।

জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যৎ কামনাৰে -

"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়"

শ্ৰীকঙ্কন কলিতা

খেল সম্পাদক (লঘু)

ছাত্ৰ জিৰণী কোঠাৰ

সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভনিতে যিসকল মহান সমাজ সেৱকৰ ত্যাগ আৰু কষ্টৰ বিনিময়ত এই জ্ঞান মন্দিৰ জাগীৰোড মহাবিদ্যালয় খনি গঢ় লৈ উঠিলে সেইসকল মহান ব্যক্তিলৈকে মই শ্ৰদ্ধা জনালোঁ। লগতে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ বিষয়ববীয়া তত্বাৱধায়ক আৰু মোৰ পৰম পূজনীয় অধ্যক্ষ মহোদয় লগতে অধ্যাপক, অধ্যাপিকা সকলৈলে আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জনালোঁ আৰু সমূহ ন-পুৰণি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক লগতে বন্ধু-বান্ধবীলৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জনালোঁ।

মই অতি দুখেৰে এই প্ৰতিবেদনখন লিখিবলৈ ওলাইছো যে ১৯৭৯ চনতে স্থাপন কৰা জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়খনে আজি ২৩ বছৰ অতিক্ৰম কৰিলে কিন্তু আজিলৈকে মহাবিদ্যালয়ত ছাত্ৰ জিৰণী কোঠাৰ অভাৱ পুৰণ নহ'ল।

আমাৰ জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়খনি অসমৰ বিভিন্ন নাম থকা মহাবিদ্যালয়ৰ ভিতৰতে এখন। এই মহাবিদ্যালয়খনত সকলোবোৰ সুবিধা থকা স্বত্বেও এটা ছাত্ৰ জিৰণী কোঠাৰ অভাৱ আজিলৈ পূৰণ হোৱা নাই। মই অধ্যক্ষ মহোদয়ক আন্তৰিক অনুৰোধ কৰিলো যে মোৰ পিছৰ সম্পাদকৰ কাৰ্য্যকালত এটা ছাত্ৰ জিৰণী কোঠা নিৰ্মাণ কৰি দিয়ে যেন।

মোৰ কাৰ্য্যকালত এটা ছাত্ৰ জিৰণী কোঠা নিৰ্মাণ কৰি উলিয়াব নোৱাৰাৰ বাবে মই সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা মাগিলো। মোৰ পিছৰ কাৰ্য্যকালত নিশ্চয় এটা ছাত্ৰ জিৰণী কোঠা নিৰ্মাণ হ'ব কাৰণ শেষত মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয় প্ৰমুখ্যে শিক্ষাগুৰু সকলৈলে আৰু অৱগতে প্ৰতিজন নৱ নিৰ্বাচিত ছাত্ৰ একতা সভাৰ সদস্যলৈ আৰু ন-পুৰণি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৈলে মোৰ অন্তৰ ভৰা মৰম আৰু শুভেচ্ছা যাছিলো আৰু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যৎ কামনাৰে মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰিলো।

"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়"

শ্ৰীদিবাকৰ ডেকা

সম্পাদক, ছাত্ৰ জিৰণী কোঠা

সাধাৰণ

সম্পাদকৰ একলম

সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে মই মোৰ প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে পৰম পূজনীয় শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু সকললৈ ভক্তিভৰা প্ৰণিপাত নিবেদন কৰিছো। যি মহান গুণী-জ্ঞানী সমাজ সেৱকৰ অশেষ ত্যাগ আৰু কষ্টৰ বিনিময়ত এই জ্ঞান সাধনাৰ মন্দিৰ জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়খনিক পবিত্ৰ জ্ঞান সাধনাৰ মন্দিৰ হিচাপে গঢ় দিলে, সেই সকল মহান ব্যক্তিলৈ মই ভক্তিভৰা শ্ৰদ্ধাৰে সোঁৱৰিছো, লগতে মহাবিদ্যালয়খনিৰ উন্নতিৰ বাবে প্ৰতিটো খোজত সহায়ৰ হাত আগবঢ়াই দি অহা সকলো অনুষ্ঠান, প্ৰতিষ্ঠান, সংগঠন আৰু শুভাকাংক্ষীলৈ শ্ৰদ্ধা জনাইছো।

২০০২-০৩ চনৰ এই বছৰটোৰ বাবে জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে মোক নেতৃত্ব দিয়াৰ সুযোগ কণ দিয়াৰ কাৰণে মোৰ অতিকৈ আপোন সতীৰ্থ বন্ধু-বান্ধবী আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো।

বৈচিত্ৰ্যৰ মাজত ঐক্য ভাৰতবৰ্ষৰ মূল বৈশিষ্ট্য আমাৰ মহাবিদ্যালয়খনিত বৈচিত্ৰ্যৰ মাজত ঐক্যৰ এনাজৰিডাল সুদৃঢ় কৰি সমন্বয়ৰ প্ৰতীক হিচাপে গঢ়ি উঠিছে। আমাৰ মহাবিদ্যালয়খনত ষোল্লশৰো অধিক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত বিভিন্ন বৰ্ণ, ভাষা ধৰ্ম্ম নিৰ্বিশেষে বিভিন্ন ৰাজনৈতিক আৰু অৰাজনৈতিক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ এক মিলন ভূমি বুলি ক'ব পাৰি। আৰ্থিক ভাৱে অতি দুৰ্বল পিছপৰা শ্ৰেণীৰ পৰা ন অসমীয়া থলুৱা জনগোষ্ঠীলৈ, চাহ জনগোষ্ঠীৰ পৰা তনপালী, বড়ো কছাৰী, টিৱা, কৈবৰ্ত্যলৈ সমাজৰ অতি আঢ়্যৱন্ত লোকৰ পৰা মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীলৈ সকলো শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সমমৰ্য্যদা আৰু সম্প্ৰীতিৰে মহাবিদ্যালয় অধ্যয়ন কৰিছে। বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ, ভাষা সংস্কৃতিৰ মিলন তীৰ্থ এই মহাবিদ্যালয় খনিয়ে সম্প্ৰীতি সমাজত ঐক্য আৰু সম্প্ৰীতিৰ গঠনত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছে।

১৯৭৯ চনত স্থাপিত হোৱা ঐতিহ্যপূৰ্ণ মহাবিদ্যালয়খনি ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে গুৰু দায়িত্ব পালনত মোৰ সীমিত জ্ঞান বুদ্ধিৰে কিমান সফল হলো তাক মহোদয় আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধবী সকলে বিবেচনা কৰিব। মই কিন্তু মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আশা-আকাঙ্খা অভাৱ অভিযোগ সমাধানৰ দায়িত্বত নিজকে জড়িত কৰি নিজেই গৌৰৱান্বিত হৈছো।

কাৰ্য্যকালৰ চমু খতিয়ান ঃ

জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়খনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে দৈনন্দিন ভোগী অহা সমস্যা সমূহ মোচন কৰিম বুলি অপ্ৰাণ চেষ্টা চলাই গৈছিলো, কিন্তু দুখৰ বিষয় যে মহাবিদ্যালয়ৰ অৰ্থনৈতিক দূৰৱস্থাৰ কাৰণে পৰিকল্পনাবোৰ বাস্তৱত ৰূপায়িত কৰিব পৰা নগ'ল।

জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়খন মৰিগাওঁ জিলাৰ দক্ষিণ পশ্চিম প্ৰান্তত অৱস্থিত। মহাবিদ্যালয়খনত কলা আৰু বিজ্ঞান শাখাত অধ্যয়ন কৰিব পৰাকৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ বিভিন্ন অসুবিধা দূৰ কৰাৰ কাৰণে কৰ্ত্তৃপক্ষৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছিলো।

আমাৰ কাৰ্য্যকালতেই মহাবিদ্যালয়ত ইউনিফৰ্ম বাধ্যতামূলক ভাৱে আৰু নিয়মিয়াকৈ পৰিধান কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ল। নতুন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ বাবে "ৰেগিং" নামৰ অভিশপ্ত শব্দটোৱে যেতিয়া বিভিন্ন কলেজবোৰত বৰকৈ আমনি কৰিছিল, বিগত বছৰত আমাৰ ৰেগিং নিৰ্মূল কৰা হৈছিল। যোৱা আন্তঃ মহাবিদ্যালয় যুৱ মহোৎসৱত অংশ গ্ৰহণ কৰি একাংকিকা নাট প্ৰতিযোগিতাত মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ শ্ৰীনয়নজ্যোতি ভূঞাই ২ য় শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতাৰ বঁটা কঢ়িয়াই আনিবলৈ সক্ষম হয়, আৰু শ্ৰীকংকন বৰঠাকুৰে চিত্ৰাংকন প্ৰতিযোগিতাত প্ৰথম স্থান অধিকাৰ কৰি মহাবিদ্যালয়লৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনে। আমাৰ আগৰ ছাত্ৰ একতা সভা সমূহৰ দাবী, আমাৰ কাৰ্য্যকালতেই ছাত্ৰ একতা সভা আৰু অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ তৎপৰতাত এটি চাইকেল আস্থান কেন্টিনৰো নিৰ্মাণ হৈ উঠে। তদুপৰি এখন অস্থায়ী কেন্টিনৰো নিৰ্মীয়মান অৱস্থাত থকা স্থায়ী কেন্টিনলৈ স্থানান্তৰ কৰা হ'ব।

অসমৰ আন আন মহাবিদ্যালয়তকৈ জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ সমস্যা সমূহ আৰু পৰিস্থিতি কিছু বেলেগ বুলি ক'ব খোজে। বিভিন্ন দৃষ্টি পৰিস্থিতি কিছু বিবেচনা কৰি ক'ব পাৰি যে এই মহাবিদ্যালয়ে চৰকাৰৰ সংশ্লিষ্ট কৰ্ত্তৃপক্ষৰ আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অনুদান আয়োগৰ যিখিনি সহায়-সহযোগ পাব লাগিছিল আজিলৈকে সেইখিনি পোৱা নাই। মহাবিদ্যালয়ৰ অন্তহীন সমস্যাই ক্ৰমবিকাশত যেন বাধাৰ প্ৰাচীৰ হৈ থিয় দিয়ে।

আমাৰ কাৰ্য্যকালতেই মহাবিদ্যালয়ৰ আৰ্থিক দুৰৱস্থাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি মৰিগাওঁ জিলাৰ মাননীয় উপায়ুক্ত মহোদয়ৰ জৰিয়তে অসমৰ খাদ্য আৰু অসামৰিক যোগান মন্ত্ৰী ডঃ নজৰুল ইছলাম দেৱক মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভা তৰফৰ পৰা ছাত্ৰ জিৰণি

কোঠা আৰু চাইকেল ষ্টেণ্ড ডাঙৰকৈ নির্মাণ কৰাৰ বাবে এখনি স্মাৰক পত্ৰ দিয়া হয়। তেওঁলোকে আমাক দিম বুলি আশা দিছিল যদিও আজি পৰ্যন্ত তেওঁলোকে দিয়া নাই। বিগত বছৰত প্ৰখ্যাত কবি সাহিত্যিক 'নৱকান্ত বৰুৱা' ইহলীলা পৰিত্যাগ কৰি পৰলোক প্ৰাপ্তি হয়। তেওঁৰ সোঁৱৰণিত মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ উদ্যোগত ২৪-০৭-০২ তাৰিখে "প্ৰয়াত সাহিত্যিক নৱকান্ত বৰুৱা দেৱৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলিৰে" নামৰ এখনি স্মৃতিচাৰণ সভা অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

আমাৰ কাৰ্য্যকালত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ তিৰুভাব তিথি, সৰস্বতী পূজা উলহ মালহেৰে সকলোৰে সহায় সহযোগিতাৰে পালন কৰা হয়।

আমাৰ কাৰ্য্যকালতে কেইবাজনো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অকাল বিয়োগ হৈছিল। তেওঁলোকৰ বিদেহী আত্মাৰ সদ্গতিৰ কামনা কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ সভাপতিত্বত শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু সকল আৰু সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উপস্থিতিত একোখনকৈ শোক সভা পতা হয় আৰু শোক সন্তপ্ত পৰিয়ালবৰ্গলৈ সমবেদনা জ্ঞাপন কৰা হয়।

এই খিনিতে এটা কথা মই অতি গৌৰৱেৰে আৰু আনন্দৰে উল্লেখ কৰিব বিচাৰিছো যে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ **'ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষাৰ্থী বাহিনী' (N.C.C.)** গোটে স্বাধীনতা দিৱসত মৰিগাওঁত অংশ গ্ৰহণ কৰি সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ প্ৰথম স্থান অধিকাৰ কৰি মহাবিদ্যালয়লৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনে।

নৱাগত আদৰণি সভা ঃ

নৱাগত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক আনুষ্ঠানিক ভাৱে আদৰণি জনোৱাৰ বাবে নৱাগত আদৰণি সভা উদ্‌যাপন কৰা হয়। মুকলি সভাৰ মুখ্য অতিথিৰ আসনৰ সৌষ্ঠৱ বৃদ্ধি কৰিছিল প্ৰখ্যাত নাট্যকাৰ মাননীয় শ্ৰীযুত অৰুণ শৰ্ম্মা দেৱে। বিশিষ্ট অতিথি হিচাপে আমন্ত্ৰণ জনাইছিলো তিৱা স্বায়ত্ব পৰিষদৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত নাৰায়ন ৰাডু কাকতি দেৱক। একো একোটা সুউজ্জ্বল ভৱিষ্যতৰ সপোন বুকুত বান্ধি অহা নৱাগত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আদৰণি জনাই সেইদিনা সন্ধিয়ালৈ আটকধুনীয়া সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াৰ আয়োজন কৰা হৈছিল, সকলোৰে পৰিচিত গায়িকা জুৰি দাস আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিভাবান শিল্পী সকলকলৈ।

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ ঃ

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ অতি উলহ-মালহৰে পালন কৰা হয়। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত বিপুল সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰী অংশ গ্ৰহণে আমাক আনন্দিত কৰিছিল। বঁটা বিতৰণী মুকলি সভাত মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ে সভাপতিত্ব কৰিছিল। মূখ্য অতিথিৰ আসন শুৱনি কৰিছিল মাননীয় শ্ৰীযুত ...

এবছৰীয়া কাৰ্য্যকালত যি কৰিছো সেয়া মাথো ক্ষুদ্ৰ ক্ৰমণিকাহে। কোনোটো কাৰ্য্যসূচীতে কোনোদিনে পিছ হুহকি অহা নাছিলো। মোৰ সহকৰ্ম্মী সকলৰ লগত প্ৰতিটো কাৰ্য্যসূচীতে সৌহাৰ্দ্যপূৰ্ণ মনোভৱ গঢ়ি তুলিবলৈ সক্ষম হৈছিলো।

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ ঃ

মোৰ প্ৰতিটো পদক্ষেপতে আন্তৰিকতাৰে দিহা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয়, প্ৰমূখ্যে অধ্যাপক-অধ্যাপিকা সকলৰ প্ৰতি মোৰ ভক্তি ভৰা অঞ্জলি জ্ঞাপন কৰিলো। কাৰ্য্যকালত বিভিন্ন বিভাগত সম্পাদক সকলে — কাৰ্য্যভাৰ পৰিচালনাত যিদৰে সহযোগিতা আগবঢ়াবলে তাৰ বাবে মই তেখেত সকলৰ ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ। এই খিনিতে শলাগ লৈছো মোক দুৰৰে পৰাই দিহা-পৰামৰ্শৰে উপকৃত কৰা প্ৰাক্তন সাধাৰণ সম্পাদক নিলম চন্দ্ৰ দৈমাৰী, প্ৰাক্তন সাংস্কৃতিক সম্পাদক প্ৰহ্লাদ কাকতি। মোৰ কাৰ্য্যকালত ছাঁৰ দৰে লগত থাকি ভুল ক্ৰুটিবোৰ দেখুৱাই দিয়াৰ লগতে হেমন্ত শইকীয়া, প্ৰতীম গগৈ, দিবাকৰ, ভবেশ, বনেন, বিজু, দ্বীপ, কৃষ্ণ, কৰবী, ৰবা, পুষ্পাঞ্জলী, কবিতা, নমিতা, জানমনি, বৰ্ণালী, পিংকী, ইভা, লক্ষ্মী, দিপীকাক আন্তৰিকতাৰে কৃতজ্ঞতা জনাইছো। এখেত সকলৰ আন্তৰিক সহযোগিতাৰ কথা মোৰ চিৰদিন স্মৰণীয় হৈ ৰ'ব।

সদৌ শেষত মোৰ কাৰ্য্যকালৰ সময়ছোৱাত কৰ্তব্যৰ খাতিৰত বহুতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক মই বেয়াকৈ ক'ব লগা হৈছিল সেই অনিচ্ছাকৃত ভাৱে হোৱা ভুল-ক্ৰুটিবোৰৰ বাবে এই প্ৰতিবেদনৰ দ্বাৰা সকলোৰে ওচৰত কৰযোৰে মাৰ্জনা বিচাৰি প্ৰতিবেদন সামৰণি মাৰিলোঁ।

শেষত জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যৎ কামনা কৰিলো।

"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়"
"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা

ধন্যবদেৰে
শ্ৰীভাস্কৰ জ্যোতি হাজৰিকা
সাধাৰণ সম্পাদক, জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়

সহকাৰী সাধাৰণ

সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন (২০০২-২০০৩)

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিছো সেইসকল ব্যক্তি, অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানলৈ যাৰ কঠোৰ ত্যাগ, পৰিশ্ৰম আৰু অনুদানৰ বিনিময়ত "জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়" নামৰ এই উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠানত আমি সগৌৰৱেৰে শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিবলৈ সুবিধা পাইছো। লগতে এবছৰীয়া কাৰ্য্যক্ৰমণিকাৰ খতিয়ান যুগুতোৱাৰ প্ৰাক্ মুহৰ্ত্তত জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সহঃ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে দায়িত্বত থাকি সেয়া কৰিবলৈ সুযোগ দিয়াৰ হেতু সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ বিষয়ববীয়া, তত্বাৱধায়ক আৰু মাননীয় শিক্ষাগুৰু সকললৈ মোৰ আন্তৰিক মৰম নিবেদন কৰিছো।

জাগীৰোড মহাবিদ্যালয় অসমৰ এক উল্লেখযোগ্য উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠানৰ সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ তথা মহাবিদ্যালয় খনৰ সকলো অভাৱ অভিযোগবোৰ দূৰ কৰা কঠিন যদিও আমি সেইবোৰ দূৰ কৰাৰ কাৰণে যথাসাধ্য চেষ্টা কৰিছিলো। অৱশ্যে এই ক্ষেত্ৰত কিমানখিনি সফল হলো সেইটো বিচাৰৰ ভাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ ওপৰত।

আমি কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ কিছুদিনৰ পাছতেই মহাবিদ্যালয়লৈ নবাগত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নামভৰ্ত্তি হয়। এই নৱাগত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে যাতে কোনো ধৰণৰ ৰেগিং ব্যাধিৰ কবলত নপৰে তাৰ প্ৰতি দৃঢ় পদক্ষেপ লওঁ।

বিগত বছৰৰ দৰে ২০০২-২০০৩ বৰ্ষতো আমাৰ মহাবিদ্যালয়লৈ তথা নতুন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আদৰাৰ উদ্দেশ্যেৰে "নৱাগত আদৰণী সভা" খনি অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

মই সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে সাধাৰণ সম্পাদকক সকলো দিশতে নিষ্ঠাৰে সহায় কৰাৰ উপৰিও "নৱাগত আদৰণি" অনুষ্ঠানৰ লগত সংগতি ৰাখি প্ৰকাশ কৰা প্ৰাচীৰ-পত্ৰিকা (প্ৰত্যুষ)খন সাজি উলিওৱাত আলোচনী সম্পাদকক সহায়ৰ হাত আগবঢ়াওঁ।

আমাৰ কাৰ্য্যকালত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ তিৰোভাৱ তিথি, সৰস্বতী পূজা উলহ-মালহেৰে সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সক্ৰিয় সহযোগিতাৰে কৰা হয়।

আমাৰ কাৰ্য্যকালৰ সময়তে অসমৰ এগৰাকী বিশিষ্ট কবি সাহিত্যিক নৱকান্ত বৰুৱাদেৱৰ পৰলোক প্ৰাপ্তি হয়। তেওঁৰ বিদেহী আত্মাৰ সদগতিৰ কামনা কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ সভাপতিত্বত শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু সকলৰ আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উপস্থিতিত একোখন শোকসভা আৰু স্মৃতিচাৰণ সভা পতা হয়।

আন বছৰৰ দৰে এইবাৰো মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক উৎসৱ "মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ" উলহ মালহেৰে পালন কৰা হয়। মই বিভাগীয় সম্পাদকসকলক তেওঁলোকৰ কাৰ্য্যাৱলী চলাই নিয়াত সহায় কৰো। বিশেষকৈ "তৰ্ক আৰু সাহিত্য" সম্পাদক জনৰ বিশেষ অসুবিধা হোৱাত অধ্যক্ষ মহোদয় আৰু সাধাৰণ সম্পাদকৰ নিৰ্দেশ ক্ৰমে মই বিভাগীয় তত্বাৱধায়ক শ্ৰীযুত মুনিন্দ্ৰ তহবিলদাৰ চাৰদেৱৰ লগত আলোচনা কৰি তৰ্ক আৰু সাহিত্য বিভাগৰ প্ৰতিযোগিতা সমূহ সুচাৰুৰূপে পৰিচালনা কৰি নিয়াৰ দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰো।

বিগত বছৰসমূহৰ দৰে আমিও কুইজ, কবিতা আবৃত্তি (অসমীয়া, বঙালী, হিন্দী, ইংৰাজী), আকস্মিক বক্তৃতা, থিতাতে লিখা চিঠি প্ৰতিযোগিতা আয়োজন কৰো। এইখিনিতে মই অতি দুখ মনেৰে ক'বলৈ বাধ্য হৈছো যে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত যিকোনো প্ৰতিযোগিতাতে প্ৰতিযোগীৰ যোগদানৰ সংখ্যা অতি কম। বিশেষকৈ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ উপলক্ষে পতা প্ৰতিযোগিতাৰ বাবে প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা কম হোৱাতো লক্ষণীয়। আৰু সঁচাকৈ যদি এনেদৰে আমাৰ প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা কমি গৈ থাকে তেন্তে এদিন জাগীৰোড মহাবিদ্যালয় আন মহাবিদ্যালয়ৰ তুলনাত বহুলাংশে পিছপৰি যাব। এইক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে বিশেষ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰা প্ৰয়োজন বুলি মই ভাবো।

সদৌ শেষত আমাৰ বিগত কাৰ্য্যকাল সফল ৰূপদানৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন সজ দিহা-পৰামৰ্শ দি সহায় কৰাৰ কাৰণে অধ্যক্ষ মহোদয়, প্ৰমুখ্যে অধ্যাপক-অধ্যাপিকা সকলৰ প্ৰতি মোৰ ভক্তি অঞ্জলি জ্ঞাপন কৰিলো। লগতে মোক বিভিন্ন দিশত দিহা-পৰামৰ্শ দি সহায় কৰাৰ বাবে পুষ্পাঞ্জলী বা, কৰবী বা, মৃণালী বা, জুন বা জান বা, মোৰ বন্ধু দীপক, সঞ্জয় পদ্ম, জগদীশ আদিলৈ মোৰ আন্তৰিক ধ্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰৰ নেতৃত্ব দিবলৈ যাওঁতে ভুল হোৱাতো স্বাভাৱিক। ভুল নাথাকিলে সংশোধনীৰ কোনো অস্তিত্বই নাথাকিলহেঁতেন। অজানিতে হোৱা ভুলৰ বাবে মাৰ্জনা বিচাৰিছো।

শেষত জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যৎ কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদন ইমানতে সামৰিছো।

"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়"

শ্ৰীকৃতি মন্ত বড়ো
সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদক

ছাত্ৰী জিৰণী কোঠাৰ

সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন (২০০২-২০০৩)

জয় জয়তে মোৰ পৰম পূজনীয় শিক্ষাগুৰু সকললৈ মোৰ ভক্তি ভৰা প্ৰণিপাত জনাইছো। লগতে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ বিষয়ববীয়া তত্বাবধায়ক সকললৈ প্ৰতিবেদনৰ যোগেদি মোৰ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু বান্ধবীলৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিলো।

অসমৰ বিভিন্ন সংগ্ৰামত যি সকল লোকে দেশৰ অস্বিত্ব ৰক্ষাৰ্থে প্ৰাণাহুতি দিলে আৰু যি সকল মহান সমাজ সেৱকৰ ত্যাগ আৰু কষ্টৰ বিনিময়ত এই জ্ঞান মন্দিৰ গঢ়ি উঠিল সেই সকল মহান ব্যক্তিলৈকো মোৰ শ্ৰদ্ধা নিবেদিলো।

২০০২-২০০৩ চনৰ ছাত্ৰী জিৰণী কোঠাৰ সম্পাদিকা হিচপে যি গধুৰ দায়িত্ব ন্যস্ত কৰা হ'ল এই কালছোৱাত মই বহুত কিবা কিবি কৰিম বুলি ভাবিছিলো। ছাত্ৰী জিৰণী কোঠাৰ বাবে যিমানখিনি প্ৰয়োজনীয় বস্তুৰ আৱশ্যক সকলোবোৰ যোগাৰ কৰিব নোৱাৰিলেও কেইপদ মান বস্তু যোগাৰ কৰি দিলো। তাৰ মাজতে যদি কিবা ভুল ত্ৰূটি হৈছে ক্ষমা কৰে যেন। মোৰ আগৰ সম্পাদিকাই কোৱা মতে তেওঁৰ কাৰ্য্য কালৰ সময়ছোৱাত ছাত্ৰী জিৰণী কোঠাটোৰ বাবে এখন দাপোন (আইনা) আৰু চাই ন্বৰ্ড যোগাৰ কৰিছিল। কিন্তু মোৰ কাৰ্য্য কালত সেই বস্তু কেইপদ নাপলো। মাথো, কেইখন মান ডেক্স বেঞ্চ আৰু দুখন কেৰমবৰ্ড পাইছো। কেৰমবৰ্ড দুখন পাইছো যদিও কেৰমবৰ্ডৰ গুটি পোৱা নাই। পিছত মোৰ কাৰ্য্যকালত অধ্যক্ষ মহোদয়ক অনুৰোধ কৰি কেৰমবৰ্ড দুখনৰ গুটি, জিৰণী কোঠাটোৰ দৰ্জা-খিৰিকীৰ বাবে পৰ্দা, ছাত্ৰী সকলৰ বাবে এটা ফিল্টাৰ, এখন দাপোন, দুখন পাংখা (ফেন) আৰু এখন চাইনবোড যোগাৰ কৰিলো। ইয়াৰ মাজতে মোৰ কিবা ভুল হৈছে যদি ক্ষমা কৰে যেন। মোৰ আশা থাকিল পিছৰ সম্পাদিকাই বাকী থকা অভাৱবোৰ পূৰণ কৰে যেন।

শেযত জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ প্ৰমুখ্যে শিক্ষাগুৰু সকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিলো। লগতে নৱ গঠিত ছাত্ৰ একতা সভালৈকো মোৰ অন্তৰ ভৰা মৰম শুভেচ্ছাখিনি যাচি জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল কামনাৰে মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰিলো।

"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়"
"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভা"

অভিনন্দনেৰে-
শ্ৰীকৰবী বৰা
সম্পাদিকা, ছাত্ৰী জিৰণী কোঠা

সমাজ সেৱা

সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন (২০০২-২০০৩)

জয় জয়তে জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় অধ্যাপক, অধ্যাপিকাসৱ তথা জাগীৰোড মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সমভাৰ সমূহ বিষয়ববীয়া তত্বাৱধায়কসৱ আপোনালোকলৈ আৰম্ভণিতে মই মোৰ হিয়া ভৰা শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিছো। ২০০২-২০০৩ চনৰ বছৰটোৰ বাবে সমাজ সেৱা সম্পাদক হিচাপে মোক মনোনীত কৰি আপোনাসৱক সেৱা কৰাৰ যি গুৰু দায়িত্ব দিলে তাৰ বাবে মই পুনৰবাৰ আপোনাসৱৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ।

সমাজ সেৱাৰ দৰে গুৰু দায়িত্ব মূৰ পাতিলে নাজানো মই কিমানদূৰ সফল হ'ব পাৰিলো। মোৰ কাৰ্য্যকালত যোৱা - দিনা আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ দ্বাৰা আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ চৌহদ পৰিস্কাৰ কৰা হয়। আৰু শ্বহীদ বেদীতো পৰিস্কাৰ কৰি ৰং দিয়া হয়। তাৰ পিছত যোৱা ইমান .... তাৰিখে উলহ-মালহেৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উৎসাহজনক উপস্থিতিত নৱাগত আদৰণি সভা উদ্‌যাপন কৰা হয়।

বিগত সময়ছোৱাত মোৰ বিভাগৰ বিভিন্ন কামৰ পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত ও কাৰ্য্যকৰী কৰাত বহুমূলীয়া উপদেশৰে অনুপ্ৰাণিত কৰা মাননীয় অধ্যক্ষ মহাদয়, শ্ৰীযুত আলটাফুৰ ৰহমান চাৰৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ শিক্ষাগুৰু সকল তথা মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ কৰ্মচাৰীলৈ মোৰ কৃতজ্ঞ যাচিলো।

মোৰ কাৰ্য্যকালত হয়তো অজ্ঞাতে বিভিন্ন ভূল ত্ৰুটি হৈছিল। তাৰ বাবে মই সকলোৰে পৰা ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা বিচাৰিছো। হয়তো মোৰ কাৰ্য্যকালত সকলোৱে ভৱাৰ দৰে কাম কৰিব নোৱাৰিলো তাৰ বাবে মই সমূহ সংশ্লিষ্ট বিষয়ববীয়া তথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ওচৰত ক্ষমা ভিক্ষা কৰিছো আৰু আশা কৰিলো Shelley ৰ দৰেই "Oh wing, if winter comes can sring be far behind,"

শেষত জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যৎ কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদন ইমানতে সামৰণি মাৰিছো।

"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়"

"জয় হিন্দ"

ধন্যবাদেৰে

শ্ৰীবিকাশ শৰ্মা

সমাজসেৱক, ছাত্ৰ একতা সভা

সাংস্কৃতিক সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন (২০০২-২০০৩)

মোৰ প্ৰতিবেদনৰ পাতনিতে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয় আৰু পূজনীয় শিক্ষাগুৰু সকললৈ মোৰ শ্ৰদ্ধা আৰু মোৰ মৰমৰ বন্ধু-বান্ধৱী তথা নৱাগত সকললৈ মোৰ মৰম আৰু শুভ কামনা যাছিলো।

জাগীৰোড মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ মই সাংস্কৃতিক সম্পাদক হিচাপে কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰো ইং ২০০২ চনৰ জুন মাহত। গতিকে অন্যান্য প্ৰাক্তন সাংস্কৃতিক সম্পাদক সকলৰ দৰে মোৰ দায়িত্বত থকা দিন কেইটিত সম্পাদিত হোৱা কামসমূহৰ বিষয়ে অৱগত কৰাবলৈ এই প্ৰতিবেদনত প্ৰকাশ কৰিলো।

বিগত বছৰ বোৰৰ দৰে ইং ২০০২-০৩ বৰ্ষটোত আমাৰ মহাবিদ্যালয়লৈ অহা নতুন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক আদৰণি জনোৱাৰ উদ্যেশ্যৰে ইং ২৪ আগষ্ট তাৰিখে "নৱাগত আদৰণি সভা" খনি অনুষ্ঠিত কৰা হয়। সেই দিনাই আমাৰ শিক্ষাগুৰু সকল আৰু একতা সভাৰ সদস্যবৃন্দৰ প্ৰচেষ্টাত "সাংস্কৃতিক সন্ধিয়া" অনুষ্ঠিত কৰা হয়। উক্ত অনুস্থানত মুখ্য অতিথিৰ আসন অলংকৃত কৰে মাননীয় শ্ৰীযুত অৰুণ শৰ্মা দেৱে।

সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে বিভিন্ন নৃত্য, গীত-মাত পৰিবেশন কৰি দৰ্শকৰ প্ৰশংসা লাভ কৰে তদুপৰি নিমন্ত্ৰিত অতিথি শিল্পী মাননীয়া শ্ৰীযুতা জুৰি দাস বাইদেৱে গীত পৰিবেশন কৰি শ্ৰোতা দৰ্শকক আনন্দিত কৰে। সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াৰ শুভাৰম্ভণিত মাননীয় আহোম ছাৰে ৰচনা কৰা আৰু মাননীয় শ্ৰীযুত পৱন গগৈ ছাৰে সুৰ আৰু সংগীতেৰে সজাই তোলা সমবেত সংগীতটি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে সুন্দৰ ভাৱে পৰিবেশন কৰে। এইখিনিতে আহোম ছাৰ গগৈ ছাৰলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো।

বছৰটোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী প্ৰতিযোগিতাৰ উৎসৱ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ ৪ দিনীয়া কাৰ্য্যসূচীৰে পালন কৰা হয়। মহাবিদ্যালয়ৰ সেই বছৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল গীত মাতৰ প্ৰতিযোগিতা সমূহৰ প্ৰতি বিশেষ ভাৱে আগ্ৰহী আছিল। মুকলি সভাৰ দিনাই বঁটা বিতৰণ কৰা হয়। বঁটা বিতৰণীৰ দিনাই সন্ধিয়া ৬.০০ বজাৰ পৰা এখনি সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰা হয়।

মহাবিদ্যলয়ৰ পৰা গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় যুৱ মহোৎসৱত অংশ গ্ৰহণ কৰা হয়। আৰ্থিক দিশত বহু বাধা পোৱা স্বত্বেও আমি পিচ নপৰি মহোৎসৱত যোগদান কৰি চিত্ৰাংকন প্ৰতিযোতিত শ্ৰেষ্ঠ বঁটা আৰু একাংক নাট প্ৰতিযোগিতাত দ্বিতীয় শ্ৰেষ্ঠ বঁটা লাভ কৰে। আৰ্থিক অসুবিধাৰ কাৰণে আমি বহু প্ৰতিযোগিতাত অংশ গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰিলো। অধ্যক্ষ মহোদয়লৈ মোৰ অনুৰোধ যে মহোৎসৱত যোগদান কৰাত সহায় আৰু সুবিধা আগবঢ়াই যেন। কাৰণ মহোৎসৱত যোগদানৰ জড়িয়তে নিজৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সুনাম কঢ়িয়াই অনাত সহায় হয়।

বছৰটোত মহাবিদ্যালয়ৰ বিভিন্ন সভা-সমিতিৰ লগতে বাহিৰৰো বিভিন্ন সভা-সমিতিৰ আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে সমবেত গীত পৰিবেশন কৰি মহাবিদ্যালয়লৈ সুনাম কঢ়িয়াই অনাতো লগতে উল্লেখযোগ্য।

আমাৰ কাৰ্য্যকালত মহাপুৰুষ শ্ৰীশ্ৰী শংকৰদেৱৰ তিথি আৰু সৰস্বতী পূজা অতি উলহ-মালহেৰে পতা হৈছিল। আমাৰ কাৰ্য্যকালৰ সময়ছোৱাত আমাৰ সমূহ কাম-কাজ সুচাৰুকৈ চলাই নিয়াত পৰামৰ্শ ও বিশেষভাৱে সহায় আগবঢ়োৱা মহাবিদ্যালয় অধ্যক্ষ মহোদয় ডঃ আলটাফুৰ ৰহমান ছাৰৰ লগতে সাংস্কৃতিক বিভাগৰ তত্বাৱধায়ক শ্ৰীযুত পৱন গগৈ ছাৰ, শ্ৰীযুত মুনিন তহবিলদাৰ চাৰ, শ্ৰীযুত ৰুদ্ৰ দাস চাৰ, শ্ৰীযুত হাবীবুৰ ৰহমান চাৰ আৰু লগতে অন্যান্য শিক্ষাগুৰু সকললৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

আমাৰ বিভিন্ন কাম-কাজত সততে সহায় হাত আগবঢ়োৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকল সৰ্বশ্ৰী উদ্ধৱ কোঁৱৰ, ভাস্কৰ হাজৰিকা, জয়ন্ত দাস, বাবুল লামা, কৰবি বৰা, দুলুৱানি মজুমদাৰ, বন্দনা দত্ত, নমিতা, কবিতা এই সকললৈ মোৰ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

শেষত মোৰ কাৰ্য্যকালত অজানিতে হোৱা ভুল ত্ৰুটি সমূহৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰিছো। জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ উত্তৰোত্তৰ উন্নতি কামনা কৰি এই মহাবিদ্যালয়ৰ বুকুত ভৱিষ্যতেও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে নিজস্ব প্ৰতিটো বিকাশেৰে সমাজলৈ অৱদান আগবঢ়াই যোৱাৰ আন্তৰিক আশা আৰু কামনাৰে—

"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়"
"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভা"

অভিনন্দনেৰে-
শ্ৰীকৰবী বৰা
সম্পাদক, সাংস্কৃতিক বিভাগ

লঘু ক্রীড়া বিভাগৰ

সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন (২০০২-২০০৩)

আৰম্ভণিতে যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে তথা বন্ধু-বান্ধবীয়ে এই মহান মহাবিদ্যালয়ৰ ২০০২-২০০৩ চনৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ নিৰ্বাচনত মোৰ ওপৰত আস্থা ৰাখি লঘু ক্ৰীড়া বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰিলে সেই সকললৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিলো। লগতে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ বিষয়ববীয়া, তত্বাবধায়ক আৰু মাননীয় শিক্ষাগুৰু সকললৈ মোৰ কৃতজ্ঞতা এই প্ৰতিবেদনৰ যোগেদি আগবঢ়ালো।

পোন প্ৰথমে মোৰ কাৰ্য্যকালৰ সময়ছোৰাত আৰম্ভণিতে আন্তঃক্ৰীড়াৰ কোনো ধৰণৰ খেল খেলুৱা কিছুদিন আগতে ইং ৭-১২-০২ ৰ পৰা ১১-১২-০২ তাৰিখলৈকে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সৌজন্যত "মহাবিদ্যালয় সপ্তাহটি" অতি উলহ-মালহেৰে পালন কৰা হয়। "মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ" উপলক্ষে হোৱা বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতাত অংশ গ্ৰহণ কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে নিজৰ নিজৰ প্ৰতিভা দাঙি ধৰে। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ যি সময়ত অনুপস্থিত কৰিব লাগিছিল সেই সময়তকৈ বহুত পিছত অনুপস্থিতি কৰিব লগা হোৱাত প্ৰতিযোগী সংখ্যা তেনেই সেৰেঙা হয়।

মোৰ কাৰ্য্যকালত প্ৰতিটো পদক্ষেপতে আন্তৰিকতাৰে দিহা পৰামৰ্শ লগতে সহায় সহযোগ আগবঢ়োৱা মহাবিদ্যালয়ৰে খেল সম্পাদকৰ তত্বাবধায়ক শ্ৰীৰিচিকেশ কলিতা ছাৰ, শ্ৰদ্ধাৰ গুৰু শ্ৰীহবিবুৰ ৰহমান ছাৰ, ছিজনি মেম আৰু ছাবা মেম লগতে অন্যান্য শিক্ষাগুৰু সকলৰ ওচৰত মই চিৰ কৃতজ্ঞ।

মোৰ কাৰ্য্যকালছোৱাত মোক বিভিন্ন ধৰণে সহায় কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধবী-বাবুল লামা, দীগন্ত কোঁৱৰ, দ্বীপ, কৰবী, মমিতা, কবিতা আদিলৈ মই আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

এই খিনিতে মহাবিদ্যালয়ৰ বন্ধু-বান্ধবী তথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষাগুৰু সকললৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনাই আৰু কাৰ্য্য সম্পাদন কৰোঁতে অজানিতে হোৱা ভুল ক্ৰুটি সমূহৰ বাবে ক্ষমা মাগি মোৰ প্ৰতিবেদন ইমানতে সামৰিছো।

শেষত জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যৎ কামনাৰে —

"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়;
তথা ছাত্ৰ একতা সভা।"

ধন্যবাদেৰে—

ধন্যবদেৰে-
শ্ৰীউদ্ধৱ কোঁৱৰ
লঘু ক্ৰীড়া সম্পাদক

তৰ্ক আৰু সাহিত্য বিভাগৰ

সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভনিতে মোৰ পৰম পূজনীয় শিক্ষা গুৰুসকললৈ ভক্তি ভৰা সেৱা আগবঢ়ালো। যি সকল মহান সমাজ সেৱকৰ ত্যাগ আৰু কষ্টৰ বিনিময়ত এই জ্ঞান মন্দিৰ জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়খনি গঢ় লৈ উঠিল সেইসকল মহান ব্যক্তিলৈকো মই শ্ৰদ্ধাৰ অৰ্ঘ্য আগবঢ়ালো। লগতে জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱী আৰু ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ বিষয়ববীয়াও তত্বাবধায়ক সকললৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন ও কৃতজ্ঞতা এই প্ৰতিবেদনৰ যোগেদি আগবঢ়ালো।

আমাৰ সামাজিক জীৱনৰ বহু গুৰুত্ব পূৰ্ণ প্ৰসংগ এতিয়াও অমীমাংসিত ৰূপত ওলমি ৰৈছে। সৰ্বভাৰতীয় পৰ্য্যায়ত অসমৰ সমস্যাৱলীয়ে সঠিক প্ৰতিনিধিত্ব তথা প্ৰয়োজনীয় গুৰুত্ব লাভ কৰাত ব্যৰ্থ হৈছে বুলি সততে অভিযোগ শুনা যায়। বিশেষকৈ বাতৰি কাকত আৰু সাংবাদিকতা মাধ্যমেৰে অসমৰ সামাজিক জীৱনৰ বহুতো প্ৰশ্নক বিতৰ্কৰ মঞ্চলৈ টানি নিবলৈ প্ৰয়াত সাহিত্যিক পৰাগ কুমাৰ দাসদেৱে কিছু সক্ষম হৈছিল। এইদৰে সামাজিক জীৱনত ৰাজনৈতিক আৰু অৰ্থনৈতিক বিষয় সমূহ সমালোচনাৰ জৰিয়তে বিতৰ্কৰ বাবে দাঙি ধৰা আৰু সাহিত্যৰ বিষয় সমূহৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিয়াটো বাঞ্চনীয়।

বৰ্তমান যুগত যুক্তি-যুক্তা তথ্য ভিত্তিক তৰ্কই ৰাজনীতি অথবা অন্যান্য ক্ষেত্ৰত কোনো বিষয়ৰ সত্যতা নিৰূপণ কৰে। আমি জানো যে প্ৰতিটো বিষয়ৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিজন মানুহৰ ভিন্ন মত বা ধাৰণা থাকে। গণতান্ত্ৰিক মূল্যবোধৰে পৰিচালিত এই সমাজত বাক-স্বাধীনতাৰ আলমত যুক্তি আৰু তথ্যৰ দ্বাৰা বিষয়টোৰ সত্যতা ৰূপায়ণ হয়।

কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰি বিগত বছৰ সমূহৰ দৰে আজিও "মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ" মহোৎসৱত তৰ্ক, কুইজ, কবিতা আবৃত্তি (অসমীয়া, হিন্দী, বঙালী, ইংৰাজী), বক্তৃতা প্ৰতযোগিতা, থিতাতে লিখা কবিতা, গল্প, থিতাতে লিখা চিঠি প্ৰতিযোগিতা, ৰচনা প্ৰতিযোগিতা, আকস্মিক বক্তৃতা প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজন কৰিছেলো। তদুপৰি সদৌ অসম ভিত্তিত গুৱাহাটীৰ কটন মহাবিদ্যালয়, মঙ্গলদৈ মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত কৰা তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত যোগদান কৰিবলৈ সুযোগ পাইছিলো। লগতে বিশেষ কাৰ্যকৰী কৰিব পৰা নগ'লেও মহাবিদ্যালয়ৰ পৰম শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু সকল আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱী সকলৰ সহযোগত "Jagiroad College Debating Society" খন গঠন কৰা হয়। ২০০৩ বৰ্ষৰ ছেপ্তেম্বৰ মাহৰ ৫ তাৰিখে গঠিত হোৱা উক্ত Society খনৰ এজন Chairman, এজন Vice Chairman, এজন General Secretary, দুজন Assistant General Secretary আৰু ২০ জন কৰ্যকৰী সদস্য লৈ গঠন কৰা হৈছিল। আশা ৰাখিছো আগন্তুক কাৰ্য্যকালত উক্ত মহাবিদ্যালয়ৰ যিকোনো প্ৰতিযোগিতাতে প্ৰতিযোগিৰ অভাৱ আছে বুলি মই অনুভৱ কৰিছো, বিশেষ নকও "মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত" পতা প্ৰতিযোগিতাৰ বাবে প্ৰতিযোগিৰ সংখ্যা কম হোৱাটো লক্ষণীয়।

এজন সম্পূৰ্ণ মানুহ হিচাপে আজিৰ সমাজত ঠিয় হ'বলৈ এই বিষয় সমূহৰ অধিক গুৰুত্ব আছে। তৎসত্বেও আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত এই ক্ৰমবৰ্ধমান নিষ্ক্ৰীয়তা বৰ দুৰ্ভাগ্যজনক বুলি মই অপকতে স্বীকাৰ কৰিছো।

বিভাগীয় কামসমূহ সুকলমে চলাই নিবলৈ যি সকলে সহায় তথা পৰামৰ্শ আগবঢ়াছে তাৰ বাবে বন্ধু-বান্ধৱীবৰ্গৰ লগতে শ্ৰীঅৰুণ পাতৰ, মিচ. জুলি হাজৰিকাৰ, শ্ৰীৰিমু ৰয়ক মই মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন, কৃতজ্ঞতা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

শেষত মোৰ কাৰ্য্যকালত অজানিতে হোৱা ভুল ক্ৰুটি সমূহৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ওচৰত ক্ষমা প্ৰৰ্থনা মাগিছো। সদৌ শেষত জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰিলো।

"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়;
তথা ছাত্ৰ একতা সভা।"

ধন্যবাদেৰে—

JAGIROAD COLLEGE
ESTD 1979
জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়
স্থাপিত : ১৯৭৯

শ্ৰীপল্লৱ বৰদলৈ
সম্পাদক, তৰ্ক আৰু সাহিত্য বিভাগ
"ছাত্ৰ একতা সভা (JCSU 02-03)"

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ

সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন (২০০২-২০০৩)

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু-বান্ধবীসকলৰ প্ৰতি মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিলো। লগতে ছাত্ৰ-একতা সভাৰ সমূহ বিষয়ববীয়া, তত্বাবধায়ক আৰু মাননীয় শিক্ষাগুৰু সকললৈ মোৰ কৃতজ্ঞতা এই প্ৰতিবেদনৰ যোগেদি আগবঢ়ালো।

বিগত বছৰৰ দৰে ২০০৩ - ০৪ বৰ্ষতো আমাৰ মহাবিদ্যালয়লৈ অহা নতুন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আদৰাৰ উদ্দেশ্যৰে "নৱাগত আদৰণী সভা" খনি অনুষ্ঠিত কৰা হয়। এই উপলক্ষত দ্বিতীয় দিনা সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান এটিৰো আয়োজন কৰা হয়। উক্ত অনুষ্ঠানত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ লগতে মাননীয় অধ্যাপক-অধ্যাপিকা সকলেও বিভিন্ন গীত-মাত আদি পৰিবেশন কৰে। লগতে আমন্ত্ৰিত শিল্পী দ্বীপেন বৰুৱা দেৱেও শ্ৰোতা দৰ্শকক আনন্দ দিয়ে।

৯-০১-০৪ ৰ পৰা ১২-০১-০৪ লৈকে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সৌজন্যত মহাবিদ্যালয় সপ্তাহটি উদ্‌যা পিত হয়। মহাবিদ্যালয়ৰ সেই বছৰৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল গীত-মাতৰ প্ৰতিযোগিতা সমূহৰ প্ৰতি বিশেষ ভাৱে আগ্ৰহী আছিল। প্ৰতিযোগিতা অভাৱত একাংকিকা নাট প্ৰতিযোগিতাখনিহে অনুষ্ঠিত কৰিব পৰা নগ'ল। মুকলি সভাৰ দিনাই বঁটা বিতৰণ কৰা হয়। বঁটা বিতৰণীৰ দিনাই সন্ধিয়া ৬.০০ বজাৰ পৰা এখনি সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান আয়োজন কৰা হয়।

বিগত বছৰৰ দৰে এই বছৰৰো মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় যুৱ মহোৎসৱত অংশ গ্ৰহণ কৰা হয়। এই মহোৎসৱত আমি বিভিন্ন বিষয়ত অংশ গ্ৰহণ কৰিবৰ বাবে প্ৰস্তুত আছিলো। কিন্তু আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ে আমাক অনুমতি নিদিয়াত মাত্ৰা চিত্ৰাংকণ প্ৰতিযোগিতাত অংশ গ্ৰহণ কৰি দুটা শ্ৰেষ্ঠ বঁটা লাভ কৰা হয়। মোৰ কাৰ্য্যকালত কৰিবলগীয়া বহুত আছিল। কিন্তু আৰ্থিক ভাৱে সুবিধা নোহোৱাৰ বাবে কৰিব পৰা নহ'ল তাৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিছাৰিছো। আমাৰ কাৰ্য্যকালৰ সময়ছোৱাত আমাৰ সমূহ কাম-কাজ সুচাৰুকৈ চলাই নিয়াত পৰামৰ্শ ও বিশেষ ভাৱে সহায় আগবঢ়োৱা মহাবিদ্যালয় অধ্যক্ষ মহোদয় ও আলটাফুৰ ৰহমান চাৰৰ লগতে সাংস্কৃতিক বিভাগৰ তত্বাবধায়ক শ্ৰীযুত মুনিন তহবিলদাৰ চাৰ শ্ৰীযুত পৰম গগৈ চাৰৰ লগতে অন্যান্য শিক্ষাগুৰু সকললৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো।

আমাৰ বিভিন্ন কাম-কাজত সততে সহায় আগবঢ়োৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকল সৰ্বশ্ৰী পদ্মকান্ত বৰদলৈ, ৰিমু ৰয়, উদ্ধৱ কোঁৱৰ, কল্যান ঠাকুৰীয়া, বাবুল লামা, পৰাগ মেধী, দুলুৰাণী মজুমদাৰ, কবিতা চৰকাৰ, সন্ধ্যা চৰকাৰ, কবিতা কুমাৰী, সুচন্তা বৰঠাকুৰ এই আটাইলৈকে মোৰ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

শেষত মোৰ অজানিতে হোৱা ভুল ত্ৰুটি সমূহৰ বা মই ক্ষমা প্ৰাৰ্থী। জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ উত্তৰোত্তৰ উন্নতি কামনা কৰি এই মহাবিদ্যালয়ৰ বুকুত ভৱিষ্যতেও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে নিজস্ব প্ৰতিভা বিকাশেৰে সমাজলৈ অৰদান আগবঢ়াই যোৱাৰ আন্তৰিক আশা আৰু কামনাৰে —

"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়;
তথা ছাত্ৰ একতা সভা।"

ধন্যবাদেৰে—

শ্ৰীদিগন্ত কোঁৱৰ
সাংস্কৃতিক সম্পাদক
২০০৩-০৪

সাধাৰণ

সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদনৰ প্ৰাৰম্ভণিতে মোৰ পৰম পূজনীয় শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু সকললৈ ভক্তি ভৰা প্ৰণিপাত নিবেদন কৰিছো আৰু যিসকল মহান গুণী-জ্ঞানী সমাজ সেৱকৰ অশেষ ত্যাগ আৰু কষ্টৰ বিনিময়ত এই জ্ঞান সাধাৰণ মন্দিৰ জাগীৰোড মহাবিদ্যালয় খনিক পবিত্ৰ জ্ঞান মন্দিৰ হিচাবে গঢ়ি তুলিছে সেই সকল মহান ব্যক্তিলৈ মই ভক্তি ভৰা শ্ৰদ্ধাৰে সোঁৱৰিছো লগতে মহাবিদ্যালয়খনিৰ উন্নতিৰ বাবে প্ৰতিটো খোজতে সহায় সমৰ্থন আগবঢ়াই যোৱা অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান, সংগঠন আৰু শুভাকাংক্ষীলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জনাইছো।

২০০৩-২০০৪ চনৰ এই বছৰটোৰ বাবে জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাবে মোক ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু নিৰ্বাচন সমিতিৰ আৰু আচাৰ্য্য ডাঙৰীয়াই সেই বছৰটো নেতৃত্ব দিয়াৰ সুযোগ কণ দিয়াৰ কাৰণে মোৰ অতিকৈ আপোন সতীৰ্থ, বন্ধু, বান্ধবী আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো।

অসমৰ বিভিন্ন সংগ্ৰামৰ মুহূৰ্ত্তত যি সকল পবিত্ৰ আত্মাক আমি হেৰুৱালো সেই সকল চিৰ নমস্য ব্যক্তিক শ্ৰদ্ধাৰে সোঁৱৰিছো।

কাৰ্য্যকালৰ চমু খতিয়ান ঃ জাগীৰোড মহাবিদ্যালয় খনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে দৈনন্দিন ভোগী অহা সমস্যা সমূহ মোচন কৰিম বুলি আমি আপ্ৰাণ চেষ্টা চলাই গৈছিলো। কিন্তু দুখৰ বিষয় যে মহাবিদ্যালয়ৰ অৰ্থনৈতিক দূৰৱস্থাৰ কাৰণে পৰিকল্পনা সমূহ বাস্তৱত ৰূপায়ণ কৰা সম্ভৱ নহ'ল।

জাগীৰোড মহাবিদ্যালয় মৰিগাওঁ জিলাৰ ভিতৰত দক্ষিণ-পশ্চিম অঞ্চলত অৱস্থিত। মহাবিদ্যালয় খনত কলা আৰু বিজ্ঞান শাখাত অধ্যয়ন কৰিব পৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ বিভিন্ন অসুবিধা দূৰ কৰাৰ কাৰণে কৰ্তৃপক্ষক দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰাই দিলে।

জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়লৈ চামে চামে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আহিছে আৰু গৈছে। শিক্ষা সংস্কৃতি, খেলা-ধূলা জীৱন আৰু জীৱিকাৰ পথ সুগম কৰি খুব কম সময়ৰ ভিতৰত গুচি যায়। অহা-যোৱা পথ সকলোৰে বাবে মুকলি কিন্তু জীৱন গঢ়াৰ পথ কিমান দূৰ সুগম সেয়া ভাবি চাবলগীয়া।

সেয়েহে মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাই শৈক্ষিক পৰিবেশৰ প্ৰতি সদায় চকুৰাখি আহিছিলো ইয়াৰ উপৰিও নিয়মীয়া পাঠদানৰ ব্যৱস্থা যাতে কৰা হয় তাক দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰাইছিলো। আন্তঃ মহাবিদ্যালয়ৰ যুৱ মহোৎসৱত অংশ গ্ৰহণ কৰি পোষ্টাৰ মেকিং - ১ ম আৰু স্পত পেইন্টিং - ২ য় কংকন জ্যোতি বৰঠাকুৰে সন্মান কঢ়িয়াই আনিছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰীবাসটোক ছাত্ৰাবাস হিচাপে ছাত্ৰ সকললৈ দিয়ে আৰু ছাত্ৰীসকল সুব্যৱস্থাৰে নতুন ছাত্ৰীবাস নিৰ্মাণ কৰি দিয়ে।

এক নিৰিবিলি পৰিবেশত অৱস্থিত জাগীৰোড মহাবিদ্যালয় অসমৰ এক প্ৰধান আৰু উল্লেখযোগ্য উচ্চশিক্ষা অনুষ্ঠান। অনৈক্যৰ মাজত ঐক্যৰ যি মহান আদৰ্শ আৰু পৰম্পৰাৰ ভেটিত ভাৰতীয় সংস্কৃতি ৰছিত তাৰেই পূৰ্ণ প্ৰতিফলন ঘটা আমাৰ এই জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ত সম্প্ৰীতিৰ এনাজৰী এক নিবিড় বন্ধোনেৰে বান্ধখাই বিভিন্ন ধৰ্ম সম্প্ৰদায় গোষ্ঠীৰ ল'ৰা-ছোৱালীয়ে শিক্ষা গ্ৰহণ কৰে।

অন্যান্য অনুষ্ঠান ঃ বছৰটোৰ বিভিন্ন উৎসৱ যেনে ২৬ জানুৱাৰী, সৰস্বতী পূজা, ১৫ আগষ্ট, মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ তিথি আদিও মহাবিদ্যালয়ত উলহ-মালহেৰে পালন কৰা হয়। মহাবিদ্যালয়ত বিভিন্ন বিষয়ৰ আলোচনা চক্ৰ আৰু জনপ্ৰিয় বক্তৃতামালা আদি পাতিবলৈ সিদ্ধান্তলৈ কাৰ্যকৰী কৰাৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ অধ্যাপক-অধ্যাপিকালৈ মোৰ আন্তৰিক শলাগ লৈছো।

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ ঃ ৯ জানুৱাৰীৰ পৰা ১২ জানুৱাৰী ২০০৪ লৈকে উলহ-মালহেৰে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ পালন কৰা হয়। বঁটা বিতৰণী সভাত মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মাননীয় ড০ আল্টাফুৰ ৰহমানদেৱে সভাপতিত্ব কৰে।

নৱাগত আদৰণীসভা ঃ নৱাগত সকলক আনুষ্ঠানিক ভাবে আদৰণি জনাবৰ বাবে ৩০ আগষ্ট ২০০৩ নৱাগত আদৰণি সভা উদ্‌যাপন কৰা হয়। সভাত বিশিষ্ট অতিথি মৰিগাওঁ জিলাৰ উপায়ুক্ত। L.S. Changsan মহোদয়াৰ আকৰ্ষণীয় কৰি তোলে। একো একোটা সুউজ্জ্বল ভৱিষ্যতৰ সপোন বুকুত বান্ধি অহা নৱাগত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক আদৰণি জনাই সেই দিনা ৰাতিলৈ আটকধুনীয়া সাংস্কৃতিক সন্ধিয়া আয়োজন কৰা হৈছিল অসমৰ সকলোৰে পৰিচিত শিল্পী জগতৰ শ্ৰীযুত দ্বীপেন বৰুৱা আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ শিল্পী সকললৈ।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী জিৰণী কোঠা ঃ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবোৰৰ বাবে জীৰণি কোঠা নিৰ্মাণ কৰি দিয়ে আৰু খেলা-ধূলাৰ সামগ্ৰী যোগান ধৰা হয়।

চাইকেল ষ্টেণ্ড নিৰ্মাণ ঃ মহাবিদ্যালয়ে উপযুক্ত চাইকেল ষ্টেণ্ড নিৰ্মাণ কৰি দিয়াৰ সত্তেও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবোৰে চাইকেল ষ্টেণ্ডত চাইকেল থ'বৰ বাবে অৱহেলা কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ চৌহদৰ বাহিৰত চাইকেলবোৰ থোৱা দেখা যায়।

সামৰণি ঃ ২০০৩-২০০৪ চনৰ বাবে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে মনোনীত কৰাৰ কাৰণে মোৰ বন্ধু বৰ্গ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শুভাকাংখী সকললৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিছো। মোৰ কাৰ্য্যকালত বিভিন্ন দিশত সহায় সহযোগ আৰু সু-পৰামৰ্শৰে অনুপ্ৰাণিত কৰা মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, শিক্ষাগুৰু, মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্মচাৰীলৈ কৃতজ্ঞতা জনাইছো। মোৰ কাৰ্য্যকালত সদায় স্মৰণী হৈ থাকিব মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে সকলো উৎসৱতে সহায়-সহযোগ কৰা কৰ্ম্ম প্ৰেৰণাক। সেই সকল বন্ধু-বান্ধবী, সঞ্জয়, সঞ্জীৱ, উদ্ধৱ, জগদীশ, কৃৰ্তী, বিনোদ, ৰাতু, বিমল, গীতা, জয়ন্ত, ৰেচমা, জেচমীন, পঞ্চি, হেমন্ত, বিষ্ণু, জহোৰ, লক্ষী, কল্যাণ আৰু N.C.C. সকলো সদস্যকে আৰু সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ আন্তৰিক ধন্যবাদ জনালো।

সম্পাদক হিচাবে কিমান নিৰ্ভুল আৰু নিৰ্দোষী ভাবে নেতৃত্ব দিলে তাত সন্দেহ আছে। কৰ্তব্য আৰু দায়িত্বক দোহাই দি মোৰ সতীৰ্থ বৃন্দক হয়তো বহুতো সময়ত টান কথাৰে মনত আঘাত হানিছিলো বহুতো বন্ধু-বান্ধৱীক নীতি আৰ্দশক সোঁৱৰাই দি অপ্ৰিয় হ'বলগা হৈছিল আৰু শিক্ষাগুৰু সকলৰ অবাধ্য হৈ তেখেত সকলৰ মনত অজানিতে আঘাত দিয়া কথা কৈছিলো যদিও তেখেতসকলে সকলোবোৰ দোষ ক্ষমা কৰে যেন।

সদৌ শেষত অধ্যক্ষ মহোদয় প্ৰমুখ্যে শিক্ষাগুৰু সকললৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিলো। নৱ গঠিত ছাত্ৰ একতা সভালৈ শুভেচ্ছা জনাই জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়ৰ উত্তৰোত্তৰ কামনা কৰিলো।

ধন্যবাদ

"জয় আই অসম"

"জয়তু জাগীৰোড মহাবিদ্যালয়"

শ্ৰীপদ্ম কান্ত বৰদলৈ

সাধাৰণ সম্পাদক , ছাত্ৰ একতা সভা

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ প্ৰতিযোগীতা সমূহ ঃ (২০০১-০২)

১। **বৰগীত ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীস্বাস্বতী ভূএঞা।
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীবিনীতা বনীয়া।
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীপিয়ালী কুন্দু।

১। **বৰগীত ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীস্বাস্বতী ভূএঞা।
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীবিনীতা বনীয়া।
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীপিয়ালী কুন্দু।

২। **ৰাভা সংগীত ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীস্বাস্বতী ভূএঞা, শ্ৰীডিম্বেশ্বৰ কলিতা।
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ মঃ জিয়াউৰ ৰহমান।
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীসুচান্তা বৰঠাকুৰ।

৩। **জ্যোতি সঙ্গীত ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীসুচান্তা বৰঠাকুৰ।
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ মঃ জিয়াউৰ ৰহমান, শ্ৰীস্বাস্বতী ভূএঞা।
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীশংকু মণি ডেকা।
বিচাৰকৰ বিশেষ বঁটা ঃ শ্ৰীপিয়ালী কুন্দু।

৪। **ভজন ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীস্বাস্বতী ভূএঞা।
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীসুচান্তা বৰঠাকুৰ।
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীপিয়ালী কুন্দু।

৫। **লোকগীত ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীস্বাস্বতী ভূএঞা।
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীসুচান্তা বৰঠাকুৰ।
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীপিয়ালী কুন্দু।

৬। **ৰবীন্দ্ৰ সংগীত ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীস্বৰূপা দে
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীপিয়ালী কুন্দু।
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীসুচান্তা বৰঠাকুৰ।

৭। **দেশপ্ৰেমমূলক গীত ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীস্বৰূপা দে
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীপিয়ালী কুন্দু।
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীসুচান্তা বৰঠাকুৰ।

৮। **থিতাতে অঁকা চিত্ৰাংকণ প্ৰতিযোগীতাৰ ফলাফল ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীকংকণ জ্যোতি বৰঠাকুৰ, (স্নাতক ২য় বৰ্ষ (বিজ্ঞান))
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীবাপন সৰকাৰ (স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা))
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীবনযোষণ্ড শইকীয়া (উ: মা: ১ম বৰ্ষ (বিজ্ঞান))

৯। **পেঞ্চিল শ্বেদিং আৰ্ট প্ৰতিযোগিতা ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীকংকণ জ্যোতি বৰঠাকুৰ, (স্নাতক ২য় বৰ্ষ (বিজ্ঞান))
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীবাপন সৰকাৰ (স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা))
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীবিজিত দত্ত, (স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা))

১০। **গেচিং গেম ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীধনটি দাস, (স্নাতক ৩য় বৰ্ষ (কলা))
শ্ৰী প্ৰণৱ মহন্ত, (স্নাতক ৩য় বৰ্ষ (কলা))
শ্ৰীতুলসী মান্তা, (স্নাতক ৩য় বৰ্ষ (কলা))
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীজিয়াউৰ ৰহমান, (স্নাতক ৩য় বৰ্ষ (কলা))
শ্ৰীদিপাংকৰ দত্ত বৰুৱা, (স্নাতক ৩য় বৰ্ষ (কলা))
শ্ৰীফাৰুক আহমেদ, (স্নাতক ৩য় বৰ্ষ (কলা))
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীদুলু মণি ডেকা, (উ: মা: ১ম বৰ্ষ (কলা))
শ্ৰীতপসী কৰ্মকাৰ, (উ: মা: ১ম বৰ্ষ (কলা))
শ্ৰীচন্দন বৰদলৈ, (উ: মা: ১ম বৰ্ষ (কলা))

১১। **আধুনিক গীত ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ মঃ জিয়াউৰ ৰহমান
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰী স্বাস্বতী ভূএঞা
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীডিম্বেশ্বৰ কলিতা

১২। **জিকিৰ ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰী স্বাস্বতী ভূএঞা
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ মঃ জিয়াউৰ ৰহমান
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীকবিতা ডেকা আৰু দল

১৩। **সমবেত সঙ্গীত ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰী স্বাস্বতী ভূএঞা আৰু তেওঁৰ দল
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ মঃ জিয়াউৰ ৰহমান আৰু তেওঁৰ দল
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীকবিতা ডেকা আৰু তেওঁৰ দল

১৪। **বিয়ানাম ঃ**
প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীকবিতা ডেকা আৰু তেওঁৰ দল
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীবৰ্ণালী শৰ্মা আৰু তেওঁৰ দল
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ বিবেচিত নহ'ল

নিচুকণি বঁটা ঃ শ্ৰীমামু দেৱী আৰু তেওঁৰ দল

১৫। লোক নৃত্য প্ৰতিযোগিতা ঃ

প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীবিনীতা দেউৰী আৰু তেওঁৰ দল
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীবিউতী বসুমতাৰী
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ বিবেচিত নহ'ল
নিচুকণি বঁটা ঃ শ্ৰীঅৰুন্ধতী হাজৰিকা

১৬। ক'লাজ প্ৰতিযোগিতা ঃ

প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীবনজোৎস্না শইকীয়া
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীনৱ শৰ্মা
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীবিশ্বজিৎ দত্ত
শ্ৰীনেনা দত্ত বৰুৱা

১৭। ভেশশ্ব্যন প্ৰতিযোগিতা ঃ

প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীহিতেন ডেকা
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ মিছ ফৰজানা শ্বেহনাজ
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীবিকাশ শৰ্মা
নিচুকণি বঁটা ঃ শ্ৰীযুগস্মিতা ভূঞা বৰা

১৮। পুষ্প সজ্জা ঃ

প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীবিবেচিত নহ'ল
দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীশ্বেতাশ্ৰী বৰঠাকুৰ
তৃতীয় পুৰস্কাৰ ঃ শ্ৰীমনালিছা শৰ্মা
শ্ৰীআৰতি সৰকাৰ

১৯। শ্ৰেষ্ঠ গায়িকা ঃ

প্ৰথম পুৰস্কাৰ ঃ মিছ স্বাস্বতী ভূঞা

২০। সম্পাদকীয় সহযোগী বঁটা ঃ শ্ৰীপ্ৰহ্লাদ কাকতি

---

1. **Extempore Speeech Competition :**
1st Position : Sri Mreedu Jyoti Bhuyan, (H.S. 1st year, (Sc.))
2nd Position : Sri Devajeet Sharma, (TDC 1st Year (Sc.))
3rd Position : Nayan Jyoti Bhuyan, (TDC 3rd year (Arts))

2. **Article Writing Competion :**
1st Position : 2nd, 3rd Nil
Consolation Prize : Sri Devajeet Sharma (TDC 1st year (Sc.))

3. **Short Story Writing Competition :**
1st, 2nd, 3rd Nil
Consolation Prize : Sri Devajeet Sharma (TDC 1st year (Sc.))

4. **Debating Competion :**
1st Position : Sri Nayan jyoti Bhuyan (TDC 3rd year (Arts)
2nd Position : Farzana Sehla (TDC 3rd year (Sc.))
3rd Position : Sri Devajeet Sharma (TDC 1st year (Sc.))

5. **Recitation Competition :**
Assamese poem
1st Position : Shri Yuyasmita Bhuyan Bora (TDC 3rd year (Sc.))
2nd Position : Shri Mreedu Jyoti Bhuyan (H.S. 1st year (Sc.))
3rd Position . Utpal Jyoti Bhuyan (TDC 1st year (Sc.))

English Poem
1st Position : Sri Farzana Sehla (TDC 3rd year (Sc.))
2nd Position : Sri Suswati Bhuyan (TDC 2nd year (Arts))
3rd Position : Faruk Ahmed (TDC 2nd year (Arts))

6. **Spot Poem Writing Competition :**
1st Position : Sri Devajeet Sharma (TDC 1st year (Sc.))
2nd Position : Sri Nayan Jyoti Bhuyan (TDC 3rd year (Arts))
3rd Position : Sri Rajesh Kumar Sha (H.S. 1st year (Arts))
Sri Farzana Sehla (TDC 3rd year (Sc.))

7. **Quiz Competion :**
1st Position : Sri Alakesh Kalita (TDC 3rd year (Sc.))
Sri Pranab Bhuyan (TDC 2nd year (Sc.)
2nd Position : Sri Nilutpal Deka (TDC 2nd year (Sc.))
Sri Mrinal Sharma (TDC 2nd year (Sc.))
Sri Trithanath Sharma
3rd Position : Sri Himanyashu Raskhuwa, (TDC 2nd year (Sc.))
Sri Parthapratim Tamuli, (TDC 2nd year (Sc.))
Sri Devajeet Sharma, (TDC 1st year (Sc.))
Sri Niraj Agarwalla, (TDC 1st year (Sc.))

8. **Spot Letter Written Competition :**
1st Position : Miss Sarita Chauhan, (TDC 3rd year(Sc.))
2nd Position : Sri Devajeet Sharma, (TDC 1st year (Sc.))
3rd Position : Miss Farzana Sehla, (TDC 3rd year (Sc.))

---

1. Sleep is good, death is better, but of course, the best thing would be never to have been born at all. **– Heinrich Heine**
2. When Ruth was left helf desolate. Her father took another wate. **– William Wordssworth**
3. The true university of our days is a collection of books. **– Robert Carlyl**
4. There are three kinds of lies; Lies, dammed lies and stattistics. **– Benjamin Disraeli**

Shri Lakhya Jyoti Mazumder
H.S. 1st year (Science)

BADMINTON

1. Boy's Single :

Champion : Manabjyoti Gogoi (T.D.C. 1st Year (Sc.))
Runner's Up : Md. Jiaur Rohman (T.D.C. 3rd Year (Arts))

2. Boy's Double :

Champion : Manabjyoti Gogoi (T.D.C. 1st Year (Sc.))
Ajay Talukder
Runner's Up : Dulen Handique (T.D.C 2nd Year (Sc.))
Soswat Nandan Nath (T.D.C. 1st Year (Arts))

3. Girl's Single :

Champion : Dipika Patar (H.S. 2nd year (Arts))
Runner's Up : Namita Das (T.D.C. 2nd Year (Sc.))

4. Girl's Double

Champion : Dipika Patar (H.S. 2nd year (Arts))
Namita Das (T.D.C. 2nd Year (Sc.))

5. Mixed Double :

Champion : Ajoy Talukder (T.D.C. 1st Year (Sc.))
Nirmali Kalita (T.D.C. 1st Year (Sc.))
Runner's Up : Pranabjyoti Bhuyan (T.D.C. 3rd Year (Sc.))
Jitumoni Barman (T.D.C. 3rd Year (Sc.))

CHESS

Champion : Hari Prasad (T.D.C. 3rd Year (Sc.))
Runner's Up : Pranab Deka (T.D.C. 1st Year (Arts))

BYCYCLE SLOW RACE (GIRLS)

1st Position : Rinki Saikia (H.S. 1st Year (Arts))
2nd Position : Chandana Pathak (H.S. 1st Year (Arts))
3rd Position : Barnali Sharma (H.S. 1st Year (Arts))

MARTIAL ARTS
Demonstration Show

1st Position : Bapan Sarker (H.S. 2nd Year (Arts))
2nd Position : Bilab Das (H.S. 2nd Year (Arts))
3rd Position : Rajesh Sharma (H.S. 1st Year (Arts))

KABADI

Boy's Champion : (T.D.C 2nd Year (Arts)

: Shahadev Patar, Pratim Gogoi, Dulen Handique, Binud Chaudhury, Jatin Manta, Biplab Biswas, Kongkon Kalita, Pranab Deka, Ratna Bordoloi

Runner's Up : (H.S. 1st Year)

: Sanjoy Kumar Gupta, Rajesh Sharma, Rajib Bhuyan, Dhanti Nath, Nazrul Islam, Pratin, Deepak, Sanjeeb Bangthai, Bishnu

Girl's Champion : (H.S. 1st Year)

: Arundhati Hazarika, Dulu Deka, Binita Dewry, Thusna Begum, Chandana Bordolio, Deepa Kalita, Rahila Daimari, Baby, Marami Deka.

Runner's Up : (T.D.C. 2nd Year, (Arts))

: Puspanjali Bordoloi, Karabi Bora, Anju Deka, Mamu Devi , Sabita Biswas, Kabita Deka, Meena Inti, Rumi Boruah, Nandita Das.

VOLLEY BALL

Champion : (T.D.C. 3rd Year Sc. and Arts)
: Md. Rasid Ali (Sc.), Pankaj Boroloi (Sc.), Monjeet Kumar Boruah (Sc.), Sashikant Pandey (Sc.), Biswajeet Patar (Arts), Heru Kro (Arts), Munna Daimary (Arts), Dhanti Nath (Arts), Durga Bordoloi (Arts)

Runner's Up : (T.D.C. 1st Year (Arts))

: Jayanta Kumar Brahma, Ananta Baruah, Saranga Konwar, Parag Jyoti Medhi, Manab Konwar, Munindra Senapati, Paresh Daimary, Jagat Bora, Lelin Kumar Upadhyai.

CARROM

Boy's Single :

Champion : Dulal Das
Runner's Up : Konkon Kalita

Boy's Double :

Champion : Dulal Das (T.D.C 2nd Year (Arts))
Rajib Dey (T.D.C 2nd Year (Arts))
Runner's Up : Papu Kalita (H.S. 1st Year (Arts))
Kongkon Kalita (T.D.C. 2nd Year (Arts))

Girl's Sigle :

Champion : Kabita Deka (T.D.C. 2nd Year (Sc.))
Runner's : Shantanu Deka (H.S. 2nd Year (Arts))

Girl's Double :

Champion : Kabita Deka (T.D.C. 1st Year (Sc.)
Nirmali Kalita (T.D.C. 1st Year (Sc.))
Runner's Up : Tutumoni Borman (T.D.C. 3rd Year (Sc.))
Santana Deka (H.S. 2nd year (Arts))

Mized Double :

Champion : Kongkon Kalita (T.D.C. 2nd Year (Arts))
Kabita Deka (T.D.C. 1st Year (Sc.))
Runner's Up : Dulal Das (T.D.C. 3rd Year (Arts))
Nirmali Kalita (T.D.C. 1st Year (Sc.)

PUNJA

Girl's :

Champion : Chandana Bordoloi (H.S. 3rd Year (Sc.))
Runner's Up : Naina Dutta Boruah (H.S. 2nd Year (Arts))

Boy's (45-50 Kgs.) :

Champion : Rajib Bora (T.D.C. 3rd Year (Sc.))
Runner's Up : Najrul Sikder (H.S. 2nd Year (Arts))

Boy's (55-65 Kgs.) :

Champion : Jiaur Rahman (T.D.C. 3rd Year (Arts))
Runner's Up : Pratim Gogoi (T.D.C. 2nd Year (Arts))

Boy's (65 above) :

Champion : Rakesh Bey (T.D.C. 3rd Year (Sc.))
Runner's Up : Sanjay Kumar Gupta

MUSIC CHAIR

1st Position : Anju Deka (T.D.C. 2nd year (Sc.))
2nd Position : Kabita Sarkar (T.D.C. 1st Year (Arts))
3rd Position : Manalisha (T.D.C. 2nd Year (Arts))

RESULTS OF COLLEGE WEEK 2002-2003

Badminton Men's Single :	1st Prize	:	Soonjyoti Nath (H.S. 1st Year (Arts))
	2nd Prize	:	Lakhan Mahatu (T.D.C. 1st Year (Arts))
Badminton Girl's Single :	1st Prize	:	Janmoni Kakti (T.D.C. 3rd Year (Arts))
	2nd Prize	:	Lakhi Patar (T.D.C. 1st Year (Arts))
Badminton Boys Double :	1st Prize	:	Kashi Nath Shyam (T.D.C. 1st Year (Arts)) Lakhan Mahatu (T.D.C. 1st Year (Arts))
	2nd Prize	:	Padmakanta Bordoloi (T.D.C. 2nd Year (Arts)) Binod Kakati (T.D.C. 1st Year (Arts))
Badminton Girl's Double :	1st Prize	:	Dipika Patar (T.D.C. 1st Year (Arts)) Lakhi Patar (T.D.C. 1st Year (Arts))
	2nd Prize	:	Janmoni Kakati (T.D.C. 3rd Year (Arts)) Luna Gogoi (T.D.C. 3rd Year (Arts))
Badminton Mixed Double :	1st Prize	:	Soonjyoti Nath (H.S. 1st Year (Arts)) Lakhi Patar (T.D.C. 1st Year (Arts))
	2nd Prize	:	Binod Kakati (T.D.C. 1st Year (Arts)) DIpika Patar (T.D.C. 1st Year (Arts))
Carrom Boy's Single :	1st Prize	:	Dulal Das (T.D.C. 3rd Year (Arts))
	2nd Prize	:	Pabitra Boruah (H.S. 2nd Year (Arts))
Carrom Girl's Single :	1st Prize	:	Sonali Hazarika (B.Sc. 3rd Year (Sc.))
	2nd Prize	:	Anjumoni Deka (B.Sc. 3rd Year (Sc.))
Carrom Boy's Double :	1st Prize	:	Md. Wahid Khan (T.D.C. 1st Year (Arts)) Biswajit Das (T.D.C. 1st Year (Arts))
	2nd Prize	:	Pabitra Boruah (H.S. 2nd Year (Arts)) Jiaur Rahman (H.S. 2nd Year (Arts))
Carrom Girl's Double :	1st Prize	:	Rashmi Dutta (T.D.C. 3rd Year (Arts)) Himakshi Hazarika (T.D.C. 3rd Year (Arts))
	2nd Prize	:	Sonali Hazarika (B.Sc. 3rd Year (Sc.)) Anjumoni Deka (B.Sc. 3rd Year (Sc.))
Carrom Mixed Double :	1st Prize	:	Pallab Deka Sonali Hazarika (B.Sc. 3rd Year (Sc.))
	2nd Prize	:	Jayanta Das (T.D.C. 2nd Year (Arts)) Rubi Gogoi (T.D.C. 1st Year (Arts))
Chess :	1st Prize	:	Hari Prassad
	2nd Prize	:	Jiaur Rahman (H.S. 2nd Year (Arts))
Music Chear (Girl's) :	1st Prize	:	Pangkhi Deka (H.S. 2nd Year (Arts))
	2nd Prize	:	Dipti Das (T.D.C. 1st Year (Arts))
	3rd Prize	:	Rashmi Devi (H.S. 1st Year (Arts))
Volley Ball :	Champion	:	T.D.C. 3rd Year (Arts)
	Runner up	:	T.D.C. 2nd Year (Arts)
Panja Boy's :	1st Prize	:	Ratna Bordoloi (T.D.C. 3rd Year (Arts))
	2nd Prize	:	Md. Nazrul Sicdar (T.D.C. 1st Year (Arts))

RESULTS OF CULTURAL COMPETITION
COLLEGE WEEK 2002-2003

1. Bhajan :

1st Position	:	Swatswatee Bhuyan (T.D.C. 3rd year (Arts))
2nd Position	:	Janaya Baruah (T.D.C. 1st year (Sc.))
3rd Position	:	Bikash Sharma (T.D.C. 2nd year (Arts))

2. Kheyal :

1st Position	:	Swatswatee Bhuyan (T.D.C. 3rd year (Arts))
2nd Position	:	Tanaya Baruah (T.D.C. 1st year (Sc.))
3rd Position	:	Ranjum Srmah (H.S. 1st year (Sc.))

3. Bargeet :

Judge's Special prize - Swatswatee Bhuyan

4. Lokgeet :

1st Position	:	Swatswatee Bhuyan (T.D.C. 3rd year (Arts))
2nd Position	:	Dimbeswar Kalita (T.D.C. 2nd year (Arts))
3rd Position	:	Bikash Sharma (T.D.C. 2nd year (Arts))

5. Rabindra Sangeet :

1st Position	:	Tanaya Baruah (T.D.C. 1st year (Sc.))
2nd Position	:	Swatswatee Bhuyan (T.D.C. 3rd year (Arts))
3rd Position	:	Gauri Adhikari

6. Ghazal :

1st Position	:	Tanaya Baruah (T.D.C. 1st year (Sc.))
2nd Position	:	Priyanki Mudoi (H.S. 1st year (Arts))
3rd Position	:	Swatswatee Bhuyan (T.D.C. 3rd year (Arts))

7. Rabha Sangeet :

1st Possition	:	Dimbeswar Kalita (H.S. 2nd year (Arts))
2nd Position	:	Swatswatee Bhuyan (T.D.C. 3rd year (Arts))
3rd Position	:	Indrajit Kakati

8. Jyoti Sangeet :

1st Position	:	Dimbeswar Kalita (H.S. 2nd year (Arts))
2nd Position	:	Tanaya Baruah (T.D.C. 1st year (Sc.)) Priyanki Mudoi (H.S. 1st year (Arts))
3rd Position	:	Jasminara Begam (H.S. 1st year (Sc.))

9. Biya Name (Group) :

1st Position	:	Nitu moni Das (leader)
2nd Position	:	Pinki Borah (leaer)

10. Assamese Modern Song :

1st Position	:	Indrasing Kakati Dimbeswar Kakati
2nd Position	:	Suman Gogoi (H.S. 1st year (Arts))
3rd Position	:	Kalyan Thakuria (T.D.C. 1st year (Arts)) Tutumoni Baruah

11. Dance Solo (Classical)

Judge's special Prize : Swatswatika Bhuyan

12. Patriotic Song :

1st Position	:	Priyanki Mudoi (H.S. 1st year (Arts))
2nd Position	:	Dimbeswar Kalita (H.S. 2nd year (Arts))
3rd Position	:	Swatswatee Bhuyan (T.D.C. 3rd year (Arts)) Uddhab Boro

13. Group Song :

1st Position	:	Dulumoni Mazumder (leader)
2nd Position	:	Sangita Saikia (leader)

14. Group Dance :

1st Position	:	Binita Deuri (leader)
2nd Position	:	Beauti Basumatari (leader)
3rd Position	:	Bandana Dutta (leader)

15. Drama (One-Act-Play)

Best Actor	:	Milan Buragohain (Drama - Pratighat, Role - Narahari)
2nd Best Actor	:	Arup Pator (Drama - Pratighat, Role - Moniram)
Best Actress	:	Lakhi Pator (Drama - Maghar Bihu, Role Bimola)
2nd Best Actress	:	Pinky Bora (Drama - Athantar, Role - Hazarikani)
Best Team	:	(Drama - Pratighat)

16. Go as you like :

1st Position	:	Lakhee Maya Devi (H.S. 1st year (Arts))
2nd Position	:	Narayan Gaur (H.S. 1st year (Arts))
3rd Position	:	Ram Prasad Sarmah (H.S. 1st year (Arts))

17. Flower Decoration :

1st Position	:	Momi Talukder (H.S. 2nd year (Arts))
2nd Position	:	Janmoni Kakati (T.D.C. 3rd year (Arts))
3rd Position	:	Lakhee Maya Devi (H.S. 1st year (Arts))

Best 'Participant' or Best Discipline Trophy in Music Competition can be offered to Swatswatee Bhuyan.

অমৰ বাণী

"এজন মানুহে নিজৰ প্ৰয়োজনীয় বস্তুটো বিছাৰি গোটেই পৃথিৱীখন ভ্ৰমণ কৰে। কিন্তু ঘৰলৈ ঘূৰি অহা মাত্ৰকে তেওঁ সেই বস্তুটো বিছাৰি পায়।"

— জৰ্জ মূৰ

"যেতিয়া মানুহৰ ক'বলৈ কথা নাথাকে তেতিয়া তেওঁ কথা কয় বৰ বেয়াকৈ।" — ভলতেয়াৰ

"পখিলাৰ দৰে উৰি থাকিবা কিন্তু কামুৰি দিবা মৌ-মাখিৰ দৰে।" — মহম্মদ আলি

সংগ্ৰহ - শ্ৰীমুন কুমাৰ দাস
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (উদ্ভিদ বিজ্ঞান)

RESULTS CULTURAL COMPETION (COLLEGE WEEK - 2004)

1. Bhajan :	1st Position	: Jayashree Mazumder (T.D.C. 1st Year (Arts))
	2nd Position	: Jaba Goswami (T.D.C. 1st Year (Arts))
2. Gazal :	1st Position	: Jayashree Mazumder (T.D.C. 1st Year (Arts))
	2nd Position	: Bikash Sharma (T.D.C. 2nd Year (Arts))
3. Bhupendra Sanget :	1st Position	: Kanakeswar Deka (H.S. 2nd Year (Arts))
	2nd Position	: Jaba Goswami (T.D.C. 1st Year (Arts))
4. Modern Song :	1st Position	: Susanta Borthakur (T.D.C. 1st Year (Arts))
	2nd Position	: Jayashree Mazumder (T.D.C. 1st Year (Arts))
	3rd Position	: Dimbeswar Kalita (T.D.C. 1st Year (Arts))
5. Jyoti Sangeet :	1st Position	: Jayashree Mazumder (T.D.C. 1st Year (Arts))
	2nd Position	: Dimbeswar Kalita (T.D.C. 1st Year (Arts))
	3rd Position	: Susanta Borthakur (T.D.C. 1st Year (Arts))
6. Rabha Geet :	1st Position	: Jayashree Mazumder (T.D.C. 1st Year (Arts))
	2nd Position	: Dimbeswar Kalita (T.D.C. 1st Year (Arts))
	3rd Position	: Monika Devi (H.S. 1st Year (Arts))
7. Loka Geet :	1st Position	: Susanta Borthakur (T.D.C. 1st Year (Arts))
	2nd Position	: Dimbeswar Kalita (T.D.C. 1st Year (Arts))
	3rd Position	: Jaba Goswami (T.D.C. 1st Year (Arts))
8. Borgeet :	Consolation Prize	: Jaba Goswami and Monika Devi
9. Painting:	1st Position	: Konkonjyoti Borthakur (T.D.C. 1st Year (Sc.))
	2nd Position	: Jeherul Islam (H.S. 2nd Year (Arts))
	3rd Position	: Rakesh Malik (H.S. 1st Year (Arts))
	Consolation Prize	: Madhav Ch. Nath (T.D.C. 2nd Year (Arts))
10. Colage:	1st Position	: Dibyajyoti Sharma (T.D.C. 2nd Year (Sc.))
	2nd Position	: Konkonjyoti Borthakur (T.D.C. 1st Year (Sc.))
	3rd Position	: Madhav Ch. Nath (T.D.C. 2nd Year (Arts))
	Consolation Prize	: Jeherul Islam (H.S. 2nd Year (Arts))
11. Guessing Game :	1st Position	: Queen Afrin and jer Group
	2nd Position	: Repunjoy Sill and his Group
12. Zikir :	Consolation Prize	: Nirmali Kalita and her Group
13. Antak Shari :	1st Position	: Parthapratim Bora and his group
	2nd Position	: Smita Devi and her group
	3rd Position	: Rikam Saikia and his grou
14. Flower Decoration :	1st Position	: বিবেচিত নহ'ল।
	2nd Position	: Jayanti Sarkar (T.D.C. 3rd Year (Arts))
	3rd Position	: Sajita Khatum
15. Modern Song :	1st Position	: বিবেচিত নহ'ল।
	2nd Position	: Rashmirekha Das (T.D.C. 2nd Year (Arts))
	3rd Position	: Mritra Baruah
16. Cultural Procession :	1st Position	: দৰা কইনা আৰু আয়তী সকল [Girls Hostel]
	2nd Position	: নেপালী ছোৱালী দল (H.S. 1st Year (Arts))
	3rd Position	: জিকিৰ গোৱা দল (Boys Hostel))

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ সমাৰোহ

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ মহোৎসবৰ

তৰ্ক আৰু সাহিত্য বিভাগৰ প্ৰতিযোগিতা সমূহৰ চূড়ান্ত ফলাফল

1. Find Result Debating Competion :
Date : 11 - 01 - 2004

First Position : Miss Nilakshi Sharma (H.S. 1st Year,(Sc.))
2nd Position : Miss Papimoni Sharma (H.S. 1st Year (Arts)

2. Final Result of Qiz Competion :

1st Position : Sri Devajeet Sharma (3rd Year (B.Sc.))
Sri Tirtha Nath Sharma (3rd Year B.Sc.))
2nd Position : Miss Popimoni Sharma, (H.S. 1st Year, (Arts))
Miss Garima Jain, (H.S. 1st Year (Arts))
Miss Nilakshi Sharma, (H.S. 1st Year (Sc.))

3. On the Spot Essay Writting Competion's Final Result

1st Position : Madhab Chandra Nath, (TDC 2nd Year, (Arts))
2nd Position : Miss Popimoni Sharma

4. Final result of on the spot letter writing competition :

1st position : Sri Devajeet Sharma, (B.Sc. 3rd year)
2nd position : Miss Namita Devi, (H.S. 1st Year (Arts))
3rd position : Sri Madhab Nath (TDC 2nd year (Arts))
Sri Rikam Saikia (H.S. 1st year (Arts))

5. Final result of & Eutempore speech : Competition :

1st position : Sri Devajeet Sharma, (TDC 3rd year (Sc.))
2nd position : Sri Utpal Bhuyan, (TDC 2nd year (Sc.))
3rd position : Miss Namita Devi, (Arts))

6. Final Result of Elocation competion :

1st position : Sri Devajeet Sharma, (TDC 3rd year (Sc.))
2nd position : Sri Utpal Bhuyan, TDC 2nd year, (Sc.))
3rd position : Sri Naryan Gore, (TDC 2nd year (Arts))
Abdul Ali (TDC 2nd year (Arts))

7. Final Result of on the spot poem writing Competition :

1st position : Sri Devajeet Sharma, (TDC 3rd year (B.Sc.))
2nd position : Sri Kirty Kamal Deka, (TDC 3rd year (Sc.))
3rd position : Sri Devajeet Bordoloi, (TDC 1st year (Arts))

8.(a) Final result English recitation Competition :

1st position : Sri Utpal Jyoti Bhuyan, (TDC 3rd year (Sc.))
2nd position : Sri Jhon Gosh, (TDC 1st year (Arts))
3rd position : Miss Smita Sharma, (H.S. year (Arts))

(b) Final result of Bangla recitation Competition :

1st position : Miss Kabita Sharkar, (TDC 3rd year (Arts))
2nd positio : Miss Sangeeta Malakar, (H.S. 1st year (Arts))
3rd position : Miss Rita Day, (H.S. 1st year (Arts))

(C) Final result of Assamese recitiation Competion :

1st position : Sri Utpal Jyoti Bhuyan, (TDC 2nd year (Sc.))
2nd position : Sri Kirty Kamal Deka, (TDC 3rd year (Sc.))
3rd position : Sri Devajeet Sharma, (TDC 3rd year (Sc.))
Miss Rashma Bagam, (H.S. year (Arts))

(D) Final result Hindi recitation Competion :

1st position : Miss Priongka Purukasta, (H.S. 2nd year (Arts))
2nd position : Miss Smita Sharma, (H.S. 1st year (Arts))
3rd position : Miss Popimoni Sharma, (H.S. 1st year (Arts))

> উদ্যমে সুযোগ বিচৰি আনে আৰু ইয়াৰ পৰা আটাইতকৈ অধিক লাভৱান হ'ব পাৰি।
>
> — এলবান গুডিয়াৰ

<u>ইংৰাজী ঃ</u>

নিচুকণী বঁটা ঃ দিলুমায়া দাস (স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ, (কলা))

<u>থিতাতে লিখা চিঠি প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল ঃ</u>

প্ৰথম স্থান ঃ উন্নত মানৰ প্ৰপত্ৰৰ অভাৱত বিবেচিত নহ'ল
দ্বিতীয় স্থান ঃ মিচ স্বীকৃতি ডেকা (উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (বিজ্ঞান))
তৃতীয় স্থান ঃ শ্ৰীহেমন্ত ডেকা (স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা))
নিচুকণী বঁটা ঃ মিচ বৰ্ণালী শইকীয়া (স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা))

<u>আকস্মিক বক্তৃতা প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল ঃ</u>

তৃতীয় স্থান ঃ উৎপলজ্যোতি ভূঞা (স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (বিজ্ঞান))
নিচুকণী বঁটা ঃ স্বীকৃতি ডেকা (উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (বিজ্ঞান))
দেবজিৎ শৰ্মা (স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (বিজ্ঞান))

<u>কুইজ প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল ঃ</u>

প্ৰথম স্থান ঃ শ্ৰীদেবজিৎ শৰ্মা (স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (বিজ্ঞান))
শ্ৰীউৎপলজ্যোতি ভূঞা (স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (বিজ্ঞান))
ছৈয়দ আকুল আলী (স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা))
দ্বিতীয় স্থান ঃ শ্ৰীমুন কুমাৰ দাস (স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (বিজ্ঞান))
শ্ৰীহেমন্ত চৌধাৰী (স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (বিজ্ঞান))
শ্ৰীপ্ৰণয়জ্যোতি শৰ্মা (স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (বিজ্ঞান))
তৃতীয় স্থান ঃ শ্ৰীঅতিন্দ্ৰ দাস (স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (বিজ্ঞান))
শ্ৰীহৰি বাহাদুৰ ছেত্ৰী (স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (বিজ্ঞান))
শ্ৰীহোমেন গোঁহাই (স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (বিজ্ঞান))

<u>কবিতা আবৃত্তি প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল ঃ (অসমীয়া)</u>

প্ৰথম স্থান ঃ শ্ৰীমতী ৰুণজুন শৰ্মা (উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বাৰ্ষিক (বিজ্ঞান)
দ্বিতীয় স্থান ঃ শ্ৰীউৎপলজ্যোতি ভূঞা (স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (বিজ্ঞান))
তৃতীয় স্থান ঃ শ্ৰীমতী ৰশ্মিৰেখা দাস (স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা))
শ্ৰীমতী ৰিজু শৰ্মা (উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা))

<u>বাংলা ঃ</u>

নিচুকণী বঁটা ঃ ছৈয়দ আব্দুল আলী (স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা))

<u>হিন্দী ঃ</u>

প্ৰথম স্থান ঃ মিচ্ সঙ্গিতা পাণ্ডে (স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা))
নিচুকণী বঁটা ঃ শ্ৰীঅনু চান্দাক (উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম ব । (কলা))
শ্ৰীববিতা চান্দাক (স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ (কলা))

ইয়াংলি

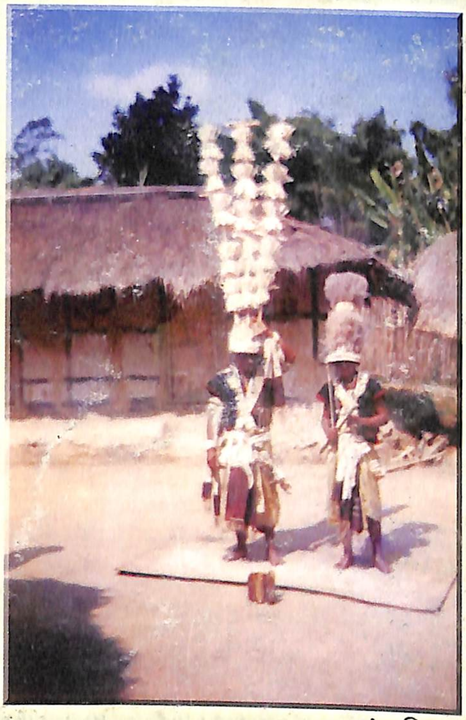

চ'গ্ৰা মিছাৰা

ৰানচুৰা

ৰানচুৰা উৎসবৰ নৃত্যৰ বাবে প্ৰস্তুতি

ফটো তিৰা সংস্কৃতি সম্পৰ্কীয় এই ফটোগ্ৰাফসমূহ মহাবিদ্যালয়ৰ জ্যেষ্ঠ প্ৰৱক্তা শ্ৰী তুলসী বৰদলৈ ডাঙৰীয়াৰ সৌজন্যত পোৱা গৈছে।